

Tamha

TFF'nin Aylık Futbol Dergisi

● Kasım 2006 ● Sayı: 25

Hamit Altıntop

Batı cephesindeki gurur

Türkiye Futbol

Federasyonu Adına Sahibi:

Affan M. Keçeci

Yayın Yönetmeni:

Zeki Çol

Sorumlu Yazışları Müdürü:

Mazlum Uluç

Yazışları:

Bağış Erten

İlker Uğur

Cem Zamur

Çağdaş Güzer

Mustafa Kemal Artalan

Görsel Tasarım:

Hasan Teoman

Baskı:

Elma Basım

Organize Sanayi Bölgesi

Keresteciler Sitesi 13/B Blok

Kat: 4 D: 3

İkitelli / İstanbul

Tel: (212) 670 05 25

Fax: (212) 670 28 58

Yazışma Adresi:

Türkiye Futbol Federasyonu

Medya İletişim Departmanı

Konaklar Mah. İhlamurlu Sok.

No: 9 34330

4. Levent/İstanbul

Telefon: 0212 282 70 20

Dahili: 157-159

E-mail: tamsaha@tff.org.tr

Web Sitesi:

http://www.tff.org

YEREL SÜRELİ YAYIN

Para ile satılmaz.

Bu sayıya fotoğraf katkısı sağlayan

Vatan ve Türkiye

gazeteleriyle foto muhabiri
dostlarımız Haydar Tanışan,
Eser Erenler, Şafak Kayarlar,
Bahadır Çokışler, Cemil Sağlam,
Mustafa Karagöl, Süha Gürsoy,
İsmail Başer, Engin Akdemir,
Beytullah Süat,
Halid Kayacan ve Fehim Kayacan'a
teşekkür ederiz

Milli Takımımız, Euro 2008 elemelerinde 3 maçlık ilk etabı firesiz bitirdi ve liderlik koltuğunu ele geçirdi

Çıktık açık alınla

Euro 2008 elemelerinde ilk üç maçımız çok önemli diyordu Fatih Terim *TamSaha*'nın Eylül sayısına verdiği röportajda. Malta, Macaristan ve Moldova maçlarının 9 puanla kapatılması halinde, Mart ayında başlayacak Yunanistan, Norveç, Bosna-Hersek etabında final biletini alabileceğimizi hesaplıyordu. Üstelik bu süreçte 3 maçlık cezamızın 2 müsabakalık bölümünü de tamamlamış olacaktık. Frankfurt'taki Malta maçında her şey planlandığı gibi gelişti ve 2-0'lık galibiyetle başlangıç stresini harssız atlattık. Artık gözümüz Ekim ayında dört gün içinde oynayacağımız Macaristan ve Moldova karşılaşmalarına çevrilmişti. İlk rakibimiz Macaristan evinde uğradığı 4-1'lik Norveç yenilgisinin şokunu Bosna-Hersek deplasmanından 3-1'lik galibiyetle dönerek atlattı ve amacı Milli Takımımız karşısında elde edeceği bir galibiyetle iddiasını sürdürebilmektir. Teknik Direktörümüz Fatih Terim, Macaristan maçı önce düzenlediği basın toplantısında favori olduğumuzu söylüyor ve "Kazanmaktan başka seçeneğimiz yok" diyordu. Terim'e göre maçın seyircili oynanacak olması da "bize iyi gelecekti."

Macaristan maçının basın toplantısında Hakan Şükür'ün neden Milli Takım kadrosuna alındığına ilişkin sorular ise Terim'i sinirlendirmiş ve ortamı biraz germişti. Fatih Hoca bu soruya "Ha-

kan Şükür size cevap verebilecektir, ben avukatı değilim. Hakan Şükür'ün kariyeri size o cevabı vermeli. Ben milli takımda Hakan'ı hiç formsuz görmedim. İnandığım için alıyorum. Sizde kalırsam hiç almamam lazım" cevabını veriyordu.

Bu arada sakatlığı bulunan İbrahim Toraman Macaristan'a götürülmüyor, Halil, Fatih Tekke ve Tümer'in tedavileri sürdürülüyordu.

İşte bu havayla çıkılan Ferenc Puskas Stadı'ndaki maça Milli Takımımız daha iyi başlıyor ve oyunu rakip sahaya yıkıyordu. İlk tehlikeli atağımız 3. dakikada Gökdeniz'in arasına yetişemeyen Tuncay'la gelişmişti. 7. dakikada tekrar Tuncay bu sefer Hakan'ın indirdiği topa yaptığı vuruşla gole yaklaşıyordu. İlk yarıda oyunu neredeyse kendi sahasında kabul eden Macarların ilk tehlikeli pozisyonu ise 16. dakika-

da geliyordu. Zoltan Gera'nın sağdan yaptığı ortada topu bir anda önünde bulan Dardai'nin vuruşu üstten auta çıkıyordu. 39. dakikada ise Milli Takımımız arzu ettiği gole kavuşuyordu. Orta sahada yapılan faulün neticesinde Aurelio'nun kullandığı serbest vuruşu Servet kafayla ceza sahası içine indiriyor, Tuncay harika bir zamanlamayla orada bitiyor ve kaleciden önce topa dokunarak Milli Takımımızı 1-0 öne geçiriyordu. Golden bir dakika sonra ise maç boyunca yakaladığımız en net fırsatı Macar kaleci Kiraly önlüyordu. İbrahim Üzülmez'in pasıyla bir anda kaleciyle karşı karşıya Gökdeniz'in vuruşunu Kiraly çıkarıyor, ilk yarı da Tuncay'ın attığı tek golle bitiyordu. İkinci yarıda Macarlar beraberlik arzusıyla biraz daha hücumu düşününce A Milliler net fırsatlar buluyor ancak bunlardan yararlanamıyordu. 57. dakikada Zoltan Gera'nın serbest vuruşuna önce Rüştü, ardından da direk gole izin vermiyor ve maç millilerimizin 1-0 üstünlüğü ile nihayete eriyordu. Fatih Terim'in "Sahada cevap verecek" dediği Hakan Şükür ise Moldova maçını bekliyordu.

7 Ekim 2006

Macaristan-Türkiye: 0-1

STAT: Ferenc Puskas

HAKEMLER: Alain Hamer (Lüksemburg), Eric Castellani (Fransa), Francis Crelo (Lüksemburg)

MACARİSTAN: Kiraly-Feher, Vanczak, Juhasz, Eger- Toth, Halmosi (Kabat dk.46) (Komlosi dk.76), Dardai, Torghelle (Szabics dk.83)-Gera, Huszti

YEDEKLER: Fülöp, Polonkai, Horvath, Kiss

TEKNİK DİREKTÖR: Peter Bozsik

TÜRKİYE: Rüştü-Hamit, Servet, Gökhan, İbrahim-Aurelio-Sabri, Gökdeniz (Hüseyin dk.63), Tuncay (Can dk.90+3), Arda (Mehmet Topuz dk.90+1)-Hakan Şükür

YEDEKLER: Volkan, Orhan, Nihat, Ümit Karan

TEKNİK DİREKTÖR: Fatih Terim

GOL: Tuncay (dk.39)

SARI KARTLAR: Aurelio (Türkiye), Halmosi, Dardai (Macaristan)

Millilerimiz maçın ardından Budapeşte'den Frankfurt'a mutlu ve moralli uçuyor, Almanya'daki havaalanında gurbetçilerimiz yaptığı karşılama da keyifleri iyice yerine getiriyordu. Ancak Fatih Tekke'nin sakatlığı ciddi boyutlara ulaşmış ve golcü oyuncu kadrodan çıkarılmak zorunda kalmıştı.

Fatih Terim maçtan önce düzenlediği basın toplantısında kazanan onbirini bozmayacağını söylüyor, Hakan Şükür'e ayrı bir parantez açarak "Eleştirilerden alınmasına gerek yok. Golcülerin kaderidir bu, gol atamayınca sıkıntı doğuyor. Türk Milli Takımı'nda 46 gol atmak zor bir iştir. Hakan, verilen görevi en iyi şekilde yapmaya çalışan ve rakiplerin odaklandığı bir adam. Belki Macaristan'da çok iyi oynamamış olabilir ama kötü de oynamadı" diyerek golcüsüne bir kez daha destek veriyordu.

Artık takımımız Commerzbank Arena'nın çimlerinde, gözler de ağırlıklı olarak Hakan Şükür'deydi.

FIFA'nın verdiği ceza sebebiyle maç seyircisiz oynanıyordu ve temposuz başlamıştı. 9. dakikada Gökdeniz'in önüne bıraktığı topu Hamit sert bir şutla kaleye gönderiyor, kaleci-dönem meşin yuvarlağı Arda auta atıyordu. İlk yarım saatte kapanan bir Moldova, oyunu bir türlü hareketlendiremeyen bir Türkiye vardı.

Stres sanki adaleleri kaskatı kesmişti. Ta ki 30. dakikaya kadar. Ne oluyorsa oluyor, Milli Takımımız oyunu hızlandırıyor ve Moldova kalesini ablukaya alıyordu.

Önce Hamit'in frikiği geldi. Sol kanatta kazanılan yarı korner niteliğindeki serbest atışı

Sessizliği yırtan çığlık

beklediği futbolu oynamaya başlıyor, 37. dakikada Arda'nın düşürülmesiyle kazanılan penaltıyı Hakan Şükür gole çeviriyor ve skoru 2-0'a getiriyordu. Bundan sonrası averaj içindi artık. Devrenin sonu yaklaşırken gollerin en güzeli geliyordu. Aurelio'nun derinlemesine pasıyla Arda buluşuyor ve Gökdeniz'i görüyor, o da topu altıpasın önündeki Hakan Şükür'e çıkarıyordu. Hakan'ın vurduğu top direkt dönüyor ama ısrarla takip eden Kral kafayla tamamlıyordu: 3-0. Günün başarılı ama şanssız adamı Hamit bir kez daha direklerle takılınca ilk yarı da bu skorla noktalanıyordu. İkinci yarının başındaki

C GRUBU

	O	G	B	M	A	Y	P
Türkiye	3	3	-	-	8	-	9
Yunanistan	3	3	-	-	6	-	9
Norveç	3	2	-	1	6	2	6
Bosna-Hersek	3	1	1	1	8	7	4
Macaristan	4	1	-	3	5	8	3
Malta	3	1	-	2	4	8	3
Moldova	4	-	1	3	2	10	1

rölanti oyunumuzdan cesaret alan Moldova

Gatcan ve Rogaciov'la kalemizi yokluyor ama aslında uyuyan aslanı uyandırıyor. 69. dakikada Aurelio'nun sol kanattan ortasına iyi yükselen Tuncay, yaptığı kafa vuruşuyla skoru 4-0'a taşımıştı çünkü. 74. dakikada ise Moldova ceza sahasında oluşan karambolde Aurelio'nun kazandığı topu Hakan Şükür akıllı bir plaseyle kaleye göndererek kendisinin dördüncü golünü atıyor ve maçın da skorunu ilan ediyordu: 5-0. Evet, Hakan Şükür, Fatih Terim'i haksız çıkarmamış, sadece iki yıllık suskunluğunu bozmakla kalmamış, Milli Takım formasıyla attığı gol sayısını da 50'ye yükseltmişti. Fatih Terim maçtan sonra "Dört gün içinde oynadığımız iki maçta inanılmaz mücadele veren oyuncularımı kutlamak istiyorum, onlara helal olsun" diyor, seyircili oynasaydık gol rekoru kırılabileceğimizden söz ediyordu. Milli Takımımız için Euro 2008 elemelerinin üç maçlık ilk perdesi başarıyla kapanmış, gözler Mart ayında oynayacağımız Yunanistan ve Norveç maçlarına çevrilmişti bile. ■

11 Ekim 2006

Türkiye-Moldova: 5-0

STAT: Commerzbank Arena

HAKEMLER: Nicolai Vollquartz, Torben Jensen, Henrik Sonderby (Danimarka)

TÜRKİYE: Rüştü-Sabri, Servet, Gökhan Zan, İbrahim Üzülmez-Aurelio-Hamit Altıntop, Gökdeniz (Tümer dk.61), Tuncay, Arda (Nihat dk.72)-Hakan Şükür (Halil Altıntop dk.82)

YEDEKLER: Volkan Demirel, Orhan Ak, Hüseyin Çimşir, Ümit Karan

TEKNİK DİREKTÖR: Fatih Terim

MOLDOVA: Pascenco-Testemitanu, Catinsus, Epureanu (Corneencov dk.45), Ivanov-Olexic, Rebeja, Iepureanu (Dadu dk.64), Gatcan-Covalciuc, Rogaciov

YEDEKLER: Romanenco, Lascencov, Clascenco, Berco, Bugaiov

TEKNİK DİREKTÖR: Anatol Teslev

GOLLER: Hakan Şükür (dk.34, 37 penaltıdan, 44, 74), Tuncay (dk.69)

Yunanistan yakın takipte

Euro 2008'in C Grubu'nda yarış Milli Takımımızın liderliğine sürerken, Yunanistan da üç maçta 9 puana ulaşarak tahminleri boşa çıkarmadı. Gruba deplasmanda elde ettiği 1-0'lık Moldova galibiyetiyle başlayan Yunanistan, ekim ayındaki zorlu Norveç ve Bosna-Hersek etabını da hasarsız atlattı. 7 Ekim'de Atina'da grubun bir başka iddialı takımı Norveç'i ağırlayan

Komşu, 33. dakikada Katsouranis'in attığı tek golle 3 puanın sahibi oldu. Yunanistan'ın 11 Ekim'deki rakibi ise Bosna-Hersek'ti. İlk maçında Malta'ya 5-2'lik bir skorla üstünlük sağladıktan sonra evinde Macaristan'a 3-1'le boyun eğen, Moldova deplasmanında ise 2-0'lık yenilgiden 2-2'lik beraberliği güçlkle kurtaran Bosna-Hersek, iddiasını sürdürebilmek için Yunanistan

karşısına mutlak galibiyet parolasıyla çıkmıştı. Ancak henüz 8. dakikada Charisteas'ın penaltıdan attığı gol Bosnalıların dengesini bozdu. 50. dakikada Papac'ın kırmızı kart görmesi ise dengeleri tamamen Yunanistan lehine çevirdi. Komşu, 82. dakikada Patsatzoglou, 85. dakikada Samaras ve 90+4'te Katsouranis'in golleriyle Bosna-Hersek deplasmanından 4-0'lık galibiyetle dönüp 9 puana ulaştı.

Grubun en sürpriz sonucunu ise Malta elde etti. İlk iki maçında 7 gol yiyip 2 gol atabilen ve puanla tanışamayan Malta, evinde Macaristan'ı 2-1 yenerek futbolun her sonuca açık bir oyun olduğunu bir kez daha gösterdi. Malta'nın gollerini 14 ve 53. dakikalarda Schembri atarken, Macaristan'ın tek golü 19. dakikada Torghelle'den geldi. Macar takımında Vanczak 38. dakikada kırmızı kart gördü. ■

7 Ekim 2006

11 Ekim 2006

Yunanistan-Norveç: 1-0

HAKEMLER: Lubos Michel, Martin Balko, Marian Ruzbarsky (Slovakya)

YUNANİSTAN: Nikopolidis-Seitaridis, Fyssas, Anatolakis, Kyrgiakos-Katsouranis, Basinas, Karagounis (Patsatzoglou dk.90), Giannakopoulos (Charisteas dk.46)-Samaras, Liberopoulos (Amanatidis dk.71)

YEDEKLER: Kafes, Zagorakis, Salpingidis, Chalkias

TEKNİK DİREKTÖR: Otto Rehhagel

NORVEÇ: Myhre- Rambekk (Arst dk.85), Hagen, Hangeland, Riise-Strömstad (Braaten dk.61), Martin Andersen, Haestad, Pedersen-Iversen, Solskjaer

YEDEKLER: Opdal, Johnson, Kipe,

Larsen, Björn Riise

TEKNİK DİREKTÖR: Age Hareide

GOL: Katsouranis (dk.33)

SARI KARTLAR: Samaras, Anatolakis (Yunanistan), Pedersen, Haestad (Norveç)

Moldova-Bosna Hersek: 2-2

HAKEMLER: Herve Piccirillo, Christian Thoisson, Philippe Behague (Fransa)

MOLDOVA: Pascenco-Lascencov, Testemitanu, Catinsus, Epureanu-Olexic, Iepureanu (Corneencov dk.72), Rebeja, Ivanov-Rogaciov (Dadu dk.71), Gatcan (Clascenco dk.90+3)

YEDEKLER: Romanenco, Frunza, Bugaiov, Bulgaru

TEKNİK DİREKTÖR: Anatol Teslev

BOSNA-HERSEK: Hasagiç- Trivunović, Papac, Vidiç, Siliç-Bajramović (Grujić dk.77), Hrgović (Smajić dk.86), Barbarez, Misimović-Damjanović (Grlić dk.46), Bartolović

YEDEKLER: Tolja, Bajić, Skoro,

Milenković

TEKNİK DİREKTÖR: Blaz Slisković

GOLLER: Rogaciov (13 ve 32 penaltıdan), Misimović (dk.62) Grlić (dk.68)

SARI KARTLAR: Vidiç, Barbarez (Bosna-Hersek), Rebeja, Catinsus, Dadu (Moldova)

Bosna Hersek-Yunanistan: 0-4

HAKEMLER: Yuri Baskakov, Anton Averianov, Tikhon Kalugin (Rusya)

BOSNA HERSEK: Hasagiç (Tolja dk.46)-Siliç (Ibriç dk.69), Bajić, Bajramović, Papac-Grlić (Grujić dk.61), Misimović, Barbarez, Hrgović-Bartolović, Skoro

YEDEKLER: Vidiç, Damjanović

TEKNİK DİREKTÖR: Blaz Slisković

YUNANİSTAN: Nikopolidis- Seitaridis (Patsatzoglou dk.57), Fyssas, Anatolakis, Kyrgiakos-Katsouranis, Karagounis, Basinas, Giannakopoulos (Amanatidis dk.89)-Samaras, Charisteas

YEDEKLER: Chalkias, Liberopoulos, Vintra, Gekas, Zagorakis

TEKNİK DİREKTÖR: Otto Rehhagel

GOLLER: Charisteas (dk.8 penaltıdan), Patsatzoglou (dk.82), Samaras (dk.85), Katsouranis (dk.90+4)

SARI KARTLAR: Bajić, Siliç (Bosna-Hersek), Patsatzoglou (Yunanistan)

KIRMIZI KART: Papac (dk.50)

Malta-Macaristan: 2-1

HAKEMLER: Johny Ver Eecke, Danny Huens, Vincent Despiegeleer (Belçika)

MALTA: Haber-Scicluna, Wellman, Said, Dimech-Mallia (Cohen dk.64), Sammut, Pace, Schembri (Scerri dk.72)-Michael Mifsud, Agius (Pullicino dk.82)

YEDEKLER: Mario Muscat, Sciberras, Azzopardi, Cilia

TEKNİK DİREKTÖR: Dusan Fitzel

MACARİSTAN: Kiraly-Feher (Halmosi dk.76), Toth, Juhasz, Vanczak-Leandro, Huszti, Dardai, Torghelle- Szabics (Czvitkovics dk.60), Gera

YEDEKLER: Fülöp, Horvath, Komlosi, Polonkai, Kiss

TEKNİK DİREKTÖR: Peter Bozsik

GOLLER: Schembri (dk. 4, 53) Torghelle (dk.19)

SARI KART: Samut (Malta)

KIRMIZI KART: Vanczak (dk.38)

Büyükleri tanıyan yok!

Euro 2008 elemelerinde sürprizler devam ediyor. Ekim ayının 7 ve 11'inde oynanan maçlardan yine herkesi şaşırtan skorlar çıktı. Son Dünya Kupası finalisti Fransa, yıllardır önemli bir başarısı bulunmayan İskoçya'ya deplasmanda mağlup olarak ilk yenilgisini aldı. En büyük şoka uğrayan takım ise İngiltere'ydi. İngilizler, evlerinde Makedonya ile berabere kaldıktan sonra Hırvatistan deplasmanında yenilgiyle tanıştı. Elemelerin en büyük hayal kırıklığının adı ise en azından şimdilik İspanya. Boğalar, Kuzey İrlanda'nın ardından İsveç'e de yenilerek 3 maçta 3 puanda kaldı.

A Grubu

Cadı kazanı gibi...

Finlandiya elindeki fırsatı çok iyi değerlendiremedi. Doğu Avrupa seferinden önce Ermenistan'la 0-0 berabere kaldı, 11 Ekim'de Kazakistan'ı 2-0 mağlup etse de Ermenistan maçındaki puan kaybıyla canı sıkıldı. Belçika ve Polonya yavaş başladıkları grupta puanlarını 7 yaparak lider Sırbistan'a yaklaştı. Polonya beklenen atağı yaptı ve Portekiz'i 2-1 mağlup ederek çıkışa geçti. Sırbistan ise kırılma maçında Belçika'yı 1-0'la geçti, sonrasında Ermenistan'a 3 attı ve 4 maçta 10. puanını aldı. Grubun favorisi Portekiz 3 maçta 4 puan toplamasının yanı sıra oynadığı oyunla da çok ümit vermiyor. 15 Kasım maçları arasında Belçika-Polonya karşılaşması başaltını çok yakından ilgilendirirken, kazanan takım grup ikinciliği mücadelesini sürdüreceğe benzer.

Takım	O	P
Sırbistan	4	10
Finlandiya	4	8
Belçika	4	7
Polonya	4	7
Portekiz	3	4
Kazakistan	4	2
Ermenistan	3	1
Azerbaycan	4	1

B Grubu

Fransa'ya İskoç tokadı

İskoçlar Domenech'in Fransa'sını Cauldwell'le geçerken kritik maçta deplasmanda Ukrayna'ya direnemedi. 2-0'lık mağlubiyet İskoç hayaline bir darbe vursa da her şeyin sonu değil elbet. Fransa 11 Ekim maçında Faroe Adaları'nı 5'le-yerek moral bulurken İtalya önce Ukrayna, daha sonra ise Gürcistan'ı yenerek o zorlu eşiği geçti. Eylül ayında felakete yakın bir performans gösteren Gök Maviler, Teknik Direktörleri Donadoni'ye de rahat bir nefes aldırdı. Ukrayna, Dünya Kupası'nın ardından formunu bir türlü yakalayamıyor. İskoçya'yı yendiği maçta bile çok zorlandı. İtalya ve Fransa bir İskoç sürprizi olmadığı takdirde otoriteleri yanıltmayacağı benziyor. Gürcistan gol atıyor ama yiyor da. İki maçta gördükleri iki kırmızı kart da cabası.

Takım	O	P
İskoçya	4	9
Fransa	4	9
İtalya	4	7
Ukrayna	3	6
Litvanya	3	4
Gürcistan	4	3
Faroe Adaları	4	0

D Grubu

Alman-Çek Çekişmesi

Çek Cumhuriyeti, ilk darbesini İrlanda'da yedi. Bir önceki maçta Kıbrıs Rum Kesimi'nden 5 gol yiyen İrlanda, Çekler karşısında öne geçtiği maçta Jan Koller'i durduramayınca 1 puana razı oldu. İrlanda'nın golünü atan da bir başka veteran, Kilbane'di. Almanya 3'te 3'ü Slovakya'yı deplasmanda 4-1 mağlup ederek yaparken 3 maçta 18 gole ulaştı. Galler ise Slovakya'dan kendi evinde yediği 5 golün intikamını İrlanda zaferi sarhoşu Kıbrıs Rum Kesimi'ni 3-1 yenerek aldı. San Marino grubun en az maç oynayan ama en çok gol yiyen takımı: 2 maçta 20 gol. Slovakya, Çek Cumhuriyeti'nin ardından Almanya'ya da kendi evinde mağlup olarak Euro 2008 şansını mucizelere bıraktı. Grubun başaltı takımlarından İrlanda ise tam bir hayal kırıklığı. 3 maçta 1 puan aldılar.

Takım	O	P
Çek Cumhuriyeti	4	10
Almanya	3	9
Slovakya	4	6
Galler	3	3
Kıbrıs R. Kesimi	3	3
İrlanda Cum.	3	1
San Marino	2	0

E Grubu

İngiltere'ye çifte darbe

İngiltere Steve McLaren yönetiminde ilk mağlubiyetini Hırvatistan'dan alırken grup da karıştı. 4 takım 7 puanda, 3 de namağlup var. Mağlup İngiltere lider. 15 Kasım karşılaşmaları sonunda maçlar eşitlenecek. Makedonya, Rusya'ya çelme takıp iddiasını sürdürme peşinde, İsrail ise Hırvatistan'ı konuk edecek. 15 Kasım'ın tek bir gerçeği var; skorlar ne olursa olsun İngiltere'nin liderliği sona erecek. İngiltere, Eylül'de Makedonya'yı deplasmanda mağlup ettikten sonra 7 Ekim'de kendi evinde iki puan bıraktı. Hırvatistan mağlubiyeti bunun üstüne tuz-biber ekti. Mart'ta İsrail deplasmanında alacakları kötü bir sonuç işleri iyice sarpa sardırabilir. Hiddink yönetimindeki Rusya namağlup ama kazanmayı bilmiyor. İsrail karşısında da son dakikada 3 puandan oldular.

Takım	O	P
İngiltere	4	7
Hırvatistan	3	7
Makedonya	4	7
İsrail	3	7
Rusya	3	5
Estoniya	3	0
Andorra	4	0

F Grubu

İspanya kan ağlıyor

4 maçta 4 galibiyet alan İsveç, Euro 2008 için yolu yarıladi. Elemelerin en başarılı takımı, İspanya'yı da 2-0'la geçerek rüştünü ispatladı. İspanya ise en büyük hayal kırıklığı olmaya aday. 3 maçta sadece 3 puan. 24 ve 28 Mart'ta evinde oynayacağı Danimarka ve İzlanda maçları kilit öneme sahip. Danimarka iyi başladığı elemelerde K. İrlanda duvarını geçemeyince 1 puana razı oldu. 11 Ekim maçında ise Liechtenstein'ı 4-0 yendi. K. İrlanda 7 puana ulaşırken, en büyük rakibi S.İrlanda'yı uzun yıllar sonra geride bırakmanın keyfini sürüyor.

Lawrie Sanchez'in talebeleri İspanya galibiyetinin sürpriz olmadığını Parken Stadı'nda gösterdi. Mart'ta deplasmanda Liechtenstein ve evlerinde İsveç'le oynayacaklar. Rüyaı sürdürmek kendi ellerinde.

Takım	O	P
İsveç	4	12
Danimarka	3	7
K. İrlanda	4	7
Letonya	3	3
İspanya	3	3
İzlanda	4	3
Liechtenstein	3	0

G Grubu

Hollanda'nın değişimi

Hollanda liderliğini devam ettiriyor. Bulgaristan deplasmanında Stoitchkov'un direnci onları biraz zorladı. 1-1'lik beraberliğe razı olsalar da kendi evlerinde Arnavutluk'u 2-1'le geçerek yollarına devam ettiler. Van Persie çok etkili fakat Hollanda takımında bir şeyler eksik. Fonksiyonel ve sonuca dayalı bir oyun oynayan Hollanda takımını hiç izlememiştik. Futbolun bir güzelliği daha kaybolmaya yüz tutmuş. Bulgaristan maç fazlasıyla Romanya'nın önünde ve bu iki komşunun takibi grubun sonuna kadar devam edeceğe benzer.

Lüksemburg olumlu bir şeyler yapmaya çalışıyor. 4 maçı da kaybettiler ama hep 1-0 veya 2-0. Her an birilerine çelme takabilirler. Arnavutluk da pusuya yatmış, avını bekliyor. Bakalım onların kurbanı kim olacak?

Takım	O	P
Hollanda	4	10
Bulgaristan	4	8
Romanya	3	7
B. Rusya	4	4
Slovenya	3	3
Arnavutluk	3	1
Lüksemburg	3	0

Euro 2008
elemelerindeki ilk üç
maçtan hasarsız ve lider
çıkmanın huzuru var
üzerinde. Mart ayında
Atina'da oynayacağımız
Yunanistan maçını
şimdiden
düşünmeye başlamış.
“Onları Atina'da
yenersek müthiş bir
avantaj elde ederiz.
Ancak yenilmenin
dışında her sonuç da
bize uyar. Orada
liderliği kaybetmememiz
halinde bir daha zor
bırakırız” görüşünde.
Moldova maçında son
1 saatte sergilenen
futboldan mest olmuş
ancak “Henüz
istediğimiz noktada
değiliz” diyor ve
hayalindeki oyunu şöyle
tarif ediyor: “Yetenekli
oyunculardan kurulu,
herkesin her yerde
oynayabildiği bir takım
olacağız. Defans bloğu,
hücum bloğu yok, dev
bir blok var. Bu da
takımdır. Bireysel
becerisi yüksek
oyuncular o dev bloğun
içinde her görevi
üstlenecek.”

Fatih Terim hayalindeki Milli Takım'ı anlattı

Grupta çok beklenmedik bir durum çıkmadı ortaya. Sadece Bosna-Hersek puan anlamında beni biraz hayal kırıklığına uğrattı. İyi oynadılar ama bu oyunun karşılığını alamadılar. Yunanistan'ın Bosna deplasmanında takılacağını düşünüyordum.

Ülkesinde yabancı serbestisi yaşayanların sıkıntı çekmemesinin en büyük sebebi, dışarıda oyuncularının bulunması. Bizim çocuklarımız da yurtdışına daha fazla gitmeli ve daha fazla alternatifimiz olmalı.

Bireysel becerileri yüksek oyunculara sahibiz. Avrupa'nın en önemli yerinde yaşayan ve çalışan bir adam olarak şunu rahatlıkla söyleyebilirim; bizim oyuncularımız gittikleri takımlarda maksimum seviyede faydalı olur.

Yeteneği yüksek oyuncular saha içinde sorumluluk almalı. Oyuncunun adı ne olursa olsun, rakip atak yaparken herkes toplu kalemizin arasına girmeli. Şimdi rakibe ileride basıyoruz ama henüz istediğim seviyede değiliz.

Yıldızlar da savaşıacak herkes her yerde oynayacak

Mazlum Uluç

▼Eleme grubu maçları başlamadan önce *TamSaha*'ya verdiğiniz röportajda "İlk üç maçtan 9 puan çıkarırsak Mart ayında bu işi bitirebiliriz" demiştiniz. İlk hedefimize ulaştık. Sırada Mart'taki Yunanistan ve Norveç maçları var. Bu iki maçı kazanmamız halinde "Euro 2008 finallerindeyiz" diyebilecek miyiz?

▲Futbolda her şey var, bu nedenle önümüzdeki iki maçı kazansak bile "Kesinlikle finallerdeyiz" diyemeyiz. Ama çok büyük bir avantaj sağlayacağımız da muhakkak. Müthiş bir kredi elde etmiş oluruz.

Bosna-Hersek hayal kırıklığına uğrattı

▼İlk etap sonunda grupta ortaya çıkan tabloyu nasıl değerlendiriyorsunuz? Tahminlerinizin dışında bir durum gerçekleşti mi?

▲Açıkçası Bosna-Hersek puan anlamında beni biraz hayal kırıklığına uğrattı. Aslında Bosna Hersek-Yunanistan maçının 4-0'lık skoruna bakanlar farklı düşünebilir ama maçı izleyen için öyle değil. Penaltıdan erken bir gol yiyen, 10 kişi kalan, buna rağmen pozisyona giren ve gol kaçıran taraf Bosna-Hersek'ti. Bosna'dan daha iyi bir puan performansı bekliyordum. Oyun fena değil ama puan performansları kötü. Yunanistan'ın Bosna-Hersek deplasmanında takılacağını düşünüyordum.

▼Peki, bu sonuçların ardından

"Bosna-Hersek devre dışı kaldı" diyebilir miyiz?

▲Hayır hayır. Takımlar henüz 3-4 maç oynadı. Önümüzde uzun bir süreç var. Bosna-Hersek hâlâ iddiasını koruyor bana göre. Bu arada Macaristan da beklediğim performansın altına düştü. Hazırlık döneminde bir İngiltere, bir Avusturya maçı oynadılar; bunları seyrettiğimiz zaman tıpkı Bosna gibi bir kimlik arayışında olduklarını görmüştük. İlk etap maçlarında beklediğim seviyenin altında kaldılar ama bu durum, "Bundan sonraki karşılaşmalarda da başaramayacaklar" anlamına gelmiyor.

Atina'da kaybetmezsek lider bitiririz

▼Yunanistan da tıpkı bizim gibi henüz gol yemedi. Bize göre daha güçlü rakiplerle oynadığı da söylenebilir. Önümüzdeki ilk maçımız 24 Mart'ta deplasmanda Yunanistan'la. Bu maçı kafanızda planlamışsınızdır mutlaka. Ne düşünüyorsunuz?

▲Yunanistan, Norveç ve Bosna-Hersek'le oynadı, dolayısıyla bize göre zorluk derecesi daha yüksek iki maç yaptı. Mart'ta Atina'daki Olimpiyat Stadi'nda 70-80 bin Yunanlının karşısında olacağız. Son yılların en güzel dostluk maçı olması en büyük temennimiz. İstanbul'da düzenlenen tarih belirleme toplantısında Yunan meslektaşlarımızla çok samimiydik. Üstelik bu maçın tayin edici bir özelliği

de yok. Aslında öyle bile olsa farketmemesi gerekir. Çok güzel ve mücadeleli bir maç oynanacağını, bunun da dostluk çerçevesinde geçeceğini düşünüyorum. Fakat bir yerde de liderlik maçı olacak. Averajla da olsa herkes üstte olmayı sever. Liderliği averajın tayin etmediği bir ortamı da herkes ister. Yunanistan, Norveç'ten sonra Türkiye'yi de yenerse, içerideki maçlarını planladığı gibi götürmüş ve bizi de geriletmiş olacak. Gerçi bunun Norveç ve Türkiye deplasmanları da var ama açıkçası orada liderliği kaybetmememiz halinde bir daha zor bırakırız diye düşünüyorum.

▼Yani Atina'daki maçı sizin şu ünlü "Yenemezsen yenilme" formülüyle mi oynayacağız?

▲Bu takıma onu söylemenin henüz zamanı var. Ama Yunanistan'ı Atina'da yenmek hoş olur. Puan farkı olur, müthiş bir avantaj elde ederiz. Gönlümüz onu istiyor ancak yenilmenin dışında her sonuç bize uyar.

▼Norveç maçımızın yeri hakkında henüz kesin bir karar verilmedi. Sizin talebiniz neresi olacak?

▲Bu konuda Avusturya ve Hollanda tekliflerini verdim. Ama son takdir Yönetim Kurulumuzun. "Floransa'da oynansın" diyebilirler. Tabii 15 Kasım'da İtalya'da İtalya Milli Takımı ile bir hazırlık maçı oynayacağımız için orası da tercih edilebilir. "Norveç'e ne yapabiliriz?" diye internetin ve haritanın başında çok düşündük. Maçın Türkiye sınırlarından 500 kilometre

uzakta oynanması gerekiyor ve hangi ülkeyi seçersek seçelim Norveç için uzak olmuyor. Almanya'da da artık oynamamız söz konusu değil. Bize karşı çok centilmen davrandılar. Alman Futbol Federasyonu, Dünya Kupası gibi bir organizasyondan önce bizim 15 günlük turnuvamıza izin verdi. Arkasından Süper Kupa ve bizim iki maçımız orada oynandı. Ama haklı olarak "Artık yeter" dediler. Yaptıkları için onlara teşekkür ediyoruz çünkü bunu başka hiç kimse yapmazdı.

Oyuncu ihraç etmeliyiz

▼Yunanistan hava toplarında çok etkili bir takım değil ama Norveç'in durumu farklı. Başta Carew olmak üzere havadan ciddi bir tehlike oluşturabilirler. Bizim stoperler konusunda alternatif problemimiz var gibi görünüyor. Ligde o bölgede 15 yabancı oyuncu görev yapıyor. Can takımında forma giymiyor, Tolga ve Emre Aşık yedek.

▲O zaman biz de dışarıya stoper ihraç edeceğiz. Ülkesinde yabancı serbestisi yaşayanların sıkıntı çekmemesinin en büyük sebebi, dışarıda oyuncularının bulunması. Hollanda, Fransa gibi takımların durumu ortada. Milli takımlarının neredeyse tamamını ülke dışında oynayan futbolculardan kuruyorlar. Bizim çocuklarımız da yurtdışına daha fazla gitmeli ve daha fazla alternatifimiz olmalı.

Ataklarımızda şöyle bir sorun var, her topumuz final pası. İlle gol pası atacağız. Ani atak hoş ama oturaklı bir takım için sete dönmek ekonomiktir. Biz her hücumu final pasıyla bitirdiğimiz için risk altına da giriyoruz.

Takımda oynayan da oynamayan da amaca dönük hareket ediyor. Futbolcularımın bu özverilerine çok teşekkür ederim. "Çık tribünde otur" dediğiniz zaman oturuyor, "5 dakika oyna" dediğiniz zaman oynuyorlar. İşte bu takım başarıya gider.

"Ülkemizde çok fazla yabancı var, onun için oyuncu yetişmiyor" gibi bir sıkıntıya düşmemek lazım. Ülkemize baktığımızda takımların yüzde 60'ı, 70'i yabancı oyunculardan kurulu. Bu seçim doğal olarak kulübün ve teknik adamın tasarrufundadır. Bu konu, üzerinde durulması gereken bir konu olduğuna göre en güzel formül yurtdışına oyuncu göndermektir.

▼Ama bizim oyuncumuzun da yurtdışını tercih etmemesi için geçerli sebepleri var gibi görünüyor. Burada ekonomik durumu farklı, şöhreti farklı, annesinin yemeği farklı.

▲Öyle ama özendireceğiz işte. Tugay gibi, Emre gibi, Nihat gibi özendireceğiz.

▼Fatih Tekke'nin gidişinde sizin bir tavsiyeniz var mı?

▲Gidişine çok sevindim. İyi oldu. Bu sayıyı çoğaltırsak Türk futbolunun lehine olur. Sadece Milli Takım bazında değil, tanım bazında, oyuncuların gelişimi bazında, orada bir ayağımızın bulunması adına ve geri döndüklerinde faydalı olma adına büyük bir avantaj sağlar. Bazı ülkelerin dünyanın her yanında oyuncusu var. Bizim niye olmasın?

Türk futbolcusu her takımda oynar

▼Avrupa liglerini izliyoruz ve bizim oyuncularımızın o takımlarda oynayan futbolculardan bir eksiğinin bulunmadığını da görüyoruz aslında.

▲Bireysel becerileri yüksek oyunculara sahibiz. Zor olan da bireysel beceriyi yakalamaktır. Yoksa kolektif uyumu sağlamak çok da zor bir iş değildir. Avrupa'nın en önemli yerinde yaşayan ve çalışan bir adam olarak şunu rahatlıkla söyleyebilirim; bizim oyuncularımız gittikleri takımlarda maksimum seviyede faydalı olur.

▼Alpay Köln'de oynuyor ve "Görev verilirse oynamaya hazırım" diyor. Onu yeniden Milli Takım için düşünüyor musunuz?

▲Şu anda 3 maç daha cezası kaldı. Önce cezasının sona ermesi gerekiyor. Alpay'ı Soma Linyit'teyken Ümit Milli Takım'a almıştım. O ana kadar da hiç genç milli olmamıştı. Ondan sonra da A Milli Takım'la bu ülkeye çok büyük hizmetler verdi. Büyük takımlarda ve yurtdışında oynadı, hâlâ da oynuyor. Aslan gibi bir defans oyuncusu. Lazım

olursa her an çağırırız.

▼Önce farklı bir sistemden söz ettiniz, sonra Macaristan ve Moldova maçlarında bambaşka bir sistemle ortaya çıktınız: 4-1-4-1. Bu değişikliğin sebebi neydi?

▲Daha önce 4-2-2-2 demiştim, şimdi de aşağı yukarı öyle oynuyoruz. Zaten ben hep numaraların önemli olmadığını söyleyen bir adamım. Felsefemizde ve prensiplerimizde bir değişiklik yok. Oyuncuyu nereye koyduğunuz değil, ne yapmak için koyduğunuz önemli. Yazın 4-2-2-2 derken, şimdi de 4-1-4-1 derken aşağı yukarı aynı şeyi söyledim. İkisi birbirinin varyasyonları. Ben geçmişten beri sistemin maç kazandırmayacağını, sistemin fizik gücünü artırmayacağını, sistemin tekniğine katkıda bulunmayacağını söyledim. Taktik disiplini ve strateji tamam ama ne oynamaya çalışıyoruz, oyun düşüncemiz nedir, asıl bu önemli. Yoksa rakamların çok önemli olmadığını her zaman söylüyorum.

Yetenekli oyuncular sorumluluk alacak

▼Bugünkü sisteminiz hücumla dönük bir sistem. Tek forvetle oynanıyor gibi görünse de aslında arkadaki 4 oyuncuyla destekleniyor. Peki, bu sistemi biz Macaristan ve Moldova maçları için mi uyguladık, yoksa bundan sonraki maçlarda da sürdürecektir mi? Mesela Atina'daki Yunanistan maçında da aynı oyun biçimi mi sahada olacak?

▲Bugünkü sistem için beş forvetli de diyebiliriz. Benim kastım şudur; bireysel yeteneği yüksek oyuncuların saha içinde sorumluluk alması lazım. Bu sadece teknik anlamda sınırlı kalmamalı. Fizik anlamda da psikolojik anlamda da bu sorumluluğu almaları gerekiyor. Topu kaybettikten sonra topla kaleminin arasına herkes girmeli. Oyuncunun adı ne olursa olsun, fizik kapasitesi ne olursa olsun girmeli. Elbette herkes aynı şekilde koşamaz. O zaman herkes kendisini zorlamalı ve kendi maksimumunda oynamalı. Şimdi rakibe ileride basıyoruz ama henüz istediğim seviyede değiliz.

▼Yani 1996-2000 döneminde Galatasaray'a oynattığınız futbolun seviyesine gelemedik henüz.

▲Gelemedik tabii. Oyuncu tiplerimiz buna henüz hazır değil.

▼Aslında o dönemdeki oyunu mu oynamak istiyoruz peki?

▲Evet. Sahayı daraltan, ekonomik oynayan bir takım oluşturmak istiyoruz. Burada güçlü bir orta sahayla, pas yüzdesi yüksek, topun kontrolünün bizde olduğu bir ortam sağlamak zorundayız. Aynı şeyleri yaparak farklı sonuçlar bekleyemeyiz. Bizim düşünce tarzımız her yerde onay, başarı ve kabul görmüş durumda. Biz hiç kimseden korkmuyoruz demek güzel ama korkmamak başka, cılgınlık başka. Her şeyi dozunda ve tadında yapmak gerekir. Defansif anlamda da ofansif anlamda da. Senkronize olmuş bir takım çok önemli. Tabii bunun için oyuncuların bir arada oynaması ve taktik disipline uyması gerekir. Taktik disiplin açısından baktığımızda verdiğimiz gol pozisyonu sayısı çok az. Bu Türk takımlarında çok sık görülen bir şey değil. "Hücum defanstan başlar, defans da hücumdan" düşüncesini temposu yüksek bir ortamda uygulamamız gerekiyor.

▼Milli Takım'ın aldığı sonuçlar önemli ama ben bir futbolsever olarak seyrettiğim oyundan da keyif almak isterim. Mesela Moldova maçında 2-0'dan sonra oyundan haz alabildim. Hele sol kanattan başlayıp ileri-geri çok hızlı paslarla sağ kanada aktarılan ve direkt dönen top la sonuçlanan bir atağımız vardı, müthiş keyif verdi. Ama bunu 90 dakika boyunca sürekli göremiyoruz.

▲Evet. Moldova maçında ilk yarım saatimizin çok iyi olduğu söylenemez. Ama ondan sonraki 1 saatlik bölüm var ki, her şeyiyle dört dörtlük. Biz hem ofansı hem de defansı bir arada iyi yapmak durumundayız. Ama "Bunlardan birisini tercih et" dersiniz ben yine hücumun fazlalığını tercih ederim. Futbolcularıma her zaman top bizdeyken hücumu düşünmelerini söylerim. Pozisyonun çektiği bir adam "Ben gidersem ne olur?" diye hiç düşünmeyecek. İnşallah bunu da oturtacağız. Beklerini oyuna sokmayı seven bir teknik direktörüm.

Gerektiği zaman oyun çekerse iki beki de hücumla gönderirim.

▼Bu iki beki öne çıkarma konusunda Aurelio'nun varlığı mı sizi rahatlatıyor?

▲Tabii ki, taktiksel anlayışımızda o önemli bir rol. Top o kadar hızlı döner ki, iki bekini çıkaracağınızda iki stoperi yana açıp orta sahadan bir oyuncuyu ara-

Hakan bana "Milli Takım'ı bırakmak istiyorum" demedi ki ben ona "Bırakma" cevabını vereyim. Bu konuda yazılanların tümü yalan. Hakan'ın belki böyle bir niyeti yok ama herhalde bırakmasını isteyenler var.

larına çekerek problemi çözebilirsiniz. Ancak bizim ataklarımızda şöyle bir sorun var, her topumuz final pası. İlle gol pası atacağız.

Set hücumunu oturtacağız

▼Sizce final pası yerine hazırlık pası mı yapmamız gerekiyor?

▲Set dediğimiz konu çıkıyor burada ortaya. Ani atak, çabuk atak, şok atak hoş ama oturaklı bir takım için sete dönmek öncelikle ekonomiktir. İkinci, rakip için her sürprize açık bir boşluk ararsınız. Dizilerek boşluk bulmaya çalışan bir ortamda iyi bir hücum yapılabilir. Biz her hücumu final pasıyla bitirdiğimiz için risk altına giriyoruz. Topu kaybettiğiniz zaman duvara çarpmış gibi geri dönüyor. Bunun ekonomik olumsuzluğu da çok fazla.

▼Bu biraz da geçmiş dönemden kaynaklanan bir anlayış olabilir mi?

▲Benim geçmişle, gelecekle bir ilgim yok. Sadece kendi tarzımı söylüyorum. Presi Türkiye'de ve Avrupa'da uygulayan bir adam olarak zaten kimsenin bize prestan, baskıdan söz etmesi çok kolay değil. Fakat şimdi futbol öyle bir yere gidiyor ki, anlayış değişirken geçerli olanı korumalı ama yeni detayları da eklemeliyiz. Mesela Kaka'nın 10 numaraların içinde önemli bir yeri var. Benim için ayrıca özel bir yeri var. Adamı kendi onsekizi içinde yerlere yatmış vaziyette görebiliyorsunuz. Yani herkes kendisini zorlamalı.

▼Siz iyi oyuncuların defans da yaptığınız bir takım hayal ediyorsunuz yani.

▲Onu demek istiyorum açıkçası. Takım kaliteli oyuncuların kurulmalı ve her oyuncu kimliğine bakılmaksızın savunma yapmalı. Bir de şu var.

Her oyuncunun bir mevkisi vardır ama en önemlisi ondan maksimum performansı nerede alacağınızdır. 34 yaşında Ankaragücü Teknik Direktörü olduğum zaman bir beyanatım var, "Herkes her yerde devri başlamıştır" diye. Son yıllarda bunu çok daha rahat görüyoruz. Zaten iyi oyuncular, bireysel yeteneği üst seviyede oyuncular her yerde oynar. Ama biz öyle alıştırıyoruz ki, bu bir pas atsa kâfi, bu bir orta yapsa kâfi, bu bir şut atsa kâfi. Takımdaki yetenekli oyuncuların sayısı 1 değil de 11 olursa iş çok daha değişir. Bu anlayışı aşağı-yukarı herkes bilebilir ama uygulamak özel bir hüner gerektiriyor.

Bloklar yok, dev blok var

▼Son iki maçımızda Tuncay ve Gökdeniz orta sahanın ortasında hücumla dönük olarak görev aldı. Aslında o mevkide "10 numara" denilen oyun kurucular oynar. Sizin bu uygulamanız "Herkes her yerde oynayabilir" anlayışının ürünü galiba.

▲Evet. Gökdeniz'le Tuncay oyun kurucu mu? Takımlarında kenarlarda oynuyorlar ama bizde farklı görev alabiliyorlar. O bölgedeki oyuncuların ikili görevleri de var. Gökdeniz dışarı çıkar, Sabri içeri girer ya da Tuncay'la Arda yer değiştirir. Oyuncularına, "Dönüşte şu noktalarda birilerinin bulunmasını istiyorum" diyorum. Bunun isminin kim olduğu önemli değil benim için. Taktik disiplini sağladığınız zaman büyük bir aşamayı gerçekleştirmiş oluyorsunuz, birlikte sağlık sağlıyorsunuz. Ben takımlarımı defans, orta saha ve hücum bloğu diye ayırmıyorum. Bir dev blok olarak izah ediyorum. Hep beraber oynamanın sonucu bu olmalı: Bir dev blok. Bu blok 11 kişiyi kapsıyor ve hem defan-

sı hem de ofansı bir arada gerçekleştiriyor. Oyun içinde taktikten taktiğe geçebilen bir takım da çok önemli. O zaman oyuncu tasarrufu da yaparsınız. Oyuncu değiştirmeden de oyuna müdahale edebilirsiniz. Bu olgunluğu da elde etme yolundayız. Çünkü bu takımda o özellik de var. Mesela Hamit'le Sabri'nin yerini değiştirdim. Diğer tarafta Arda-Tuncay görev değişikliği yapabilirim. Tümer'i her an solbek oynatabilirim. ▼Yapabilir mi Tümer bunu? Çünkü Fenerbahçe'de savunma yönü olmakla eleştiriliyor. Arkasında bir bek varken bile o kanatta savunma yönünde zafiyet gösterdiği söyleniyor. ▲Yapabilmeli diyorum işte ben de. Ben ona bunu yaptırabilirim. ▼Peki, Emre gelince ona nerede yer bulacaksınız? ▲Adam çok olsun da bizim sorumuz o olsun. Elimizdeki kaliteli futbolcuların çokluğundan sıkıntı duymayız.

Baskı kalkınca iyi oynuyoruz

▼Moldova maçında ilk golü attıktan sonra iyi futbol oynamaya başladık. Skor avantajını elde etmek mi rahatlatıyor takımı?

▲Rahatlatıyor tabii. Bir maçtan diğerine, ilk maçı kazansak da çok rahat gelmiyoruz. Oyuncularımızın baskı altında olduğu bir gerçek. Basınla ne kadar problemimiz varsa, herkes o arada halletmeye çalışıyor. Hiç kimse "Bu ülkenin takımı benim takımımdır, şu maçlar bitsin, hesabımı ondan sonra göreyim" demiyor. Bu da oyuncuların üzerinde bir baskı oluşturuyor. Baskı altındaki insanların da çok rahat olamayacağı bir gerçek. Tabii çok fazla bir arada oynamış bir takım değil bu. Aralarında çok genç oyuncular da var ve baskıyı kaldırmaları çok da kolay olmuyor.

▼İstatistiklere bakıldığında Hakan Şükür bu ülkenin yetiştirdiği en büyük golcü. Ancak 2008 finallerinde 37 yaşında olacak. "Hakan 2008'de olmayacak, elemelerde neden oynuyor?" gibi bir eleştiri de var. Hakan'ın 2008 finallerinde oynamaya çağı kesin mi?

▲Bir emekle bir yere gelmeyenler, emek harcayarak bir yere gelenleri acımasızca ve haksızca eleştiriyor. İşin özü budur. Biz herkesi kaale almak ve okumak, dinlemek zorundayız. Ama soru sormak, hesap sormaya dönüşmemeli. Formda olan bir oyuncunun kadroya neden alınmadığını, bazı oyuncuların neden alındığını doğru bir dille soru olarak sorabilirsiniz. Ama hesap olarak sormazsınız. Burada mavi boncuk dağıtmayı sevmeyen bir ekip var. Bizim kriterlerimiz çok açık. Her oyuncu için "Bir

maçtan bir maça bu çocuk ne yapıyor, kampa nasıl geliyor, sakatlığı var mı, bu nedenle yapmadığı antrenman sayısı kaç, takımında oynuyor mu oynamıyor mu, eşile bir problemi var mı yok mu?" diye her detayı değerlendiriyoruz. Bu kadar önemli bir noktada, gözünüz dönmüş şekilde "Bu niye yok?" deme hakkına sahip değilsiniz. Mesela 15 gün antrenman yapmamış, sakatlıktan yeni çıkmış bir oyuncumu bizimle birlikte olsun diye kadroya alıyorum, "Niye oynatılmadı?" diye eleştiriyorlar. İnsanlar araştırmalı. Paylaşmalıyız, ondan sonra ortaya çıkacak herhangi bir meselede çok daha rahat sonuca varılabilir. Diyaloglar da çok güzel olabilir. Kaybettiği zaman Fatih Terim'in Milli Takımı, kazandığı zaman hepimizin Milli Takımı, böyle bir adalet olmaz. Bu hepimizin Milli Takımı. Bu takım 2008'de İsviçre-Avusturya'ya, 2010'da Güney Afrika'ya yalnız mı gidecek? Milli Takım kazandığı zaman bu gururu basın mensuplarının, halkımızın hep birlikte duyması kadar doğal bir şey var mı?

Hakan bana "Bırakıyorum" demedi!

▼Hakan Şükür, Milli Takım'ı bırakma yolunda sinyaller verdi. Siz bırakmasına izin verecek misiniz?

▲Benim böyle bir şeyden hiç habirim yok. Hakan bana hiç böyle bir şey söylemedi.

▼Hakan'ın size bunu söylediği, sizin de "Hayır" dediğiniz yazılıp çizildi ama.

▲Yalan söylüyorlar, ben bu konuda tek kelime konuşmadım. Hakan bana "Bırakıyorum" demedi ki ben ona "Bırakma" cevabını vereyim. Hakan'ın belki böyle bir niyeti yok ama herhalde bırakmasını isteyenler var.

▼Peki, Hakan size gelip de "Bırakmak istiyorum" derse ne yapacaksınız?

▲Eğer böyle bir şey söylerse konuşuruz. ▼Bir de Hakan'ın Moldova maçında attığı ilk golden sonraki tavrı var. Sevinç sahnesi yerine protesto gösterisi gibiydi. Bu görüntü onun psikolojik açıdan da çok etkilendiğini gösteriyor. Bu durumdaki bir futbolcuyu maça hazırlamak nasıl bir şey?

▲Valla maçtan sonra baktım ki herkes Hakan'ı zaten hazırlamış, bana ve arkadaşlarıma hiç gerek kalmamış. Maçtan sonraki yazılara da baktım, meğerse herkes Hakan'ı ne çok sevmiş. Biz Türkiye'de oyuncularımızın elimize bu durumda gelmelerine alışkınız. Ama inşallah bunu aşarız. Bir de şöyle bir şey çıkıyor ortaya ve hiç de hoş değil: Hakan atamaz eleştirilir, Hakan atar onlara cevap verir. Oysa çözümün bir parçası olmalıyız. Bize en fazla yardımcı olacak olan da

medyadır. Bu insanlarla uzun yıllardır beraberiz. Bizim bir yapaylığımızın olmadığı da ortada.

▼Bu arada masanızda ve elinizde bir sürü küçük karton duruyor. Üzerlerinde de sloganlar var. Bunlarla mı motive ediyorsunuz oyuncularınızı?

▲Bunlar genellikle benim yazılarımdır. Oyuncularına hep şunu söylerim, size kayıtsız kalınıyorsa en büyük tehlike o zamandır. Çünkü o zaman yok sayılıyorsunuz demektir. Ben cesaretle ortaya konulan bir kişilik istiyorum. Negatif olaylardan etkilenmeyen, korkmayan bir kişilik. Kendi bulunduğu konumu koruma ve kollama adına hareket etmek kadar tehlikeli bir şey yoktur. Çünkü bu hareket kendi özünden uzaklaşmayı gerektirir. Bizim mesleğimizde bu tipte olanları görüyoruz ama ben böyle istemiyorum. Yaşadığı anda cesur olanlar geleceği yakalayacaktır.

Yedek kalan rahatsız olmaz!

▼Yine takıma dönecek olursak, defanstaki alternatifsizliğin aksine forvette adamaklı bir bolluk yaşıyoruz. Bir de tek santrforlu sisteme dönünce Fatih, Halil, Ümit Karan, Nihat gibi oyuncular dışarıda kalıyor. Bu durum bir rahatsızlığa yol açmıyor mu? Bir teknik direktör için bu durumu yönetmek kolay olmasa gerek.

▲Zor, kolay değil tabii. Bunun zorluklarını başka yerlerde zaman zaman görüyoruz ama ben denk gelmedim Allah'a şükür. Takımdaki aile ortamımız her şeyi çözüyor. Duyguları bir kenara bırakıyor ve amaca yöneliyorsunuz. Aslında bir kişiyi bile idare etmek zor ama bizim kendi tarzımız ve üslubumuz var. Taammüden yani planlı olarak hazırlanıp yapılarak elde edilecek bir şey değil bu. Planlarsanız açık verir. Orada bir durum söz konusudur ve o duruma göre hareket edersiniz. Taviz veremeyeceksiniz, sevgi vereceksiniz. Oynayan da oynamayan da amaca dönük hareket edecek. Amaç nedir, "kazanmak." Kazanmak için başımızdaki adam kimi oynatmıştır, "bunu." Bana her an görev gelebilir mi, "evet." O zaman o çıkar ben girerim, ben çıkarım o girer. Bunu da bir defa ve bir cümleyle söyledim sadece. Bunun üzerine toplantı yapmadım. "Zaten buraları aştığımız için bu konuya girmiyorum bile" dedim. Futbolcularımın bu özverilerine de çok teşekkür ederim. "Çık tribünde otur" dediğiniz zaman oturuyor, "5 dakika oynat" dediğiniz zaman oynuyorlar. İşte bu takım başarıya gider. Allah'ın izniyle de öyle bir an gelir ki bu yükseliş önlenemez.

▼Moldova maçında Arda'nın pozisyonu bana penaltı gibi gelmedi. O pozisyonu bir kenara bırakıp şu soruya cevap arayalım, "Kendini atarak penaltı kazanmak isteyen bir oyuncunuz hakkında ne düşünürsünüz?"

▲Penaltı tartışmalı bir pozisyonudur ve Arda kendisini yere atacak karakterde bir oyuncu değildir. Ama şunun da bilinmesini isterim, her maçın kasetini arkadaşlarımızla izleriz. Bu tip bir pozisyonunda oyuncumuzun kendisini attığına inanırsak, o oyuncuya gerekeni söyleriz. Mücbir sebeplerin dışında 3 maçı sarı kart gören oyuncumuza rastladınız mı? Aurelio Macaristan maçında çok güzel bir yerde faul yaptı. Bir de stoperimiz Gökhan'ın bir sarı kartı var. Hakeme itiraz görüyor musunuz, yok. Bunların hepsi görerek, analiz ederek ve konuşarak oluyor. Haksız

penaltı kazandıracak futbolcumuza da tembih ederiz, "Bunu istemiyoruz" deriz. Hatta gerekirse, "Hakeme söylemelisin" uyarısında bulunuruz.

Haksız kazanç istemiyoruz

▼Size atfedilen "Kazanmak için her şey mubah" diye bir söz hatırlıyorum.

▲Bu değil, hayır. "Gayeye giden yol meşrurdur" diye bir söz var, ben onu söyledim. Asla kazanmak için her şey mubahtır demem. Haksız bir şeyler elde etmekten hoşlanmıyoruz ve oyuncularımıza da bunu söylüyoruz. Dürüstlüğümüz vazgeçemeyeceğimiz bir özelliğimizdir. Takımdaki arkadaşlarımız için de böyledir. Zaman zaman bir takım hatalar yapılırsa bile bunu düzeltmesini biliriz.

▼Üç maçlık süreçte "En mutlu oldum" dediğiniz bir an var mı? Bir de en fazla üzüldüğünüz bir olay?

▲En mutlu olduğum an Moldova maçındaki bir pozisyonudur. Seri paslaşmalarla, topuk hareketleriyle çok çabuk bir atak geliştirdik ve top direktten döndü. Eğer gol olsaydı Eurosport'a jenerik olurdu. Bu periyotta en fazla hoşlandığım an oydu. Hoşlanmadığımız çok an olduğu için içinden seçmek zor olacak.

▼Hoşlanmadığınız anlar oyun içinde miydi?

▲Hayır, oyun dışı için söylüyorum.

▼Federasyon Başkanı Haluk Ulusoy, hedefimizin sadece finallere katılmak olmadığını, orada derece elde etmek istediğimizi söylüyor. Son Dünya Kupası'nda final oynayan takımları da göz önüne aldığımızda siz Türk Milli Takımı'nı bu hedefin neresinde görüyorsunuz?

▲Şu anda onların önünde değiliz. Ama önemli yerlere gelmek için önemli rakipleri yenmek zorundasınız. Bu tip organizasyonlarda birinci aşama katılmaktır ve ben bunu çok önemsiyorum. Türk Milli Takımı'nın çift senelerin hepsinde finallerde olması çok önemli bir tutarlılık ve istikrardır. İkincisi ise orada kendini aşmak ve çok büyük bir başarı elde etmektir. Bu da başka bir etaptır. Oradaki bardaklar birbirine çarpa çarpa kırılacaktır. Finallerde iyi takımlarla karşılaşmak zorundasınız. Orada elitler arasındasınız artık. "Buraya gelmek kâfi" diye düşünmeyeceksiniz, hiçbir korku yaşamadan, endişe duymadan, bulunduğunuz yeri koruma ve kollama yapmadan aslan gibi oynayıp amaca yönelmeniz lazım.

▼Biraz önce bireysel olarak kaliteli oyuncularımız olduğunu söylediniz. O oyuncuları bir sistem içinde oynatmak önemli. Siz de sistemi kurmanın çok zor olmadığı görüşündesiniz. Finallerle ilgili önemli bir umut bu galiba.

▲Tabii ki. Bir defa oyuncu zekidir, iyi bir insandır. Onu doğru kanalizasyon etmek ve bir bütünlük sağlamak, aile gibi bir ortam oluşturmak, aynı şeyi hissetmek, başkası için fedakârlık yapmak, takım budur işte. Bizim takımımız da buna doğru gidiyor. Enteresandır, Moldova maçı dönüşünde pasaporttan geçerken "Toplantı var" dediler ve bir araya geldiler. Herhalde birbirlerine "Görüşürüz, Allahısmarladık" dediler ve başarılar dilediler. Olmamış şeyleri görüyoruz. 5-0'dan, 9 puandan sonra oluyor bu, kötü bir günde olmuyor. Dolayısıyla bir şeyleri hep beraber kotaralım. Bizi daha iyiye götürecek, daha sevecen bir ortam oluşturalım. Herkesin bizi beğenmesini bekleyemeyiz ama açıkçası herkesin beğenisini kazanmak da istiyoruz. Yani herkes bizim için çok önemli demek istiyoruz. ■

Mücbir sebeplerin dışında 3 maçı sarı kart gören oyuncumuza rastladınız mı? Hakeme itiraz görüyor musunuz? Haksız penaltı kazandıracak futbolcumuza da tembih ederiz, "Bunu istemiyoruz" deriz. Gerekirse, "Hakeme söyle" uyarısında bulunuruz.

Yalnız değilsin Mehmet!

Eski Marco, yeni Mehmet Aurelio Milli Takım'a alındığında kopan kıyamet, oyuncunun sergilediği performansın da etkisiyle yerini yavaş yavaş sükûnete ve kabullenmişliğe bırakıyor. Aslında Amerika'yı ilk keşfeden de biz değiliz. Tarihe baktığımızda milli takımda oynayan "yabancıların" sadece günümüze özgü bir şey olmadığını da görüyoruz. Di Stefano'nun daha 1950'lerde üç ayrı milli takımda, Arjantin'de, İspanya'da ve Kolombiya'da oynaması boşa değil. Evet, tarih buna benzer birçok örnekle dolu. Ama yabancı ülkede doğan ya da büyüyenlerin milli takımlara alınması, dünyanın giderek globalleşmesiyle birlikte çok daha yaygın, çok daha sık yinelenen bir süreç haline geldi. O kadar ki, şimdilerde hepsi aynı ülkede doğmuş oyuncuların kurulu milli takımlara "müstesna" gözüyle bakılıyor.

Aurelio'nun Türk olması ve Milli Takımımızda oynamaya başlamasının yankıları yavaş yavaş azalıyor. Artık hepimiz Mehmet "Marco" Aurelio'dan memnunuz. Zaten sahada gösterdiği performansla saygı topluyordu, şimdi hâli, tavrı ve bu süreçteki yaklaşımıyla da gönüllerde taht kurmaya başladı. Hepimiz onun hakkını teslim ediyoruz nihayet. Ve anlıyoruz ki "oluyormuş." Aurelio gibi bir oyuncuyu oynatma imkânı varken, bunu teknik olmayan gerekçelerle reddetmek tehlikeli sulara açılmak, hatta ırkçılıkla itham edilmek demekmiş. Daha iyi bir gelişme de var. Sonunda, yavaş yavaş da olsa, Amerika'yı ilk keşfeden olmadığımızı görmeye başladık. Hakikaten öyle. Son yıllarda neredeyse her milli takım bu tip fırsatları değerlendiriyor. Bu sayede de Milli Takımlar soy milliyetçiliği ilkesinden uzaklaşıyor ve anayasal vatandaşlık her şeyin önüne geçiyor. Bu ne demek? Milli takımlarda farklı kökenden gelen bir sürü oyuncu demek. İşte bu yüzden her takım, milli olduğu kadar uluslararası özellikler de taşıyor.

Bağış Erten

Üç takımlı Di Stefano

Tarihe baktığımızda milli takımda oynayan "yabancıların" sadece günümüze özgü bir şey olmadığını da görüyoruz. Di Stefano'nun daha 1950'lerde üç ayrı milli takımda, Arjantin'de, İspanya'da ve Kolombiya'da oynaması boşa değil. Evet, tarih buna benzer birçok örnekle dolu. Ama yabancı ülkede doğan ya da büyüyenlerin milli takımlara alınması, dünyanın giderek globalleşmesiyle birlikte çok daha yaygın, çok daha sık yinelenen bir süreç haline geldi. O kadar ki, şimdilerde hepsi aynı ülkede doğmuş oyuncuların kurulu milli takımlara "müstesna" gözüyle bakılıyor.

Uygulamanın çeşidi bol!

Peki, bu uygulamanın ne gibi çeşitleri var. Kim nerede ve nasıl oynuyor? Birkaç türü var. Sonradan bir ülkeye gelip vatandaşlık sayesinde oynayanlar (örn: Aurelio), küçükken başka bir ülkeye gidip her şeye orada başlayanlar (örn: Gerald Asamoah), başka bir ülkede yetişip kökleri nedeniyle, hiç yaşamadığı ülkenin milli takımında oynayanlar (örn: Hislop)... Doğduğu ve yetiştiği ülkede değil kökenlerinin bağlı olduğu ülkede oynayan oyuncular bizim en iyi bildiğimiz yöntem aslında. Burada oyuncu soy esasına göre anne ya da baba tarafından hangi kökene sahipse o ülkenin milli takımında oynayabiliyor. Yıldırım'lar, Halil'ler, Hamit'ler işte bu kural gereği Türk Milli Takımı'nın formasını giyiyor. Futboldan çok önce Naim Süleymanoğlu'yla yaşadığımız bu deneyimin bir sürü farklı versiyonları da var. Bütün futbol altyapısını Fransa'da alan ve Afrika milli takımlarında top koşturan oyuncular bu konuda verilecek en iyi örnek konumunda. Aynı durumu çağdaş ülkelerde de görebiliyoruz. Mesela Hargreaves örneği. Kanada doğumlu, ama futbol hayatının büyük bölümünü Almanya'da sürdürmüş olan genç oyuncu, İngiltere Milli Takımı için ter döküyor.

Bu açıdan en önemli tartışmayı son Dünya Kupası öncesi Hollanda yaşadı. Futbol hayatı boyunca Hollanda'da yaşayan Solomon Kalou'nun, aralarında Cruyff'un da bulunduğu futbol otoritelerince Hollanda Milli Takımı'na önerilmesi İçişleri Bakanlığı'nın direnciyle karşılaşmıştı. Tıpkı Yıldırım Almanya milli formasını giymediği için Alman Futbol Federasyonu otoritelerinin hayıflanması gibi Hollandalılar da aynı sıkıntıyı dile getirdi. Çünkü soy esasından ziyade yetiştiği kültürün, yaşadığı yerin önemli olduğu söylendi. Hırvat Kovac kardeşler yine bu konuda iyi birer örnek. Onlar da Almanya Milli Takımı'nı değil Hırvatistan'ı tercih etti. Peki, başka kimler var? Hangileri nasıl oynuyor? İşte diğer ilginç örnekler:

➤ **Miroslav Klose (Almanya):** Polonya'nın Opole şehrinde doğan Miroslav Klose'nin babası Polonya Hentbol Milli Takımı oyuncusuydu. Miroslav dokuz yaşındayken Almanya'ya geldiler ve vatandaşlık aldılar.

➤ **Gerald Asamoah (Almanya):** Gana'da doğdu. 12 yaşında Almanya'ya göç eden ailesiyle birlikte

Almanya altyapısına girdi. Almanya Milli Takımı'nda oynayan ve anne babası siyahî olan ilk oyuncu oldu.

➤ **Lukas Podolski (Almanya):** Alman futbolunun son dönem değerlerinden Lukas Podolski de Polonya doğumlu oyuncular. Polonya'nın Gliwice şehrinde doğan Podolski'nin babası futbolcu, annesi ise hentbolcu. Önce İrlanda Cumhuriyeti'ne, oradan da Almanya'ya göçtüler.

➤ **Olivier Neuville (Almanya):** Belki de en ilginç örneklerden biri Neuville. İsviçre doğumlu. Annesi İtalyan, babası Alman. Üstelik

dedesi de Belçikalı. İsviçre, İspanya ve Almanya'da oynadı ama Alman Milli Takımı'nı seçti.

➤ **Deco (Portekiz):** Brezilya doğumlu, annesi de babası da Brezilyalı. Corinthians'ta forma giyerken, 20 yaşında Portekiz'e futbol oynamaya gitti. Altı yıl bu ülkede kaldıktan sonra Portekiz vatandaşlığına geçti. Brezilya Milli Takımı'na hiç çağırılmadı. Portekiz'den davet bekledi. İlk milli maçını Brezilya'ya karşı oynadı.

➤ **Mauro Camoranesi (İtalya):** Arjantin Tandil doğumlu. Arjantin'de futbola başladı, Meksika'da devam etti. İlk profesyonel sözleşmeye de aynı ülkenin Santos Laguna takımında imza attı. Daha sonra Uruguay'da futbol yaşamına devam etti. Nihayet 24 yaşında İtalya'ya transfer oldu. Büyükbabasının

İtalyan olması sayesinde İtalya Milli Takımı'nın formasını giymeye başladı. İtalyan milli marşını bilmemekle suçlandı. İtalya'yla Dünya Kupası'nı kazandı.

➤ **Simone Perotta (İtalya):** İngiltere doğumlu. 6 yaşına kadar İngiltere'de okudu. Sonra İtalya'ya döndü. 25 yaşına dek milli formayı giymedi. Dünya Kupası'nı kaldıran kadrodaydı.

➤ **Guillermo Franco (Meksika):** Arjantin Corrientes'te doğdu. Futbola da Arjantin'de başladı. 26 yaşında Meksika'ya geçti. Meksika kökenleri sayesinde milli takımdan davet aldı. 5 kez milli formayı giydi. Futbol hayatını İspanya'da sürdürüyor.

➤ **Antonio Naelson (Meksika):** Brezilya, Sao Paulo doğumlu. 20 yaşına dek Brezilya'da forma giydi. Takma adı Zinha. 2004 Meksika Olimpik Milli Takımı'na çağırıldı ve böylece Meksika formasını giymeye başladı. Franco ile birlikte Dünya Kupası'nda Meksika Milli Takımı'na çağırıldı diye tepki aldı.

➤ **Valon Behrami (İsviçre):**

Arnavut bir ailenin çocuğu olarak Kosova'da doğdu. Küçük yaşta İsviçre'nin İtalyan kantonlarından biri olan Stabio'da büyüdü. Savaş nedeniyle çıkarılan yasayla İsviçre vatandaşlığı kazandı. 18 yaşına dek İsviçre'de oynadı. Genç yaşta İsviçre Milli Takımı'na seçildi.

➤ **Johan Djourou (İsviçre):** Fildişi Sahili'nde doğdu. Ailesi Fildişi Sahili vatandaşıydı. Babasının ikinci eşi tarafından evlat edinildi ve İsviçre'ye yerleşti. 15 yaşındayken Arsenal Futbol Akademisi'nden davet aldı. İsviçre 19 yaş Milli Takımı'nda oynadı. 1 Mart 2006'da İsviçre'de ilk kez milli olana dek Fildişi Sahili'ni de seçmesi gündemdeydi.

➤ **Shaka Hislop (Trinidad&Tobago):** Londra doğumlu. Ailesi Trinidadlı. ABD'de, Howard Üniversitesi'nde kolej takımına girdi. NASA'da staj yaparken futbolcu olmaya karar verdi. İngiltere'ye,

Reading takımına transfer oldu. Yedi sezon İngiltere'de oynadıktan sonra milli takımda şans bulamayacağını anladı ve bir kez 21 yaş altı formasını da giydiği İngiltere yerine ailesinin köklerine dönüp Trinidad Milli Takımı'nı seçti.

➤ **Chris Birchall**

(Trinidad&Tobago): İngiltere doğumlu. Bütün futbol hayatını İngiltere'de sürdürdü. Annesi Trinidad&Tobago'nun başkenti olan Port of Spain doğumlu olduğundan bu ülkenin milli takımını seçti. Zaten bunun nedenini de "annesinin isteği" olarak açıkladı. Takımda oynayan tek beyaz oyuncu.

➤ **Alessandro Dos Santos (Japonya):** Brezilya Maringa doğumlu. Futbola Brezilya'da başladı. 17 yaşında Japonya'ya gitti. Yedi sezon Japon-

ya'da top koşturduktan sonra nihayet 2001'de Japon vatandaşı oldu. 2002 Dünya Kupası'nda bu ülkeyi temsilen oynadı. Halen Japonya'da top koşturuyor.

➤ **Francileudo Santos (Tunus):** Brezilya, Ze Doca doğumlu. Brezilya'da küçük bir kulüp olan Sam-paio Correa'da oynarken bir çıkış yakaladı ve Belçika'ya transfer oldu. Orada tutunamayınca Tunus'un Etoile du Sahel takımına geçti. Tunus'ta yeniden doğdu. İki sene sonra, 2000'de Tunus Milli Takımı'nda oynama teklifi aldı. 2004'te ilk kez milli formayı giydi.

➤ **Roberto Colautti (İsrail):** Arjantin, Cordoba doğumlu. Boca Juniors altyapısında oynadı. Daha sonra İsrail'e, Maccabi Haifa takımına transfer oldu. Bu ülkede gol krallığını yakaladı. İsrailli sevgiliyle evlendikten sonra vatandaşlık kazandı. 2 Eylül 2006'da, FIFA'dan onay aldıktan iki gün sonra İsrail Milli Takımı'yla ilk maçına çıktı ve gol attı.

➤ **Ivica Vastic (Avusturya):**

Hırvatistan Split doğumlu. Futbola Hırvatistan'da başladı. Sonra Avusturya'ya geçti. Ailesi Avusturyalıydı, bu yüzden Avusturya Milli Takımı'nda şans buldu. Almanya ve Japonya'da da oynadı. Halen Avusturya Ligi'nde LASK Linz forması giyiyor.

➤ **Lucio Wagner (Bulgaristan):** Brezilya doğumlu Bulgaristan Milli Takım oyuncusu. İspanya'da, Portekiz'de ve Rusya'da futbol oynadı. Levski Sofya'ya geldikten sonra çıkışa geçti. Mayıs 2006'da Bulgaristan Milli Takımı'nın formasını giydi.

➤ **Emanuel Olisadebe (Polonya):** Nijerya, Warri doğumlu. Varşova'da oynarken

Boniek'in zorlamasıyla Polonya vatandaşlığına kabul edildi. Panathinaikos'ta oynarken parladı ve milli takıma seçildi.

Polonya tarihinin ilk siyahî oyuncusu oldu.

➤ **Robert Earnshaw (Galler):** Zambiya doğumlu.

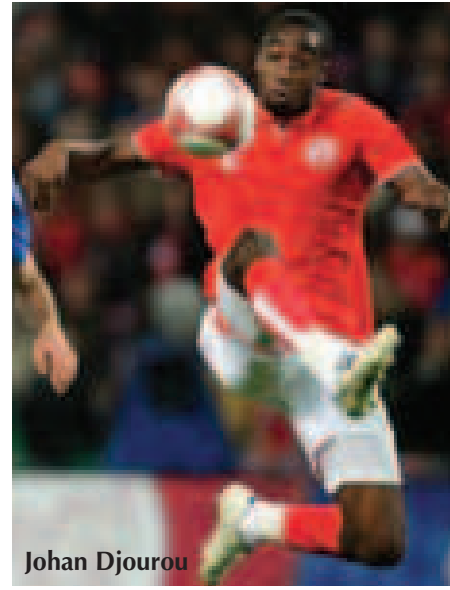
Ailesiyle birlikte göçmen hayatı yaşadı. Ailesi Maldivler'de kısa bir süre kaldıktan sonra babasının ölümü üzerine Galler'de Cardiff'in bir kasabasına göç etti. Orada futbola başladı ve basamakları birer birer çıktı. 2002'de Galler formasıyla Almanya karşısında ilk kez milli oldu.

➤ **Marcos Senna**

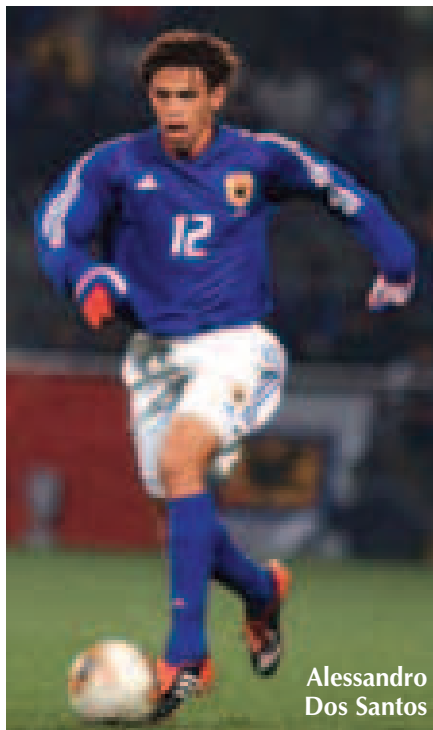
(İspanya): Brezilya'da São Paulo şehrinde doğdu. Bütün futbol altyapısını Brezilya'da aldı. Rio Branco, America, Corinthians, Juventude, São Caetano takımlarında tam beş sezon futbol oynadıktan sonra Villarreal'e transfer oldu. İspanyol vatandaşlığını da burada kazandı ve milli formayı giymeye başladı. ■

Gerald Asamoah

Johan Djourou

Alessandro Dos Santos

Marcos Senna

Almanya'daki goror çocuklarımızdan biri. Şu an Schalke'de çok mutlu değil ancak Türkiye'deki anlayış yanlışları sebebiyle ülkesine gelmeye de pek sıcak bakmıyor. "İnsan nasıl futbol oynuyorsa kişiliği de öyledir. Bir oyuncunun hareketleri ve tepkilerinden saha dışındaki karakterini çözebilirsiniz" diyor. Milli Takım'da oynamaktan büyük onur duyduğunu söylüyor ve futbol hayatının en mutlu günü olarak 4-2 kazandığımız ama Dünya Kupası finallerine katılma hakkını kaybettiğimiz İsviçre maçını göstererek ekliyor: "O gün takım olarak beraber ağladığımız gündü. Takım olduğumuz gündü bence. Bazen maçı alırsın ama içinde bir sızı olur oyun nedeniyle. O güne turu kaybettik ancak kazandığımız şeyler çok mutluluk veriydi."

Hamit Altıntop

Oyun, oyuncunun karakteridir

İlker Uğur

▼Öncelikle bu sezon ikizinle Schalke'de buluştun. Halil'le uzun bir arada sonra aynı takımda oynamak nasıl?

▲Çok harika bir şey. Aynı evi de paylaşıyoruz. Sahada o mücadeleyi, o sevinci, üzüntüleri de paylaşıyoruz. Çok anlatılmaz ve herkese nasip olmayacak bir his.

▼Geçtiğimiz ay Halil aynı takımda oynamanızın sahadaki performansınıza iyi yansıdığını, çünkü çok iyi iletişim kurduğunuzu, yeri geldiğinde de birbirinize çok rahat çıktığınızı söylemişti.

▲Elbette iletişim daha iyi oluyor. İdman da birbirimize bağırma çağırma oluyor tabii. Biliyorsun ki o kardeşin, onun iyiliğini istiyorsun zaten bağırıldığında da. O nedenle alınmıyor. Alınsa bile bu bir saniye, en fazla bir dakika sürüyor.

En güzel idman ve maç sonraları. Aynı arabayla eve giderken, idmanın veya maçın analizini yapıp kendi performanslarımızın üstünden geçiyoruz. Bence ikizlerin veya kardeşlerin aynı takımda oynaması o futbol takımı için çok avantajlı.

▼Schalke 04 her zaman başa oynamak isteyen bir takım olmasına rağmen son

6 Teknik direktörümüz Slomka henüz tecrübesiz. Schalke gibi bir takımın başında olmak zor ve biz oyuncuların ona destek vermesi lazım. Ama bu desteği bizden istemesi ve kabul etmesi gerekiyor. Şu an çok iyiye gitmiyor.

6 Bir takımda eğer bir haksızlık varsa, orada başarı olmaz. Teknik direktör olarak diğerlerine alenen haksızlık yapıp bir oyuncuya formayı verirseniz, bunun acısı sizden bir noktada mutlaka çıkar.

6 Schalke'ye dört yıl önce imza attığımda 19 yaşındaydım ve düşük bir para almıştım. Fenerbahçe'nin teklifi ise çok çok iyiydi. Eğer para için oynasaydım "İstanbul'a gideyim" derdim. Ama önemli olan belirli bir temeli oturtmak.

dönemde hedeflerini bir türlü yakalayamıyor. Bu sezon nasıl başladı sizin için?

▲Puan olarak kötü durumda değiliz ama istediğimiz futbolu bir türlü gösteremiyoruz. UEFA Kupası'ndan da hiç iyi oynayamayarak elendik. Takımda bazı eksikler var. Kalite olarak gerçekten çok süper bir takımız. Stadımız, taraftarımız ve atmosfer de çok güzel. Önemli olan her futbolcunun birbirine ve hocasına sevgi ve saygı göstermesidir. Bunu sağladığınız zaman başarı da arkasından gelir.

Ama insanlar bencil olursa, sadece kendilerini düşünürse problem yaşarsınız. Sadece futbol da değil, bir şirkette, fabrikalarda da böyle sorunlarla karşılaşsınız.

▼Takımın gerçekten çok kaliteli. Lincoln, Halil, sen, Kuranyı ve daha pek çok isim. Bundesliga'nın en güçlü kadrolarından birisinde oynuyorsun. Ama teknik direktörünüz geçen sezon yardımcı antrenör olan Slomka.

▲Ben bunu bir yönüyle olumlu görüyorum. Genç bir teknik adama o şans vermek, kendisini göstermesini sağlamak, kendi düşünce ve felsefesini o takıma yansıtmaya imkânı tanımak bence çok olumlu. Ama bunun olumsuz tarafları da var. Belirli seviyeye gelmiş futbolcular ve onların kişilikleriyle uğraşmak, onları belirli noktada tutmak için oturmuş prensiplerinizi ve sisteminizi olmalı. O sisteme de

takımda yer alan her futbolcunun uyum sağlaması lazım. Bir teknik adam bunu başaramazsa takımı problemler yaşar. Futbolcular arasında ve futbolcu-teknik adam arasında problem olursa başarıya ulaşamazsınız. Şu anki teknik direktörümüzün tecrübesizlik dezavantajı var.

▼Kaldıramıyor mu bu baskıyı?

▲Kendisi için Schalke gibi bir takımın başında olmak gerçekten zor ve biz oyuncuların ona destek vermesi lazım. Ama bu desteği bizden istemesi ve kabul etmesi gerekiyor. Elbette inşallah daha iyiye gider ama şu an çok iyiye gitmiyor.

Teknik direktör adil olmalı

▼Türkiye'de 3 büyük takımın 3 yabancı teknik direktörünün koltuğu kamuoyu tarafından sallanıyor. İddia ise takımlarına iyi futbol oynatamamaları. Almanya'da da işler böyle mi yürüyor?

▲Futbol böyledir. İyi oynarsınız, kötü oynarsınız ama sonuçta herkes skora ve puan durumuna bakar. İyi oynarsanız ve sonuç alamazsınız bir noktada birileri çıkar ve hocanın gitmesi gerektiğini söylemeye başlar. Futbol takımları genç, tecrübeli, koştan, teknik gibi pek çok zıt oyuncuyla dolu takımlardır. Bu oyuncuların birbirlerini tamamlaması önemlidir. Bu nasıl tamamlanacak? Prensipler ve sistemle. Bu prensiplere herkes uyum sağlayacak ki takım olasınız. Tüm takım bu prensiplere uyduğu zaman herkes aynı seviyede gözüktür, kimse alınmaz, küsmez, kendini bırakmaz. Herkes takımın başarısı için motive olur. Bir takımda eğer bir haksızlık varsa, orada başarı olmaz. Eğer diğerlerine alenen haksızlık yaparak bir oyuncuya formayı verirse-

niz, bunun acısı sizden bir noktada çıkar.

▼Football Manager oynuyorum ve Schalke 04'ü alıyorum. Rafinha'yı oynatıyorum diye Hamit Altıntop bana küstü oyunda. Senin genelde Türk basınında çok haberlerin çıkmasa da yedek kalınca bunu dert eden ve küsen bir oyuncu olduğun izlenimi var bende.

▲Hayır! Küsme nedir ya? İnsan idmana çıkmaz ya da "Ben takımdan ayrılmak istiyorum, kontratımı feshedelim" falan der. Ben belirli noktada hayal kırıklığına uğruyorum ama üzgün olduğumu göstermezsem bana "Bu da futbolcu mu, oynamak istemiyor mu?" derler. Oynamadığım zaman üzgün olduğumu gösteririm, çünkü ben duygusal bir futbolcuyum. Ama bir şeyin farkındayım. Oynamamak beni kötü futbolcu yapmaz. Ben bir futbolcu olarak sistem için oynamalıyım. Ancak birisiyle ilgili sürekli bir haksızlık söz konusuysa ve bu kişi sürekli yanlış değerlendiriliyorsa bir yerde patlar insan. Futbol sonuçta bir oyundur ve hiçbir futbolcu insanlığını kaybetmemelidir. Bir teknik adam gelip bana oynatılmama nedenlerimi söyler, açık olur ve planlarını anlatırsa ben bunu saygıyla karşılarım. Ona teşekkür ederim. Gerekiirse başka takıma giderim. Sonuçta kadro 25 kişilik ve ben 11 kişinin oynayacağını biliyorum. Ama birisi sürekli çabalar, koşar eder ve kimse onu görmezse, hoşgörülü davranmazsa, arka plana atarsa ben buna dayanamam. İnsana değer vermek benim için çok önemli. Bir oyuncu formsuzsa eğer onu kenara çekersen ve dinlendirirsin. Ama günümüz futbolunda egolar çok büyüdü ve bazı futbolcular bu egolarıyla takımlarında yer buluyor. Ben bunun

çok yanlış olduğunu düşünüyorum. Ben de yanlış olabilirim elbette. Oynamıyorum diye küsmem, beni oynatmazlarsa futbolu da bırakmam. Bana sen bu takımın bir parçasısın duygusunu vermeleri önemli. Oynamayan bir futbolcu kendisini geliştirir, sürekli öğrenmeye çalışır. Oynamasan bile takımın bir parçası olduğunu bildiğin zaman gidip arkadaşlarınla bir yemek organize edersin örneğin. Böyle de takım olunur.

▼Schalke'de kaçınıcı sezonun?

▲Dördüncü sezonumu yaşıyorum.

Bana değer verilmesini istiyorum

▼Kaptan olacaksın yakında yani.

▲Kaptan olmak gibi bir amacım yok. Bana değer verilmesini ve takım içerisinde ön plana çıkmayı istiyorum. Yoksa ben gider başka takımda da oynarım. Ama beni üzen yanlış giden şeyleri gören insanların "Baskı var" diye bazı şeyleri değiştirmemeleridir. İstanbul'da üç yabancı hoca var şu anda. Bunlardan hangisinin önüne uzun vadeli plan konuldu? Hoca sistemini ve oyuncularını belirler ve takımını o sistem çerçevesinde kurmaya başlar. Takım dediğin bir günden diğerine kurulmaz. Bunun için zaman ve sabır lazım. İki sene sonunda o sistemi oturtursan arkası gelir. Ama üç ayda "Bu hocadan bir şey olmaz" diye yollarsan o kulüp hiçbir yere varamaz. İki yıl onuncu ol ama bir oyun, bir sistem koy ortaya. Zamanında Schalke demek birlik beraberlik demektir, Savaşan, parası çok olmayan, borçlu bir kulüptü. Ama stat her zaman doluydu. Şimdi Schalke dediğin zaman akla ilk borçlar geliyor. "Futbolcuları şımarık, oynamıyor" diyorlar. Herkes şu an bize karşı negatif.

Ben bunu yapamamamıza üzülüyorum. Ben de bilirim Schalke'de oynarken rahat olmayı, daha sonrası için transfer planları yapmayı ve başka takımlara gidip sürekli ilk onbirde yer bulmayı. Ama futbolda bugün çok önemli. Ben bugüne çok önem veriyorum. Bazen yenilirsiniz ama şanssızlıktır bu. "Bugün iyiydik" diyebilirsiniz. Ama biz kazanırken bile sahada memnun olamıyoruz. Ben böyle şeylere üzülüyorum. Ben her hafta oynamışım, gol atmışım, atamamışım gibi şeylere üzülüyorum. Schalke'de dördüncü sezonum ve geldiğimden beri bazı şeylerin hiç değişmeden aynı kalması, bazı noktalarda geriye gitmemiz beni üzüyor.

▼Sağ bek oynuyorsun. Ama orta sahanın sağında, hatta orta sahanın göbeğinde bile görev yapabiliyorsun. Oynamaktan en fazla zevk aldığın mevki hangisi?

▲Aslında öyle bir mevki yok.

▼Forvet desen komik olurdu ama.

▲(Gülüyor) Schalke'de ilk kez sağ bek oynadığımda o pozisyonla bir türlü arkadaş olamadım. Mücadele gücüm hep iyiydi ancak ben sağa gitmek isterdim. Maçı iyi okuduğum için daha serbest oynamak isterdim. Sağbek her zaman aynı pozisyonda oluyor. İlk başta zorlanmam rağmen sonra alıştım ve sanıyorum o mevkide iyi maçlarım da oldu.

▼Milan'a attığın gol nasıldı?

▲Benim için bu kısa futbol kariyerimin en güzel anlarından birisiydi. Kendi evimizde öyle bir gol atmak gerçekten inanılmazdı. Milan 6-7 sene önce benim televizyondan izlediğim Maldini, Cafu, Shevchenko, Vieri ve Dida'lardan kurulu bir takım ve o golü o oyunculara karşı atmak çok güzeldi. PlayStation'da onlarla oynuyordum eskiden, şimdi onlara karşı o golü attım. Ama dünde kaldığının da farkındayım. Önemli olan bugün ve hedeflerimi unutmamam.

▼Kariyerinin bugüne kadar olan bölümünde seni en mutlu eden an nedir?

▲En mutlu olduğum an 4-2 kazandığımız İsviçre maçında Fatih Terim'in bana milli formayı vermesidir. İlk maçta sarı kart cezalı olmama rağmen dört gün sonra ikinci maçta görev vermesi benim için çok önemliydi. O baskı altında bana güvenmesi beni gerçekten çok mutlu etti. O maç çok büyük bir maçtı. Başaramadık belki ama benim için o gün hem insan olarak hem de futbolcu olarak çok şey öğrendiğim bir gündü. O baskı altında o kadar rahat olmam, soğukkanlılığım bana belli şeyler öğrendiğimi, bir yerlere geldiğimi ve önemli bir noktaya ulaştığımı gösterdi. O maç bana çok huzur verdi. Maçtan sonra ağladım ama

Yabancı futbolcu "İstanbul güzel şehir, paramı alırım, oynarsam oynarım, oynamazsam ülkeme dönerim" diye düşünür. Hiçbir zaman bir yerli oyuncu gibi kendisini paralamaz. "Takım iyi gitmiyor, dur mücadele edeyim" gibi bir düşüncesi olmaz.

▼Bunu taraftar da mı böyle görüyor?

▲Basın bunu hep yazar, bazı futbolcular motive olmazlarsa taraftar da bir süre sonra böyle düşünmeye başlar. Sürekli aynı şey yazılıp, aynı şey okunursa herkes bunun böyle olduğuna inanır. Bunu sahadaki oyunla boşa çıkarmak lazım. O seyirci ve o destek oldukça Schalke'ye hiçbir zaman bir şey olmaz. Takım batmaz elbette. Ama bizim öyle bir potansiyelimiz var ki, çok daha başarılı olabilir ve çok daha ilerilere gidebiliriz.

beklenmektedir.

▼**Bundan sonraki kariyer hedeflerin nedir?**

▲Schalke'de kontratım bitiyor. Ben Schalke'de doğdum büyüdüm. Halil Schalke'ye 2010 yılına kadar imza attı. Ben de onunla oynamak istedim. Ama dediğim gibi, önemli olan insanın huzurlu olması. İnsana insan olduğunu hissettirmeleri. Schalke'de kalabilirim. Geçen sezon Şampiyonlar Ligi oynadım ve yine oynamak isterim. Kupa kaldırmak, Milli Takım'la büyük başarılar kazanmak istiyorum.

▼**Her transfer döneminde medya tarafından Türkiye'ye transfer ediliyorsun. Düşünüyor musun Türkiye'ye gelmeyi?**

▲Çok yazılıp çiziliyor.

için beklenen sonuçlar elde edilemeye biliyor. O oyuncu iyi günde başırlı olabilir ama acaba kötü günde nasıl? İstanbul'daki transferleri takip ediyorum, oyuncu iyi oynarsa herkes tarafından sevilir, tersi olursa altı ay sonra geri gönderiliyor.

▼**Yabancı oyuncu kendini paralamaz**

▼**Bunun böyle olduğu herkes biliyor ama yabancı futbolcular yine de İstanbul'a gelmeyi sürdürüyor.**

▲Yabancı futbolcu şöyle düşünür: "İstanbul güzel şehir, başlangıçta paramı alırım, oynarsam oynarım, oynamazsam da ülkeme dönerim." Hiçbir zaman bir yerli oyuncu gibi kendisini paralamaz. "Takım iyi gitmiyor, dur mücadele edeyim" gibi düşünceleri olmaz.

▼**Peki Schalke'de Brezilyalı Lincoln nasıl oynuyor?**

▲Brezilyalı futbolcular iyi oyuncular. Türkiye'deki Brezilyalıların da iyi oyuncular olduğuna inanıyorum. Ama işler kendileri için iyi gitmediği zaman ne olacak? Mesela kötü oynadığında başkası 2-3 maç oynayacak ve o yedek oturacak. Yıldız dediğin oyuncu oturur mu? İşte sen futbolcuyu başlangıçta şımartırsan, iyi ya da

kötü ne yaparsa yapsın sürekli okşarsan, zamanı geldiğinde "Ne oluyor?" diye hesap soramazsın. Çünkü "Sen bana bugüne kadar böyle davranmıyordun, şimdi ne oldu?" cevabını verir. Ben o futbolcuları da anlıyorum. Ama başlangıçta şunu hissettirmek gerekir: "Sen sadece futbolcusun. İyi oynuyorsan oynarsın, iyi oynamazsan yedekte oturursun." Bunu Türk futbolcusuna yapıyorsun da yabancıya neden yapamıyorsun?

▼**Yani Türkiye'de yabancı oyunculara fazla taviz verildiğini mi düşünüyorsun?**

▲Bakın size şöyle bir tablo çizeyim. Almanya'da milli oyuncular el üstünde tutulur. Kuranyi Schalke'ye geldiğinden beri bir kere yedek oturmamış. Aslında kötü oynadığı maçlar da var ama milli takım oyuncusu olduğu için asla yedeğe çekilmiyor. Ha bu da çok doğru bir davranış mı, değil. Çünkü olan oyuncuya oluyor. Kötü oynayan oyuncuya "Bizim için önemlisin, değerlisin ama şu anda iyi oynamıyorsun. Biraz kenarda otur, dışarıdan izle, kendine gel, rahatla ve sonra yine oyna" denilmeli. Ama oyuncu hep oynamak istiyor ve sonuçta kendisini geliştiremiyor.

▼**Bu söylediklerin Türk futbolcuları için de geçerli.**

▲Mesela Fenerbahçe'de bazen Tuncay'ı kenarda oturtuyorlar. İnanıyorum ki bunun Tuncay'a faydası oluyor. Çünkü maçı dışarıdan izlerken, kendisiyle ilgili sorgulamalar yapıyor ve "Şunu değiştirebilirim, bunu değiştirebilirim" diyor. Üstelik üzerindeki baskı da azalıyor ve kendine geliyor. Ama sürekli oynayan bir oyuncunun üzerinde müthiş bir baskı oluyor. Yarın öbür gün Arda'da bir performans düşüklüğü olduğunda o da yedek oturmayı içine sindirebilmeli. Kenardan izleyip "Ağabeylerim bunları yapıyor, benim de öğrenmem lazım" diyebilmeli. Hep Arda oynayacak diye bir şey yok. Tabii ki iyi futbolcu. Ama o eğer bir pırlantaysa arada sırada saklayacaksın, temizleyeceksin. Gelenin gidenin sürekli dokunduğu pırlantanın değeri düşer.

▼**Türkiye'den daha önce teklif almış ancak reddetmiştin, neydi bunun sebebi?**

▲Belirli şeyleri içlerine sindiremez ve belirli ilkelere sahip olmazsan hayatta istediğin noktalara gelemezsin. Schalke'ye dört yıl önce imza attığımda 19 yaşındaydım ve düşük bir para almıştım. Fenerbahçe'nin teklifi ise çok çok iyiydi. Eğer para için oynasaydım "İstanbul'a gideyim" derdim. Ama önemli olan belirli bir temeli oturtmak, yani temeli sağlam kurmak.

▼**Halil geçtiğimiz ay yaptığımız röportajda "Annem benim çok önemli" demişti. Aile ilişkilerinizden biraz söz edebilir misin?**

▲Herkesin annesi herkese özeldir, önemlidir ve anlatılmaz biçimde değerlidir.

▼**Ama herkes annesinin yanında olmak için Bayern Münih'in teklifine "hayır" demez.**

▲Annesini de alıp götürebilirdi aslında. 2007'de ben de giderdim oraya. Çözüm vardı yani. İnsanın aslında profesyonel yönden bakması lazım. Bayern Münih'e gidebiliyorsan niye gitmiyorsun? İstersen oradan yine Schalke'ye gelebilirsin. Ama Halil de duygusal olduğu için eve, annesinin ve kardeşlerinin yanına gelmek istedi. Onun da benim gibi Schalke'yi bir yerlere taşıma hedefi var. Ama şu bir gerçek, Halil'in Kaiserslautern'de gol atması Schalke'ye göre daha kolaydı.

▼**Schalke'de çok göz önünde ve herkes ondan gol bekliyor değil mi?**

▲Bekliyorlar ama futboldan anlayanlar, insanların nasıl futbol tarzları ve kişilikleri olduğunu biliyor. İnanıyorum ki, insan nasıl futbol oynuyorsa kişiliği de öyledir. Bir oyuncunun saha içindeki hareketlerinden ve davranışlarından saha dışındaki karakterini çözebilirsiniz. ■

gerçekten kendi adıma çok mutluydum. O gün bizim takım olarak beraber ağladığımız gündü. Takım olduğumuz gündü bence. Bazen maçı alırsın ama içinde bir sızı olur oyun nedeniyle. O gün ise turu kaybettik belki ama benim için kazandığımız şeyler çok mutluluk vericiydi.

▼**Halil bu elenmeyi sadece şanssızlığa bağlamadı ama çok da konuşmadı.**

▲Sadece şanssızlık olsaydı o maçtan sonra o olaylar yaşanmazdı. Şanssızlıkla bir şeyler kaybedince "Tüh" der geçersin. Ama insanlar maçta hata yaptığı zaman o hatayı kabulleneemezse bazı reaksiyonlar gösterir, kendilerini kontrol altında tutamaz. Biz hata yapmasaydık yüzde yüz turu atlardık. Sonuçta bizim kalitemiz belli, onların kalitesi belli. O turda yapılan hataların farkındayız ve şimdi iyi bir başlangıç yaptık. Şu an o döneme göre daha oturaklı ve olgun olduğumuza inanıyorum. Hedefimizin daha fazla bilincindeyiz. Şu an tam bir aileyiz. Kamp içinde her şey konuşulup tartışılıyor.

▼**Bu tam senin istediğin şey sanki.**

▲Ben Milli Takım'a çok severek geliyorum. İnsan severek gelirse vehuzurlu olursa çok daha iyi performans gösterir. Ben bu tip şeylere çok inanıyorum. Eleştiriyi de hep açığım. Eleştiri benim gelişimim için yapılan bir şeydir ve daha iyi olmam

Almanya'da milli oyuncular el üstünde tutulur. Kuranyi, Schalke'ye geldiğinden beri bir kere yedek oturmamış. Aslında kötü oynadığı maçlar da var ama milli takım oyuncusu olduğu için asla yedeğe çekilmiyor

yor böyle şeyler. Bir yandan "Neden bu kadar abartıyorlar?" diye düşünüyorum, diğer yandan da "Bizi seviyorlar, tutuyorlar, ondan haber yapıyorlar" diyorum. Ama Schalke ile kontratım sürüyor. Takımla birlikte hedeflerimiz var. Onlara ulaşabilmek için çalışacağız. Ancak zamanı geldi mi insan tekliflere de bakar. Futbolda her şey çok çabuk değişebiliyor. Bu nedenle ben şimdi sadece Schalke'deki işime bakıyorum.

▼**Halil bir iki sezon sonra İngiltere veya İspanya'da oynamak istiyor. Senin de böyle hayallerin var mı?**

▲Öyle teklifler de var aslında. İlle de İtalya'da oynayacaksın Milan olmaz da Ascoli olur. Ya da İspanya'ya gitmek istiyorsan Barcelona olmaz da San Sebastian'da oynarsın. Önemli olan transfer etmek isteyen takımın seni gerçekten tanıması, özelliklerini bilmesi. Seninle nasıl konuşacağını, sana nasıl davranacağını bilmeliler. Böyle bir transfer verimli sonuçlar doğurur. Ama sadece adı var veya istatistikleri iyi diye yapılan transferlerde oyuncunun kişiliği araştırılmadığı

Dünya Kupası organizasyonu hayal değil...

Futbolun en büyük organizasyonu Dünya Kupası. 2006'da Almanya'ya 2 milyon turist getiren, 2010'un evsahibi Güney Afrika'da 159 bin kişiye iş sahası açması beklenen dev bir ekonomik gerçek aynı zamanda. "Türkiye Dünya Kupası düzenleyebilir mi?" sorusuna Deloitte&Touche'un analizi "Evet" cevabını veriyor ve "Üstelik bu organizasyon kâr da getirir" notunu ekliyor. Yapılan analizlere göre tüm gelir ve giderler hesaplandıktan sonra net operasyonel kârın yaklaşık 30 milyon euro olması bekleniyor.

Dünya Kupası futbolun en büyük organizasyonu, FIFA'nın amiral gemisi... Bugüne kadar Dünya Kupaları'nı büyük çoğunlukla TV'den, şanslı olanlarımız ise canlı olarak yapıldığı ülkede stadyumlardan izledik.

Dört senede bir gerçekleştirilen bu büyük organizasyon, futbolla çok ilgilenmeyen insanlar tarafından bile merakla beklenir ve izlenir. Futbol meraklıları için ise ciddi bir olaydır Dünya Kupası.

160 bin kişiye iş kapısı

Dünya Kupası'nın bir futbol şöleni olmasının yanında ekonomik getirisi ve organizatör ülkeye kazandırdıkları da cazibesini arttırmaktadır.

2010 Dünya Kupası'nın evsahipliğini alan Güney Afrika Cumhuriyeti bu organizasyonun ülkede 159 bin kişiye yeni iş imkânı oluşturmasını beklemektedir. ABN AMRO'nun enteresan bir bulgusuna göre ise Dünya Kupası'nı kazanmak bir ülkenin ekonomik büyümesine binde 7 oranında etki yapmaktadır.

Almanya'da 2 milyon futbol turisti

Almanya'da yapılan son Dünya Kupası'ndan sonra Adidas'ın açıkladığı raporlara göre Dünya Kupası süresince satışları yüzde 30 oranında artmıştır.

Yine Almanya'da yapılan son Dünya Kupası süresince Almanya'ya 2 milyon turist gelmiştir ki, bu rakam hem beklenenin tam

iki katıdır hem de normal şartlarda Almanya bir turizm ülkesi değildir. 2010'da Dünya Kupası'nı organize edecek ülke olan Güney Afrika ise en az 3 milyon turist beklemektedir. Peki bu büyük organizasyon ülkemizde düzenlense ne olur? Düzenlenebilir mi? Mali açıdan ne getirir, ne götürür? Öncelikle belirtmekte fayda var ki; ülkemizin özellikle spor organizasyonlarını yapabilme konusunda belirlen bir yeteneği ve başarısı vardır. Bunun en önemli kanıtı ise en son organize edilen UEFA Şampiyonlar Ligi Finali'dir.

Türkiye Dünya Kupası düzenleyebilir

Deloitte&Touche'un analizine göre Türkiye'de Dünya Kupası organize edilebilir, üstelik bu organizasyon kâr da getirir.

Dünya Kupası organizasyonu ile ilgili en önemli unsur elbette ki stadyumlardır. FIFA, Dünya Kupası organizasyonunda grup maçlarının ve grup aşamasının ardından kalan son 16'da oynanacak maçların minimum 40.000 kişilik stadyumda, açılış maçının, yarı finallerin ve final maçının

en az 60.000 kişilik statlarda oynanmasını istemekte, bunun için minimum 8, maksimum 12 stadyum hazırlanmasını şart koşmaktadır.

Mevcut statlar yenilenmeli

Türkiye'de hali hazırda bu kriterlere uyan 8 ile 12 arasında stat bulunmadığından, mutlaka yeni stat yapılması veya mevcut statların yenilenmesi gerekecektir. Bu durumda da aşağıdaki tablo ortaya çıkacaktır:

Şehir	Stadyum	Kapasite	Koltuk Adedi	Hedef Kapasite	Öngörülen Gider (milyon euro)	Eylem Detayı
İstanbul	Olimpiyat	72.000	72.000	72.000	9.5	FIFA şartlarına uygun hale getirme
	Şükrü Saracoğlu	51.000	51.000	51.000	0	Gerekmiyor (FIFA standartlarına uygun)
İzmir	Atatürk	63.000	51.000	63.000	25	Kapasite artırımı, FIFA standartlarına uygun hale getirme
Ankara	Yeni	0	0	45.000	63	Yeni proje
Antalya	Yeni	0	0	45.000	50	Yeni proje
Trabzon	Avni Aker	21.700	21.700	45.000	20	Kapasite artırımı, FIFA standartlarına uygun hale getirme
Bursa	Atatürk	21.000	21.000	45.000	20	Kapasite artırımı, FIFA standartlarına uygun hale getirme
Kayseri	Yeni	0	0	45.000	68	Yeni proje
Adana	Yeni	0	0	45.000	50	Yeni proje
Konya	Atatürk	19.440	7.500	45.000	18	Kapasite artırımı, FIFA standartlarına uygun hale getirme
TOPLAM					323.5	

Görüleceği gibi stadyum yenileme ve yeni stat inşa etme durumunda oluşacak maliyet 323.5 milyon eurodur.

Çok ciddi bir rakam gibi görünmekle beraber, stadyuma yapılacak yatırımın futbol kalitesine ve futbolun geleceğine katacakları düşünüldüğünde oldukça mantıklı bir yatırımdır.

Ayrıca stadyumların yenilenmesi ve yeni statlar yapılması elbette ki yeni iş imkânları ve ekonomik olarak yeni bir ivmelenme demektir.

Konaklama açısından ülkemizde bir sıkıntı olmamakla beraber turnuvarın organize edileceği illerdeki yatak kapasitelerinin ve otellerin gözden geçirilmesi gerekmektedir.

Özellikle Bursa, Konya, Kayseri, Trabzon ve Adana'da yeni oteller yapılması ve mevcut otellerin iyileştirilmesi gerekecektir.

Ulaşım konusunda ise ciddi bir sorun gözükmemekle beraber trafiğin daha rahat etmesini sağlayabilecek ek tedbirler alınması yerinde olacaktır. Ayrıca havaalanlarının kapasitelerinin artırılması veya gözden geçirilmesi de kaçınılmazdır.

Organizasyonun 205 milyon euro'luk operasyonel masrafının olacağı varsayılmaktadır.

Operasyonel masraflar (euro)

Stadyum ve Antrenman Sahası Kiralama	24.602.300
Güvenlik	9.086.577
Yerel Ulaşım	6.381.350
Konaklama	6.118.316
Biletleme Operasyonları	18.829.761
Seremoniler ve Kültürel Organizasyonlar	22.000.000
Medya ve Akreditasyon	45.000.000
Sigorta	4.000.000
FIFA Sek. ve Yerel Org. Kom. Masrafları	26.000.000
Reklam, Pazarlama, PR	25.000.000
Diğerleri	18.701.830
TOPLAM	205.720.134

Stadyum ve Antrenman Sahası Kiralama Masrafı: Bu alanların kullanılması için hak sahiplerine yani kulüplere veya GSGM'ye maç başına veya kullanım süresi baz alınarak ödenen kira bedelleridir.

Futbol Sahası Kiralama Bedelleri

Şehir	Stadyum	Maç Başına Kira Bedeli	Maç Sayısı	Stadyum Başına Toplam Kira Bedeli
İstanbul	Olimpiyat	605.000	12	7.260.000
	Şükrü Saracoğlu	435.000	8	3.480.000
İzmir	Atatürk	377.500	9	3.397.500
Ankara	Yeni	265.000	5	1.325.000
Antalya	Yeni	325.000	8	2.600.000
Trabzon	Avni Aker	265.000	4	1.060.000
Bursa	Atatürk	265.000	5	1.325.000
Kayseri	Yeni	265.000	5	1.325.000
Adana	Yeni	265.000	5	1.325.000
Konya	Atatürk	265.000	4	1.060.000
TOPLAM				24.157.500

Antrenman Sahası Kiralama Masrafı: 32 takımın kamp yapması için minimum 32 adet tesisin kullanımı gerekmektedir. Toplam 444.800 euro olacağı varsayılmaktadır.

Güvenlik: Tüm takımların, FIFA yetkililerinin, VIP mensuplarının ve medyanın güvenliği ile maçlarda alınacak güvenlik önlemlerini kapsamaktadır. Özellikle günümüzde terörün kalabalık organizasyonları hedef aldığı düşünüldüğünde bu tarz büyük organizasyonlarda güvenlik çok fazla önem kazanmaktadır. Ayrıca sahte bilet satışının engellenmesi açısından da güvenliğin büyük önemi vardır.

Yerel Ulaşım: Her türlü ulaşımı kapsamaktadır. Fakat maliyet açısından en önemlisi takımların şehirlerarası ve stadyumlar arası ulaşımıdır.

Konaklama: Her türlü konaklama masrafını içermektedir.

Biletleme Operasyonları: Turnuva için kullanılacak biletlerin FIFA kurallarına uygun olarak dizayn edilmesi, basılması, satışının yapılması, satışın takip edilmesi ve hasılatın toplanması için kurulacak operasyonu içermektedir. Bu tarz organizasyonların güvenlikle birlikte en hassas detaydır.

Seremoniler ve Kültürel Organizasyonlar:

En önemli seremoni açılış ve kapanış organizasyonları olacaktır. Bu tarz turnuvaların açılış ve kapanış törenleri en az turnuvada oynanan maçlar kadar önemsenmekte, hem turnuvarın hem de organizasyonu yapan ülkenin vizyonu olarak görülmektedir.

Medya ve Akreditasyon: Uluslararası yayın merkezi ve ana medya yayın merkezi kurulmasının yanında, tüm medya ile ilgili masrafları içermektedir. Turnuvarın dünyaya açılan kapısının medya aracılığı ile sağlanacağı düşünüldürse oldukça önemlidir.

Sigorta: Turnuva ile ilgili her türlü riskin sigortalımasıdır.

FIFA Sekreterliği ve Yerel Organizasyon Komitesi Masrafları: FIFA'ya ve yerel organizasyon komitesine turnuvayı yönetmesi için gereken her türlü ofis, toplantı odası, konferans odası ve

araç gereci kapsamaktadır.

Reklam, Pazarlama ve Halkla İlişkiler:

Turnuvarın tanıtımı ile ilgili her türlü detayı içermektedir.

Diğer Masraflar: Hesaplanan giderlerin üzerine beklenmeyen durumlar göz önünde bulundurularak yüzde 10'luk yanılma payı eklenmelidir.

En yüklü gelir bilet satışı

Turnuvarın en büyük gelir kalemini elbette ki bilet satışı oluşturmaktadır. Organizatör ülkenin FIFA sponsorluklarından herhangi bir pay alması, ticari anlaşmalar yapması, yayın hakkı satışı yapması söz

konusu değildir. Bu tarz tüm gelirler FIFA'nın kendi gelirleri arasında yer almaktadır. Bu gelirlerden organizasyona katkıda bulunmak amacıyla bir fon ay-

rılmakta, geri kalan miktar ise futbolun tüm dünyada gelişimi için kullanılmaktadır. Deloitte&Touche analizi yaparken stadyumların yüzde 85'inin satılabileceğini hesaplamış ve baz olarak da Almanya'da oynanan Dünya Kupası'nı almıştır. Tüm gelir ve giderler hesaplandıktan sonra net operasyonel kârın yaklaşık 30 milyon euro olması beklenmektedir.

Net Operasyonel Kâr (euro)

Net Operasyonel Masraflar	205.720.134
Net Operasyonel Gelir	235.372.013
Net Operasyonel Kâr	29.651.879

Fakat Dünya Kupası organize etmenin ülkeye operasyonel kâr dışında ekstra turizm geliri, yeni iş imkânları, turnuva için gelenlerin maçlar dışında yapacakları kişisel harcamaları gibi pek çok artı değer kattığı gerçeği daha önemlidir.

1996 Avrupa Futbol Şampiyonası sırasında İngiltere'ye Ada dışından gelenlerin 120 milyon pound harcama yaptıkları tespit edilmiştir. Dünya Kupası'nın, Avrupa Futbol Şampiyonası'ndan daha büyük bir organizasyon olduğu düşünüldürse bu miktarın iki katına çıkacağı düşünülebilir. Özetle; Dünya Kupası organize etmek, organizasyonu yapacak ülke açısından hem prestij hem de büyük getiriler sağlamaktadır. Ve ülkemizin yeni düzenlemeler yapılmak şartıyla bu büyük organizasyonun altından kalkması mümkün görünmektedir. ■

Beni golle

Ersen Martin

değerlendirmeyin

Aslen İzmirli olan gurbetçi bir ailenin altı çocuğundan biri. Türkiye'ye ilk geldiğinde Galatasaray tarafından denendi, Beşiktaş tarafından transfer edildi. Tecrübesizliği İstanbul'da tutunmasını engelledi. Siirt'te yakaladığı çıkışın ardından Denizlispor'da patlama yaptı. Bir sezonluk Ankaraspor tecrübesinin peşinden Trabzonspor'a transfer oldu. Attığı gollerle krallık yarışının iddialı isimlerinden biri haline geldi. Ancak o sadece golleriyle değerlendirilmekten rahatsızlık duyuyor ve "Pivot santrfor sadece gol atmayacak, aynı zamanda arkadaşlarına da gollük pozisyon hazırlayacak, savunmayı hücumda başlatacak. Bana bu gözle bakılmasını istiyorum" diyor.

Türker Tozar

“Beşiktaş'a geldiğimde henüz 18 yaşındaydım ve fiziksel olarak zayıftım. Gelir gelmez Hakan Şükür'le kıyaslanmam da büyük handikap oldu. Bu yüzden biraz bocaladım, problemler yaşadım. Ama artık kendime güveniyorum ve her sezon 13-14 gol atıyorum.

“Rıza Çalımbay, Denizlispor'dan sonra beni Beşiktaş'a da götürmek istemişti. Ancak kulüpler bonservis bedelinde anlaşılmayınca transfer gerçekleşmedi. Bana her zaman "Yeteneklerin dünyanın her takımında oynayabilecek düzeyde" demiştir.

“Giray Bulak'la çok güzel dönemler geçirdim. Farkında olmadığım yeteneklerimi ortaya çıkardı. Bu konuda çok ustaydı. Samet Aybaba da tıpkı Avrupalı bir teknik adam gibi oyuncusunu rahat bırakan, güvenen ve futbolcudan ne istediğini bilen bir hoca.

▼Almanya'da doğduğumu biliyoruz. Aileni ve oraya göç hikâyenizi öğrenebilir miyiz?

▲Münih'e yaklaşık iki saat uzaklıktaki Markfredwitz'de doğdum. Annem de babam da İzmirli. Babam otuz yıl önce İzmir'den Almanya'ya dokumacı olarak gitmiş. Dördü erkek, ikisi kız toplam altı kardeşiz.

▼Futbola başlamanın öyküsünü öğrenebilir miyiz?

▲Dokuz yaşına kadar futbola ilgim olmadı. Doğduktan sonra Markfredwitz'den Forheim'e taşındık ve orada futbola ilgilenmeye başladım. Amatör bir takıma kayıt oldum ve 15 yaşına kadar burada futbol oynadım. 15 yaşında Nürnberg'in altyapısına transfer oldum. Önce B Genç seviyede oynadım, daha sonra da profesyonel takıma geçtim.

▼Ailende futbola ilgilenen kişiler olduğunu biliyoruz. Örneğin kardeşin de bu sezon Türkiye'de forma giyiyor değil mi?

▲Ağabeyim de çok iyi futbol oynuyordu ama profesyonel olmadı. Benim gibi forvet olan kardeşim Ertan ise şu anda Altay'da oynuyor.

▼1999-2000 sezonunda Beşiktaş'a gelişinden başlayalım. Bir sezon kalabildin ve çok fazla oynamaya fırsatı bulamadın. Sadece iki gol atabildin. Trabzonspor'a gelene kadar da maç başına gol ortalaman 0.25. Bugün neredeyse maç başına 1 gol atan bir oyuncu olarak dönüp de o günlere baktığında Ersen Martin'in eksikleri nelerdi?

18 yaşındayken Hakan Şükür'le kıyaslandım

▲O zaman 18 yaşındaydım, fiziksel olarak biraz zayıftım ve eksiklerim vardı. Ancak, gelir gelmez Hakan Şükür'le kıyaslanmam benim için büyük handikap oldu. Herkes Hakan Şükür gibi kafa golleri atmamı bekliyordu ve ben

Bu yüzden biraz bocaladım, problemler yaşadım. 1999-00 sezonunda iki gol atabildim ve 2000-01 sezonunda Siirt Jetpa'ya kiralandım.

▼Geçmişte Hakan Şükür'le kıyaslanmak seni zorlamış ancak şimdi daha olgusun. Bu mukayese şimdi yapıldığında neler söyleyebilirsin?

▲Artık kendime güveniyorum. Yıllardır pivot santrfor oynuyorum ve tek santrfor oynamama rağmen bir sezonda 13-14 gol atıyorum, asist de yapıyorum. Ayrıca çalıştığım teknik adamlar, gittikleri takıma beni de götürmek istedi. Giray Bulak, Rıza Çalimbay ve Samet Aybaba'da hep böyle oldu.

▼Siirtspor'daki kiralık dönem sonrası kariyerinin artık oturmaya başladığını görüyoruz.

▼Hangi ligde oynamak istersin?

▲Daha önce Alman Ligi'nde oynadım. Ailem de orada zaten. Öncelikle Almanya'da oynamak isterim. İtalya ve İspanya da olabilir. Aslında Avrupa'da pivot santrfor eksiği var bu nedenle şansımı yüksek görüyorum.

▼Trabzonspor'dan ilk teklifi aldığında neler düşündün? Mesela "Anadolu'da geçen yıllarımın ödülünü aldım" gibi bir his var mı içinde?

▲Anadolu'da oynarken hep büyük takımlardan teklif aldım. Beşiktaş, Fenerbahçe ve son üç sezondur Trabzonspor'dan teklif alıyordum. Fakat 5 milyon euroluk bir bonservis bedelim vardı ve bu Avrupa için bile yüksek bir bedeldi.

O yüzden bu transfer-

6 ***İstanbul takımlarına gitmek gibi bir hayalim yok. Zaten büyük bir takımda futbol oynuyorum. Ancak, Avrupa'da bir takımda oynama isteği her zaman kafamda var. Futbolumun artık oturduğuna inanıyorum. Avrupa'da pivot santrfor eksiği var, bu nedenle şansımı yüksek görüyorum.***

▼Bugüne kadar çok değişik teknik adamlarla çalıştın. Seni en fazla etkileyen ve futbol gelişimine katkısı olan hangisiydi?

▲Rıza Çalimbay'ın katkısı var ancak Giray Bulak'la da çok güzel dönemler geçirdim. Benim farkında olmadığım yeteneklerimi ortaya çıkardı. Bu konuda çok ustaydı. Onun da bana inanılmaz katkısı oldu. Samet Aybaba ile çok kısa süre çalışmama rağmen kalitesini anlamakta gecikmedim. Tıpkı Avrupalı bir teknik adam gibi oyuncusunu rahat bırakan, güvenen ve futbolcudan ne istediğini bilen bir hoca. Yine de, benim için Çalimbay ile Bulak'ın yerleri ayrıdır.

▼Ersen Martin isminin oturmasında, senin bu yere gelmede oynadığın takımlar arasında en büyük katkısı hangisi yaptı?

▲Göztepe'de başarılı olmuştum. Fakat asıl çıkışı Denizlispor'la yaptım. Beni oraya Rıza Çalimbay götürmüştü ama patlamayı Giray Bulak geldikten sonra gerçekleştirdim. Her sezon ligi dördüncü ya da beşinci bitirdik. 2002-03 sezonunda UEFA Kupası'nda mücadele ettik. 4. tura kadar yükseldik ve o sezonun şampiyonu Porto'ya elendik. O dönemde çok iyi bir performans sergilemişim. Forvet oyuncuları sadece golle değil saha içinde yaptıkları işle değerlendirildiği zaman benim de oynadığım takımlara nasıl katkı yaptığımı görülecektir. Çünkü Avrupa'da bakış açısı bu şekilde.

▼Beşiktaş ve Galatasaray'a 2'şer gol attın. Türkiye'ye ilk gelişinde Floriya'da da denenmiştin ama transferin gerçekleşmemiştir. Bu iki takıma karşı özel bir motivasyonla mı oynadın?

▲Galatasaray'a 18 yaşındayken gitmişim. Beni beğenmişlerdi. Ancak menajerim olmadan imza atmamı istediler. Ben de o zamanlar tecrübesizdim ve menajerime hayır diyemedim. O da beni alıp Beşiktaş'a götürdü. İki takıma karşı da özel bir motivasyon ya da hırsım olmadı. İyi takımlara karşı oynayacaksam kendimi zaten iyi motive ediyordum.

Trabzonspor'da her şeye sahibiz

▼Trabzonspor'un şampiyonluk şansı-

nı nasıl görüyorsun?

▲Tepelere oynamamamız için hiçbir neden yok. Takımda inanılmaz bir arkadaşlık var ve genç bir oyuncu kadrosuna sahibiz. Ayrıca başımızda Türkiye'nin kendini kanıtlamış hocalarından Ziya Doğan var. Gerek taktik gerekse motivasyon yeteneği üst düzeyde. Kulübün de inanılmaz bir seyirci potansiyeli var. Şu anda başarı için olması gereken her şeye sahibiz. Bu yüzden Trabzonspor'un kıymetini bilmeliyiz.

▼Forvet hattında rekabet içinde olduğun arkadaşların için neler söylemek istersin?

▲Umut'un klasi ve yeteneği tartışılmaz. Daha çok depar atan ve defansın arkasına doğru koşu yapan bir stili var. Ömer Rıza da aynı stilde. Zaten kendisiyle Denizlispor'da oynamıştık O da çok iyi. Cem'in tarzı benim oyun karakterime benziyor. Gelecekte çok iyi bir santrfor olacak.

▼Trabzonspor seni Fatih Tekke'nin yerini doldurmak için transfer etti. Fatih gibi kalitesini herkesin kabul ettiği bir oyuncunun yerini doldurmak ağır bir sorumluluk değil mi?

▲Trabzonspor'a gelmeden önce Fatih Tekke'yle birlikte oynamayı çok istiyordum ama nasip olmadı. Fatih'in Zenit'e satıldığını bile Trabzonspor'a imza atarken son anda öğrendim. Yalık oldu çünkü birbirimizi çok iyi tanımlayabiliydik. Buraya Fatih'in yerini doldurmaya geldiğimi düşünmüyordum. Çünkü değişik türde santrforlar. Fatih Tekke'nin yerini doldurmak zaten mümkün değil. Kendisi inanılmaz goller atmış. Nasıl Hakan Şükür'ün yeri Galatasaray'da doldurulmıyorsa, Trabzonspor için de Fatih Tekke aynıdır.

Lazaroni beni geç fark etti

▼Sezonun başında Lazaroni döneminde gol atmamı bırak, oynama şansını bile bulamadın. Dört haftada sadece bir maçta son dakikalarda oyuna girdin. Neydi o dönemdeki sıkıntı?

▲Lazaroni beni de Umut'u da tanı-mıyordu. İlk kez Gaziantepspor maçında oyuna sonradan girmeme rağmen iyi işler yaptığımı düşünüyorum. Yattara'yla beraber birçok pozisyona girdik ve Trabzonspor'a ne kadar yararlı olabileceğimi gösterdim. Bence o da bu maçta beni fark etmişti. Tabii geç oldu. Ziya Hoca'nın gelmesi benim için çok iyi bir gelişmeydi ve her şey yoluna girdi.

▼Ziya Doğan geldikten sonra kendini aşmış gibi görüldün. Geriden atılan uzun topları saklıyor ve orta sahanın hücumu katılması için gereken zamanı kazandırırıyorsun. Herkes seni sadece kafa gollerinin adamı zannederken, tıpkı Fatih Tekke gibi takımın forvetteki oyun kurucusuna dönüştin.

▲Beşiktaş'ta sıkıntı yaşayınca Türkiye'ye adapte olamayacağımı düşünmüştüm. Fakat Siirtspor deneyimi başarılı geçti. Ertesi sezon Rıza Çalimbay'ın çalıştırdığı Göztepe'ye transfer oldum. Orada bir sezon kaldıktan sonra da Denizlispor'a geçtim. Denizlispor'daki üç sezonu dolu yaşadım. Sonra Ankaraspor ve şimdi de Trabzonspor.

İstanbul hayalim yok

▼"Bir büyük takıma geldim, hedefime ulaştım" mı diyorsun, yoksa İstanbul ve Avrupa gibi hayallere sahip misin?

▲Kesinlikle İstanbul takımlarına gitmek gibi bir hayalim yok. Zaten büyük bir takımda futbol oynuyorum. Ancak, Avrupa'da bir takımda oynama isteği her zaman kafamda var. Henüz 27 yaşındayım. Futbolumun artık oturduğuna inanıyorum. Kendime güveniyorum, ilerleyen yıllarda Avrupa'da oynayacağım, bunu da herkes görecektir.

ler gerçekleşmedi. Bunun dışında, gittiğim her takımda aldığım paranın hakkını verdiğime inanıyorum. Bir tek geçen sezon Ankaraspor'da sakatlık problemi nedeniyle verimli olamadım.

Çalimbay beni Beşiktaş'a götürecekti

▼Rıza Çalimbay seni önce Göztepe'ye, ardından da Denizli'ye götürdü. Güvendiği bir oyuncuydun. Rıza Hoca sende neler bulmuştu ve sana neler kattı?

▲Aslında Denizlispor'dan sonra beni Beşiktaş'a da götürmek istemişti. Ancak iki kulüp bonservis bedelinde anlaşamayınca transfer gerçekleşmedi. Ondandır çok şeyler öğrendim. Futbolcuyla bire birde çok iyi iletişim kurabiliyor. Bana her zaman "Yeteneklerin dünyanın her takımında oynayabilecek düzeyde" demiştir. Bu da benim için gurur vericiydi. Onunla çalışmış olduğum için çok mutluyum.

▲Oynadığım takımların hepsinde yaptığım bir şeydi bu. Çünkü yıllarca tek santrfor oynadım ve gol atmaktan çok asist yaptım. Belki de antrenörlerin beni hep isteme sebepleri budur. Çünkü pivot santrfor sadece gol atmayacak, aynı zamanda arkadaşlarına da gollük pozisyon hazırlayacak. Önde top tutabiliyorum, kafayla top indirebiliyor ve darbeli kafa vuruşları yapabiliyorum. Bunların hepsini bu sezon başarıyla yapacağımı ümit ediyorum.

Gerçek yıldızımız Gökdeniz

▼Gökdeniz'le çok iyi anlaşıyorsunuz. Neredeyse telepati yoluyla seni buluyor ve gol pasını veriyor. Sahadaki bu uyumunuzun saha dışında da uzantıları var mı?

▲Gökdeniz'le hem saha içinde hem de dışında çok iyi anlaşıyoruz. Yeternek bakımından dünyanın her takımında oynayacak üst düzey bir futbolcu. Onunla oynadığım için şanslıyım. Marcelinho ve Yattara'nın yeteneklerini de tartışmam ancak Trabzonspor'un gerçek yıldızı Gökdeniz gibi duruyor.

▼Henüz tek taraftan beslenen bir santrfor görüntüsündesin. Diğer kanttardan Marcelinho ile aynı verimlilikte çalışmıyorsunuz. Oysa o da Bundesliga'da iki kez yılın futbolcusu ödülünü almış bir yıldız. Nedir şu anda eksik olan?

▲Bazen Türkiye içinden transfer yaptığınız zaman bile zorluk yaşayabilirsiniz. Mesela ben Denizli'den Ankara'ya geldiğimde adaptasyon sorunu yaşamıştım. Marcelinho beş sezondur Almanya'da oynuyordu ve oradan Trabzon'a gelmek hiç de kolay değil. Marcelinho'nun giderek iyi oynamaya başladığını görüyoruz. Yakın gelecekte çok daha iyi olacaktır. Bunun dışında Musampa takıma girecek, Szymek form tutacak ve Yattara sakatlıktan dönecek. Bunlar gerçekleşince her şey mükemmel olacak. O zaman Ziya Hoca'nın seçim yapması da zorlaşacak.

▼Trabzonspor'un oyun anlayışında hücumu 3-4 oyuncu yapacak, diğerleri savunacak gibi bir görüntü var. Bu durum siz forvetlerin işini zorlaştıran bir faktör mü?

▲Ziya Hoca defansa ekstra önem veren bir teknik direktör. Her zaman, "Nasıl olsa gol atarız, yeter ki yemeyelim" der. Tabii önde oynayan üçlüye çok iş düşüyor. Hem gol arayacak hem de rakip defans ve orta sahayı yıpratıcaksın. Bu noktada orta saha oyuncuları ofansa gereken yardımı yaparsa işimiz daha da kolaylaşır.

En az gol yiyen takım oluruz

▼Ziya Doğan'ın gelişti takımı nasıl

etkiledi?

▲Lazaroni döneminde eksik olan futbolcuyla bire bir iletişimdi. Herkes "Beşiktaş karşısında bu futbolu nasıl oynadınız?" diye soruyor. Hemen açıklayabilirim bunu. Türk futbolcusu duygusaldır. Onu parayla ya da başka bir yöntemle oynatamazsınız. Türk futbolcusunu motive edecek ve gerçek gücünü ortaya çıkartacaksınız. Ziya Hoca oyuncuları çok iyi motive ediyor, takımı çok iyi tanıyor ve hepimizin neler yapabileceğini biliyor. Bizden becerilerimiz dışında şeyler yapmamızı beklemiyor. Sahada hiçbir şey yapmasak bile mücadele etmemizi istiyor. Almanya'da da futbol oynadım, Türkiye'de de birçok hocayla çalıştım ama Ziya Hoca'nın takımı defansif yönde çalıştırma becerisinin bir benzerini hiçbir yerde görmedim. Bence onun yöntemiyle ligde birkaç maç sonra en az gol yiyen takım biz olacağız.

▼Ziya Doğan senin performansından memnun mu? Aranızda nasıl diyaloglar geçiyor? Senden beklentileri neler?

▲Yıllardır onun takımlarına karşı oynadım. Beni çok iyi tanıyor. Aramızda bir baba-oğul ilişkisi var. Bazı yönlerden sert, istediğini yaptıran, bazen de çok esprili bir kişiliğe sahip. Tüm bu nedenler, oyuncuların onu çok sevmesini sağlıyor. "Sahada elinizden geleni yapmaya çalışın" diyor örneğin. Bu da benim felsefemle uyuyor çünkü kaybetmeyi hiç sevmeyen bir futbolcuyum. Sahada hep mücadele ediyor ve savaşıyorum. Bu yüzden de Ziya Hoca ile özelliklerimiz kesişiyor.

▼Daha önce futbolculara Ziya Doğan'la ilgili sorduğum sorularda şu cevabı sıkça almıştım: "Bize toplu oyun kadar topsuz oyunun da ne kadar önemli olduğunu anlatmaya çalışıyor." Sen de bu cevaba katılıyor musun?

▲Kesinlikle. Defans sadece geri dörtlünden oluşmuyor. Benden başlıyor. 8 sezondur Süper Lig'de oynuyorum ama Ziya Hoca'dan defansif anlamda hâlâ çok şey öğreniyorum. Takıma nerede yardımcı olacağımı, geri koşularımı nereye doğru yapacağımı hep anlatıyor. Takımın en tecrübelisi Fatih Akyel bile hâlâ Ziya Doğan'dan bazı şeyler öğreniyor, çünkü öğrenmenin yaşı yok.

Crouch'tan daha güçlüyüm

▼Liverpool'lu Crouch'la benzerliğin konuşuluyor. İngiliz takımının Teknik Direktörü Benitez de Trabzonspor-Galatasaray maçında senin performansını izledikten sonra Crouch'a görev verdiğini ve sonuç aldığını söylüyor. Sen de Crouch'la aranda bir benzerlik kuruyor musun? Çünkü o da fiziğinden beklenmedik bir biçimde ayaklarına hâkim bir oyuncu.

▲Evet, o da uzun boylu olmasına rağmen ayaklarına çok hâkim ve tekniği yüksek. Benim hava hâkimiyetim kadar yer hâkimiyetimin de iyi olduğuna inanıyorum. Ayrıca, kendimi Crouch'tan daha kuvvetli görüyorum. Bu da Türk futbolcusunun ne kadar iyi olduğunu gösteriyor. Crouch belki kendi takımında sürekli oynamıyor ama İngiliz Milli Takımı'nın banko futbolcusu. Bence Türk futbolcusu çok daha yetenekli; yeter ki ona imkân tanınsın.

▼Yeniden A Milli Takım formasını giymek hedeflerin arasında yer alıyor mu?

▲Evet. Zaten büyük takımda oynamak Milli Takım için bir avantaj sağlıyor. Daha önce oynadığım takımlarda da iyi performans sergiledim ama benim hakkımda çok konuşulmadı. Trabzonspor'da oynamak bu konuda bir ayrıcalık getirdi. Üstelik kalabalık seyirci topluluğunun önünde daha iyi oynuyorum. İlk defa gerçekten büyük bir takımda forma giyiyorum diyebilirim. Beşiktaş'ta oynadığım zaman 18 yaşındaydım ve bazı şeyleri tam kavrayamamıştım. Şimdi kendimi bunun için hazır hissediyorum. Her maçta gol atacağım diye bir şey yok ama Türkiye'de forvetler atıkları gollerle ölçülüyor. Ben yaptıkları başka işlere de bakılmasını istiyorum. Fatih Hoca da bunun farkındadır zaten. Örneğin, Hakan Şükür ligde uzun süre gol atamadı ama takımı için çok faydalı oynuyor. Şimdi ben de iyiyim ve performansımı yüksek tutarsam Milli Takım'a yine çağırılacağına inanıyorum.

▼Trabzonspor 23 yıldır şampiyonluk görmemiş ve bunun hasretiyle yanan bir kulüp. Bu durum sizin üzerinizde bir baskı oluşturuyor mu?

▲Trabzonspor'dan büyük başarı bekleniyor. Bu sezon takımdan umutlular. Bir de bazı duyumlar alıyoruz, halk arasında "Bu sezon olmazsa hiç olmaz" diye konuşmalar oluyormuş. Bu sözler bizi biraz baskı altına alıyor ama bunu aştığımızı gösterdik.

Fatih Tekke'yle birlikte oynamayı çok istiyordum ama nasip olmadı. Aslında birbirimizi çok iyi tamamlayabilirdik. Buraya onun yerini doldurmaya geldiğimi düşünmüyorum. Çünkü değişik türde santrforlar var. Üstelik onun yerini doldurmak da zaten mümkün değil.

Türk futbolcusunu parayla ya da başka bir yöntemle oynatamazsınız. Onu motive edecek ve gerçek gücünü ortaya çıkartacaksınız. Ziya Hoca bunu çok iyi yapıyor. Takımı defansif yönde çalıştırması da benzersiz. Göreceksiniz, ligin en az gol yiyen takımı olacağız.

Beşiktaş, Galatasaray ve Osasuna maçlarında kapasitemizi ortaya koyduk. Bu çizgimizi korumamız ve devam ettirmemiz lâzım.

Beni taraftar motive ediyor

▼Dışarıdan gelen oyuncuların Trabzon'a alışması çok da kolay olmuyor. Ama kendini kabul ettirenler el üstünde taşıyor. Sen sokağa çıktığında nasıl tepkiler alıyorsun?

▲Burada oynamış arkadaşlarım Kürşat ve Özgür, Trabzonspor seyircisinin bir oyuncuyu severse onu bağrına bastığını hep söylerlerdi. Ben de gelince bunu gördüm. Trabzonspor taraftarlarını çok seviyorum, onlar da beni. Ben ne parayla ne de yönetim desteğiyle motive olabilirim. Taraftar beni motive edebilen tek faktör. Trabzonspor taraftarı da bunu çok iyi yapıyor. ■

Parayla saadet olur mu?

Futbolun ciddi anlamda bir endüstrileştirilme sürecinden geçtiği günümüzde, sermayenin futbola girişi önü alınamaz bir gerçeklik olarak karşımıza çıkmaya devam ediyor. Hisseler havalarda uçurken, kulüpler dolu kasaları ve renkleri bile sponsorlarının renklerine uyum sağlamış formalarıyla başarıyı getirecek o adımı atmanın umudunu taşıyor. Ancak başarının bir adım sonrasının ne getireceğini henüz kimse bilmiyor. Finans desteğiyle adımlarını hızlı atan kulüpler zirveye koşuyor ama doruğa ulaşıldığında uçuruma yuvarlanmadan durmak mümkün olacak mı, orası meçhul.

Bağış Erten

raftar konusunda da İstanbulspor'un pek şanslı olduğu söylenemezdi. Takımın zaman zaman seyircisi oluyordu ama taraftarı olmuyordu. İstanbulspor'un Milan olamayacağı anlaşılınca 1998'dan itibaren yatırımlar da azaldı. 2001 yılındaki krize tamamen savunmasız bir şekilde giren kulüp yine de ligde tutunmayı -özellikle Aykut Kocaman'ın katkısıyla- uzun süre başardı. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun tasfiye edilen Uzan Grubu'nun hisselerine el koyduğu yılın ardından İstanbulspor tekrar bir alt kümenin yolunu tuttu. Uzanlar'ın İstanbulspor projesinden geriye yalnızca bir dönemin portresi ve başarısız bir halkla ilişkiler operasyonunun yadigarı İstanbul Boğaları takma ismi kaldı.

Adana ve Jetpa örnekleri

Ülkemizde yatırımla canlandırılıp sonrasında geldiği yere geri dönmek zorunda kalan tek kulüp İstanbulspor değil. Uzan Grubu'nun diğer takımı Adanaspor ve Fadıl Akgündüz destekli Siirt Jetpaspor da İstanbulspor'la aynı kaderi paylaştı. Adanaspor 2. Lig'e düştükten sonra iflasını ilan etti, Seyhan Belediyesi Kulübü adını Adanaspor olarak değiştirdi ve kulüp terfi maçlarında başarı gösterememiş olmasına karşın alınan özel izinle 3. Lig'de mücadele etmeye başladı. Eski adı Siirt Köy Hizmetleri YSE Spor olan Siirt Jetpaspor ise Jetpa'nın iflası ve Fadıl Akgündüz hakkında çıkan tutuklama kararından sonra Lig B'ye kadar düştü. Şu an mücadelesine bu ligde Siirtspor adıyla devam ediyor. İlginç bir nokta ise Siirtspor'un daha önce adını taşıdığı iki kurum olan Köy

Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Jetpa'nın tıpkı Siirt Jetpa projesi gibi tarihe karışmış olması.

Şekerspor ne yöne gidecek?

Günümüzde futbol kamuoyunu daha öncekileri andıran bir proje meşgul ediyor: Etimesgut Şekerspor. Zaman zaman Birinci Lig'de boy gösteren ve Cebeci Stadyumu'nda esaslı mücadeleler veren Ankara'nın yeşil-beyazlıları, yaşanan mali sıkıntıların ardından Etimesgut Belediyesi ve KC Grubu'nun desteğiyle bu yıl

yeniden Lig B'de mücadelesine başladı. Hem de kadrosuna kattığı dev isimlerle. Ahmet Dursun, Sergen Yalçın, Tamer Tuna ve Ahmet Yıldırım gibi Beşiktaş'ın 100. yılında şampiyonluk yaşayan dört ismin de bulunduğu kadro, lige istediği gibi başlayamadı. Celal Kibrızlı'nın yönetiminde hayli zorlu bir mücadele veren Birinci Lig'deki son Şekerspor kadrosunda hayal bile edilemeyecek isimlere sahip olan yeni Şeker ligde orta sıra takımı haline gelince, yıldız isimler de zaman zaman kadro dışı bırakılmaya başlandı. Etimesgut Şekerspor için elbette henüz doğru dışı bırakılmaya başlandı. Etimesgut Şekerspor için elbette henüz doğru dışı bırakılmaya başlandı.

Taşıma suyla dönen takımlar

Dünya futbolunda da büyük yatırımlarla kurulan proje takımların sayısı azımsanmayacak bir noktada. Üstelik bu konu, Abramovich fenomeni ve Chelsea ile beraber günde-

mi oluşturmaya devam ediyor. Doksanlı yıllarda oluşturulan proje takımlarının ancak kısıtlı başarılarla imza atabilmiş olmasının getirdiği iştahsızlığı bertaraf eden en önemli etken Doğu Bloku'nun yıkılmasıyla beraber devletten özel sektöre, oldukça da dengesiz bir şekilde akan sermaye oldu. Özellikle petrol sektöründe pek çok zengin bir anda bitivermesine neden olan bu sermaye akışından futbol da payını aldı. Akıl almaz zenginliklere sahip Doğu Avrupalı girişimciler, aynı anda iki şeyi gerçekleştirmeye çalıştı; Doğu'dan gelen sermayeyi Batı Avrupa futboluna taşımak ya da Batı Avrupa futbolunu Doğu'ya ithal etmek. Roman Abramovich, sahip olduğu Chelsea ve perde arkasından yönettiği CSKA Moskova ile iki ekolün de öncüsü oldu. Abramovich sermayedarlığında Chelsea'nin Avrupa devlerinin arasına girmesi ve CSKA'nın da UEFA Kupası'nı kaldırması şimdiki kadarki bilançosunun oldukça iyi olduğunu gösteriyor. Ancak iki kulübe son birkaç yılda harcanan 200 milyon pound civarındaki para, Abramovich vakasının diğerlerinden ayrılmasında büyük bir etken. Diğer taraftan, Rus işadamları geldiğinden beri bir senede gelen ve giden oyuncu sayısının ortalama onun altına inmemesi oldukça ürkütücü bir transfer manzarası sunuyor. Bunun yanı sıra, Chelsea'nin hâlâ taşıma suyla dönen bir değirmen olması da dikkat edilmesi gereken bir konu. Abramovich'in "Chelski"si, Barça, Real ve Milan gibi dünya devlerine kafa tutar duruma gelmiş olabilir ama sermaye yaratma konusunda bu kulüplerle boy ölçüşmeyeceği biliniyor. Rusya'ya döndüğümüzde manzara daha da karmaşık. Abramovich'in sahip olduğu Sibneft petrol şirketiyle 54 milyon dolarlık sponsorluk anlaşması yapan CSKA, bu şirketten 13 milyar dolara, sahibi Zenit taraftarı olan Gazprom'a satılmasıyla şoka uğradı. CSKA bu gelişmenin ardından, bir Rus bankasıyla yaptığı 7 milyon dolarlık anlaşmayla yetinmek zorunda kaldı.

Dinamo'ya elveda Rostov'a merhaba

Maç biletlerinin en ucuza satıldığı Avrupa ülkesi olan Rusya'da diğer kulüpler de çoğu petrol şirketi olan sponsorlara bağımlı durumda. Ancak bu bağımlılık ilişkisi başa

güreşen en mütevazı kulübün bile bütçesinin 30 milyon dolardan başlamasını engellemiyor. Serbest piyasa kurallarının en yırtıcı şekilde uygulandığı ve neredeyse hiçbir şirketin köken ve gelecek açısından güven veremediği bir ortamda bu astronomik sponsorluk anlaşmalarına ne kadar yaslanılabileceği kuşku, tabii bu şirketlere bir şey olursa kulüplerin sonunun ne olacağı da. Dahası, futbolun serbest piyasa kurallarına tabi olduğu bir ortamda herhangi bir şekilde fayda getirmeyen bir kulübün sponsorunu kaybetmesi de yadırganacak bir durum değil. Bunun en canlı örneği Dinamo Moskova. 2004 yılında Monako merkezli finans şirketi Fedcom'un sahibi Aleksey Fedoriçev tarafından kulüp, 60 milyon dolarlık yatırımın ardından istenen başarının sağlanamaması ve Dinamo Stadyumu'nun mülkiyetinin alınamaması üzerine kaderine terk edildi. Fedoriçev, 2004 yılında kulübün hisselerini alırken "Küme düşen bir takım değil, Şampiyonlar Ligi'nde mücadele eden bir takım istiyorum" demişti. Kulübün hisselerini sattığı 2006 yılında Dinamo Moskova ligde son dan ikinci sırada bulunuyor. Fedoriçev ise parasını bu kez küme düşmeyeceğine kanaat getirdiği Rostov'a yatırmış durumda. Rostov başarısız olursa, piyango kime vurur bilinmez.

Petrol karasından süt beyazına...

Öte taraftan, Doğu Avrupalı zenginlerin futbola bu ani ilgisi FIFA ve UEFA'nın da ilgisini çekmiş durumda. Özellikle Rusya'dan futbola akan petrodolarların renginin petrol karasından süt beyazına doğru bir değişim geçirdiği söylentileri giderek daha açık dillendiriliyor. Carlos Tevez, Javier Mascherano ve Ricardinho gibi oyuncular kadrosuna katan Brezilya'nın Corinthians kulübünün bu transferleri Rusya'nın en tartışmalı işadamları Boris Berezovski'nin kaynağı tam belli olmayan paralarıyla yaptığı, São Paulo'da devam eden bir kara para aklama davasının

iddianamesinde yer alıyor. Tevez ve Mascherano'nun bu senenin başında, transfer döneminin son günlerinde İngiltere'nin orta halli kulüplerinden West Ham'a neredeyse bedava transferi de soru işaretlerini daha belirginleştirmiş durumda. Corinthians'a transfer bütçesini sağlayan ve Berezovski'yle ilişkili olduğu iddia edilen Virjin Adaları kökenli MSI isimli finans şirketinin, West Ham'ı satın almak üzere olduğu biliniyor.

Amerikalılar da sahada

Futbolu kârlı bir yatırım olarak gören işadamları yalnızca Doğu Avrupa kökenli değil elbette. Futbolun pek kaale alınmadığı Amerika Birleşik Devletleri'nde işadamları, "seyrederken insana buzdolabına gidip bir bira alacak ya da bir sandviç yapacak kadar zaman vermeyen" bu sporu çoktan keşfetmiş durumda. Amerikalıların Avrupa'ya ilk ayak bastığı nokta Manchester oldu. Büyük çoğunluğu işçi sınıfından gelen United taraftarlarının büyük protestolarına rağmen, Amerikalı Glazer ailesi Manchester United yönetimini devraldı ve kulübün planlamasında da köklü bir değişiklik hareketına başladı. Amerikan Futbolu Ligi (NFL) takımlarından Tampa Bay Buccaneers'in sahibi Glazer ailesinden sonra bir başka NFL takımı Cleveland Browns'ın sahibi Randy Lerner de Aston Villa'yı satın aldı. Fransa'da ise Paris St. Germain kulübünün ağırlıklı hisselerinin sahibi Canal Plus televizyonu, bu hisseleri Amerikan finans kuruluşu Colony Capital'e devretti. Yıldız futbolcuların yolgeçen hanı olma konusunda haklı bir şöhrete sahip olan Paris St. Germain'in devir tesliminde Colony Capital yetkililerinin açıklaması şöyleydi: "Bu Fransa'da girişimciler tarafından satın alınan ilk kulüp, ancak kesinlikle sonuncusu olmayacak". Evet, finans desteğiyle adımlarını hızlı atan kulüpler zirveye koşuyor ama doruğa ulaşıldığında uçuruma yuvarlanmadan durmak mümkün olacak mı, orası meçhul. ■

Fair Play, topu taca atmak değil!

Vedat Yüksel

Maçı gözünde çok büyütürsen hata yapma oranın yükselir. Çünkü büyüttüğün anda komplekse girersin. Süper Lig'deki ilk maçıma kendimi "Bir amatör maça nasıl çıkıyorsan buna da öyle çıkmalıyım" diye motive ettim.

Bir maçta kritik pozisyonlar yoksa, sen de normal bir yönetim

göstermişsen olumlu tepki alıyorsun. Ama bir de kritik pozisyonlar var. Hani, "Sana göre, bana göre" dediklerimiz. O pozisyonlar fazlalaşırsa, insanlar seni nasıl görmek istiyorsa öyle değerlendiriyor.

Önceki sezon Fenerbahçe, Ankaragücü ile oynuyor ve 5-0 önde. Yardımcım ofsayt bayrağı kaldırıncı Ümit itiraz etti. Ben de espri olsun diye "Yardımcımın gözleri biraz kaymış" dedim. Ümit "Hocam benim de gözlerim kayık" deyince ekrana o gülme sahnesi yansıdı.

Mazlum Uluç

▼Öncelikle "Vedat Yüksel kimdir?" sorusuyla başlayıp sizi biraz tanıyalım.

▲1974'te Mersin'de doğdum. İlköğretimimi tamamladıktan sonra İçel Anadolu Lisesi'ni kazandım. Yedi yıl boyunca İngilizce eğitim yapılan bir okuldan mezun oldum. Ayrıca Almanca dersleri de aldım. Ancak Almancam var dersem abartmış olurum; az biliyorum. Fakat İngilizce öyle değil. Tüm dersleri İngilizce alıyorduk ve ben bir ara Türkçe yoğurt diyemiyordum. Anadolu Lisesi'ni bitirdikten sonra Çukurova Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu'nu kazandığımda herkes şaşırdı. "Anadolu Lisesi'ni bitirdin, daha iyi yerlere girmen gerekirdi" diyenler oldu. Normalde puanım İşletme ve İktisat Fakülteleri'ne girmeye de yetiyordu ama ben sevdiğim işi yapmak istediğim için BESYO'yu seçtim.

▼O dönemde sporla ilginiz neydi?

▲Ortaokul ve lisede okul takımının kaptanıydım, santrfor oynuyordum. Geç bir dönemde, lise yılları

rında amatör oldum. Okulda dersler yoğun ve ailemden de böyle bir destek gelmedi. "Oğlum iyi bir okulda okuyorsun, iyi bir üniversite kazan" diyorlardı. Rahmetli babam futbolla ilgilenmemi kızardı. Ama sonuçta benim hayatımdı ve ileride severek yapacağım bir işle uğraşmak istedim.

▼Hakemlikle tanışmanız nasıl oldu?

▲Amatör kümede yedek kalınca, futbol hakemi olan ağabeyimin desteğiyle hakem kursuna katıldım. 1993'te hakemliğe girdim, 1996'da C Klasmanı'na yükseldim ve yardımcı hakem olarak 31 maça gittim. 1997'de BESYO'yu kazandım. Kendisi de Beden Eğitimi öğretmeni olan Musa Eryılmaz Hocam hazırladı beni sınavlara. Bu arada Anadolu Lisesi'nden mezun olup da Çukurova Üniversitesi BESYO'ya giren ilk öğrenci benmişim.

Uzun yolu seçtim

▼Hakemlikteki yükseliş serüveninizden söz edelim biraz da...

▲Beş-altı yıl önce hem 3. Lig'de maç yönetiyordum, hem de şimdi ki adıyla Süper Lig'de yardımcı

Anadolu Lisesi ve Spor Akademisi mezunu. Mersin Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nde uzman olarak çalışıyor, Süper Lig'de üçüncü sezonunu yaşıyor. Saha dışındaki güler yüzlü ve sempatik tavırlarını saha içinde de sürdürüp futbolcularla sıcak diyaloglar kurabiliyor ancak onların hakemi aldatmaya dönük hareketlerine çok üzüldüğünü söylüyor. Ona göre Fair Play rakip sakatlandığında topu saha dışına göndermekle sınırlı değil. Bu konudaki görüşünü “ Fair Play, elle atılan bir golü gidip hakeme itiraf edebilmektir. Çünkü orada başka birilerinin hakkını yiyorsunuz. Eğer siz haksız olarak elde ettiğiniz bir kazançtan vazgeçebiliyorsanız odur Fair Play” sözleriyle açıklıyor.

hakemlik yapıyordum. O dönemde bir yol seçmem gerekiyordu. Ya Süper Lig'de yardımcı hakemlik yapacaktım ya da uzun ve dikenli bir yoldan geçerek hakemlik. “Ben hakemliği seviyorum” dedim ve zor olanı seçtim.

Toplam beş yıl C

Klasmanı'nda

kaldım. B ve

A Klasman-

larında birer

yıl kalıp

Süper Lig

kadrosuna

yükseldim.

Bu kategori-

de üçüncü

sezonumu

yaşıyorum.

▼“Beni Ali Kunak

keşfetti” demiştiniz bir

beyanatınızda. Bir hakem na-

sıl keşfediliyor?

▲Tıpkı futbolcu gibi.

Günahıyla, sevabıyla yönettiğiniz bir maçta yaptığınız hatanın arkasından komplo teorilerinin üretilmesi bizi çok üzüyor. Suçlamada bulunurken, bir de dönüp geriye bakmak gerekir. Bu hakem sizin kaç maçınızı yönetmiş? O maçlarda ne yapmış?

Mersin'deki çevrem iyi bir hakem olduğumu söylüyordu ama bunun yukarıya yayılması gerekiyordu. B Klasmanı hakemiyken Ankara'ya maça gittim. O dönemde de MHK üyesi olan Ali Kunak soyunma odasına girdi. Çok heyecanlandım

ama Ali Hoca,

“Vedat, ben

geldim diye

heyecana

kapılma,

seninle il-

gili güzel

şeyler

duydum.

Çık maçı

yönet” diye-

rek beni rahat-

lattı. O gün güzel

bir maç çıkardım. Bu da

bir şans. İyi bir hakem olur-

sun ama o gün kötü bir maç

yönetebilirsin ve ikinci bir

şans alamayabilirsin. İki hafta

sonra yine Ankara'da bir

maçta görev aldım. Bir de

baktım bütün MHK üyeleri

tribünde. O maçı da iyi yö-

nettim. O yüzden “Beni Ali

Hoca keşfetti” derim. Kendisi

de her zaman “Üzerinde

emeğim var, bu emeğimi bo-

şa çıkartma” der.

▼Süper Lig'deki ilk maçınız

İstanbulspor-Diyarbakırsor

karşılaşması ve gözlemciniz

Muhittin Boşat'tan 8.2 puan

almışsınız. Haftanın da en

yüksek notu. Hakemin yönet-

tiği ilk maçta en yüksek notu

alması nasıl bir duygu?

▲Müthiş bir duygu.

İlk Süper Lig maçına

çıkıyorum ve MHK

Başkanı Sabri Çelik de

tribünde. Üstelik yeni çıkan beş hake-
min içinde ilk hafta bana maç geldi.
Çok büyük bir sorumluluk. O maçı
iyi yönetirsem diğer arkadaşlarım da
şans bulacak. Maç iyi geçti. Haftanın
en yüksek notunu aldım. Gözlemci
notları ilk defa basına açıklanıyordu
ve ilk Süper Lig maçında medyada
böyle bir unvanla yer almak bana
büyük bir haz verdi.

Maçı gözümde büyütmem

▼Süper Lig'deki ilk maçınıza çıkışını-
zı hatırlıyor musunuz? O maçın
öncesinde neler hissettiniz, sahaya
adım atarken neler düşündünüz?

▲Her maçtan önce şunu düşünürüm:
"Gözünde çok büyütürsen hata yap-
ma oranın yükselir." Çünkü büyüttü-
ğün anda komplekse giriyorsun. O
yüzden "Bir amatör maça nasıl çıkı-
yorsan buna da öyle çıkmalsın" diye
düşündüm. Çünkü bir hakem için
maç maçıdır. Böyle bir hazırlık
dönemi geçirdim.

▼2004-2005'te Süper Lig'deki ilk se-
zonunuzdu ve 10 maç yönettiniz. Er-
tesi sezonun ilk yarısında ise sadece
1 maç. Herkes klasman düşeceğinizi
düşünürken Federasyon ve dolayısı-
yla MHK'nın değişmesi ile adeta
yeniden keşfedildiniz. Bu
nasıl oluyor? 1 maç yö-
nettiğiniz dönemde
hakemliği mi unut-
muştunuz?

▲10 maç yönetti-
ğim dönemin ar-
dından askere git-
miştim, sonra da
babamı kaybettim.
Dönemin MHK'sı
maçlara konsantre
olamayacağını düşün-
müs olabilir. Yapımız itiba-
rıyla "Hocam bize niye maç verme-
diniz? Bir eksikliğimiz, hatamız mı var?"
diye de soramıyoruz. Aslında sormak
lazım ama insanlar yanlış anlayabilir,
"Maça çıkmadı, hemen hesap soru-
yor" diyebilir. Dedğim gibi, askerlik
ve babamı kaybetmem sebebiyle
konsantrasyon eksikliği yaşayacağımı
düşündüklerini sanıyorum. Ancak as-
ker olduğum dönemde antrenman
sektirmemişim. Sağolsun, bölük ko-
mutanım Yüzbaşı Ahmet Türkmen
bana her konuda yardımcı olmuştu.

▼Maç alamadığı dönemde hakem
neler hisseder? Kendisini mi sorgular,
başkalarını mı suçlar, daha çok mu
çalışır?

▲Yapı itibarıyla bende daha fazla
hırs yapıyor. Kendi kendimi sorgula-
rım, "Benden kaynaklanan hatalar
olmalı" diye düşünürüm.

▼Sizin ünlü bir Beşiktaş-Sakaryaspor
maçınız var. Penaltı atışı sırasında
ceza sahasına yarım metre giren bir

Beşiktaşlı oyuncu bulunduğu için
ağlara giden topu geçerli saymadınız
ve atışı tekrarlattınız. Galatasaray-
Konyaspor maçında da Mondra-
gon'un 6 saniyeyi ihlal ettiğini tespit
ettiniz. Biraz detaycılık mı var sizde?

▲Aslında öyle bir şey yok. Beşiktaş
maçıyla başlayayım. O dönemde pe-
naltılardaki ihlaller çok konuşuluyor
ve "Bir hakem çıkıp da bunu değiştir-
meyecek mi?" deniliyordu. MHK'dan
"Bu kurala dikkat etmiyorsunuz" diye
yazı da geldi bize. O maça çıkarken
kafamda "Öyle olursa böyle yapa-
yım" gibi bir düşünce yoktu ama
mutlaka bilinçaltıma işlemiştir. Gala-
tasaray maçına gelince, Mondragon
topu 6 saniye değil, 16 saniye tuttu.

Mağlup takım kutlarsa iyisinizdir

▼Geçtiğimiz sezon yönettiğiniz De-
nizlispor-Malatyaspor maçının sonra-
sı ilginçti. Polis koruması olmadan,
iki takımın teknik heyet ve futbolcu-
larının tebrikleri altında, tribünleri
selamlayarak ayrıldınız sahadan. Ha-
kemlerin özlediği bir tablo yani.

▲Malatya 1-0 mağlup olmuştu. Mağ-
lup olmuş takım gelip tebrik ettiği za-
man "Ben bu maçı iyi yönettim" di-
yorsun zaten. Malatyaspor'la
aynı uçakla döndük.

Bir oyuncu

penaltı kararına annesinin
babasının üzerine yemin
ederek itiraz etti. Akşam
pozisyonu yeniden izleyince
gördüm ki gerçekten de
penaltı. Bir oyuncu bariz bir
penaltıya bu kadar itiraz
diyorsa ben hangi
futbolcuya
güveneceğim?

Teknik direktörleri Zi-
ya Doğan'dı ve be-
ni masalarına da-
vet etti, tebrik et-
ti. Bu tip diya-
loglara girmekte
fayda var. Ama
yanlış anlaşıldığı
için sık yapılamı-
yor. Aslında tek-
nik adamların da ne
düşündüğünü, ne
hissettiğini bilmek lazım.

▼Söylemek istediğim şu; maçı iyi
yönetince güzel tepki alıyorsunuz.
Dolayısıyla olumsuz tepkiler aldığ-
ınızda bunda biraz da sizin payınız
olmalı, değil mi?

▲Eğer maça kritik pozisyonlar yoksa,
sen de normal bir yönetim göstermiş-
sen olumlu tepkiler alıyorsun. Ama
bir de kritik pozisyonlar var. Hani,
"Sana göre, bana göre" dediğimiz
pozisyonlar. O pozisyonlar fazlalaşır-
sa, insanlar seni nasıl görmek
istiyorsa öyle değerlendiriyor.

▼Gaziantep'te, Ankaragücü maçının
ardından "istenmeyen hakem" ilan
edildiniz. Zaman zaman her kulübün
böyle istenmeyen hakemleri oluyor.
Bu durumu nasıl değerlendiriyorsu-
nuz?

▲İlk Gaziantep maçına geçen sezon
Rize'de çıktım. Maç berabere bitti.
Gaziantepspor'un oyuncularını ve ho-
cası soyunma odasında beni tebrik et-

ti. Aynı uçakla dönerken de kutlama-
ları sürdürdüm. Sezonun ikinci yarısında
ise Ankaraspor-Gaziantepspor maçına
gittim. Ankaraspor 1-0 galipken Gazi-
antepspor'un bir golünü iptal ettim.
Ankaraspor maçı 3-0 kazandı. Anka-
raspor'dan Jaba'ya da kırmızı kart
göstermiştim. Diyelim ki ben o golün
iptalinde hatalıyım. Ama sen de 3 ta-
ne gol yemişsin. Sonra ben sezonun
son haftasında Gaziantepspor-Malat-
yaspor maçını yönettim. Yenilen kü-
me düşecekti. Gaziantepspor kazan-
dı, Malatyaspor küme düştü. Keşke o
maçtan sonra da başkanın açıklamal-
arını dinleyebilsek. Neden arkasında
bir şeyler arıyor, buna anlam vereme-
dim. Beni en çok üzen nedir biliyor
musunuz? Günahıyla, sevabıyla yö-
nettiğiniz bir maça yaptığınız hatanın
arkasından komplo teorilerinin üretil-
mesi. "Hakemi istemiyoruz" gibi
açıklamalar bizi çok yaralıyor. Suçla-
mada bulunurken, bir de dönüp geri-
ye bakmak gerekir. Bu hakem sizin
kaç maçınızı yönetmiş? O maçlarda
ne yapmış? Biraz insafı olmak lazım.
▼Bir de hakemin iki tarafa da "yara-
namama" durumu var. Mesela geçen
sezon oynanan Kayserispor-Beşiktaş
maçının ardından iki tarafın da tepki-
sini çektiniz. Bu durumda ne düşünü-
yorsunuz?

▲O zaman kendi kendime, "İki taraf
da şikayetçiysen sende bir problem var
Vedat" diyorum. İki taraf da rahatsız-
sa kendimi sorgulamaya başlıyorum.

▼Ne yapıyorsunuz yani, maçın
CD'sini mi izliyorsunuz? Bir de bu
CD'yi izlerken insan kendisini objek-
tif olarak değerlendirebiliyor mu?

▲Hatayı kabul etmek lazım. CD'yi
izlerken, "Vedat, sen burada kart
göstermemişsin. Şurada şu hatayı

yapmışsın" diyorum. Ama arkasında
başka bir şey aramıyorum. Kendimi
biliyorum çünkü. Kafamda eyyam
yapmak ya da x takımı korumak diye
bir şey yok. Zaten sürekli, "Yok ca-
nım, ben iyi yönetmişim" dersiniz
doğruları bulamazsınız. Kendinizi ge-
liştiremezsiniz.

İngilizce kursuna devam ediyorum

▼FIFA hakemleri belirlenirken lisan
konusunun çok önemli bir kriter hali-
ne geldiğini son liste hazırlanırken
gördük. Sizin lisan konusunda ciddi
bir avantajınız var. Aldığınız maç sa-
yasına da bakarsak sanki gelecekte
FIFA listesine hazırlanmışsınız
gibi bir izlenim var.

▲Gönlümde FIFA hakemi olmak var.
İngilizce de hakemlikte çok önemli
bir kriter haline geldi. Diyelim ki yurt-
dışına maça gittiniz, nasıl konuşacak-
sınız, insanlarla nasıl iletişim kuracak-
sınız? İnsanlar ancak iletişime girdik-
leri zaman anlaşabilir. Yabancı dilin
bu anlamda çok önemli olduğunu
düşünüyorum ama kendimi "çok bili-
yor" sınıfına da sokmuyorum. Hâlâ
kurslara devam ediyorum.

▼Kuddusi Müftüoğlu'nun "Dil bil-
mekle hakem olunmaz" diye bir sözü
vardı. Bir de iyi hakem olmak gereki-
yor galiba.

▲E tabii, yoksa turist rehberlerinin iyi
hakem olması gerekirdi! Önce iyi bir
kişilik olacaksınız. Yoksa en ufak sal-
lantıda yıkılır gidersiniz. Sağlam kişi-
liğin üzerine hakemlik meziyetlerini
koyacaksınız. Çünkü sadece iyi bir
kişilik de yetmiyor. Erman Toroğlu

diyor ya, "İyi insansa gelsin kızkardeşimi alsın" diye... Kişilik ve hakemlik meziyetinin üzerine de yabancı dili ve kendinizi geliştirmeyi eklemelisiniz.

▼**Mersin'in Süper Lig'de takımı yok, tek temsilcisi sizsiniz. Şehrin size bakışı ve desteği nasıl, el üstünde mi tutuluyorsunuz?**

▲Belki futbolcu olsaydım daha fazla el üstünde tutulabilirdim. Ama taban birlikleriyle aram çok iyi ve bana saygı duyuyorlar. Bu saygıyı Süper Lig'e çıkmadan önce uyandırdığımı düşünüyorum. Küçük bir şehirde Süper Lig hakemi olmanın olumlu yönleri de var, eksi yönleri de... Her gittiğiniz yerde tanındığınız için çok sorumlu ve dikkatli davranmak zorundasınız.

▼**Çalıştığınız kurumda nasıl bakılıyor hakem olmanıza? Hakemlik oldukça fazla mesai isteyen bir iş çünkü.**

▲Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nde uzman olarak çalışıyorum. İl Müdürlüğüm Emrullah Taşkın'ın bana büyük katkısı var. Çalışma saatlerim konusunda hiç bir sorun çıkarmıyor. Ona da bu vesileyle çok teşekkür ediyorum. Müdürlükteki görevim, ildeki spor müsabakalarına personel atanması.

▼**Röportaj sırasında sizin güler yüzlü yanınız oldukça öne çıkıyor. Bir de önceki sezon Fenerbahçe-Ankaragücü maçında Ümit Özat'la birlikte karşılıklı gülüşmeniz vardı. Nereden icap etmişti orada gülmek?**

▲Fenerbahçe 5-0 öndeydi ve artık son dakikalardı. Yardımcı hakem Ümit'in pozisyonu için ofsayt bayrağı kaldırdı. Ümit "Hocam vallahi ofsayt değil" diye itiraz etti. Espri olsun diye "Yardımcımın gözleri biraz kaymış" dedim. Ümit de "Hocam benim de gözlerim kayık" cevabını yapıştırdı. Ekrana o gülme sahnesi yansıdı. Maçtan sonra soyunma odasında hâlâ gülüyordum.

▼**Aslında keşke maç boyunca hep böyle güzellikler yaşansa futbol çok daha keyifli bir ortamda oynanırdı değil mi?**

▲İyi niyetle davranan oyuncuya biz de aynı şekilde karşılık veriyoruz. Ama oyuncu bağırıp çağırarak beni ezmeye çalışırken ben ona gülersem komik duruma düşerim. İlk yaklaşımımız önyargısızdır. Karşımdaki bana saygı duyarsa ben ona iki kat saygı duyarım. Özellikle milli futbolcular bir hareketiyle kitleleri harekete geçirebilecek insanlar. O nedenle çok daha dikkatli davranmaları gerekiyor. Ama maalesef biz o yardımı onlardan alamıyoruz.

▼**Alabildikleriniz de vardır herhalde. Mesela bütün hakemler Ergün Penbe'den övgüyle söz ediyor.**

▲Evet doğru. Bakın ben Galatasaray'ın bir kupa maçını yönetiyordum; Ergün bir faul yaptı, ben de düdüğü

çaldım. Ergün yanıma gelip "Haklısın hocam" der gibi omuzuma dokundu. Galatasaray'ın bir başka milli futbolcusu "Ergün, sen de her şeye evet diyorsun ya, bir kere de itiraz et" diye bağırdı. Ama Ergün ona cevap bile vermedi. Herhalde Ergün'ün sinirlerini almışlar.

▼**Sizinle ilgili medyadaki yorumları takip eder misiniz? Ne düşünüyorsunuz eleştiriler karşısında?**

▲Süper Lig'e çıktığım ilk sezonda hakkımda her yazılanı bilmek istiyordum. Sonra eleştiriler kişiliğime yönelik de rahatsızlık verme boyutuna ulaşınca okumamaya başladım.

▼**Eleştirinin sizi rahatsız eden boyutu ne?**

▲Komplo teorilerinin üretilmesi beni rahatsız ediyor. Yoksa yorumcu desin ki "Burada pozisyona uzak kalmış, kondisyonu yetersiz" ya da "Yer almasını bilmiyor. Bu nedenle pozisyonu görmemiş veya yanlış yorumlamış." O zaman ben de derim ki, "Hakkaten doğru. Ben bu pozisyona uzak kalmışım." Ancak yaptığımız hatanın arkasında bir şeyler aradıkları zaman üzüldüğüm. Üstelik bu insanlar bizim içimizden gelmiş. Bu aileyle birlikte bir noktaya taşınmışlar. Bugün ben hakem olmasam beni kim tanırdı ki? Bu durumda yarın çıkıp da hakem arkadaşlarımı satamam.

Çok fazla maç izliyorum

▼**Kendinizi geliştirmek adına ne gibi faaliyetlerde bulunursunuz?**

▲Bunun için öncelikle kendi hatanı kendin bulman gerekiyor. Ben de maç kasetlerini eleştirel bir gözle ve tekrar tekrar seyreliyorum. Ayrıca çok fazla maç izliyorum. Başta İngiltere Ligi olmak üzere TV'de yayınlanan hiçbir maçı kaçırmamaya çalışıyorum. Bizim bir Vali Yardımcımız var, bana "Vedat sen maçı İngiliz futbolu gibi oynatıyorsun. Premier Lig'den çok mu maç izliyorsun?" der. Evet izliyorum ama etkilenip etkilenmediğimi bilmiyorum. İngiltere'deki maç atmosferine hayranım. Adamlar futbolu bir eğlence olarak görüyor. Takımı için her şeyi yapıyor ama ne ayağa kalkıp arkalarındaki izleyicinin görüş alanını kapatıyor ne de elleriyle dokunacak kadar yakınlarındaki futbolculara bir müdahalede bulunuyorlar. Maç izlemenin dışında kendimi geliştirmek için spor psikolojisi okurum. Futbolcunun sahadaki psikolojisini iyi bilmek lazım. Bunun için haftada bir futbol da oynuyorum ve bütün hakemlere bunu tavsiye ediyorum. Kendimi geliştirebilecek her şeye açığım. "Eksiğim ne?" diye düşünüyorum ve onu kapatmak için ne gerekiyorsa yapıyorum.

▼**Saha içinde verdiğiniz kararlara itiraz eden futbolcular hakkında ne**

düşünüyorsunuz?

▲Bu sezon yönettiğim bir maçta penaltı kararı verdim. Aslında saha içinde bize son derece yardımcı olan bir oyuncu topu eliyle oynamıştı. Penaltı kararını verince, o oyuncu annesinin babasının üzerine yeminler etmeye başladı. Bazıları da olmayan çocuğunun üzerine yemin ediyor. Sonradan öğreniyoruz çocuğu olmadığını. Bu oyuncunun yeminlerini duyunca içimden "Acaba?" diye düşündüm. Sonuçta penaltı atıldı ve gol oldu. Akşam pozisyonu yeniden izleyince gördüm ki gerçekten de penaltı. O zaman şöyle düşünüyorsunuz, "Sahada bu kadar efendi bir oyuncu bariz bir penaltıya bu kadar itiraz ediyorsa ben hangi futbolcuya güveneceğim?"

▼**Bir de hakemi kandırmaya çalışan oyuncular var. Oysa pozisyon kayıtlardan izlendiğinde herkes gerçeği görüyor. Bu durumda hakem o futbolcu için ne düşünür?**

▲Sporcu arkadaşımızın kendini yere atması, sonra da gelip penaltı diye itiraz etmesi beni gerçekten çok üzüyor. En çok üzeni ise oyuncuların maçtan sonra "Ben penaltı yaptırdım ama hakem görmedi" demesi. E futbolcu kardeşim, madem penaltı olduğunu biliyorsun, o zaman niye saha içinde söylemiyorsun? Maçtan sonra söyleyecek kadar dürüstsen, saha içinde söyle.

Futbolcu itiraz ederse kararımı değiştiririm

▼**Futbolcu saha içinde bu itirazı yaparsanız tavrınız ne olur?**

▲Beşiktaşlı Burak topu elle alıp gol

attığında ortalık karışınca hakem Zaffer Önder İpek ona "Elle mi aldın?" diye sormuş. Burak da "Hayır" cevabını vermiş. Eğer benim maçında başıma böyle olay gelirse, benim görmediğim bir pozisyonu futbolcu itiraz ederse kesinlikle kararımı değiştiririm. Önemli olan doğruyu bulmaktır.

▼**Sürekli Fair Play'den bahsediyoruz ama sahalarda Fair Play'in kol gezdiğini de pek söyleyemeyiz herhalde.**

▲Fair Play'in ne olduğunu hiç kimse bilmiyor aslında. İnsanlar bir oyuncu sakatlandığında topu taca atmanın Fair Play olduğunu zannediyor. Bu kadar basit değil. Fair Play, elle atılan bir golü gidip hakeme itiraf edebilmektir. Çünkü orada başka birilerinin hakkını yiyorsunuz. Eğer siz haksız olarak elde ettiğiniz bir kazançtan vazgeçebiliyorsanız odur Fair Play.

▼**Röportajın sonuna geldik artık. Hakemliğin dışında nelerle uğraşırsınız, nedir sizi mutlu eden şeyler?**

▲İyi bir müzik dinleyicisiyim ve maçlara da müzik dinleyerek konsantre oluyorum. Mesleğimin dışındaki kitapları da okuyorum. Çünkü bazen insanın kendini rahatlatması, futbolun dışına çıkması gerekiyor. Arkadaşlarımla ailece görüşmeyi de çok seviyorum. Mutlu olmak için uç noktalarım yok. Arkadaşlarımla bir sohbet ortamı beni mutlu etmeye yetiyor.

▼**Ailece görüşme dediniz, evli misiniz?**

▲Nişanlıyım. Nişanlım da benimle aynı okuldan mezun ve şu anda Almanya'da medya-spor üzerine yüksek lisans yapıyor. Kısa sürede bitirip gelecek. O bana Almanca, ben de ona İngilizce öğreteceğim. ■

Honved

II. Dünya Savaşı sona erip Macaristan Doğu Bloku'nun bir parçası olduğunda talih Kispest'in yüzüne güldü. Rakosi hükümeti, Kispest'i Savunma Bakanlığı'nın kulübü yaptı ve ismini Honved, yani "Macar savunması" olarak değiştirdi. Otoriter yönetimin kulübü haline gelen Honved'in başarısız olması tabii ki düşünülemezdi. Puşkaş, Czibor ve Kocsis gibi oyuncular kulübe bu dönemde geldi.

Macar savunması...

Kimi kulüpler vardır, ülkelerinin futbol tarihini yeniden yazar. Her büyük başarının, her futbol devriminin altında mutlaka onların imzasını görürüz. Söz konusu Macaristan olduğunda, Honved bu sıfatı hakeden birkaç kulüpten biri, belki de en önemlisi. Ancak Honved, Macar futbol tarihini yeniden yazarken Macaristan tarihinin kılınma noktaları da her seferinde Honved'in kaderini değiştirdi. Sonuçta ortaya iniş ve çıkışlarla, zaferler ve bunalımlarla dolu 97 yıllık bir tarih çıktı.

Dağhan Irak

1908 yılının Ağustos ayında, Budapeşte'nin güneyindeki Kispest'te toplanmıştı öğretmen Dr. Balint Varga ve arkadaşları. Kulüp fikri, geçen bir yıl boyunca bunalımlar ve ihtilaflar arasında gidip gelmişti. Sonunda 3 Ağustos 1908 günü, aralarında futbolun da bulunduğu sekiz branşta faaliyet göstermek üzere kuruldu Kispest Spor Kulübü. Aralık ayında kulübün Macaristan Futbol Federasyonu'na kaydı yapıldı ve Kispest ilk resmi maçına yerel ligde Monor karşısına çıktı. Takım ilk maçını 3-1 kazanmıştı. Hemen bir yıl sonrasında Kispest kenti Budapeşte'ye bağlanınca kulüp de başkent liglerinin yolunu tuttu. 1911 yılıyla beraber kulübün başkanlığını mimar Karoly Csimar devraldı ve Kispest'e büyük bir maddi kaynak sağladı. Birkaç yıl içinde kulüp Üçüncü Lig'de şampiyonluğa kavuştu, aynı dönemde Çeklerin yeni kurulan FC Brno takımı karşısında ilk uluslararası deneyimini de yaşadı. Ancak Kispest'in macerasına bir virgül koymasına gerekecekti. Çünkü Arşidük Franz Ferdinand, Saraybosna'da can verirken artık futbol topunun yerini savaş toplarının alma vakti geliyordu. 1. Dünya Savaşı, Macaristan'ı da sardı ve ligler iptal edildi.

Savaş onlara yaradı

Savaş sonrası Avusturya-Macaristan İmparatorluğu tarihe karışırken, yeni

bir Macar Cumhuriyeti doğuyordu. Ancak savaşın tüm mağlupları gibi Macaristan'ı da bir işgal dalgası bekliyordu. Trianon Antlaşması'yla ülke topraklarının neredeyse dörtte üçü kaybedildi. Genç Macaristan kan kaybederken, Kispest ironik bir şekilde savaştan karlı çıkıyordu. Ülke topraklarıyla beraber ligdeki takımların sayısı da azalmıştı, Üçüncü Lig'in son şampiyonu Kispest de İkinci Lig'de hiç oynamadan en üst

gelindiğinde ise futbol yine kan ve gözyaşı selinde kaybolup gidecekti.

Savunma Bakanlığı'nın kulübü

Savaş sona erip, ülke Nazi yönetiminden kurtarıldığında artık dünya çift kutupluydu ve Macaristan da Doğu Bloku'nun bir parçasıydı. Bir kez daha savaşın bitiminde talih Kispest'in yüzüne güldü. Yönetimdeki

ligde kendisine yer buldu. Macaristan kendisini İkinci Dünya Savaşı'na götürecek Nazi ittifakına doğru yol alırken, 1926'da Kispest ilk başarısını kazandı, BEAC'ı uzatmalarda yenerek Macaristan Kupası'nı müzesine götürdü. Ülkenin talihi kapandıkça, Kispest'inki açılıyordu. 1940'lara

Stalin yanlısı Rakosi hükümeti, Kispest'i Savunma Bakanlığı'nın kulübü yaptı ve ismini Honved, yani Macar savunması olarak değiştirdi. Otoriter yönetimin kulübü haline gelen Honved'in başarısız olması tabii ki düşünülemezdi. Kulüp yönetimi ilginç bir transfer harekâtına gi-

rişti. Macaristan'ın belli başlı futbolcuları askeri rütbe karşılığında Honved'de toplanıyordu, gelmek istemeyenler ise askerliğini er olarak yapıyordu. Ferenç Puşkaş, Zoltan Czibor ve Sandor Kocsis gibi oyuncular kulübe bu dönemde geldi. Artık bir "harika takım" kurulmuştu ve Macar ülkesi sınırları içinde durdurulmaları imkânsızdı. 1950 İlkbahar Ligi'nde ilk şampiyonluk geldi, sonrasında ise 1955'e kadar yalnızca tek sezonu en önde tamamlayamadılar (1953'de Hidegkuti MTK zafere ulaşmayı başarmıştı). 1954 Dünya Kupası'nda fırtına gibi esecek Macar takımının omurgasıydı artık Honved.

İsyanın vurduğu darbe

1956 yılında Honved ilk Avrupa macerasına Athletic Bilbao karşısına da çıktı. Macaristan futbolunun tartışmasız hakimi, Bilbao deplasmanında neye uğradığını şaşırılmıştı, ilk yarım saat geride kaldığında skor 2-0 Bask ekibi lehineydi. 75. dakikada Budai'nin kaydettiği Honved'in Avrupa Kupaları'ndaki ilk golüne Bilbao hemen cevap verdi. Son dakikalarda Kocsis'in golü geldi ancak bu gol beraberliğe yetmedi, 3-2. Artık iş Budapeşte'ye kalmıştı. Ancak Budapeşte'deki maç asla oynanamayacaktı. Çünkü Honved Bilbao'dayken Macaristan'da

ayaklanma patlak vermişti. İsyancı gruplar, Stalin'in ölümüyle beraber arkası iyice zayıflayan yönetimi alaşağı ediyordu. Macaristan'da eski yönetimi hatırlatan hiçbir şey moda değildi, buna ordu takımı Honved de dahildi. Honvedli oyuncular eve dönmek istemedi. Rövanşın

Brüksel'de, adı yıllar sonra faciayla eşdeğer olacak Heysel Stadyumu'nda oynanması kararlaştırıldı. Honvedli oyuncular Heysel'deki maça akılları Budapeşte'deki ailelerinde, ancak turdan umutlu olarak çıktı. Macar ekibi maça yine kâbus gibi bir başlangıç yaptı. Merodio 3. dakikada Bilbao'yu 1-0 öne geçirdi. Honved çabuk toparlandı ve üç dakika sonra Budai ile beraberliği yakaladı. Ancak talihsizlik zoraki gurbetçilerin yakasını bırakmayacaktı. Honved maçın henüz başlarında kalecisini sakatlığa kurban verdi. Oyuncu değiştirmeleri mümkün değildi, kaleye tren makinistliğinden futbol yıldızlığına giden ilginç bir hikâyenin de sahibi olan Zoltan Czibor'u geçirdiler. Czibor üç dakika arayla kalesinde Merodio ve Marcada'nın gollerini gördü. Maçın sonlarına doğru açılan Macarlar, Kocsis ve Puşkaş'la iki gol buldu. Son düdükle çaldığında Honved tarihinin Avrupa'daki ilk puanı gelmişti ama yetmeyecekti, kanadı kırık Honved 3-3 ile kupaya veda ediyordu. Artık bir evleri bile yoktu ve moraller çok bozuktu.

Gurbetteki Honved

Heysel'deki maçtan sonra da Budapeşte'ye dönmek mümkün değildi. Futbolcuların aileleri Macaristan'dan kaçırılırcasına getirildi.

1954 Dünya Kupası'yla adını cümle aleme duyurmuş olan "kudretli Macarlar"ın takımı Honved, FIFA'nın ve Macar yetkililerin tüm itirazlarına rağmen bir Avrupa turuna çıktı. İtalya, Portekiz ve İspanya'da maçlar yapılarak para toplandı; bu maçlarda Honved, Real Madrid ve Barcelona gibi devlere kök söktürdü. Sonrasında Avrupa Turu, Dünya Turu'na dönüştü ve Honved'in yolu Brezilya'ya kadar uzandı. Ancak FIFA giderek baskısını arttırıyordu ve bu şekilde yaşamak çok zordu. Kadronun efsane futbolcuları tek tek büyük Avrupa kulüplerinin yolunu tuttu. Puşkaş

Jozsef Bozsik

Real Madrid'e, Kocsis ve Czibor Barcelona'ya transfer oldu. İsyanın bastırılmasından sonra Macaristan'da dönen az sayıdaki Honvedli'den Bozsik ise takımının 1959 yılında Mitropa Kupası'nı kazanmasında pay sahibi oldu. Orta Avrupa ülkelerinin şampiyonları arasında düzenlenen bu kupayı kazanmak Honved'in ilk büyük Avrupa başarısıydı, zaten Avrupa'da başka da büyük başarıları olmadı. 1950'lerin fırtına Honved'i mutlu sonla bitmeyen bir efsane olarak kitaplardaki yerini aldı.

Detari ile yeniden doğuş

Honved'in sadık taraftarları, 1955 yılından sonra tam yirmi beş yıl başka takımların şampiyonluk sevinçlerine tanık olmak zorunda kaldılar. Bu dönemde Vasas, Ferencvaroş ve yetmişli yıllarda yedi kez üstüste şampiyon olma başarısı gösteren Ujpesti Dozsa zaferleri paylaştı. 1965 yılında ezeli rakip Ferencvaroş, Juventus'u yenerek Fuar Şehirleri Kupası'nı müzesine götürürken bir zamanların "Macar savunması" derin uykudaydı. Yıl 1980'e geldiğinde henüz onyediyi yaşında bir adam Honved altyapısından çıkarak hem kırmızı-beyazlı takımı hem de uzun süredir eski başarıları arayan Macar futbolunu yeniden heyecanlandıracaktı. O adam Lajos Detari'ydı.

11 yaşında keşfedilerek Kispest kadrosuna dahil edilen "Cucu" lakaplı Jozsef Bozsik, hayatı boyunca kulübüne eş bulunmaz bir bağlılık gösterdi. Savunmada oynamasına rağmen müthiş tekniği ve özellikle elli metreye yaklaşan isabetli paslarıyla dikkatleri çeken Bozsik, Honved'in 1950'li yıllardaki şampiyonluklarında kahramanlardan biri oldu. 1956 Ayaklanması nedeniyle evine dönemeyen Honved takımında da yer alan Bozsik, pek çok arkadaşının aksine Avrupa'dan gelen transfer tekliflerini reddetti ve ayaklanmanın bastırılmasının ardından Macaristan'a döndü. 1958 Dünya Kupası'nın ardından futbolu Honved'de bıraktı ve kısa bir süre sonra kulübün yönetim kuruluna girdi. Geçici bir dönem Honved'de teknik direktör olarak da görev yapan Bozsik, kalp yetmezliği nedeniyle 1978'de hayata gözlerini yumdu. Honved kulübü, hayatını kırmızı beyazlı renklere adanmış "Cucu"yu unutmadı ve karşılaşmalarını oynadığı stadyuma adını verdi.

Detari'nin Honved A Takımı'na çıktığı ilk sezon, Ujpesti hakimiyetinin sona erdiği yıl oldu. 1979-80 sezonu Honvedliler için uzun bekleyişin sonuydu. Belki Honved'de artık "Kudretli Macarlar" yoktu ama onbeş yaşından beri kendisini izleyen herkesi büyüleyen Detari vardı. Lajos takımında kaldığı yedi yılda dört şampiyonluk yaşadı. İki milyon dolar gibi Macar futbolu için astronomik bir ücret karşılığında Alman Eintracht Frankfurt'a satıldığı yıl Honved şampiyonluğu MTK'ye kapı tırdı, ancak elde edilen transfer üç-

retiyile kurulan kadro kulübe sonraki iki yıl şampiyonluk getirdi. Detarili Honved, 1986 Dünya Kupası'na giden Macaristan kadrosuna da beş oyuncu verdi. Macar futbolu yeniden yükselişteydi ve başı yine Honved çekiyordu. Ancak bu uzun sürmeyecekti, çünkü Macaristan yine tarihi bir dönemecin eşiğindeydi.

Ayrıcalık dönemine veda

1989'da Janos Kadar'ın yerini Batı yanlısı Szüros'a bırakmasıyla Macaristan, Doğu Bloku'ndan kopan ilk halkalardan biri oldu. İlan edilen yeni Üçüncü Macar Cumhuriyeti'nde Honved'in ayrıcalıklı konumunu koruması mümkün değildi. Devir serbest piyasa devriydi ve futbol da piyasasadan bağımsız değildi. Honved yeni dönemde yeniden Kispest adını (Honved ismiyle beraber) kullanmaya başladı. Ancak eski isimleri, eski bunalımlı dönemlerinin de habercisi gibiydi, kulüp kadrosunu elinde tutamadığı gibi başkanlığın sağladığı maddi destekten de yoksundu. Macar savunması Honved, artık savunmasız kalmıştı. Kulüp adını bir kez daha -bu kez Budapeşte Honved olarak değiştirdiği 2003 yılında, tarihinde hiç oynamadığı ikinci Lig'le acı bir şekilde tanışmak zorunda kaldı. Daha önce pek çok bunalım yaşamıştı ancak hiçbir Macar futbolunun en önemli

Ferenc Puşkaş

Macar futbol tarihinde bir efsane olarak yer alan Ferenc Puşkaş, futbola kendisi ile aynı adı taşıyan Kispest antrenörü babası sayesinde başladı. 18 yaşına geldiğinde Ferenc Puşkaş hem Kispest'in hem de Macaristan Milli Takımı'nın kadrosunda kendine yer bulmuştu. Puşkaş'ın yıldızının asıl parladığı dönem ise Kispest'in Honved haline geldiği 1950'li yıllardı. Puşkaş, Honved'in ilk şampiyonluğunda attığı 50 golle büyük rol oynadı, daha sonra bu formayla dört şampiyonluk daha yaşadı. Müthiş sol ayak, 1954 Dünya Kupası'nda "Kudretli Macarlar" efsanesini yaratan isimlerden biriydi. Finalet maçına sakat çıkan Puşkaş, buna rağmen finalde gol bulmayı başardı ancak takımının Batı Almanya'ya yenilmesine engel olamadı. Macaristan'daki ayaklanma nedeniyle 1956'da Honved'den ayrılmak zorunda kalan Puşkaş, Real Madrid formasıyla 1959 Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası finalinde Frankfurt'a dört gol birden attı ve rekor kitaplarına geçti. Sürgünde geçen yirmi beş yıldan sonra 1981'de Macaristan'a geri döndü, havaalanının VIP salonunda törenle karşılandı. Macaristan Milli Takımı'nın maçlarını oynadığı stadyuma adı verildi.

yınca Honved küme düşürüldü. Son anda karşılıklı mutabakat sağlandı ve talepler geri çekilerek kulüp kuruldu.

Şu günlerde Honved, efsanevi defans oyuncusu Bozsik'in adını taşıyan stadyumunda ortalama ikibin kişiye oynayarak bir kez daha küme düşme savaşı veriyor. Macar ülkesi uluslararası başarıları unutulmuş çok oldu, en küçük çırpının umudu ile yıllar süren suskunluğun moral bozukluğu arasında gidip geliyor Macar futbolseverler. Belki de Macar futbolunun küllerinden doğması için yeniden Honved'e ihtiyacı var. Ne de olsa en iyi hücum, "savunma"dır! ■

Onur Tablosu

Macaristan Şampiyonluğu 1950, 1951, 1952, 1954, 1955, 1980, 1984, 1985, 1986, 1988, 1989, 1991, 1993 (13 kez)
Macaristan Kupası 1926, 1964, 1985, 1989, 1996 (5 kez)
Mitropa Kupası (Orta Avrupa Kulüpler Kupası) 1959 (MTK Budapeşte karşısında 4-3 ve 2-2'lik sonuçlarla)

Takımımı ‘Büyük’ yapmak istiyorum

Galatasaray'a Hagi döneminde transfer edildim. Gerets gelince beni istemediğini hissettirdi, mevkimden farklı bir yerde oynattı. Ayrılmamın hayırlı olacağını düşündüm ve doğru bir karar verdiğim de ortaya çıktı.

Oyun sırasında arkadaşlarımla iletişimim mükemmel. Ayrıca kazandığım topları olumlu kullanma özelliğimi beğeniyorum. Bunu söylerken eksiklerimin olduğunu da biliyorum. Mücadeleden de hiç bir zaman yılmıyorum.

Trabzonspor'da yetişti, Akçaabat Sebatspor ve Sakaryaspor'un Süper Lig'e çıkışında kilit roller üstlendi. Kısa Galatasaray macerasında forma şansı beklemeye tahammül edemedi ve Kayserispor'un yolunu tuttu. Hedefini “Büyük takımda oynamak yerine takımımı büyük yapmak” diye açıklıyor ve “Kayserispor'da büyük takım olma yolunda mesafeler kat ettik. Hayalim, bundan sonra Kayserispor formasıyla Avrupa'da başarılarla ulaşmak ve takımımı Türkiye'deki büyükler kategorisine sokmak” diyor.

Salih Balcı

36 | TamSaha

▼Kayserispor'a gelirken tereddütün var mıydı?

▲Aslında verdiğim kararlar hep isabetli olmuştur. Daha önce de Trabzonspor'dan Akçaabat Sebatspor'a gitmiştim. Yakın dostlarımla “Akçaabat Sebatspor'a gitme” şeklinde uyarıları oldu. Ama ben Sebat'ı tercih ettim ve çok doğru bir karar verdiğim sezon sonunda ortaya çıktı. Çünkü o sezon Akçaabat Sebatspor Süper Lig'e yükseldi. Sakaryaspor'a giderken de benzer serzenişler oldu ama sonuçta yine ben haklı çıktım, çünkü takım yine şampiyon oldu. Bu bakımdan Kayserispor da benim en isabetli tercihlerimden birisi. Gelirken en ufak bir tereddüdüm olmadı. Burada çok mutlu ve huzurluyum.

Gerets beni istemedi

▼Galatasaray serüveninin neden çok kısa sürdü?

▲Yöneticiler “Gelir misin?” dediler, gittim. O zaman takımın teknik direktörü Hagi'ydi. Daha sonra teknik adam değişikliği yapıldı ve takımın başına Gerets geldi. “Sorun olmaz” dediler. Hollanda kampına gittik ve çalışmalara iyi başladım. Sonrasında Gerets benim mevkimde oynatmaktan ziyade alternatifi çok olan bir yerde görevlendirdi. Sağ kanatta istenileni veremedim. Ayrıca kendi istediği bir transfer olmadığım için beni düşünmediğini de hissettirdi. Ayrılmak daha hayırlı olacaktı. Bunun üzerine kamp bitmeden menajerimle görüştüm ve ayrıldım. Daha önce maddi anlamda güçlü takımlarda oynamadığım için para kazanmam gerekiyordu. Ayrılmakla yine doğru bir karar verdiğimi düşünüyorum.

▼Sakaryaspor'da 34 maçın tamamında 90 dakika oynadın. Bu hiç de kolay bir şey değil. Kayserispor'da başlangıçta kenarda kalsan da formayı aldıktan sonra bir daha çıkarmadın. Yedek kaldığın dönemde “Olmayacak” diye düşünüp ayrılmayı planladın mı? ▲Burada uyum sorunu yoktu. Çünkü Kayserispor'da arkadaşlık mükemmel. Geldiğim dönemde hocamız başka bir arkadaşına şans verdi. Tempomu hiç değiştirmeden çalışmaya devam ettim. Şans bulduktan sonra da bir daha formayı çıkarmadım. Bu performansta hem arkadaşlarımla verdiğim desteğin hem de hocamın beni yerimde oynatmasının büyük katkısı oldu. Yedek kaldığım dönemde Kayserispor'dan ayrılmayı hiç düşünmedim.

Ragıp Başdağ

“Bu noktaya gelmemdeki en büyük destekçim eşim. Kötü günümde hep yanımda oldu. Maçlarımı kaçırmaz. Öyle ki, Sakaryaspor'da oynarken Galatasaray'la maçımız vardı, o maça gelmek için doğumunu gece yarısına aldırıldı.”

“Başarımızın arkasındaki en büyük gerçek, arkadaşlık bağlarının güçlü olması. İzin günlerimizde dahi hep birlikteyiz. Dertlerimizi ve sevinçlerimizi paylaşıyoruz. Yönetimin desteği, hocamızın bütünleştirici yapısı bu başarıyı getirdi.”

Türkiye'de Ünal, dünyada Zidane

▼Türkiye'de ve dünyada beğendiğin en iyi yabancılar kimler?

▲Trabzonspor'da futbola başladığımda Ünal Karaman'ı çok beğeniyordum. Saha içi ve saha dışında örnek aldığım nadir insanlardan birisidir o. Onunla aynı kadroda da bulundum ve bu da benim için ayrı bir gurur kaynağı. Türkiye'de örnek aldığım futbolcu oydu. Yabancı futbolcular arasında da Fransız Zidane'ı örnek alıyorum. O bambaşka bir oyuncu, adeta insanüstü birisi.

▼Saha içerisindeki tam yerin neresi?

▲Defansa dönük orta saha oyuncusuyum. Aslında futbola forvet arkasında başladım. Ama daha sonra Sadi Tekelioğlu Hocam beni defansa dönük olarak oynattı. Beş sezondur da bu mevkide oynuyorum ve tam yerimi bulduğumu düşünüyorum.

▼Futbolcu Ragıp'ın saha içerisinde en beğendiğin özelliği nedir?

▲Oyun sırasında arkadaşlarımla iletişimim mükemmel. Ayrıca kazandığım topları olumlu kullanma özelliğini beğeniyorum. Ama bunu söylerken hâlâ eksiklerimin olduğunu biliyorum. Sahada içerisinde mücadelede de hiç bir zaman yılmıyorum.

▼Takımdaki en samimi arkadaşın kim?

▲Kaptan Bülent Bölükbaşı aynı zamanda oda arkadaşım; onu çok seviyorum. Herkesle aram çok iyi. Bütün arkadaşlarımla diyalogum süper. Evli olmama rağmen, futbolun dışındaki izin günlerimde de hep arkadaşlarımla vakit geçiriyorum. Eşlerimizle birlikte oturuyoruz, yemek yiyor, sohbet ediyoruz.

▼Kayseri'ye ve Kayserispor'a alışabildin mi?

▲Alıştım elbette. Daha önce Kayseri'ye sadece maçlarda geliyordum. Zaten yetiştiğimiz yer Trabzon'du, yaşamımızda fazla bir değişiklik olmadı. Dışarıya çıkıp çok fazla gezmeyi de sevmiyorum. Uzun tatillerde eşimle birlikte Ankara'ya gidiyoruz. Boş vakitlerimizde piknik yapmayı seviyoruz.

Başarımı eşime borçluyum

▼Ailene yeteri kadar zaman ayırabiliyor musun?

▲Futbolun dışında hep onlarla birlikteyim. Bu yeterli olmuyor ama başka seçeneğim yok. İşim gereği ancak bu kadar zaman ayırabiliyorum. 2 yaşında Cemre Batın adında bir çocuğum var. Eşim Ece Hanım ve Cemre Batın hayatıdaki en değerli varlıklarım. Eşimle 24 Şubat takımında amatör olarak futbol oynarken, 11 yıl önce tanıştım. 2001 yılında nişanlandım, iki yıl sonra da evlendim. Bu noktaya gelmemdeki en büyük destekçim eşimdir. Kötü günümde hep yanımda oldu. Maçlarımı kaçırmaz, iç saha karşılaşmalarında her zaman tribündeki yerini alır. Tam bir futbol fanatığıdır. Öyle ki, Sakaryaspor'da oynarken Galatasaray'la maçımız vardı, o maça gelmek için doğumunu gece yarısına aldırıldı.

Gerçi 2-1 mağlup olmuştuk ama takımımın tek golünü de ben atmıştım. Aslında eşimle anaokulunda da aynı sınıftaymışız. Bunu lise yıllarında fark ettik.

▼Kitap okumayı sever misin?

▲Kitaplarla pek aram yoktur. "Zamanım yok" şeklinde bir bahane üretmiyorum ama izin günlerimin büyük bölümünde Cemre Batın'a zaman ayırıyorum. DVD'de çocuk filmleri izliyoruz. Bazen iki-üç film birden izlediğimiz günler oluyor.

▼Futboldaki hedeflerin nelerdir?

▲Trabzonspor'dan sonra Akçaabat Sebatspor'da oynadım. 25 yaşında, biraz da geç fark edildim. Sakaryaspor'da iyi bir sezon geçirdim. Hedeflerim arasında büyük takımlarda oynamak yoktu. Şimdi de öyle bir idealim yok. Ama sonuçta Kayserispor'dayım ve buradaki beklentiler de yüksek. Büyük takım olma yolunda mesafeler kat ettik. Futboldaki en büyük hayalim, bundan sonra Kayserispor formasıyla Avrupa'da daha büyük başarılarla ulaşmak ve takımımı da Türkiye'deki büyükler kategorisine sokmak.

▼Kümede kalmayı son haftada başaran bir takıma gelirken Kayserispor'un kısa sürede böylesine büyük bir çıkış yapacağını tahmin ediyordum mu?

▲Dört büyük kulüp haricindeki takımlara bakarsanız, bunu söylemek hayalcilik olurdu. Ama bizim arkadaşlığımız çok üst düzeydeydi. Yarışta büyüklerle boy ölçüşürken maddi anlamda hiç bir sorunumuz olmadı. Şu anda da yok. Yönetim bize ne söylediye yerine getirdi. Türkiye'de kulüplerin başarısının paraya endekli olması futbolcular açısından kötü bir durum.

Başarının sırrı arkadaşlık bağları

▼Sana göre Kayserispor'un iki sezondur gösterdiği performansın arkasında yatan gerçek nedir?

▲En büyük gerçek, arkadaşlık bağlarının güçlü olması. İzin günlerimizde dahi hep birlikteyiz. Dertlerimizi ve sevinçlerimizi paylaşıyoruz. Yönetimin desteği, hocamızın bütünleştirici yapısı bu başarıyı getirdi.

▼Kayserispor'u diğer takımlardan ayıran özellik nedir?

▲Yaş ortalamamız çok düşük. Hocamız da aynı şeyi söylüyor. Samsunspor'dayken idmanları futbolcuların isteğine göre yaptırırmış, burada ise tam tersi. Oyun disiplininin hiç kopmuyoruz. Hücum dönük oyuncularımız çok başarılı. Herkes görevini en iyi şekilde yapıyor. Bunun dışında ekstra bir şey yok. Geçen sezon 2-0 yenik duruma düşüp 4-2 kazandığımız Trabzonspor maçı, oyun disiplininin kopmadığının en güzel örneğidir. Diğer takımlara göre en büyük artımız, takım oyununu sahaya çok iyi yansıtmamızdır.

▼Süper Lig'de bu sezon çok ilginç sonuçlar alınıyor. Ligin genel bir değerlendirmesini yapacak olursan neler söylemek istersin?

Takımlar arasında büyük kalite farkları yok. Bazı takımlarda ekstra oyuncular var ve bu oyuncular takımın kaderini değiştirebiliyor. Dolayısıyla bu takımlar üst düzey oyuncuların kişisel becerileriyle sonuca gidebiliyor.

Kayseri'ye Sakaryaspor'la geldiğimde dolu tribünler önünde oynamıştık. Ancak iki sezondur öyle bir taraftar topluluğunu göremedim. Tarihimizin en büyük başarısını yakaladığımız bir dönemde taraftarımızın yanımızda olmasını isterdim.

Şampiyonlar Ligi'ni hedefleyen takımlardan kopmamayı ve Avrupa vizesini direkt almayı amaçlıyoruz. Fortis Türkiye Kupası'nda da en azından yarı final veya final oynamayı planlıyoruz. Avrupa'ya giden en kısa yol kupa, bunun için iyi çalışıyoruz.

▲Bence takımlar arasında büyük kalite farkları yok. Bazı takımlarda ekstra oyuncular var ve bu oyuncular takımın kaderini değiştirebiliyor. Dolayısıyla bu takımlar üst düzey oyuncuların kişisel becerileri ile sonuca gidebiliyor.

Taraftarımız yanımızda olmalı

▼Taraftarlar için neler söyleyeceksin? Sadece Kayseri'de değil Türkiye'de taraftar sayısında gözle görülür bir azalma var. Sence futbol kalitesi mi düşük, yoksa başka nedenler mi var?

▲Türkiye'deki seyircilerin maddi anlamda sıkıntı

içerisinde olduklarını düşünüyorum. Ekonomik sıkıntı yaşıyorlar. Kayseri'ye Sakaryaspor'la geldiğimde dolu tribünlere oynamıştık. Ancak iki sezondur öyle bir taraftar topluluğunu göremedim. Tarihimizin en büyük başarısını yakaladığımız bir dönemde taraftarımızın yanımızda olmasını isterdim.

▼Gelelim Avrupa'ya; sezon başında Avrupa ile ilgili hedefleriniz neydi?

▲İntertoto maçlarını oynarken UEFA Kupası'na katılmayı hedefliyorduk. Sonuçta gruplara kalamadan AZ Alkmaar maçıyla elendik. Oysa Hollanda'daki maçtan sonra gruplara kalacağımıza çok inanıyorduk. Olmadı, tecrübesizliğimizin kurbanı olduk ve kıl payı kaçırdık.

▼AZ Alkmaar'ı gözümüzde çok mu büyüttük?

▲İlk maçta onları gözümüzde biraz fazla büyüttük galiba. Çok basit goller yedik. Maçı 3-2 kaybettik ama bizden çok büyük artıları yoktu.

▼AZ Alkmaar'a karşı ilk maçta mü-kemmel bir gol attın, ikinci maçta ise inanılmaz bir gol kaçırdın. İki pozisyonu da anlatır mısın?

▲İlk maçta 3-1 yenik durumdaydık. Bülent, Iglesias'a topu indirdiğinde desteğe gittim, topun bana geleceğini biliyordum ve golü de attım. İkinci maçta ise 1-0 öndeyken rakip oyuncuların anlaşmazlığında topu kaptım. Kaleci terse gitmişti, iyi yere vurdum ama top direğe çarpıp dışarı çıktı. O an dünyam yıkıldı. Maç devam ederken pek etkisinde kaldığım söylene-
mez, sonuçta herkes gol kaçırıyor. Ama o golün bu maçta kaçması kötü oldu. Tarihi bir maçı ve tarih yazacaktık. Eve gittikten sonra sabaha kadar o golü düşündüm ama arkadaşlarımın desteğiyle şoku çabuk atlattım. Hayat devam ediyor ve hep ileriye bakmak zorundayız. İnşallah önümüzdeki sezon Avrupa'da daha iyi işler yaparız.

UEFA'ya direkt gitmek istiyoruz

▼Bu sezon ligde ve kupadaki hedefleriniz neler?

▲Taraftarımız bu sene direkt UEFA Kupası'na katılmamızı istiyor. Biz de bunu başaracak güçteyiz. Şampiyonlar Ligi'ni hedefleyen takımlardan

kopmamayı ve Avrupa vizesini direkt almayı amaçlıyoruz. Fortis Türkiye Kupası'nda da en azından yarı final veya final oynamayı planlıyoruz. Avrupa'ya giden en kısa yol kupa, bunun için iyi çalışıyoruz.

▼Hayalinde milli forma yok mu?

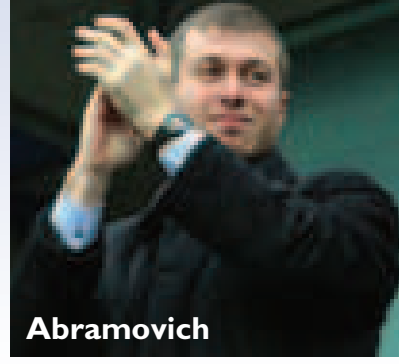
▲O forma hangi futbolcunun hayalinde yok ki? Elbette ben de bir gün o formayı giymeyi isterim. 28 yaşımdayım. Önümüzde 2008 Avrupa Şampiyonası var ve Fatih Hoca'nın düşüncesi bu kupaya yönelik bir kadro kurmak. İlle de milli formayı giyeceğim diye bir saplantı içerisinde değilim. İlk amacım bundan sonra Kayserispor'la UEFA Kupası'nda başarı yakalamak. ■

Gaydamak

Ada'da para da

Yabancı sermaye son yıllarda Premier Lig'e oluk gibi akıyor. Varlıklı işadamları, bonkör davranış modelleriyle, satın aldıkları kulüpler için ekonomik fedakârlıktan kaçınıyor. Son transfer sezonunda Premier Lig'de harcanan para miktarı 500 milyon euro oldu. Doğal olarak da başta medya olmak üzere herkesin ilgisi Premier Lig'in üzerine odaklandı. Ancak bu süreçte yaşanan ciddi sorunlar da gözlerden kaçmıyor. Kulüp başkanlarının “kimliği”, teknik adamların futbolcu menajerlerinden komisyon aldığı iddiaları Ada hakkında “Avrupa'nın en kirli ligi” ithamını da beraberinde getiriyor.

Abramovich

Lerner

İlişkileri masaya yatıran bir program yayınladı. Futbolun Kirli Sırları (Football's Dirty Secrets) adıyla ekranlara gelen araştırma programında, İngiltere'deki farklı liglerden tam 18 teknik direktörün çalıştıkları takımları sömürerek köseyi döndükleri iddiası ortaya atıldı. İşin ilginç tarafı, daha program yayına girmeden Portsmouth Teknik Direktörü Harry Redknapp'ın yaptığı açıklamalardı. Redknapp, İngiliz medyasına, “Son derece hassas bir konu; yüzde bir milyon masum olduğumu söyleyebilirim” diye konuştu. Daha program yayınlanmadan Redknapp'ın bu şekilde bir açıklama yapması, İtalya'da Moggi skandalının bir benzerinin çok yakın bir zaman içinde İngiltere'de de yaşanabileceğinin sinyallerini veriyor. BBC'nin programında suçlananların başında Boö Iton'un Teknik Direktörü Sam Allardyce geliyor. Bazı oyuncuların transferlerinde Allardyce'in, oyuncu menajerlerinden komisyon aldığı söyleniyor. Tabii bu noktada çok önemli bir ayrıntıyı göz ardı etmemek gerekiyor; transferde adı geçen futbolcuların FIFA onaylı menajeri, Sam Allardyce'in oğlu Craig Allardyce... Anlayacağınız ortada bir baba-oğul ilişkisi var. Suçlamalar Allardyce ile sınırlı kalmıyor. Bu süreçten payını alanlar arasında Redknapp (Portsmouth), Kevin Bond (Newcastle) gibi teknik adamlarla birlikte Peter Harison, Charles Colloymore ve Teni Yerima gibi oyuncu menajerleri de bulunuyor. Bu programdan hemen sonra İngiliz Futbol Federasyonu çok yönlü bir araştırma başlatırken, Newcastle da yardımcı antrenör Bond'un görevine son verildiğini açıkladı.

En kirli futbol İngiltere'de mi?

Gayri resmi komisyon iddialarıyla ilgili olarak tanınmış oyuncu menajeri Colin Gordon'un da Ada'yı sarsan açıklamaları bulunuyor. Birmingham'da yayınlanan *Wolverhampton Express* Gazetesi'ne

Rüşvetçi teknik direktörler

Yabancı yatırımcıların Premier Lig'e olan bonkörlüklerinin üzerinde durulduğu bir dönemde, İngiliz yayın kurumu BBC, İngiliz futbolundaki

bol sorun da!

röportaj veren Gordon'un “Sormak gerekiyor, acaba oyuncu menajerlerinin tamamı kirli mi? Belki hepsi değil ama ne yazık ki büyük bölümü kirli. Burada yaşadıklarımız bize normalmiş gibi gelebilir. Ancak İngiliz futbolu Avrupa'nın en kirli futbolu olarak gösteriliyor” sözleri, İngiltere'de olup bitenleri bütün çıplaklığıyla gözler önüne seriyor. Ne var ki, “Avrupa'nın hasta adamı” benzetmesi ya da kulüplerin borç sorunları, yabancı sermayenin Premier Lig'e ilgisini azaltmıyor. Bir Amerikan şirketi, Newcastle ile yakından ilgilenirken, Koreliler de Reading'in peşinde koşuyor. Devam eden bu görüşmeler olumlu sonuçlanırsa, İngiltere 1. Futbol Ligi'nde tam 7 takım yabancıların kontrolüne geçmiş olacak. Bu sayı West

Premier Lig için bir başka problem ise “yabancılaşma.” Arsenal Menajeri Arsene Wenger, “Gidişat iyiye benzemiyor. Eğer bugün 20 yabancı sermaye 20 takımın yönetimini eline geçirirse, o zaman anlayın ki ortada sizi bekleyen büyük bir tehlike var demektir. Kulüp sahibi yabancı, teknik direktör yabancı, oyuncu yabancı... Böyle bir durum karşısında İngiltere hiçbir şeyi kontrol edemeyecektir” sözleriyle yaklaşan tehlikeye dikkat çekiyor.

geçirirse, o zaman anlayın ki ortada sizi bekleyen büyük bir tehlike var demektir. Kulüp sahibi yabancı, teknik direktör yabancı, oyuncu yabancı... Böyle bir durum karşısında İngiltere hiçbir şeyi kontrol edemeyecektir.” Gelişmeler, çalkantılı bir dönem geçiren Premier Lig'in, gelen her yabancı sermayeye kapak açması halinde, çok yakın bir gelecekte

Baş döndürücü yayın hakları

Yabancı sermaye için Premier Lig'i bu kadar cazip kılan iki etken var. Bunlardan bir tanesi televizyon gelirleri, diğeri de Premier Lig maçlarının dünyanın dört bir köşesinde yayınlanması. Gelecek sezon başlayacak ve 2010'da sona erecek yeni yayın anlaşmasıyla her takımın kasasına en az 33 milyon euro girecek. Geçtiğimiz aylar içinde 2007-2010 sezonunun yayın hakları 1.9 milyar euroya iki yayın kuruluşuna satılmıştı. Bu anlaşmaya göre SKY 1.5 milyar euro, STENTA 400 milyon euro ödedi. Premier Lig'i örneklerinden farklı kılan bir başka unsur da bu ligdeki maçların dünyanın pek çok ülkesinde yayınlanıyor olması.

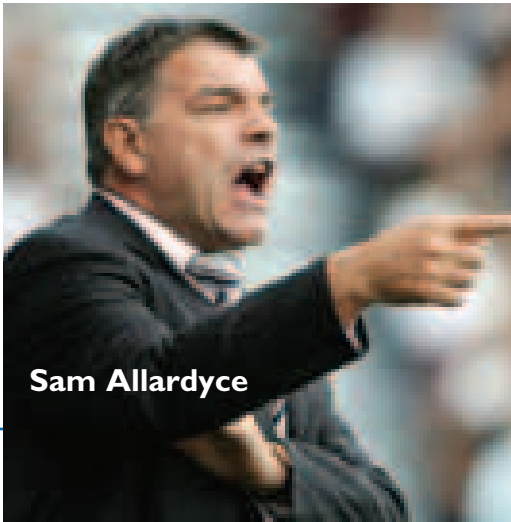

Premier League'in En Pahalı 10 Transferi (Milyon/Sterlin)

Andrei Shevchenko	AC Milan	Chelsea	30
Rio Ferdinand	Leeds	Man U	29.1
Juan Sebastian Veron	Lazio	Man U	28.1
Wayne Rooney	Everton	Man U	27.0
Michael Essien	O. Lyon	Chelsea	26.0
Didier Drogba	Marsilya	Chelsea	24.0
Shaun Wright-Phillips	Manchester City	Chelsea	21.0
Ricardo Carvalho	Porto	Chelsea	19.85
Ruud Van Nistelrooy	PSV	Man U	19.0
Michael Carrick	Tottenham	Man U	18.6

belki de kimsenin tahmin edemeyeceği ciddi sorunlarla karşılaşabileceğini gösteriyor.

(1) Transfer döneminde Gaydamak'ın euroları sayesinde Sol Campbell, Kanu, David James, Andy Cole, Glen Johnson gibi tanınmış isimler Portsmouth'u tercih ettiler. Bu arada “Baba” Gaydamak da İsrail'de Beitar Kudüs'ün Başkanlığını yürütüyor. ■

Sam Allardyce

Dans eden dev

Peter Crouch

2.01'lik boyuyla saha içerisinde asla iskalamayacağınız, İngiltere Milli Takımlar tarihinin en uzun boylu oyuncusu. İncecik vücut yapısıyla sahada dolaşan bir iskelet adeta. Ancak doğal hava hâkimiyetinin yanına sürekli gelişen top tekniğini eklediğinizde, son yılların en ilginç futbol kahramanlarından birisiyle karşı karşıya kalıyorsunuz. Gelişen top tekniğinin son kurbanlarından birisi de ne yazık ki Galatasaray olmuştu.

İlker Uğur

doğumlu Peter James Crouch, doğduğu bölgede pek kalmadı. Babası bir ajansta reklam yazarlığı yapıyordu ve babasının işi nedeniyle hayatının ilk yıllarında aralarından Singapur'un da olduğu pek çok yer gezdi. Bu taşınmalar Crouch'un futbol kariyerine de yansdı ve profesyonel olduğu 1998 yılından bu yana tam 8 takım değiştirdi. Liverpool onun ikinci sezon kaldığı tek takım.

Londra'dan İsveç Ligi'nde

Her futbolcu gibi kariyerine sokakta başlayan Crouch, 10 yaşında top toplayıcı olarak profesyonel maçlara gidiyordu. O dönemdeki beden eğitimi öğretmeni, Peter'ın boy avantajı olduğunu ve bunu kullandığını söylüyor. Crouch 2 Temmuz 1998'de Londra'nın köklü kulüplerinden

genisini kazansa da takımının küme düşmesine engel olamadı. Sezon sonunda iflasa sürüklenen QPR, Crouch'u Portsmouth'a 1.25 milyon pounda sattı. 2001-2002 sezonunda, kariyerinin sonlarında-ki Robert Prosinecki'nin ortalarını iyi değerlendiren Crouch, 37 maçta 18 gole imza atarak yükselişini sürdürdü.

Futbol gezgini

Her takımda bir sezon kalma geleneğini devam ettiren Crouch, sezon sonunda çıkışını yükseltti ve Premier Lig takımlarından Aston Villa'ya transfer oldu. Aston Villa, Crouch'un iki sezonluk ivmesinin de durduğu noktaydı. 5 milyon poundluk bu transfer hikâyesi aslında iyi de başlamıştı. Aston Villa'yla ilk maçında gol atan Crouch, sonraki 7 maçta bir gol daha kaydetmişti. Fakat daha sonra kadroya girememeye başladı ve Norwich City'ye kiralandı. 15 maçta 4 gol atmasına rağmen bu kısa dönemde taraftarın gözdesi oldu. Onun için Norwich'te tezahüratlar bestelendi. Norwich'te gördüğü bu ilgi medyanın, dolayısıyla diğer kulüplerin de dikkatini çekti. Üç ay kaldığı Norwich sezon sonunda katkısı nedeniyle kazanılan şampiyonluk madalyasından bir tane de Crouch'a gönderdi. Bu madalya Crouch'a yeni kulübü Southampton'ın Norwich'le deplasmanda oynadığı ilk maçta büyük seyirci desteği altında takdim edildi. İkinci yarıda oyuna giren genç oyuncu, rakip takımda oynama-

masına rağmen seyirciden büyük destek gördü. Villa sezon sonunda Crouch'u 2 milyon pounda Southampton'a satarken golcü futbolcunun kariyerinin bu sayfası 37 maçta 6 golle kapanyordu.

Southampton'da patladı

Peter Crouch'un yeni kulübü Southampton sezona çok büyük hedeflerle başlayamamış ve mütevazı bir kadro kurmuştu. Nitekim kâbus gibi geçen haftaların ardından küme düşükleri sezonun en güzel olayı Peter Crouch'tu. 33 maçta 16 gol atan Crouch eski formuna kavuşurken yine transfer söylentileri etrafını sarmıştı. Şampiyonlar Ligi şampiyonu Liverpool'un Teknik Direktörü Rafael Benitez, Crouch'u 7 milyon pounda Anfield'a getirdi. Golcü oyuncunun inanılmaz bir performans göstermesini kimse beklemiyordu belki ama bu kadar kötü bir başlangıç yapacağını da kimse ummazdı. Sezonun ilk dört ayı boyunca tam 19 maçta gol atamadı.

Medya Crouch'un oyununu beğense de gol orucunu diline dolamıştı bir ke-re. Crouch uzun bir süre çok iyi bir tekniği olan uzun boylu adam olarak tanınmıştı. Hatta *Guardian* gazetesi bir dönem tüm yorumculara Crouch'u sordu ve herkes "ilk dokunuşu çok iyi olan uzun boylu bir oyuncu" tanımlamasını yaptı. O dönem Crouch kendisi hakkında "İlk dokunuşumun bu kadar iyi olmasının beni bu noktalara taşıdığının farkındayım" açıklamasında bulunmuştu. Rafael Benitez ise gol atamasa bile Crouch'dan memnundu, çünkü onun indirdiği topları Luis Garcia, Zenden ve Sinama Pongolle değerlendiriyordu.

Hakeme inat

"Golcü" futbolcu ilk Liverpool golünü 3 Aralık'ta Wigan'a attı ama bu gol hakem tarafından kendi kalesine olarak değerlendirildi. Fakat Crouch aynı maçta ikinci golünü de atmayı başardı ve baskıdan kurtuldu. Crouch bu gol-den önce 24 saatten fazla süre sahada

kalmasına rağmen gol atamamıştı. Bu golden sonra açılan Crouch sezon sonuna kadar 8 gol daha kaydetti. 2006 sezonun en önemli zirvesini Federasyon Kupası'nı kazanarak yapan Liverpool takımı için değişilmez bir oyuncu olmasa da kapanan rakiplerin çözülmesinde çok önemli katkıları oldu. İngiltere Milli Takımı'nda inişli çıkışlı bir grafik çizen Peter Crouch, Mayıs 2005'te İngiltere Milli Takımı'na ilk kez ABD turnesi öncesinde çağırıldı. 2006 Dünya Kupası kadrosuna dahil edilen golcü oyuncu, Wayne Rooney'nin sakatlanmasıyla önemli bir fırsat elde etti.

Dansıyla büyüleyen adam

Kupa öncesi üç hazırlık maçında 5 gol kaydeden Crouch gol sonrası yaptığı robot dansı sevinciyle bir kez daha gündeme oturdu. Bu sevinç o kadar büyük ilgi topladı ki, Crouch'un oyununun önüne geçti. Nitekim Crouch da İngiltere Dünya Kupası'nı kazanmadığı sürece bu dansı bir daha yap-

Dünya Kupası öncesi hazırlık maçlarında attığı gollerin ardından yaptığı robot dansıyla gündeme oturdu. Sadece bu harekete ve Crouch'a ayrılan internet siteleri yapıldı. Prens William bile kampı ziyaret edip Crouch'tan bu dansı yapmasını istedi.

mayacağını söyledi. Sadece bu harekete ve Crouch'a ayrılan internet siteleri yapıldı. Prens William İngiltere Milli Takımı'nın antrenmanını ziyaret ederek Crouch'tan bu dansı yapmasını istedi. Fakat o en son olarak bu dansı Beckham'ın yardım amacıyla düzenlediği bir toplantıda sergiledi. Dünya Kupası, hazırlık maçları kadar kolay geçmedi. Crouch hazırlık maçlarındaki performansını kupaya bir türlü yansıtamadı. İngiltere'nin tüm maçlarında yer aldı ama tek golünü, üstelik tartışmalı bir biçimde, Trinidad ve Tobago maçında kaydetti. Karşılaşmanın son dakikalarında yapılan ortaya yükselen Crouch, rakibi Brent Sancho'nun uzun saçını çekerek yaptığı kafa vuruşuyla İngiltere'ye maçı kazandırdı. Alman basınında bu golü bir kale direğinin attığını yazan esprili haberler çıktı.

Milli takımda rekor kırdı

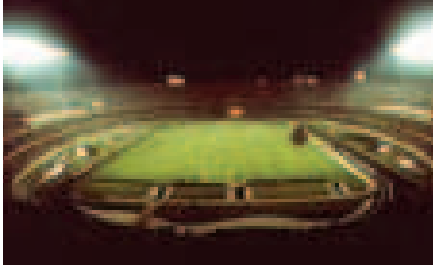
2008 Avrupa Şampiyonası elemelerinde yeni teknik direktör Steve McLaren'ın değişmez oyuncularından birisi olan Crouch, Yunanistan'la oynanan hazırlık maçında ve Andorra karşılaşmasında 2'şer, Makedonya maçında ise 1 gol kaydetti. Bu goller onu bir yıl içerisinde 10 gol atan ilk İngiliz Milli Takımı oyuncusu yaptı. BBC onu sezonun "Spor Adamı" ödülü için aday gösterdi. Geçtiğimiz sezon onunla dalga geçen Everton taraftarları da bu kez gol atamadığı için Crouch'u aynı ödüle aday göstermek istemişti. Rakip takımların taraftarlarına "ucube" olarak nitelendirilen Crouch, bu lakaba oldukça sinirlense de ondan daha fazla sinirlenen bir kişi daha var. Annesi Jayne Crouch oğlunun boyuyla dalga geçilmesinin çok yanlış olduğunu söylerken veryansın ediyor: "Peter'ın boyuyla ilgili espriler yapan insanlara çok kızıyorum. Bunu kısa oyunculara yapmıyorlar. O ucube bir dev değil, bizim oğlumuz. Ve boyunun futboluna hiçbir olumsuz etkisi yok."

Premier Lig'in en uzun boylu oyuncusu, kariyerinde ilk kez bir takımda ikinci sezonunu oynuyor. Liverpool-Galatasaray maçındaki performansı ile otoritelerin beğenisini toplayan Crouch, sadece sahadaki performansı ile değil, ilginç vücut yapısı ve eğlenceli karakteriyle de unutulmayacak futbolculardan birisi olma yolunda büyük bir hızla ilerliyor. Sonuçta komşumuzun çocuğu olabilecek, küçüken "sırık" diye dalga geçtğimiz ve buna gülüp geçen karakterde bir oyuncu Crouch. Bu nedenle her gittiği takımda taraftarların sevgilisi oluyor. Bu nedenle rakibiniz de olsa onunla eğlenabiliyorsunuz.

Pivot santrforun evrimi

Günümüzde tükendiği söylenen pivot santrforun evrimi de Crouch'la gerçekleşiyor. Boyu elbette bir avantaj ama o boyuyla yetinmeyerek sürekli kendisini geliştiriyor. Galatasaray'a attığı iki gol de aslında bu gelişimin sonucu. Rafael Benitez'in elinde yeteneklerine sürekli yenilerini ekleyen Crouch sonradan keşfedilen bir oyuncu olmasına rağmen dünya futboluna damga vurmaya hazırlanıyor. Çok yakından takipteyiz. ■

São Paulo

Brezilya'nın Kupa Ası

São Paulo görkemli bir sanayi kenti olmasının yanı sıra kültürel ve sosyal anlamda da Brezilya'nın itici gücü. Palmeiras, Corinthians ve Santos eyaletin önemli takımları hiç şüphesiz ama eyaletle ve şehirle aynı adı taşıyan "tricolor" (üç renkli) lakaplı, beyaz-siyah-kırmızı renkli takımın başarıları hepsini gölgede bırakıyor. Sadece dünya futboluna sunduğu yıldızlar bir kenara koyulacak olsa bile kazandıkları 2 Kıtalararası Kupa, 1 Dünya Kulüpler Şampiyonluğu São Paulo'nun dünya futbolu açısından önemini göstermek için yeterli sanki.

Kıvanç Koçak

4 Haziran 1935'te kurulan Clube Atletico São Paulo, 16 Aralık'ta ismini São Paulo Futebol Clube olarak değiştirir. 1940'lı yıllarla birlikte "üç renkliler" fırtınası başlar: 1943, 1945, 1946, 1948 ve 1949'da beş şampiyonluk gelir.

Sadece Güney Amerika'nın değil, dünyanın en büyük metropollerinden birisi Brezilya'nın São Paulo şehri. Aynı isimli yaklaşık 40 milyon insanın yaşadığı eyaletin tam anlamıyla lokomotif durumunda olan şehir (eyalet nüfusunun 11 milyon civarı burada yaşıyor), görkemli bir sanayi kenti olmasının yanı sıra kültürel ve sosyal anlamda da Brezilya'nın itici gücü. Elbette sporda da! Formula 1'in Brezilya ayağının São Paulo'da yapılıyor olması, Senna, Barrichello, Massa gibi F1'in önde gelen pilotlarının burada doğması bir yana, ülkenin "milli sporu" futbolun önemli merkezlerinden birisi. Palmeiras, Corinthians, Santos, São Paulo'nun önemli takımları hiç şüphesiz ama eyaletle ve şehirle aynı adı taşıyan "tricolor" (üç renkli) lakaplı, beyaz-siyah-kırmızı renkli takımın başarıları hepsini gölgede bırakıyor. Sadece dünya futboluna sunduğu yıldızlar bir kenara koyulacak olsa bile kazandıkları 2 Kıtalararası Kupa, 1 Dünya Kulüpler Şampiyonluğu São Paulo'nun dünya futbolu açısından önemini göstermek için yeterli sanki...

Kesintili başlangıçtan şampiyonluklara

Üç renklilerin hikâyesi, aslında ke-

sintili bir başlangıca sahip. 1900'ün başlarından itibaren şehirde yaygın şekilde, tutkuyla oynanan futbola olan merak, aynı dönemde Clube Atlético Paulistano'nun kurulmasının sebebi olur (Belirtmeden geçmeyelim, São Paulolular kendilerine "paulistanos" derken, eyaletin herhangi bir şehriden birisine de "paulista" deniyor). Takım, belli bir tanınmışlığa ulaşmasına, hatta Brezilya'dan maç yapmak için Avrupa'ya tura çıkan ilk takım olmasına rağmen (1925), profesyonelliğe geçmeyi kabul etmeyince faaliyetlerini durdurmak zorunda kalır. Associação Atletica da Palmeiras takımı da aynı nedenle kapanınca, 1930'da Paulistanoluların önde gelen oyuncularının ön ayak olmasıyla, Paulistano'nun kırmızı-beyazıyla, Palmeiras'ın siyahını bir araya getiren São Paulo da Floresta takımı kurulur. Yeni kurulan takım kısa zamanda başarıya ulaşır. Ancak bu sefer de mali meseleler ortaya çıkınca takımın her şeyiyle Tiete'ye katılmasına karar verilir. Ne var ki sadık taraftarların takımlarından kopmaya niyetleri yoktur: 4 Haziran 1935'te kurulan Clube Atletico São Paulo, 16 Aralık'ta ismini São Paulo Futebol Clube olarak değiştirir ve böylece futbol dünyası-

Tele Santana

"Güzel oyun"un yaratıcısı

A lınmadık kupa bırakmayarak takımın dünyanın en başarılı kulüpleri arasına girmesini sağlayan, São Pauloluların her zaman minnetle andıkları bir isim Tele Santana da Silva. 1931 doğumlu teknik adam, futbola kaleci olarak başladı. Daha sonra bir sağ kanat oyuncusu oldu. Doğduğu şehrin (Itabirenses) takımı Itabirenses Futebol Clube'den Fluminense'ye transfer olan Santana, Guarani, Madureira ve Vasco'da da oynadı. 1967'de Fluminense genç takımının başına geçerek başlayan teknik adamlık kariyerinde ise São Paulo dışında Atletico Mineiro, Gremio, Palmeiras, Flamengo ve El Ahli (Suudi Arabistan) gibi takımlar yer aldı. Çalıştırdığı takımlarla birçok şampiyonluk yaşayan Tele Santana, 1982 ve 1986 Dünya Kupaları'nda Brezilya Milli Takımı'nın başındaydı. Her iki kupayı da kaybetmiş olmasına rağmen, özellikle 1982 Brezilya'sı, kupa tarihinin gelmiş geçmiş en iyi takımları arasında gösteriliyor. Birçok yorumcu tarafından "güzel oyunun" (jogo bonito) yaratıcısı ve en iyi uygulayıcısı olarak kabul edilen Tele Santana, 21 Nisan 2006'da hayatını kaybetti.

nın en önemli takımlarından birinin kuruluşu tamamlanmış olur. Yaşanan bu değişiklikler sırasında önemli oyuncularını kaybeden São Paulo için ilk zamanlar hiç de kolay geçmez. Ancak takım yine usul usul varlığını kabul ettirir. 1940'lı yıllarla birlikte "üç renkliler" fırtınası başlar: 1943, 1945, 1946, 1948 ve 1949'da beş şampiyonluk gelir. Leonidas, Sastre, Bauer, Noronha, Rui, Teixeirinha, Luizinho gibi yıldızlar takımı sürükler. 1950'lerin başında biraz duran takım, 1953'te ve 1957'de bir kez daha eyalet şampiyonluğunu kazanır. Bundan sonra başlayacak dönem ise duraklama değil, gerileme dönemidir. 1970'e kadar bir daha şampiyonluk yüzü göremeyecek takı-

Uzun bekleyiş ve yapılanma yıllarından sonra. Kulübün stadı 1970'te tamamlanır ve São Paulo'nun dönüşü muhteşem olur. O yıllara Valdir Perez'li, Serginho'lu kadro damgasını vurur. 1980'lerdeki başarıların altında ise Silas, Müller, Careca ve Falcão'nun imzaları vardır.

mın bu dönemdeki tek düşüncesi 80 bin kişilik Morumbi Stadyumu'nun yapımı ve eksiklerinin giderilmesi olur; bütün kaynaklar stat için kullanılır.

Stat, yapımı için büyük emek harca-yan ancak tamamlanmasını göreme-den ölen kulüp başkanı Cícero Pom-peu de Toledo'nun adını taşır. Fakat bulunduğu yerin adıyla Morumbi olarak anılır. Morumbi'nin 1970'te tamamlanmasıyla São Paulo'nun dö-nüşü de muhteşem olur. 1970, 1971 ve 1975'te tekrar şampiyonluklar ge-lir. 1974'te Libertadores Kupası'nda finale kadar yükselen takım, Inde-pendiente'ye kaybeder. Waldir Pe-rez'li, Serginho'lu kadro 1977'de Bre-zilya şampiyonluğunu (Campeonato Brasileiro Serie A) kazanmayı başarır. São Paulo, 1980'leri de şampiyon-

luklarla karşılaşır: 1980 ve 1981'de eyalet şampiyonluğunu kimseye bırakmaz. Bunu 1985, 1987 ve 1989'da gelen şampiyonluklar izler. Takım bu başarılı grafiğin içine 1986'da bir Brezilya şampiyonluğu daha sokmayı başarır. Silas, Müller, Careca, Falcão bu dönemde parla-yan yıldızlardır.

Tele Santana'lı altın yıllar

1990 ise felaket yılıdır. Şampiyon ta-kım ligi 15. sırada bitirir! Ve daha önce 1973'te de takımı çalıştıran Te-le Santana ile "üç renkliler" in kaderi bu noktada bir kez daha kesişir. Bre-zilya Milli Takımı'na oynattığı futbol-la adından söz ettiren Tele Santana, São Paulo ile kariyerinin zirvesine ulaşacaktır. 1991'de hem eyalet hem

Brezilya şampiyonu olurlar. 1992'de ise yine eyalet şampiyonlu-ğunun ya-nında bu se-fer ilk Liber-tadores Ku-pası da mü-zeye götürü-lür. Bu ka-darla yetin-mezler; "üç-lemeyi" Tokyo'da

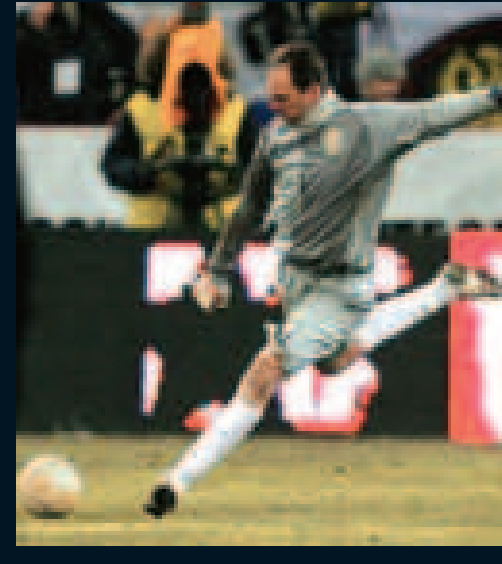
Cruyff'un Barcelona'sını 2-1 yenip Kıtalararası Şampiyon olarak tamamlarlar. Zetti, Cafu, Rai, Palhinha, Müller gibi isimleri barındıran kadro, 1993'te unvanlarını korur: Libertadores'i kimseye kaptırmazlar; Milan'ı yenerek Kıtalararası Şampiyonluğu da bir kez daha kazanırlar. Sonuç olarak beş yıl boyunca görevde ka-lan Tele Santana, São Paulo'nun çehresini değiştirir, başka hiçbir takı-mın kolay kolay elde edemeyeceği büyük bir başarıya imza atarak kaza-nılabilecek ne varsa hepsini takımın müzesine sokar: Eyalet şampiyonlu-ğu, Brezilya şampiyonluğu, Liberta-dores Kupası, Conmebol Kupası, Li-bertadores Süper Kupası, Recopa, Kıtalararası Kupa...

Santana'nın 1995'te sağlık sorunları nedeniyle ayrılmasının ardından ku-lübün geldiği yerde durmayı başarıp başaramayacağı konusunda soru işa-retleri doğar. Ancak hem iki sezon üst üste gelen ikincilikler hem de ye-tişen yeni oyuncular, bu soru işare-tlerinin ortadan kalkmasını sağlarlar: Rogerio Ceni, Edu, Juninho, Sergin-ho, Denilson, Belletti, Edmilson, Marcelinho 1998'de ve 2000'de bi-rer eyalet şampiyonluğu daha kazan-dırırlar takıma. Bu isimlerin birçoğu Avrupa'ya transfer olan "paulistalar" olurken, 2001'de onlara gencecik bi-ri daha eklenir: Kaka.

2002 ve 2005'te de eyalet şampi-yonluğunu kimselere kaptırmayan São Paulo, bu sezonun da en büyük

Rogerio Ceni Hem tutuyor hem atıyor

Birçok efsane futbolcunun ye-tiştirdiği, yıldızının parladığı takım olan São Paulo'nun kalesini koruyan Rogerio Ceni, bunlar içinde belki de en özel ola-nı. 1990'dan beri São Paulo forma-sı giyerek takımın "bayrağı" haline gelen Ceni'nin en büyük özelliği ise attığı goller. Kuşkusuz futbol tarihinde kalecilerin gol atması ye-ni bir şey değil. Ancak Ceni'yi di-ğerlerinden ayıran, kariyerindeki 65 golün sadece 23'ünü penaltıdan, 42'sini ise serbest vuruşlardan kaydetmesi. Düşünün ki geçtiğimiz günlerde rekorunu kırdığı 62 gollü Chilavert'te bu oran 45 penaltı, 17 frikikti! "Dünyanın en fazla gol atan kalecisi" Ceni, 1973 doğumlu. Futbola FC Sinop'ta başlayan, 1.88 boyundaki kaleci, aynı zamanda 16 yıldan beri sayısız başarılar ya-şadığı São Paulo'nun tarihinde "en fazla forma giyen oyuncu" unvanı-nı da elinde bulunduruyor. Öte yandan Ceni'nin milli takım kariye-ri pek de parlak değil. Brezilya'da beğenilen bir kaleci olmasına rağ-men milli formayı sadece 16 kez giyen Ceni, 2002 Dünya Kupa-sı'nda üçüncü, 2006'da ise ikinci kaleciydi. 2010'da hâlâ futbola de-vam eder, milli takım kalesine ge-çer mi bilinmez. Ama bilinen bir şey var; Ceni oynadığı sürece gol atmaya devam edecek.

şampiyonluk adayı. Zaten ortada ka-zanılabilecek bir şampiyonluk, alınacak bir kupa varsa "üç renkliler" in mutla-ka işin içinde olmasından doğal bir şey yok... ■

Kaptanlık bana yaradı...

Mazlum Uluç

▼13 Ekim 2004'te Danimarka ile deplasmanda oynadığımız maçtan iki sene sonra ilk defa Milli Takım kadrosuna davet edildin. O maçta yaptırığın penaltı çok eleştirilmişti. İki yıllık milli forma hasretinin sebebi bu muydu sence?

katlığa bağlayamayız. Üstelik son iki yıllık dönemde ciddi bir sol bek sıkıntımız da vardı. ▲Beşiktaş'ta özellikle Tiganın gelişinden sonra ağırlıklı olarak orta sahanın solunda oynadım. Belki de bundan dolayı Milli Takım için tercih

→ Türkiye'de stoperden bek üretmek çok da doğru değil diye düşünüyorum. Çünkü ligimizde çabuk ve süratli forvet oyuncularının sayısı fazla. O tip forvetleri de stoper özellikli defans oyuncularıyla durdurmak çok zor.

→ Burak'ın topu elle kontrol edip attığı o golün ardından soyunma odasında ne kadar üzgün olduğunu gördüm. Bir hafta sonra da Lugano topu eliyle indirdi. Bu noktada futbolcuların biraz daha iyi niyetli olması ve hakemlere yardım etmesi gerektiğini düşünüyorum.

→ Medyadaki hakem eleştirileri nedeniyle futbol ikinci planda kaldı. Herkes hatasının faturasını hakeme kesiyor. İşte insanın kendisini en fazla kandırdığı zaman da tam o zaman. Oysa doğruyu bulmak için önce kendi hatalarımızı görmeliyiz.

İbrahim Üzülmaz

Milli formayı en son 13 Ekim 2004'te Danimarka'ya karşı giymişti. İki yıl aradan sonra yeniden ay-yıldızlı formayla buluştu. Bu çıkışını Beşiktaş'ta kaptanlık mertebesine yükselmesine bağlıyor ve "Artık sorumluluklarımın çok daha fazla olduğuna inanıyorum. Genç arkadaşlarıma çok iyi örnek olmam gerektiğini biliyorum. Dolayısıyla da antrenmanlarda çok fazla çalışıyorum. Performansımın üst seviyede olmasının sebebi bu" diyor. İkinci faktör olarak da gerçek yerinde, dörtlü savunmanın solunda oynatılmasını gösteriyor.

→ Delgado çok kaliteli bir insan. Bir keresinde ailesinin yanına yurtdışına gitmişti. Geri döndüğünde tesislerdeki bütün odaları tek tek gezip herkesle tokalaştı. Bu çok önemli bir şey. Ricardinho ise biraz içine kapanık.

→ Yedi sezondur buradayım. Birçok arkadaşım gelip giderken benim kalmamın sebebi verdiğim mücadeledir. Yoksa bu takımda benden çok daha yetenekli arkadaşlar vardı ama gittiler. Sahada formanız için mücadele ederseniz taraftar da size sahip çıkar.

▲Sadece Danimarka maçında penaltı yaptırdığım için Milli Takım'a alınmadığım düşünmemeli. Ciddi bir sakatlık geçirmiş ve sonrasında da performansımı bulamamıştım. Son birkaç haftada performansımı yükselttim ve yeniden Milli Takım'a çağırıldım. ▼Ancak bu iki yıllık süreçte Beşiktaş'ta oynamaya devam ettin. Dolayısıyla Milli Takım'a alınmamanı sadece sa-

edilmediğimi düşünüyorum. Zaten sol bekte görev almaya başladıktan sonra gösterdiğim performansla da yeniden kadroya alındım. ▼Sol bekte daha başarı olduğunu düşünüyorsun. Bunun sebebi defansif yönünün hücum yönünden daha iyi olması mı? ▲Futbola başladığım günden bu yana sol bek oynadım. Zaman zaman orta sahanın

solunda görev alsam da asıl mevkim defans dördlüsünün solu. Savunma yönüm, ofansif yönümden daha kuvvetli.

▼ **Seninle ilgili en önemli eleştiri de hücum yönüne zaten. Kafanı kaldırıp da görerek orta yapmaman yıllardır tenkit ediliyor. Futbolda alışkanlıklarını değiştirmek bu kadar zor mudur?**

▲ Her futbolcunun bir eksikliği vardır. Dünyada dört dördlük futbolcu bulamazsınız. En iyi futbolcunun bile mutlaka bir eksikliği vardır. Bu da benim eksik yanımdır işte. Üstelik ilk dönemlerime oranla biraz daha fazla kafamı kaldırarak orta yapıyorum. Eleştirildiğim kadar da değil yani.

Kaptanlık, sorumluluğumu artırdı

▼ **Beşiktaş'ın takım halinde çok iyi durumda olmadığı bir dönemde Milli Takım'a seçildin. Kişisel performansını böylesine artıran faktörler nelerdi?**

▲ Bu sezon sorumluluklarımın çok daha fazla olduğuna inanıyorum. Takım kaptanıyım ve genç arkadaşlarıma çok iyi örnek olmam gerektiğini biliyorum. Dolayısıyla da antrenmanlarda çok fazla çalışıyorum. Performansımın üst seviyede olmasının sebeplerinden biri de bu. Diğeri de daha önce söylediğim gibi yerimde oynamak.

▼ **Bir de bek oyuncusunun kimliği yavaş yavaş değişiyor sanki. Eskiden senin tipinde çabuk, süratli ve hücumda çıkabilen bekler rağbet görürken şimdi stoperden bek yapma modası var dünyada. Bunun sebebi nedir sence?**

▲ Günümüzün dördlü defans anlayışında bu blokta yer alan oyuncuların öncelikle defansif görevler bekleniyor. Bu oyuncuların fiziksel anlamda güçlü olması, hava toplarında da etkinlik sağlaması gerekiyor. Ancak bizim ülkemizde stoperden bek üretmek çok da doğru değil diye düşünüyorum. Çünkü ligimizde çabuk ve süratli forvet oyuncularının sayısı fazla. O tip forvetleri de stoper özellikli defans oyuncularıyla durdurmak çok zor.

▼ **Bir yandan kaptansın, bir yandan da "Deli İbrahim" olarak tanınıyor-sun! Delilikle kaptanlığı nasıl harmanlıyorsun? Bir de kafanda huniyle fotoğrafın yayınlandı. Bunu kaptanlığın ağırlığıyla nasıl bağdaştırıyorsun?**

▲ Ben öyle bir fotoğraf çektilerim. O fotoğraf montaj. Röportajı yapan arkadaş benden böyle bir poz vermemi istedi, kabul etmedim. Fotomontajla öyle bir poz elde edebileceğini hissedince de ikâz ettim ama maalesef böyle bir fotoğraf yayınlandı. Bazı şeyler elinizde olmuyor. Zaman zaman da söylemediğiniz şeyleri yazanlar çıkıyor. Böyle davranan arkadaşla-

ra karşı da tavrımı koyuyorum. Bu tavrı onlar için ne kadar önemlidir bilmiyorum ama benim için çok önemli. Medyadan biraz daha saygılı bir yaklaşım bekliyorum.

▼ **Kaptanlık sorumluluğuyla ilgili bir nokta daha var. Takıma çok sayıda genç oyuncu geldi ve sen onlara çok çalışarak örnek olduğunı anlattın. Buna ilaveten Beşiktaş'ın değerlerini anlatmak gibi bir görevin de var mı?**

▲ Kesinlikle var. Beşiktaş'a transfer olan bir oyuncunun sadece buraya gelmesi yetmez. Çünkü Beşiktaş hedefleri olan bir takım. Her sezon lige şampiyonluk, Avrupa'da başarı elde etmek için mücadele ediyor. Bu takıma gelen her futbolcunun, "Ben bu hedefler doğrultusunda takımımıza nasıl katkı sağlayabilirim?" diye düşünmesi ve bunun uğraşı içinde olması gerekir. Yoksa Beşiktaş'a gelmişsin, idmana, maça çıkıyorsun, memur zihniyetinde çalışıyorsun; böyle olmaz.

Futbolcular iyi niyetli olmalı

▼ **Beşiktaş'ın değerleri derken daha somut şeyleri kastediyorum. Mesela Burak'ın saha içindeki agresif tavrı veya topu elle düzeltip gol atması gibi. Sen kaptan olarak bu konuda herhangi bir uyarıda bulundun mu?**

▲ Burak'ın o golün ardından soyunma odasında ne kadar üzgün olduğunu gördüm. Ama bu tip hatalar oluyor. Bir hafta sonra da Fenerbahçeli Lugano topu eliyle indirdi. Bu noktada futbolcuların biraz daha iyi niyetli olması ve hakemlere yardım etmesi gerektiğini düşünüyorum.

▼ **Burak'ın o golün ardından soyunma odasında çok üzgün olduğunu söyledin. O pozisyon bir kez daha tekrarlansa sence Burak ne yapar?**

▲ Burak'ın çok kaliteli bir insan olduğuna inanıyorum. Böyle bir pozisyon bir kez daha başına gelirse hakeme gidip söyleyeceğini adım gibi biliyorum. Çünkü o duyarlılıkta bir çocuk.

▼ **Bu sezon Beşiktaş'ın önemli bir problemi de maç sırasında performansını 90 dakikaya yayamaması. Çok iyi başladı ve öne geçtiği bir maçın ikinci yarısında ortaya bambaşka bir Beşiktaş çıkabiliyor. Bunun sebebi ne sence?**

▲ Aslında oyuna çok istekli ve hırslı başlıyoruz, istediğimiz skora da ulaşıyoruz ama ikinci yarılarda anlaşılmaz bir biçimde defansa çekiliyoruz. Aslında hocamız bize "İkinci yarıda geriye çekilin" diye bir şey söylemiyor. Futbolcuların mantalitesinden kaynaklanan bir problem var. Ben de bunun farkındayım ancak sahada her zaman istediğiniz şeyleri gerçekleştiremiyorsunuz.

Artık futbolu konuşalım

▼ **Galatasaray maçından sonraki bir açıklamada dikkat çekiciydi. Tigana hakemi suçlarken sen "İyi oynamadığımız için yenildik. Kabahat bizde" anlamına gelen şeyler söyledin. Faturayı kendine kesmek çok rastlanan bir futbolcu tavrı değil.**

▲ Ülkemizde maalesef giderek artan bir biçimde tüm eleştiriler hakemlere yöneltiliyor. Öyle bir duruma geldik ki, medyadaki hakem eleştirileri nedeniyle futbol ikinci planda kaldı. Futbolun birinci plana gelmesi ve futbolun güzelliklerinin konuşulması için böyle bir tepki verdim.

▼ **Hakemi ön plana çıkarıp futbolu geriye atmanın ne gibi bir zararı var sence?**

▲ Yöneticiler ve futbolcular kötü sonuçların ardından faturayı çıkartacak-

ları en kolay adresi bulmuş oluyor. Kimse kendi hatasını görmüyor ve suç hakeme yükleniyor. İşte insanın kendisini en fazla kandırdığı zaman da tam o zaman. Önce kendi hatalarımızı göreceğiz, bu hataların muhasebesini yapacağız ve düzeltmeye çalışacağız. Beşiktaş kaptanı olarak en büyük dileğim olayların değil, futbolun konuşulması. İnanıyorum ki hiçbir hakem de sahaya art niyetli çıkmıyor.

▼ **Beşiktaş son üç sezona girerken sürekli kabuk değiştiriyor. Neredeyse bir takım gidiyor, yerine yeni bir takım geliyor. 100. yıldan kalan tek futbolcu sensin. Bu durum yarışa hep bir adım geriden başlamak anlamına gelmiyor mu?**

▲ Tabii ki başarılı olabilmek için istikrar şart. Her sezon çok sayıda oyuncu gönderip yerlerine yenilerini getirdiğiniz zaman uyum sorunu yaşamanız kaçınılmaz oluyor. Biz de zaman zaman bu sorunu yaşadık ve rakiplerimizin gerisinde kaldık. Ama bu sezon aramıza hem çok yetenekli gençler hem de çok kaliteli yabancı oyuncular katıldı. Son iki sezonda yaptığımız hataları bu sezon tekrarlamayacağımıza ve önümüzdeki haftalardan itibaren çok daha iyi bir noktaya geleceğimize inanıyorum. Bu takımda o ışığı görüyorum. Özellikle Ricardinho ve Delgado'nun takıma tam adapte olmalarıyla birlikte bu takım çok başarılı olacak.

Herkes savunma yapmalı

▼ **Beşiktaş'ta daha önce "Sergen-Tümer bir arada oynar mı?" tartışması yaşandı. Şimdi de Delgado ve Ricardinho için aynı tartışma yapılıyor. Sen bu iki arkadaşını nasıl değerlendiriyorsun? İkisi bir arada oynar mı?**

Bu genç kadro belki önümüzdeki sezonlarda çok büyük başarılarla imza atacak. Ama maalesef günümüzde futbol haftalık oynanıyor. Beş-altı hafta kötü sonuçlar alırsanız hiç kimse bir sezon sonra başarılı olup olmayacağını düşünmez.

Sahada ikili mücadeleleri kaybetmeye başladığım an futbolu bırakır, aradan çekilirim. Bıraktıktan sonra da futbol okulu mu açarım, teknik direktörlük mü yaparım bilmiyorum ama futbolun içinde kalmayı düşünüyorum.

Ailem Kocaeli'nin Aslanbeyli bölgesine yerleşmiş. Futbolu bıraktıktan sonra köyümde bir balık çiftliği kurma hayalim de var. En büyük zevkim sekiz aylık kızımın vakit geçirmek. Yalnızlığı, sessizliği, yeşillikler arasında yaşamayı seviyorum.

▲Bu kararı verecek olan hocamızdır ve ona saygı duymak gerekir. Kişisel fikrim iyi futbolcuların bir arada oynayabileceği yönünde. Ancak günümüz futbolunda top rakipteyken herkesin topun arkasında olması gerekiyor. Savunma hücumdan başlıyor, herkes topu kazanmak için ortak bir çaba harcıyor. Hocamızın düşüncesi de bu doğrultuda. Futbolcuların sadece ofansif değil defansif olarak da takıma katkı yapması gerekiyor.

▼Daha önce röportaj yaptığım Beşiktaşlı oyuncular Delgado'yu "Bizden biri" diye tanımlıyor. Sen nasıl görüyorsun?

▲Delgado çok kaliteli bir insan. Kişiliğine hayran kaldım. Bir keresinde ailesinin yanına yurtdışına gitmişti. Geri döndüğünde tesislerdeki bütün odaları gezip herkesle tokalaştı. Ben restoranda oturuyordum, yönüne değişti ve "Nasılsın?" deyip elimi sıkı. Bu çok önemli bir şey. Çünkü sadece karşılaştığı oyuncuya selam vermiyor, tek tek odaları geziyor ve herkese "Merhaba" diyor. Bu davranışından çok etkilendim.

▼Ricardinho'nun uyumu nasıl?

▲O da çok kaliteli bir insan ama biraz içine kapanık. Aslında bütün yabancı oyuncularımız son derecede kaliteli insanlar. Hepsisiyle çok kolay diyalog kurabiliyor ve karşılıklı dertlerimizi paylaşabiliyoruz. Ricardinho'nun da önümüzdeki haftalarda bu performansının üzerine çıkıp Beşiktaş'a büyük katkı sağlayacağına inanıyorum.

Vestel Manisa şampiyon olabilir

▼Ligde enteresan bir tablo oluştu. Sence Vestel Manisaspor bu yarış sonuna kadar götürebilir mi? Beşinci şampiyon çıkabilir mi ligimizden?

▲Şu anda Vestel Manisaspor'un performansı çok üst seviyede. Daha önce ben de Gaziantepspor'da oynarken benzer bir performans yakalamıştık. Daha sonra Gençlerbirliği de şampiyonluk yarışının içinde yer almıştı. Ama sonunu getirmek ve performansı sezon sonuna kadar sürdürmek önemli.

▼Sence sonu neden gelmiyor bir türlü?

▲Öncelikle futbolcunun inancı gerekiyor. Vestel Manisaspor çok iyi oynuyor. Kolektif bir oyun anlayışları var ve bu performansları-

nı sürdürmeleri gerekiyor.

Bunu başarırlarsa neden şampiyon olmasınlar?

▼Sen Anadolu'da da futbol oynadın; o takımlardaki futbolcularla İstanbul takımlarının futbolcuları arasında düşünce bazında ne gibi farklılıklar var?

▲Büyük takımdaki beklentiler de büyük. Dolayısıyla sorumluluğunuz da otomatik olarak artıyor. Anadolu takımlarındaki oyuncular ise daha rahat. Büyük takımdaki kadar taraftar ve medya baskısı yaşamıyorlar. Hedefleri çok büyük olmadığı için bir maç kaybettiklerinde ağır eleştiriler almıyorlar. Ama biz her maça ayrı motive olmak ve neredeyse hiç hata yapmamak zorundayız.

▼Arkada seyirci ve medya baskısı, önde büyük hedefler olmayınca Anadolu takımları da yerinde sayıyor ama.

▲Bu bir realite. Fakat bu realiteyi değiştirmek de onların elinde. Mesela Vestel Manisaspor takımı şu anda iyi gidiyor. Eğer oyuncuları "Sezon sonuna kadar bu performansımızı sürdüreceğiz ve şampiyon olacağız" diye inanırsa neden olmasın ki?

Taraftar mücadele istiyor

▼Demin taraftar baskısından söz ettin. Beşiktaş da bunu en fazla yaşayan takımlardan biri. Birçok arkadaşınız tribünün yoğun protestoları sonucunda takımdan ayrılmak zorunda kaldı. Tribünün takımı bu kadar etkilemesi doğru mu sence?

▲Sadece taraftarı "takımın üzerinde baskısı yapıyor" diye değerlendirmek gerekiyor. Biz futbolcuların taraftara nasıl bir görüntü çizdiğimiz de önemli. Yedi sezondur bu takımdayım. Birçok arkadaşım gelip giderken benim kalmamın sebebi verdiğim mücadeledir. Yoksa bu takımda ben de çok daha yetenekli arkadaşlar vardı ama gittiler. Sahada o takım için, o forma için mücadele ederse- nize taraftar da size sahip çıkar. Bu takımın 100. yılında da bulundum. Taraftar bizi bağrına basmıştı. Çünkü o takım gerçekten çok iyi mücadele eden, pres yapan bir takımdı. Taraftarın bugünkü takıma daha fazla sahip çıkması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü bu takımda genç arkadaşların sayısı daha fazla ve tribün tepkilerinden tecrübeli oyunculara göre daha çok etkileniyorlar.

▼Başkanınız bir röportajda "Bu sezon şampiyon olmak için yola çıktık ama ilk hedefimiz kalıcı kadro kurmak. Önümüzdeki sezon şampiyon olma olasılığımız bu sezonkinden daha fazla" demişti. Bu sözler üzerinizdeki baskıyı biraz olsun hafifletti mi?

▲Başkanımız çok iyi Beşiktaşlı. Bu takım için çok şeyler yaptı ve bu kadroyu kurarken de büyük emek harcadı. Bu emeğine herkesin saygı duyması gerekiyor. Bu genç kadro belki önümüzdeki sezonlarda çok büyük başarılarla imza atacak. Ama günümüzde futbol haftalık oynanıyor. Bir hafta çok iyi oynarsınız, manşetlere çıkarsınız, bir hafta kötü oynarsınız yerin dibine sokarlar. Beş-altı hafta kötü sonuçlar alırsanız hiç kimse bir sezon sonra başarılı olup olmayacağını düşünmez. Maalesef ülkemizde bu konuda bir tolerans yok. Özellikle büyük takımlar başarısız sonuçlara hiç tahammül edemiyor.

Gücüm bitene kadar devam

▼Yaşın artık 32. Futbolun sonbaharı sayılır. Ama 40 yaşına kadar oynayan futbolcular da var. Sen hangi sınıftasın, ne zamana kadar oynayacaksın?

▲Ben mücadeleci bir futbolcuyum. Sahada ikili mücadeleleri kaybetmeye başladığım an futbolu bırakır, aradan çekilirim. Kendimi ne kadar kuvvetli görürsem o kadar devam ederim. Şu anda da kendimi iyi durumda hissediyorum ve bırakmayı düşünmüyorum.

▼Peki futbolu bıraktıktan sonra ne yapmayı planlıyorsun?

▲Futbolcunun ticaretle uğraşabileceğine inananlardan değilim. Futbol okulu mu açarım, teknik direktörlük mü yaparım bilmiyorum ama futbolun içinde kalmayı düşünüyorum. Artık bunu da günü geldiğinde düşünürüm.

▼Sen bir çiftçi çocuğusun. Toprakla bağın devam ediyor mu? Mesela boş vakitlerinde memleketine gidip tarlada çalışıyor musun?

▲Aslen Hopalıyım ama bütün ailem uzun yıllar önce Kocaeli'nin Aslanbeyli bölgesine yerleşmiş. Özellikle yazın köyüme giderim ve tarlada çalışan anneme yardım ederim. Futbolu bıraktıktan sonra köyümde bir balık çiftliği kurma hayalim de var.

▼Genellikle futbolun içinde yaşıyorsun. Peki futboldan artan zamanlarında neler yapıyorsun?

▲Sekiz aylık bir kızım var ve bu çok müthiş bir duygu. Kızım doğduğundan beri futbolun dışındaki bütün zamanlarımı onunla geçiriyorum. En büyük lüksüm eşimi, ailemi yanıma alıp dışarıda bir yemek yemek, deniz kenarında kızımı gezdirmek. Bazen de Kocaeli'ne ailemin yanına gidiyorum. Herkesin hayatına saygı duyuyorum ama gece hayatından, gürültülü ortamlardan sıkılıyorum. Öyle bir ortamda yarım saat bile duramıyorum. Yalnızlığı, sessizliği, yeşillikler arasında yaşamayı seviyorum. ■

SIR'ün sırları...

Gözlem yeteneği bir teknik adamın sahip olması gereken en önemli özellik diyebilirim. Bir takıma aynı zamanda hem bir şeyler öğretip hem de gözlem yapabilmeniz çok zor olabilir.

Günümüzde bir teknik adamın hayal gücü onun gelişiminde çok etkili bence. Birisi size teknik adam olarak hedefinizi sorarsa, sizi en mutlu edecek o muhteşem anın hayalini en az bir kez kurmuş olmalısınız.

Futbol dünyasının "Sir" unvanı almış ender aktörlerinden biri o. 1941'de "futbol oynamak ve oynatmak" için geldi adeta dünyaya. Futbolculuk döneminde değil ama teknik direktörlüğünde hep "uzun soluklu" ürünler koydu ortaya. Menajerlikte çıraklık dönemine 1974'te East Stirlingshire'da başlayıp St. Mirren'de devam etti. Kalfalığını sekiz yıllık Aberdeen döneminde tamamladı. 1996'dan bu yana Manchester United'da dünyaya ustalığını gösteriyor. Teknik adamlar dünyasının duayeni, meslekle ilgili sırlarını bu yazıda ifşâ ediyor.

Çeviri: İlker Uğur

Bir teknik adam nasıl olmalıdır? Bu soru üzerine uzun zamandır düşünüyorum aslında. "Teknik adam nasıl olmalıdır?" sorusunun çerçevesi çok geniş ve üzerine düşünülmesi gereken pek çok konu var. Gözlem yeteneği bir teknik adamın sahip olması gereken en önemli özellik diyebilirim. Bir takıma aynı zamanda hem bir şeyler öğretip hem de gözlem yapabilmeniz çok zor olabilir. Sadece antrenörlüğe odaklanırsanız pek çok şeyi kaçırabilirsiniz. Bu nedenle pek çok şeyi asistanıma devredip gözleme daha fazla vakit ayırmaya başladım son zamanlarda. Gözlem o kadar önemli bir şey ki, aynı zamanda hem takımınızın kalitesini aynı düzeyde tutmanızı hem de o antrenmandan istediğiniz sonucu almanızı sağlar. Teknik adamın sahip olması gereken bir diğer önemli özellik ise zorlukların ve hayal kırıklıklarının üstesinden gelebilme yeteneğidir. Bir mağlubiyet dönüşü pazartesi sabahı oyuncularınızın karşısına moralsiz çıkarsanız bu durum futbolcularınızı çok olumsuz etkiler. Pazartesi sabahı en dinamik, en hazır olduğunuz zaman dilimi olmalıdır ve kazansanız da kaybetmeniz de bu değişmemelidir.

Hayal gücünü çalıştır

Günümüzde bir teknik adamın hayal gücü onun gelişiminde çok etkili bence. Birisi size teknik adam olarak hedefinizi sorarsa, sizi en mutlu edecek o muhteşem anın hayalini en az bir kez kurmuş olmalısınız. Bu hayal gücü sizin

Alex Ferguson

İletişimi en basit düzlemde kurmanız gerekir. Antrenörün çok konuştuğu antrenmanlarda verilmek istenen mesaj kaybolur. Kısa konuşmak, kararlı olmak ve bir antrenmandan ne beklediğinizi tam anlamıyla iletmek çok önemlidir.

takımınıza da yansıyacaktır. Genç bir teknik adamken oyuncularına alan değiştirme egzersizi yaptırırdım ve bu o dönemde çok yaygın kullanılan bir antrenman biçimi değildi. Oyuncu bir sonraki pozisyonda nereye gitmesi gerektiğini hayalinde canlandırır ve oraya giderdi. Bunu oyuncunun zihnine soktuğunuzda o bunu alıp bir sonraki aşamaya taşır, çünkü hem sizin hem de kendisinin yeni bir şeyler denemek istediğini bilir. Bu sayede düşünen oyuncuların oluşması bir zincir kurarsınız ve bu oluşum da takımı geliştirir.

Antrenmanda az konuş

İletişimi en basit düzlemde kurmanız gerekir. Antrenörün çok konuştuğu antrenmanlarda verilmek istenen mesaj kaybolur. Basit, kısa konuşmak ve kararlı olmak, bir antrenmandan ne beklediğinizi tam anlamıyla oyunculara iletmek çok önemlidir. Oyuncu olduğunuz zamanları hatırlayın. Hocanın susmasını ve oyunun başlamasını isterdiniz. Bunu unutmayın. Çok konuşmak bir teknik adam için büyük bir tehliktir. Benim teknik adamlık maceram aslında tüm teknik adamlar için bir örnek olabilir. Bir ustanın yanında çıraklık yaparken 22 yaşında profesyonel futbol oynama şansını buldum. Kumar oynayıp işi bıraktım ve futbolu devam ettim ama bu oyunla ilgili her şeyi öğrenmek istedim. 23 yaşında İskoçya Futbol Federasyonu'nun açtığı antrenörlük kursuna başlayıp bir sonraki sene B lisansımı aldım. Futbolu bıraktıktan sonra antrenör olmaya hazır olmak istiyordum. Teknik direktör veya antrenör olup olmaya-

cağımı bilmiyordum ama oyunun bir parçası olmak istiyordum. Antrenörlükle ilgili tüm literatürü okudum ama kopya etmedim.

Tutkunu oyuncularına geçir

Günümüzde genç teknik adamlar futbolculuktan geliyorlar. Kariyerleri boyunca menajerler ve antrenörler tarafından korunan bir koza içerisinde duruyorlar. Pek çok futbolcu bu nedenle çok şanslı. Üst düzey bir futbolcu olmak için çok şeyler feda etmek gerekiyor elbette ama üst düzey bir teknik adam olmak için daha fazla şey feda etmeniz şart. Çünkü teknik adamlar sadece oyuncularıyla değil başka etkenlerle de uğraşıyor. Antrenör olarak bu oyunun bir parçası olduğunuzda gerçekten çok çalışmanız gerekiyor. Doğal bir iş ahlakına sahip olmanız şart. İyi bir teknik adam çalışmaktan zevk alan bir adamdır ve hayatınız boyunca çok çalışmak gerçekten kolay değildir. İstek, açlık ve tutku içinizde olmalı ve bunu oyuncularınıza geçirebilmelisiniz. Eğer yukarıda yazdığım özelliklere sahipseniz ve yeteneğiniz varsa teknik direktör olarak biraz şansınız vardır. Çok önemli bir nokta da attığınız adımları bilmektir. Ben en alt basamaktan başladım ve tırmandım. Unutulmaması gereken bir şey daha var. En iyi teknik adamın bile biraz şansa ihtiyacı vardır.

Kontrolü asla bırakma

Günümüzde teknik adamlar tüm iş yoğunluğunun yanında futbolcuların egolarıyla da uğraşmak zorunda.

lenen futbolcularla uğraşıyoruz. Ben bu gelişmelere birinci elden tanıklık ettim ama bu işe yeni başlayan bir teknik adamın direkt bunlarla uğraşacağının farkında olması lazım. Tüm bu baskılardan sıyrılmanın yolunu bulmalı genç teknik adam. İyi bir başkanınız ve yönetiminiz varsa şanslısınızdır. Eğer yoksa bir de onlarla uğraşırsınız. Patronlarınızın beklentilerini iyi bilmeniz gerekir. Bazı başkanlar her gün bir kupa kazanmanızı bekler. Genç bir teknik adamın bu baskıları bir kenara bırakıp işine odaklanması gerekir. Politikaya karışmak bir teknik adama hiçbir fayda sağlamaz. Oyunculara odaklanmanız gerekir çünkü onlar en iyi silahınızdır.

Teknolojiyi kullan

Son zamanlarda teknolojiyi sıklıkla kullanıyorum çünkü rakiplerimizle ilgili bilgiler en çabuk olarak önüme teknoloji sayesinde geliyor. Geçmişte sürekli not alırdım. Bu notları maç toplantısında paylaşmam veya futbolculara dağıtmam işe söz konusu değildi. Şu anda takım olarak iyi bir video analiz sistemimiz var ve sırf bu işle iki personel uğraşıyor. Bir teknik adamın çevresindeki teknik ekip gün geçtikçe ve futbol geliştikçe genişliyor. Manchester United'a ilk geldiğimde 8 kişilik bir teknik ekibimiz vardı. Tam zamanlı bir doktorumuz yoktu. Şu anda bir göz doktorumuz bile var. Bir doktor, beş fizyoterapist, bir fitness ve bir ağırlık antrenörümüz var. Bu kadar büyük bir ekiple çalışacağımı hiç düşünmezdim. Yaşlandıkça işleri diğer kişilere daha iyi dağıtmaya başlıyorsunuz. Büyük bir kulüpte her işi kendiniz yapamazsınız. Örneğin altyapıyı iyi bir ekibe devrettim ve izliyorum. Şu anda kulüpteki ilk günlerimdeki gibi altyapıya eğilmem imkânsız.

Farklı kulüplerde başarı

Benim için en iyi ve en takdir edilesi teknik adam, farklı kulüplerde üst düzey başarılarla imza atan teknik adamdır. Örneğin Marcello Lippi, Juventus'ta Şampiyonlar Ligi'ni, İtalya Milli Takımı'yla Dünya Kupası'nı kazandı. Muhteşem bir başarı. Lippi benim gibi antrenörlüğe sıfırdan başlayan bir insan. Fabio Capello Roma, Milan ve Real Madrid'de büyük başarılar kazandı. Genç bir teknik adamın bu başarıları elde etmek için yıllar boyu sürecek bir sabrı olmayabilir. Günümüzde dünya futbolunda bir genç teknik adam gerçeği de var. Rafael Benitez, sıfırdan başlayıp bir anda yükseldi ve Liverpool'da Şampiyonlar Ligi'ni kazandı. Jose Mourinho tercümanlık öğrenmeye olan açlığı ve dinlemeyi bilmesiyle bu noktaya kadar yükseldi. Frank Rijkaard oyunculuktan gelip büyük aşama yaptı ve Şampiyonlar Ligi Kupası'nı kazandı. Ben bu teknik adamların hepsini çok takdir ediyorum. Çünkü teknik direktörlük mesleği, kazanmanın gerçekten çok zor olduğu bir meslektir. ■

Zafer Biryol

Gol krallığı apoletini takmış, 30 yaşında tecrübeli bir golcü. Tarabyaspor'da başlayıp Beşiktaş'ta filizlenen futbol aşkıyla Mersin İdman Yurdu, Edirnespor, Yeni Salihlispor, Şekerspor, Göztepe ve Konyaspor'u dolaştı. 1.5 sezonluk Fenerbahçe macerasında umduğunu bulamadı. Şimdi Bursaspor'un başarısı için ter akıtıyor. Anadolu takımlarının görmezden gelinmesinden dert yanıyor ve "Fenerbahçe'yi yendik, herkes onların kötülüğünden bahsetti. Kimse çıkıp 'Bursaspor iyi oynadı' demedi. Oysa bizden söz etmeleri gerek ki ligimizin kalitesi artsın. Bizi yukarı iteceklerine aşağı çekiyorlar" diyor.

Bizi görmezden gelmeyin

Koray Grtaş

▼Futbolseverler seni ilk olarak Göztepe'de fark etti ama bildiğim kadarıyla kariyerinde pek çok kulüp var. Futbol geçmişini özetler misin?

▲İstanbul Tarabya'da doğdum, büyüdüm. Futbola da Tarabyaspor'da başladım. Daha sonra Beşiktaş PAF takımına transfer oldum. Siyah-beyazlı kulüpte profesyonelliğe başladım ama ma yapamadan Mersin İdman Yurdu'na kiralık gittim. İki sezon orada oynadıktan sonra Edirnespor'a kiralık gittim. Bir sezon da burada top koşturduktan sonra bonservisiyle Yeni Salihlispor'a transferim gerçekleşti. Yarım sezon Salihli'de kaldım ve ardından şekerspor'a gittim. Sonrasını ise biliyorsunuz zaten. Göztepe, Konyaspor, Fenerbahçe ve şimdi de Bursaspor.

▼zellikle Konyaspor dönemi senin aından çok başarılı geçti. Altan ve Cenk'le birlikte oluşturduğunuz şeytan eniyle çok takımın canını yaktınız. Bence bu oyuncuların bir ilginç yönü de kariyerlerindeki geciken patlamayı Konya'da aynı anda gerekleştirmeleriydi. Orada bu uyumu nasıl sağladınız?

▲Konyaspor'da gerçekten çok iyi bir ortam buldum. Kentte büyük bir heyecan vardı. Altan ve Cenk gibi iki usta kramponla birlikte oynama şansını da yakaladım. Onlarla oynamak bir gol için büyük avantaj. Çünkü ikisi de o kadar yetenekli ki, rakip savunmacıları oyalarlarken ben de yaratıkları boşluklardan faydalanarak çok gol attım. Altan ve Cenk'le aynı takımda yer almak gerçekten çok keyifliydi.

Milli Takım'ın yeri çok zel

▼Konya'daki müthiş performansını gol krallığıyla talandırdın ve sonrasında da Milli Takım'a çağırdın. Ay-yıldızlı formayla tanışma sürecini anlat mısın?

▲Milli Takım'da oynamak elbette her futbolcunun hayalidir. Orası ülkenin en kaliteli futbolcularının toplandığı yer. Siz de bu grubun içinde yer almaktan büyük mutluluk duyuyorsunuz. Beş ma

da olsa o heyecanı yaşadım. İleride futbola dair anılarım arasında en özel yeri Milli Takım günlerim oluşturacak.

▼şu günlerde Hakan şükürün Milli Takım'daki misyonunu tamamlayıp tamamlamadığı çok sık tartışılıyor. Hakan döneminin kapanması halinde kendini o mevki için aday görüyor musun?

▲Bu tamamen sergileyeceğiniz performansla ilgili. Öncelikle kendinizi oynadığınız takımda göstermeniz lazım. Özellikle biz Anadolu kulüplerinde forma giyen oyuncular daha başarılı olmalıyız.

İstanbul'dakiler bir yapıyorsa, biz dört yapmalıyız. Eğer gollerimizi atarsak neden Milli Takım'a seilmeyelim?

▼Ne tarz forvetlerle birlikte oynamaktan keyif alırsın?

▲Ben herkesle çok iyi anlaştığıma inanıyorum ama tabii Konya'da çok fazla gol attık. Altan ve Cenk'le etkili bir hat oluşturduk. Ama onlar gittikten sonra da performansım düşmedi. Çünkü bu kez Tayfun Türkmen'le iyi bir uyum yakaladık. Gönül ister ki Zidane'la birlikte oynayalım. Ancak böyle bir şans olmadığına göre takım arkadaşlarımıza güvenmek, inanmak zorundayız. Partnerlerimde aradığım özelliklerden biri adam eksiltme becerisinin olması. Çünkü defans onun üzerine çıktığı zaman ben istediğim boşlukları yakalayabilirim.

Fenerbahçe'ye gittiğim için pişman değilim

▼Parlak Konya günlerinden sonra Fenerbahçe'ye transfer oldun fakat sarı-lacivertli takımda yedek kulübesinden kurtulamadın. O dönemde sana başka transfer teklifleri de gelmişti. Fenerbahçe'yi seçerek bir tercih hatası yaptığını düşünüyor musun?

▲Konyaspor'daki ıkışımın ardından  büyük kulüp de beni renklerine bağlamak istedi. Hatta Beşiktaş'la anlaşmaya bile varmıştım. Sonrasında bazı aksilikler oldu ve bu transfer gerçekleşmedi. Ertesi sezon ise sadece Fenerbahçe talip oldu.

Çünkü onların forvet ihtiyaı vardı. Tercih hatası yaptığımı düşünmüyorum. Fenerbahçe Türkiye'de gidilebilecek en iyi kulüplerden birisi. Hem ekonomik gücü hem taraftarı hem de tarihi bakımından.

▼Bu doğru, ancak senin gibi bir oyuncunun formunun zirvesindeyken 1.5 sezonu yedek kulübesinde geçirmesi çok doğru gelmiyor doğrusu.

▲O riski almak lazımdı diye düşünüyorum. Oynayıp da başarılı olsaydım her şey çok farklı olacaktı. Hatta Fenerbahçe'de 10 gol atsaydım, bu Konya'da elde ettiğim gol krallığından çok daha fazla konuşulacaktı.

“Milli Takım ülkenin en kaliteli futbolcularının toplandığı yer. Siz de bu grubun içinde yer almaktan büyük mutluluk duyuyorsunuz. Beş ma da olsa o heyecanı yaşadım. İleride futbola dair anılarım arasında en özel yeri o günler oluşturacak.”

“Fenerbahçe'ye gitmekle hata yaptığımı düşünmüyorum. Çünkü Fenerbahçe Türkiye'de gidilebilecek en iyi kulüplerden birisi. Eğer orada 10 gol atsaydım, bu Konya'da elde ettiğim gol krallığından çok daha fazla konuşulacaktı.”

“Bursaspor çok büyük bir kulüp. Rahatlıkla dört büyükler olarak adlandırılan kulüplerin arasına girebilecek potansiyeli var. Tercihimde bu faktör etkili oldu. Bursaspor'un beni istediğini öğrendikten kısa bir süre sonra teklifi kabul ettim.”

▼Fenerbahçe'de sana Daum mu yeterli ilgiyi göstermedi, yoksa forvetteki diğer futbolcular mı senden iyiydi?

▲İlk zamanlarda rakiplerim benden daha iyiydi. Doğal olarak da onlar oynadı. Konyaspor'dayken bileğimden bir ameliyat geçirmiş ve sezon başı kampına katılamamıştım. Daha sonra Fenerbahçe'ye geldim. Dört ay gibi uzun bir sakatlık dönemi yaşadım. Ligde ikinci yarı başladı, tabii toparlamak kolay değildi. Dört ay çok uzun bir süre ve sezon başı kampı geçirmemiş bir futbolcusun. Üstelik ben antrenman yaparak güçlenen bir oyuncuyum. Antrenmanlarda kötüydüm. Çalıştım çabaladım ama tabii vücut yeterince yerinde olmadığı için toparlayamadım. Ancak nereden bakarsanız bakın bir önceki sezonun gol kralıyım. En azından bir maçta ilk onbirde şans verilebilirdi. Hocamız bunu tercih etmedi. Kendi penceresinden o da haklıydı belki. Çünkü şampiyonluğa giden bir takım vardı ve riske girmek istemedi. Her şeye karşın beni Fenerbahçe'ye isteyen oldu. Biraz daha yardımcı olabilirdi.

Bursaspor'un büyüklüğünü seçtim

▼Fenerbahçe sonrası yine pek çok takım peşindeyken Bursaspor'u tercih ettin.

▲Bursaspor çok büyük bir kulüp. Rahatlıkla dört büyükler olarak adlandırılan kulüplerin arasına girebilecek potansiyeli var. Tercihimde bu faktör etkili oldu. Bursaspor'un beni istediğini öğrendikten kısa bir süre sonra teklifi kabul ettim.

▼Beklediğin gibi mi buldun Bursaspor'u?

▲Evet, öncelikle şehir çok güzel. Futbolcunun istediği gibi yaşayabilmesi için burada her şey var. Tesisimiz de var, çok şükür taraftarımız da var. Takımımız çok iyi. Bunu her açıdan söylüyorum. Yani arkadaşlık olarak ve insan kalitesi olarak. Tek eksikimiz yeni transferlerin kaynaşması. Çünkü Bursaspor'a 13-14 yeni oyuncu geldi. Ben Fenerbahçe maçında ilk adımı attığımızı düşünüyorum. Çünkü o karşılaşmada harika bir takım oyunu sergiledik. Daha önceki maçlarda henüz oturmamış bir görüntümüz vardı. İlerleyen haftalarda daha da iyi olacağız.

▼Bursaspor'un ligi nasıl bir noktada bitireceğini düşünüyorsun?

▲İlk 10 içinde bitireceğimize inanıyorum. Yeni yükselen bir takım olmamız itibarıyla yönetimimiz öncelikli hedef olarak ligde kalmayı belirledi.

▼"Küme düşmeyelim" deniyor ama takımın oyuncu kalitesini göz önüne alarak, futbolcuların "Biz bundan

daha iyisini yaparız" dediği hissine kapılıyorum.

▲Bence bu doğru bir strateji. Yönetimin hedef konusunda çitayı çok yükseletmemesi üzerimizdeki baskıyı azaltıyor.

Vestel Manisaspor şampiyon olsun

▼Ligin tecrübeli isimlerinden biri olarak Vestel Manisaspor'u sezon sonunda şampiyon olarak görmek ister misin?

▲Tabii ki Vestel Manisaspor'un şampiyon olmasını isterim. Elbette ilk tercihim Bursaspor ama biz başaramıyorsak onların mutlu sona ulaşması beni mutlu eder. Çeşitlilik her zaman iyidir.

▼Sezon sonuna kadar zirve yarışının içinde olabilirler mi sence?

▲Olmayacak diye birşey yok. Taraftarları da var artık, stadı dolduruyorlar. Şampiyonluk beş kollu bir şey. Basın, yönetim ve taraftar desteği önemli. Bunu sağlamış görünüyorlar. Ekonomik sorunları yok. Çok iyi bir teknik adamları var. Yani başarı için gerekli unsurlar bir araya gelmiş gözüküyor. Trabzonspor'un yıllar önce başardığını Vestel Manisaspor da pekâlâ tekrarlayabilir. Diğer şampiyon adaylarının form grafiğindeki düşüklük de onların şansını artırıyor.

▼Son dönemin klişe sorusunu yöneltilim şimdi de. Dört büyükler mi inişte, Anadolu takımları mı çıkışta?

▲Biz Fenerbahçe'yi yendik, herkes onların kötülüğünden bahsetti. Kimse çıkıp "Bursaspor çok iyi takım oyunu oynadı, çok iyi defans yaptı, çok iyi kontratağa çıktı" demiyor. Bahsediyorlarsa da "Ya tamam, Bursaspor iyiydi ama şimdi" dedikten sonra... Yani "Geç Bursaspor'u, Fenerbahçe kötüydü" demek istiyorlar Biz o kadar güzel futbol oynadık ki, her rakibin başında bir adam vardı. Fenerbahçe'nin 11 oyuncusu var, en az sevizine önlem almak lazım. Biz bu takıma sadece bir pozisyon verdik. Ama hep "Fenerbahçe kötüydü, Galatasaray kötüydü" söylemleri ön plana çıkıyor. Kimse Konyaspor veya Ankaragücü'nün güzelliğinden bahsetmiyor. Bahsetmeleri lazım ki Türkiye Ligi daha kaliteli olsun. Biz ne kadar kaliteli olursak onları daha fazla yukarı iteriz. Biz burada güçlü olursak onlar Avrupa da daha başarılı olur. Ama bunun farkında değiliz. Bizi yukarı itmeleri lazımken, aşağı çekmeye uğraşıyorlar.

▼Artı bir motivasyonun var mıydı bu sezonki Bursaspor-Fenerbahçe maçında?

▲Yoktu. Buna gerek de yoktu. Çünkü iki hafta kötü gitmiştik ve o maç çok önemliydi. Yenilgiyi hiç düşünmedik. Hafta başından beri hocamız hep ye-

neceğimizi söyledi. Sonuçta da hedefimize ulaştık. Ama 1-0 öndeyken karşı karşıya kaldığım pozisyonu gole çevirseydim güzel olurdu. Bu şekilde bir mesaj da vermiş olurum.

Anadolu'da güçlü takımlar var

▼Bu sezon ligin bir değerlendirmesini yapar mısın? Hangi takımları başarılı buluyorsun?

▲Gaziantepspor'u beğeniyorum. Hocaları Zenga ile iyi bir tarz yakaladılar. Tabii ki Vestel Manisaspor. Zaten Ersun Yanal her gittiği takıma güzel futbol oynatıyor. Bunu Denizli'de de Ankaragücü'nde de, Gençlerbirliği'nde de başarması onun kalitesini gösteriyor. Konyaspor ile Gençlerbirliği de beğendiğim takımlar arasında.

▼Ersun Yanal'dan söz açılmışken sen onunla Milli Takım'da çalışma fırsatı buldun. Yanal'ı nasıl bir teknik adam olarak tanımlarsın?

▲Milli Takım'da tam hissedilmez ama duyduğum ve gördüğüm kadarıyla iyi bir teknik direktör. Her gittiği takıma damgasını vuruyor. İyi oynatıyor, iyi çalıştırıyor. İstatistikler yalan söylemez.

▼Eski takımların Şekerspor ve Göztepe ilginç dönemeçlerden geçiyor. Onları takip edebiliyor musun?

▲Şekerspor yola büyük ümitlerle çıktı. Ancak arkalarındaki büyük ekonomik güce karşın umduklarını bulamadılar. Sadece onların değil, diğer Ankara ekipleri Gençlerbirliği ile Ankaraspor'un da sıkıntısı taraftarlarının olmaması, ilgisizlik. Göztepe ise gerçekten zor durumda. Ben orada oynarken müthiş bir ekonomik sıkıntı vardı. Ödeyemedikleri borçlar nedeniyle transfer yapamıyorlar. İzmir'in de sıkıntıları büyük. Çok köklü kulüpler var ama aynı oranda etkili bir taraftar kitlesi ve futbola ilgi yok. Onla-

rın da bir süre sonra dayanamayacak hale gelmesinden endişe ediyorum.

Taraftar baskı unsuru olmamalı

▼Bursa'da ise tam tersi bir durum, yani etkili ve ilgili bir taraftar kitlesi var.

▲Bizi desteklemeleri çok güzel ama bazen de gerektiğinden fazla baskı oluşturuyorlar. Örneğin 3-1 kaybettiğimiz Sivasspor maçında 15. dakikada protestoya başladılar. Böyle şey olmaz. Taraftar 90 dakika desteğini sürdürmeli. Ben 9 kişiyle 3-1'den maç çevirdiğimizi hatırlıyorum. Seyirci böyle yaparsa iç saha avantajımız ortadan kalkar. Stres olursa ayağımıza top almaya korkarız. O zaman da bu durum takım için daha sıkıntılı bir ortam yaratır.

▼Bursaspor'u ağırlıklı olarak defansif bir oyun anlayışı içinde görüyorsunuz. Bu sisteme adapte olabildin mi?

▲Biz defansif olarak daha güçlüyüz. Sistemimiz de öncelikle savunma üzerine kurulu. Rakibi durdurduktan sonra kontrataklarla sonuca gitmeye çalışıyoruz. İç saha karşılaşmalarında seyircimiz bazen bu tarza tepki gösteriyor. Ama her takımın bir sistemi var ve bunu kabul etmeleri lazım. Kazanma alışkanlığını elde edersek daha da iyi oynayacağız. Ben bu sistemde takım savunmasına gerekli katkıyı yapıyorum. Zaten tüm ekip skoru koruma gayreti içindeyken, forvet oyuncusu da olsak bu uğraşın dışında kalmamız düşünülemez.

▼Dünyada en beğendiğin forvet oyuncusu kim?

▲Thierry Henry bence şu anda yer-yüzündeki en kaliteli hücumcu. Çok özel bir durumu var. Her şeyi yapıyor. Adam eksiltiyor, kafa toplarına hâkim, süratli ve duran top kullanabiliyor. Daha ne olsun? ■

Çağdaş Güzer

Konuşmayacağım işte!

Premier Lig ekiplerinden Portsmouth'un kalecisi David James'in röportaj verme konusundaki seçiciliğinin arkasında yatan hikâye insana "Her şeyin bir karşılığı vardır" dediyecek cinsten.

İngiltere'nin ünlü spor kanallarından Sky Sport, 36 yaşındaki file bekçisi ile konuşmak istediği zaman beklemediği bir ret cevabı aldı. Liverpool'a trans-

ferinin ardından yaptığı bir dizi hata sonucunda "Calamity James" lakabını kazanan tecrübeli kalecinin peşini bırakmayan İngiliz televizyoncular, James'in konuşmama nedenini öğrendiklerinde şaşkınlıkla kızgınlık arasında bir duygu haline büründü. James, Premiership maçlarının yayın haklarını da elinde bulunduran BSkyB adlı kuruluşun bir müşterisiydi ve Sky Sports da bu kuruluşun kanallarından biriydi. Mühendislerin kendisine 2 Aralık tarihine kadar evdeki uydu sistemini tamir edemeyeceklerini söylediklerini ifade eden deneyimli kaleci, "Ben de bu tarihe kadar Sky Sports kanalına konuşmayacağım" dedi. Kararında ısrarlı olduğu öğrenilen David James'e, Sky şirketinin herhangi bir öncelik tanıyıp tanımayacağı konusunda ise herhangi bir yorum yapılmadı. ■

Dalgin Rijkaard

Her başarılı erkeğin arkasında bir kadın vardır. Tabii her unutkan erkeğin arkasında da... Barcelona'nın Hollandalı Teknik Direktörü Frank Rijkaard'ın eşi Monique, kocasının bilinmeyen bir yönünü gazetecilerle paylaşmaktan çekinmedi. Bayan Rijkaard, "Birlikte otururken Frank'a önemli bir soru sorarsınız; bunun cevabını duymayı beklerken ondan şöyle bir karşılık gelir: Biliyor musun, Como Gölü'nde yediğimiz dondurma gerçekten çok iyiydi. Sizin anlayacağınız Frank biraz gariptir" sözleriyle eşinin dikkat dağınıklığını ortaya koydu. Dileğimiziz, Hollandalı teknik adamın bu özelliğinin Barcelona soyunma odasında taktik verirken ya da maçlar sırasında nüksetmemesi... ■

Müzik aşkına uzun saç

Arjantin Milli Takımı ve Hamburg'un uzun saçlarıyla ünlü sol kanat oyuncusu Juan Pablo Sorin'in müzik sevgisi, belki futbola olan aşkının da önünde. Sıkı bir rock müzik dinleyicisi olan 30 yaşındaki Sorin'in, Queen grubunun ünlü gitaristi Brian May'e duyduğu aşırı hayranlık dolayısıyla saçlarını bu denli uzattığı ortaya çıktı. Gençliğinde bir Queen hayranları grubunda gitar çalan Juan Pablo Sorin, "Brian May gibi davranmak ve ona biraz daha benzeyebilmek için saçlarımı bu kadar uzatıyorum" açıklamasında bulundu. ■

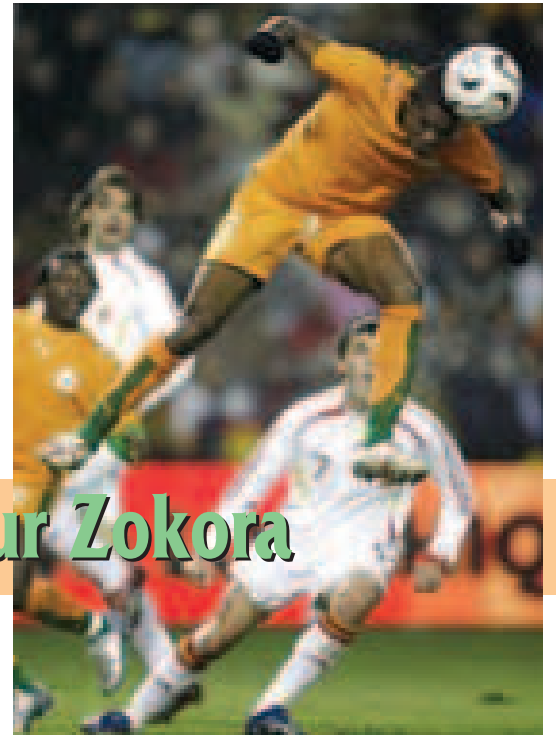
Teknik direktör dayanışması!

Teknik adamlar sahada birbirleriyle kıyasıya taktik savaşları verir ama büyük çoğunluğu aslında günlük yaşamlarında iyi birer dosttur. Bu dostluğun güzel örneklerinden birisi, Premier Lig'de şampiyonluk mücadelesi veren Portsmouth Teknik Direktörü Harry Redknapp ile sıkıntılı günler geçiren West Ham United Menajeri Alan Pardew arasında geçtiğimiz yaz yaşandı! İspanya'da birlikte tatil yaptıkları sırada Redknapp'ın kendisine unutamayacağı bir yardımda bulundu-

ğunu belirten Alan Pardew, "Çocuklarım benden dondurma almamı istemişti. Fakat ATM'ler çalışmıyordu. İmdadıma Harry yetişti. Bana 100 euro borç verdi ve ben de çocuklarımı bu sayede mutlu edebildim. Bir baba olarak görevimi Harry sayesinde yerine getirdim" diyerek iki teknik adam arasındaki dayanışmanın ayrıntılarını verdi. Bu dayanışma sahadaki rekabete elbette engel olmadı. 14 Ekim'de Portsmouth deplasmanına giden West Ham, sahadan 2-0 mağlup ayrıldı. ■

Ayakta dur Zokora

UEFA Kupası'ndaki temsilcilerimizden Beşiktaş'ın grubundaki rakiplerinden Tottenham Hotspurs'un hocası Martin Jol, oyuncusu Didier Zokora'ya uyardı! Sezon başında 8.6 milyon pound karşılığında St. Etienne'den Ada'ya transfer olan 25 yaşındaki futbolcunun ayakları üzerinde durmayı öğrenmesi gerektiğini söyleyen Hollandalı teknik adam, aksi takdirde Zokora'nın iddianın "seri aldatıcı"ya çıkacağı iddia etti. 50 yaşındaki teknik

adamin bu serzenişi boşuna değil. Portsmouth maçında ceza sahasında düşerek takımına bir penaltı kazandıran Zokora'nın, rakibi Pedro Mendes'in herhangi bir teması olmadan kendini yere bıraktığı ortaya çıktı. Tottenham bu maçta penaltı atışını gole çevirmiş ve sahadan 2-1'lik galibiyetle ayrılmıştı. ■

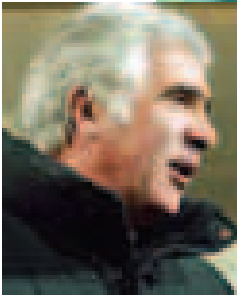

Aklı maçta kaldı

İrlanda Milli Takımı'nın ve Manchester United'ın efsanevi oyuncusu Roy Keane aktif futbol hayatının ardından geçen sezon Premiership'ten Championship Lig'e düşen Sunderland'in başına geçti. Lige kötü bir başlangıç yapan kırmızı-beyazlılar, ilk 5 haftada yaşadıkları mağlubiyet serisinin ardından elde ettikleri üç galibiyetle biraz olsun rahat nefes aldı. Fakat sıkıntılı günler geri geldi ve Sunderland yine başarısız sonuçlarla karşılaşmaya başladı. Bu durum tabii en çok çiçeği burnunda teknik adam Roy Keane'in canını sıktı. 3 yıllığına 2 milyon pound karşılığı imza attığı konuşulan İrlandalı menajerin stresi, takımının ligin iddialı ekiplerinden Preston'a rakip sahada 4-1 yenilmesi üzerine daha da arttı. Bu huzursuz ortamdan biraz olsun uzaklaşabilmek için karısıyla birlikte yemeğe çıkan Keane'in samimi itirafı ise nasıl bir ruh hali içinde olduğunu en iyi biçimde anlatıyor: "O gece gerçekten berbat bir refakatçi olduğumu itiraf ediyorum. Eşim karşımda oturuyor ve ben de gözlerinin içine bakıyordum. Ama düşündüğüm tek şey Prestonlu futbolcular Nyron Nosworthy, Stan Varga, Clive Clark ve Danny Collins'ti." ■

Hartson'ın itirafı

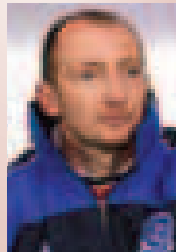
Galler Milli Takımı'nın önemli isimlerinden John Hartson, geçtiğimiz günlerde yaptığı bir açıklamayla gizli kalmış bir anısını dile getirdi. Kariyerinde Arsenal, West Ham United, Celtic gibi takımların formalarını giyen ve sezon başında İngiltere Championship Ligi ekiplerinden West Bromwich Albion'a transfer olan tecrübeli futbolcu, eski milli takım hocası Bobby Gould'un kendisini tüm takımın önünde kavgaya davet ettiğini açıkladı. Haziran 1995'te Galler Milli Takımı'nın başına geçen 50 yaşındaki Gould, verdiği garip taktiklerle Galli futbolseverlerin de alay konusu olmuştu. Galler Milli Takımı Teknik Direktörü olarak çıktığı son maçta öğrencilerinin İtalya'ya 4-0 yenilmesine

engel olamayan Gould'un, takımın golcüsü Mark Hughes'a verdiği "İtalyanları marke etme, çünkü onlar sadece kendileri yere atarlar" şeklindeki taktik, sanırım onun futbol felsefesini açıklamaya yeterli olacak. ■

Holloway kendini transfer etti

Sezon öncesinde Real Madrid'in hazırlık maçı teklifine verdiği ilginç tepkiyle dikkatleri üzerine toplayan İngiliz teknik direktör Ian Holloway, şaşırtmaya devam ediyor! İngiltere Championship Ligi temsilcilerinden Plymouth'un Teknik Direktörü, yılın transferine imza attı. Emeklilik günlerine veda ederek tekrar oyuncu olarak lisans çıkartan 43 yaşındaki teknik adamın, saha içinde nasıl bir performans göstereceği merak konusu. ■

Parreira'nın gözü korktu

2010 Dünya Kupası'na ev sahipliği yapacak Güney Afrika'nın başına geçen Car-

los Alberto Parreira, temelden çalışmaya başlamaları gerektiğini belirtti. Ocak ayının ortalarına kadar resmi olarak görevine başlamayacağını ifade eden Brezilyalı teknik adam, 2008 Afrika Uluslar Kupası Elemeleri'nde oynanan bir maçı izlediğini ve Zambiya ile oynanacak bir sonraki maçta da hazır bulunacağını vurguladı. Güney Afrika'nın teklifini kabul etmesinde 2010 Dünya Kupası'nın bu ülkede düzenlenecek olmasının çok önemli bir etken olduğunun altını çizen Parreira, kendilerinden beklentilerin çok yüksek olduğunu ve turnuvada iyi bir performans sergilemek adına çok çalışmaları gerektiğini ifade etti. Şu andaki önceliklerini planlama, organizasyon ve takımı oluşturma olarak sıralayan deneyimli teknik adam, yeni takımını teknik açıdan iyi bulduğunu, fakat gol bölgesindeki sorunların da yadsınamaz bir gerçek olduğunu söyledi. Oynanan futbolu geliştirmek için İngiltere, Almanya, İtalya gibi büyük isimlerle karşılaşılması gerektiğinde ısrar eden Parreira, alınacak sonuçların önem taşımadığını, Dünya Kupası'na etkili bir biçimde hazırlanabilmek için bunun şart olduğunu ifade etti. ■

Üç puanın anahtarı!

İtalya Serie C1 B Grubu'ndaki Ternana Calcio-US Salernitana Sport randevusu öncesi yaşananlar, akıllara "Stat görevlileri ne işe yarar?" sorusunu getirecek cinstendi. Her iki takım, maçın hakemleri ve yaklaşık 500 kişilik taraftar topluluğu stat kapılarının önünde anlam veremedikleri bir bekleyiş içerisine girdi. Çünkü kapılar kilitliydi ve kimse içeri giremiyordu. Bu derde deva olacak bir anahtar beklenmeye başlandı. Süre geçtikçe sabırlar da taşıyordu. Sonunda maçın hakemi daha fazla dayanamadı ve karşılaşmanın başlamasına 15 dakika kala müsabakayı iptal ettiğini duyurdu. Daha sonra ise Salernitana'nın 3-0 hükmen galip ilan edildiği açıklandı. Takımın sportif direktörü Enrico Coscia "Bu üç puandan memnun değiliz. Ama ne yapabiliriz ki" şeklinde ilginç bir açıklama yaparak içinde bulundukları hoşnutsuzluğu dile getirdi. Her şeye rağmen, kayıp anahtar Salernitana için 3 puanın anahtarı olmuştu. ■

Kalecilik akıllı işi!

Hakan Arıkan

Futbola Karamürsel İdmanyurdu'nda sağbek olarak başladım, sonra kaleci oldum. Zaten kaleciliğim oyunculuğumdan daha iyiydi. Petkimspor, Kocaelispor derken, Rıza Çalımbay Hocamın isteği üzerine Ankaraspor'a transfer oldum.

Futbolculuk kalecilikten daha zor, çünkü daha fazla performans gerektiriyor. Ama kalecilik de çok riskli ve büyük sorumluluk isteyen bir iş. Takımın kaderi sizin ellerinizde oluyor bazen. Konsantrasyonunuzu sürekli üst düzeyde tutmanız gerekiyor.

Her an maçın içinde olduğumuz için akınların neredengelebileceğini daha iyi görebiliyoruz. Takımın en sonundaki oyuncu olduğumuz için takım arkadaşlarımızla konuşup, kademelerin iyi oluşturulmasını sağlamaya çalışıyoruz.

▼Futbola nerede ve nasıl başladın?

▲Futbolun çok büyük bir çevresi ve izleyici alanı var. Küçük yaşlarda insanın içinde futbola karşı müthiş bir istek ve sevgi oluyor. Ben de herkes gibi mahalle aralarında futbol oynardım ve bu oyunu çok severdim. Severek yaptığınız işte başarılı olursunuz derler ya ben de futbol oynamayı seçtim. Eğer okuyup tahsil yapmak isteseydim buna göre hareket ederdim. Memur olan babam futbolu çok severdi. Beni zorlamadı ama futbolu seçmem için tavsiyelerde bulundu, yönlendirdi. Küçük bir çevrede yetişmiştim, herkes vaktini kahvelerde geçirirdi. Babam böyle olmamı istemediği için beni futbola yönlendirdi. Karamürsel İdmanyurdu'nda 11 yaşında futbola başladım. İlk etapta sağbek oynuyordum. Bir gün ağabeylerden biri "Kaleye sen geç" dedi. O gün bugün eldivenler elimde. Kaleciliğim oyunculuğumdan daha iyiydi zaten. 15 yaşında Petkim takımı beni istedi. O dönemde Kocaeli'nde herkes o takımda oynamak isterdi. Benim için çok büyük bir olaydı. İki sezon sonra da ilk profesyonel imzama attığım Kocaelispor'a geçtim. İki sezon bekledikten sonra oynamaya başladım. Daha sonra Rıza Hoca'nın isteğiyle Ankaraspor'a transfer oldum.

Futbolculuk zor, kalecilik riskli

▼Kaleci olduğuna pişman mısın?

▲Hayır. Kaleciliği daha iyi yaptığımı düşünüyorum. Evet, kalecilik zor ama bana göre futbolculuk daha da zor. Çok büyük performans gerektiriyor. Hele kanat oyuncuları. Hep güçlü olmak zorundalar. Kalecilik ise riskli bir iş, büyük sorumluluk taşıyorsunuz. Takımın kaderi sizin ellerinizde oluyor bazen. Konsantrasyonunuzu sürekli üst düzeyde tutmanız gerekiyor. Bu işte vezir de olmak var rezil de.

▼Futbolda kalecilerin biraz "deli" olması gerektiği görüşünü yorumlar mısın?

▲Bu eski bir tabir olmalı. Bana göre kalecinin akıllı olması gerek. Şu an kaleciler daha mantıklı işler yapıyor. Her an maçın içinde olduğumuz için akınların nereden gelebileceğini, nerede kesebileceğimizi arkadan daha iyi görebiliyoruz. Takımın en sonundaki oyuncu olduğumuz için takım arkadaşlarımızla konuşup, kademelerin iyi oluşturulmasını sağlamaya çalışıyoruz. Saha içinde hiç susmamamız, arkadaşlarımızı uyarmamız lazım.

▼Sezon başında Jevriç ile Kingston'un önünde kaleyi koruyabileceğini hiç düşündün mü?

▲Çalışmayı çok sevdiğim için kendime inanıyor ve güveniyorum.

Parmağımın çıkması nedeniyle her Türk futbolcusunun oynamak istediği Milli Takım'da yer alamadım. Orada olmak hem bana hem de aileme büyük gurur verecekti. Ama bu iş burada bitmedi. Milli Takım'da mutlaka oynayacağım.

Çok iyimser bir insanım. Saha içinde değil ama özel hayatta bunun zararlarını görüyorum. Çünkü insanlar çok değişmiş. Karamürsel'de bunun hiç zararını görmemiştim ama burada iyi bir şey yaptığında karşındaki insan çıkar sağlamak için suistimal edebiliyor.

Sezonun açılışındaki Galatasaray maçında Hakan Şükür ve Necati gibi iki ustanın kullandığı penaltıları kurtarınca bir anda gündeme geldi. Dünya Kupası'nda milli takımlarının kalesini koruyan Jevriç ve Kingston gibi iki ustanın önünde Ankaraspor kalesini kaptı. Galatasaray karşındaki performansıyla Milli Takım'a çağırılmanın mutluluğunu yaşarken parmağı çıkınca ay-yıldız hayallerini şimdilik erteledi. Doğum günü olan 17 Ağustos'ta Körfez depremini yaşadı ve adeta yeniden doğdu. Geleceğe umutlu bakıyor, baba olacağı günü iple çekiyor ve "deli işi" denilen kaleciliğe farklı bir yorum getiriyor.

Sezon başında "Bu iki kaleci de Dünya Kupası'nda mücadele ediyor. Nasıl yapacağım?" diye korkuya kapıldım. Aykut Hoca'nın da takımın başına geçmesi benim için büyük şans oldu. Onunla çalışmak ayrıcalık. Çalışan, hak eden futbolcuya formayı veriyor. Bana güvendi. Onun yüzünü kara çıkarmadığım için çok mutluyum.

Yabancılardan eksikimiz yok

▼Yabancı kalecilerin Türkiye'ye gelmesini nasıl değerlendiriyorsun?

▲Bu bir arz-talep meselesi bana göre. Türk kalecilerin onlardan hiçbir eksikliği olmadığı ortada. İşte benim yaşadıklarım. İki tane iyi kaleci ile yarışa girdim. Aykut Hoca hazır olduğuma inandığı an görevi çekinmeden bana verdi. Zaten bu sezon yabancı kaleci sayısı da azaldı.

▼Galatasaray maçında iki penaltı kurtardıktan sonra gündeme gelmen seni nasıl etkiledi?

▲Pek hoşuma gitmedi. Medyada fazla göründüm. Tabii ki başarılı oldukça ilgi fazlalaşacak, bu gayet normal. Ama sahada sadece ben oynamadım. O kadar ön plana çıkarılmamalıydım. 19 yaşındaki Özer de çok iyi oynadı o gün. Tüm takım arkadaşlarımın alın teri vardı kazandığımız puanda. Tek başıma benim eserim değildi. Ancak Galatasaray maçını geçmişte bıraktım. Ayrıca hayatımda ilk kez penaltı kurtarmadım ki. Kocaelispor'da Altay'la oynadığımız bir maçta 1-0 öndeydik ve penaltı kurtardım. Sonra maç 3-0 kazandık.

▼Kaleci penaltı anında ne hissedersin?

▲Galatasaray maçına çıkarken Aykut Hoca "Sakin gol yeme" demişti. Maç ve penaltılar sırasında onun bu sözleri kulaklarımda çınlayıp durdu. Beni rahatlatan, maça bağlayan bu cümlelerdi adeta. Çok heyecanlıydım. İlk kez oynayacaktım. Ama hocamın maç öncesi sözleriyle rahatladım. Penaltıları kurtarmamda bunlar da etkili oldu.

Penaltıda rakibi tanımak önemli

▼Hakan Şükür ve Necati'nin penaltılarında doğru köşeleri nasıl tahmin edtin?

▲Kalecilerin içgüdülerine güvenmesi gerekir. Zaten önsözleri de genelde güçlüdür. Hakan ağabey ve Necati'nin ayak içlerini kullandıkları için penaltıları sol tarafıma atacaklarını düşündüm. Futbolcuları tanımak çok önemli. Beyin hangi köşeyi gösterirse vücut da mecburen o yöne hareketlenir. Hakan ağabey Türk futbolunun en büyük santrforlarından. Onun penaltısını kurtarmak da benim için önemliydi. Hele böyle bir maçta iki vuruşu çıkarmak ayrı bir keyif.

▼Galatasaray maçından sonra Fatih

Terim tarafından Milli Takım'a çağırıldın. Ancak parmağından sakatlanman nedeniyle kadroda yer alamadın. Bu durum sende nasıl duygular uyandırdı?

▲Ben nazara inanırım. Galatasaray maçından sonra bir anda gündeme geldim ve Milli Takım'a çağırıldım. Rüya gibiydi. Ankaragücü maçından önce ısınma hareketleri yaparken parmağımdan sakatlandım. Soyunma odasına girmeden önce kurtarmaya çalıştığım top parmağımın ucuna çarptı. Parmağımın çıkması nedeniyle

İlk transfer paramla evlendim

▼İlk transfer paranla ne yaptın?

▲İlk transfer paramla evlendim. Zaten parayı Ankaraspor'da gördüm. Futbolcunun huzurlu olması gerekir. Mutluluk ve mutsuzluk futbolcunun performansını etkiler.

▼Saha içinde, dışında, beğendiğin veya beğenmedin tarafların var mı?

▲Çok iyimserim. Bunun yanlış mı, doğru mu olduğunu anlayamadım.

Aileme iyi bir hayat sunmak istiyorum. O yüzden futbolda en iyi yerlere ulaşmak amacındayım. Milli Takım'da oynamak, Türkiye'nin en iyisi olmak, Avrupa'ya gitmek... Bunların hepsini gerçekleştirmek fena olmaz hani. Avrupa'da Arsenal'de oynamak isterim.

15 gün sahalardan uzak kaldım. Her Türk futbolcusunun oynamak istediği Milli Takım'da yer alamadım. Orada olmak hem bana hem de aileme büyük gurur verecekti. Kısmet değilmiş, çok üzülüm. Ama bu iş burada bitmedi. Milli Takım'da mutlaka oynayacağım, kendime güveniyorum.

▼Futbolcu arkadaşlarının saha içinde ciddi bir sakatlık yaşaması seni nasıl etkiliyor?

▲Birkaç arkadaşımız sahada hayatını bile yitirdi. Ben kadere inanan bir insanım. Olayın o anda yaşanması gerekiyor. Saha içinde böyle olaylar aklıma gelmiyor. Bunları düşünürsek sahada mücadele edemeyiz.

▼İyi kaleciler kötü gol yer mi?

▲Hatalı gol yiyebilir veya zor pozisyonda golü engelleyebilirsiniz. Bunlar futbolun içinde olan durumlar. Sonuçta insan her zaman hata yapabilir. Ancak hatadan en kısa sürede kurtulursan o zaman büyük kaleci olursun.

Saha içinde değil ama özel hayatta çok iyimser olmak zarar verebiliyor. Çünkü insanlar çok değişmiş. Karamürsel'de bunun hiç zararını görmemişim. Ancak burada iyi bir şey yaptığında, karşıdaki insan çıkar sağlamak için bunu suistimal edebiliyor. Tabii ki takım arkadaşlarımı bu konunun dışında tutuyorum. Agresif bir insan değilim. Takım arkadaşlarımla diyaloguma saha içinde dikkat ederim. Özel hayatımda da aynı şekilde davranırım. Fazla sert bir yapım yoktur. Ancak sahada mücadelemi sonuna kadar yaparım. Hata üzerinde takılmayı sevmem. Diğer pozisyonlar için hazır bulunmak gerektiğini düşünürüm.

▼Hangi tarz oyunculardan çekinirsin?

▲Devamlı koşu yapan santrforlardan çekinirim. Ön direğe hareketlenen futbolculara dikkat ederim. "Pırpır" denilen hareketli oyuncular hep sıkıntı yaratır. Mesela Gökdeniz bu tanıma uyan oyunculardan.

Ailem için oynuyorum

▼Gelecekle ilgili planların ve hedeflerin neler?

▲Aileme iyi bir hayat sunmak istiyorum. O yüzden futbolda en iyi yerlere ulaşmak amacındayım. Eğer aileme daha iyi olanaklar sağlarsam hedefime varmış olacağım. Milli Takım'da oynamak, Türkiye'nin en iyisi olmak, Avrupa'ya gitmek... Bunların hepsini gerçekleştirmek fena olmaz hani. Arsenal'de oynamak isterim. Küçük yaşta bu yana İngiliz kulübüne karşı sempati var. İngiltere Ligi'ni izlerken büyük keyif alıyorum. İkili mücadelelerin çok fazla yaşandığı bir lig. Taraftarların coşkusu da beni çok etkiliyor.

▼Beğendiğin kaleciler var mı?

▲Bana göre Rüştü ağabey Türkiye'nin hatta dünyanın tartışılmaz en iyi kalecileri arasında bulunuyor. Hem oyunu hem de kişiliğiyle bir numara. Saha içinde ve saha dışında çok sakin bir insan. Buffon, Cassillas ve Valdes'i de beğeniyorum. Danimarkalı Schmeichel da döneminin en iyi kalecisiydi. Kendime bu tip kalecileri örnek alıyorum.

▼Eşinle futbol hakkında konuşuyor musun?

▲Futbola fazla yakın değil. Ancak bir futbolcunun nasıl besleneceği konusunda oldukça bilgilidir. Zamanımızın çoğunu antrenman ve maçlarda geçiriyoruz. Bu nedenle evde futbol konuşmamayı tercih ediyoruz. Ayrıca eşim üç aylık hamile. Şu anda büyük konumuz bu. Çocuk sahibi olmanın heyecanı içinde yaşıyoruz. Baba olacağım için çok mutluyum.

▼Hayatının akışını etkileyen bir olay yaşadın mı?

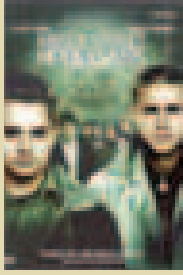
▲Evet. Maddi gerekçelerin yanı sıra Karamürsel'e 1.5 saatlik mesafe nedeniyle Petkim'e ait tesislerde kalıyordum. Beş katlı bir tesisimiz vardı. Odam en üst kattaydı. Benim doğum günüm 17 Ağustos. O gün de arkadaşlarımla doğum gününü kutlamıştık. Gece yarısı depremle uyandık. Benim pencereden fabrikanın bacası görünüyordu. Bacanın patladığını görünce heyecana kapıldık. 5. kattan aşağıya doğru koşmaya başladık. İyi ki rafineride bir yangın çıkmadı. Öyle bir durum olsaydı Allah korusun İstanbul'a kadar sıçrayabilirdi. Tesisten çıktığımızda tüm binaların yıkıldığını görünce ne yapacağımızı bilemedik. Birçok binanın yıkılıp yolları kapaması nedeniyle Karamürsel'e 6 saatte gidebildim. Yolculuk sırasında yeri geldiği zaman arabadan inip yürümek zorunda kaldık. Ağabeyimin Gölçük'te yaşadığı bina yıkılmış ama onlar sağ salim çıkmayı başarmıştı. Otelde çalışan, evladı ölen bir bayanın durumu beni çok etkilemişti. O gün sanki ikinci kez doğmuştum. ■

Green Street Hooligans (DVD)

Yönetmen: Lexi Alexander

Futbolun ekonomisi bir Fendüstri, kültürü de popüler kültür olunca tüketim ürünleri de devreye hızla girmeye başladı. Doğal olarak tüketim deyince de akla (Japonya değilse) Amerika Birleşik Devletleri geliyor. Hele de söz konusu olan sinema sektörü ise... Hollywood'un futbola (onlar hâlâ 'soccer' demektedir) ısrar ediyor gerçi, futbol filmlerine ilgisinin kabarması da bundan olsa gerek. Kitlesel bir spora bunca zaman gözünü kapamış olmanın, yetmedi futbol senaryolarını bile beyzbola tercüme etmenin vebalini yavaş yavaş ödemeye başlıyorlar belli ki. İşte bu minvalde değerlendirilecek bir film 'Hooligans'. İsminden de anlaşıldığı üzere futbol taraftarlığının sınırında duran ve daha çok da suç dünyasına ait olan kitlenin hikâyesi. Yönetmeni Lexi Alexander ise bir kadın. Aslında bunu da doğal karşılamak mümkün, ne de olsa ABD'de futbol her şeyden önce kadınların sporu. Fakat işin ilginç o bir ABD'li değil. Almanya doğumlu yönetmen, eski dünya kickbox ve

karate şampiyonu olmanın yanı sıra sıkı da bir Waldhof Mannheim taraftarı. Zaten bu filmi de o yüzden yapıyor. Filmde en tanınmış sima Yüzüklerin Efendisi'nin meşhur Frodo'su Elijah Wood. Harvard'da okurken oda arkadaşı yüzünden üniversiteyi atılan Matt Buckner (Elijah Wood) Londra'ya, kız kardeşinin yanına gider. Orada ablasının üvey oğlu Pete'le (Charlie Hunnam) tanışır. Önceleri birbirine soğuk duran bu ikili bir gün bir kavga sırasında yakınlaşır ve Matt, Pete'in ortamına girer. Böylece West Ham United taraftarlarının en taşkın kesimi "Green Street Firm"le tanışır ve onlardan

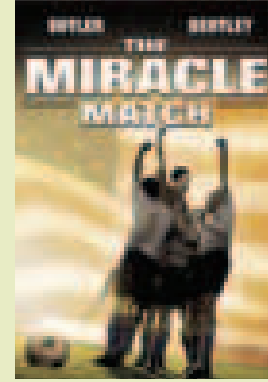

biri olur. Bu film aslında az çok her ülkede benzer bir şekilde gelişen ve büyüyen bir sorunu, yani hooliganizmi ele alıyor. Futbol şiddetinin baş müsebbibi gibi görünen güruha içeriden bakmaya çalışıyor yönetmen Lexi Alexander. Sadece bu çaba bile takdire şayan.

The Miracle Match (DVD)

Yönetmen: David Anspaugh

Yine bir Amerikan filmiyle karşı karşıyayız. Üstelik konu da ABD Milli Takımı'yla, hem de futbolla ilgili. Buraya kadar izlenebilir bir filminden kaçınmak için ne gerekiyorsa yapmış gibi görünüyor yönetmen. ABD'de bir futbol filmi yapacaksınız hem de ABD futbol takımını anlatacaksınız. Kim seyreder ki? Ama konu tarih olunca, yetmedi bu tarihin başrolünde Amerika Birleşik Devletleri Futbol Milli Takımı olunca işler değişiyor haliyle. Dünya Kupaları tarihini Halit Kıvanç'tan dinleyenler hatırlayacaktır; ABD'nin 1950 Dünya Kupası'nda yarattığı bir mucize vardır. Dönemin ABD Milli Takımı, koca İngiltere'yi 1-0 ye-

ner o kupada. Kimse inanmaz bu skora. Hatta Avrupa basını skoru tersten görür, yetmez çift görür. İngiltere'nin 10-0 yendiği haberiyle çıkan gazeteler vardır. Mucize kimseye inanılır gibi gelmez. İşte bu muhteşem hikâyenin peşine düşmüş yönetmen David Anspaugh. Ama daha çok da arka plana bakmak kaydıyla. O gün o zaferi kazananların hayatını, nasıl hazırlandıklarını, neler yaşadıklarını anlatmayı denemiş. Her ne kadar zaman zaman durağan olsa ve futbol sahneleri pek başarılı gözükmesede de ilginç bir futbol filmi The Miracle Match. Sadece altbaşlığı bile onu izlemeye değer kılıyor: The Game of Their Lives ("Hayatlarının Maçı").

Ajax, Barcelona, Cruyff: Dikkafalı Bir Maestronun ABC'si

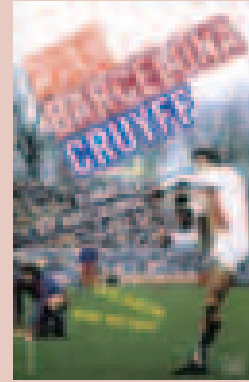
Frits Barend, Henk Van Dorp

İthaki Yayınları

Futbol sahaları nice yıldız gördü. Maradona'ya kimse doyamadı, Pele'nin şanı aldı yürüdü, Beckenbauer ve Platini dünya futbolunun uleması oldu. Zidane adeta ilahı. Bütün bu isimlerin şöhreti birbirleriyle yarıştı ama kaliteleri asla tartışılmadı. Ama aralarından sadece bir tanesi hem teknik adam hem de futbolcu olarak takdis edildi: Johan Cruyff. Evet bazıları sahada hep ondan daha iyi gözüktü ama onun gibi bir teknik deha bir daha gelmedi. Ne demişti futbol hakkında: "Futbol her şeyden önce kafayla oynanan bir oyundur."

Frits Barend ve Henk Van Dorp, Ajax, Barcelona, Cruyff: Dikkafalı Bir Maestronun ABC'si

adlı kitabı derlerken muhtemelen bu zekânın pırıltılarını göstermek istedi. Çünkü kitap bugüne dek Hollandalı bu iki gazetecinin Cruyff'la yaptıkları röportajların toplamından oluşuyor. İlginçtir, hiç kaçamak cevap vermiyor Cruyff. Bildiğini söylüyor, bilmediğini düşünüyor, tartışıyor, zor soruları bile göğsünde yumuşatıp falsolu vuruşlarla geri gönderiyor. Ama futbolun gidişatından şikâyet etmekten de geri durmuyor. Modern futbolun geleceğini karanlık gören usta, hâlâ gözünün sokaklarda oynayan çocuklara takıldığını itiraf ediyor. Velhasıl o anlatıyor, siz okuyorsunuz. Böylece ufkunuz açılıyor. Ege Görgün'ün güzel çevirisi adeta bir solukluk yapıyor kitabı.

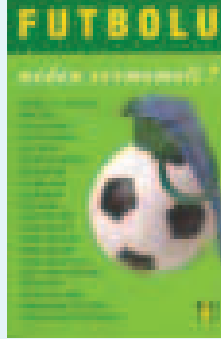

Futbolu Neden Sevmeli / Futbolu Neden Sevmemeli?

**Derleme
YGS Yayınları**

Aslında eskisi kadar yüksek sesle söylenmez oldu ama hâlâ soranlar var: "Ne anlıyorsunuz kuzum bu oyundan?" Daha beteri de var: "22 tane adam bir top peşinden koşuyor, siz de oturup bunu mu izliyorsunuz?" Biz de inatla, bıkmadan, usanmadan cevaplıyoruz: "Evet çok şey anlıyoruz, evet bu oyunu izliyoruz. Çünkü dünya döndükçe top da dönüyor, çünkü futbol topunun içine yerküre kadar büyük bir zenginlik sığıyor." İşte bu münazaranın tarafları oturmuş ve başlamışlar tartışmaya: Futbolu neden sevmeli, neden sevmemeli? "Oturmuşlar" diyorsak lafın gelişi, bir yurvarlak masa toplantısı zabıtları

değil bu. Hayata dair bir dolu sözünü yazarın futbol hakkındaki düşüncelerinin derlemesi. Abdülkadir Yücelman da var Can Yücel de, Nazım Hikmet de var Selim Sırrı Tarcan da... İnsanlar neden bu oyuna böyle tutkuyla bağlanıyor, oyunun özünde ne var, bu oyunu sevmemek siyaset ve piyasanın hâlâ elinde mi? Bu gibi soruların peşinde bir dolu yazı, çizgi. Futbolseverlerin kitap okumayı seven bölümü için derhal edinilmesi gereken bir eser bu. Çünkü bilgi dağarcığımızı zenginleştiriyor.

Borsa cazibesini yitiriyor mu?

Cem Çetin

Yeni kaynak arayışı içinde olan futbol kulüpleri için borsa verimli bir alternatif olabilir mi? İngiltere, Almanya, İtalya ve İspanya'da yaşanan gelişmeler dikkate alındığında, borsanın günümüz koşullarında beklentileri pek karşılayamadığı görülüyor. İngiltere'de Glazer tarafından satın alınana kadar 15 yıl boyunca borsada iyi kazanan ve kazandıran Manchester United, bu işin istisnası gibi görünüyor. Çünkü diğer İngiliz kulüpleri borsada aradıklarını bulamadı. Almanya ve İtalya'da da durum pek farklı değil.

İki hafta önce Fransız hükümeti, Brüksel'in baskılarına dayanamayarak profesyonel futbol kulüplerinin borsaya açılabilmesine imkân tanıyan yasayı yürürlüğe soktu. Yeni kaynak arayışı içinde olan futbol kulüpleri için borsa verimli bir alternatif olabilir mi? Bu konuda İngiltere, Almanya, İtalya ve İspanya'da yaşanan gelişmeler dikkate alındığında, borsanın günümüz koşullarında beklentileri pek karşılayamadığı görülüyor.

Manchester United istisnası

Avrupa Kıtası'nda borsa ile tanışan futbol kulüplerinin başında Manchester United geliyor. İngiliz ekibi, gelirlerini çeşitlendirmek adına 1991 yılında borsaya girip, elde ettiği ilk gelirle Old Trafford Stadi'nin Stretford End tribünü yenilemişti. Dönemin Başkanı Martin Edwards o günleri, "Güvenlik açısından Old Trafford'un bir bölümünü iyileştirmemiz gerekiyordu. Maliyeti 10 milyon sterlini bulan bu projenin, 6 milyon sterlinlik bölümünü borsaya girerek karşıladık" şeklinde anlatıyor. Manchester United'ın borsaya açılarak 15 yıllık sürede çok iyi para kazandığı ve kazandırdığı bir gerçek. Yolum başında Manchester United'ın 13.95 sterlin değerinde olan hisseleri, 2000'li yıllarda 400 sterlin civarında dolaşıyordu. Ancak daha sonra bu oran 137 sterline kadar geriledi ve 2005 yılında ABD'li Glazer Ailesi'nin Manchester United'ı satın almasıyla, kulübün borsa ile ilişkisi sona erdi. Şüphesiz, Manchester United'ın son derece başarılı borsa macerasının altında, kulübün futbol alanı dışındaki ticari faaliyetlerinin çok büyük payı vardı.

Premier Lig'de şimdilik 7 takım borsada görünür. Ancak bunlardan sadece 3 tanesinin (Aston Villa, Newcastle ve Tottenham) FTSE 100'de ismine rastlanıyor. Glazer-Manchester United örneğinde olduğu gibi Roman Abramovich, Chelsea'nin patronluğuna soyunduktan sonra Maviler de borsadan ayrıldı. Uzmanlar futbol kulüpleri için borsanın cazibesini yitirdiğini ileri

sürüyor. Bu tezi ortaya atanlar Newcastle örneğini vererek, "1997'de 1.37 sterlin olan bir hisseyi bugün 45 pence'e satamazsınız" deyip "Herkes artık bir futbol kulübünün diğer yatırım araçlarına benzemediğini öğrendi" yorumunu yapıyor. Bu konuda bir başka olumsuz örnek de Aston Villa'ya ait. Birminghamlıların hisseleri iki yılda yüzde 86 oranında değer yitirdi. Futbol kulüplerine ait hisselerin 90'lı yıllardaki kadar cazip olmamasının bir başka nedeni olarak da borsanın durumu gösteriliyor. Konunun uzmanları "2000'li yılların başında mali piyasalarda gerileme söz konusuydu. Bu olumsuzluk futbol kulüplerinin hisselerine de yansdı. Ayrıca futbol kulüplerinin yatırımcıları olarak ön plana çıkan medya ve internet gruplarının da hisselerinin düşmesi futbol için pek de iyi olmadı" yorumunu yapıyor.

Borsa kazandırmıyor

Diğer ülkelere bakıldığında ise çok daha az takımın borsa macerasına atıldığı görülüyor. Almanya'da bu tecrübeyi ilk yaşayan Borussia Dortmund oldu. 1997'de Şampiyonlar Ligi'ni kazanan Alman takımı, ekonomik açıdan çok iyi durumda olduğu 2000 yılında borsaya açılarak 180 milyon euroluk bir gelir elde etmeyi başarmıştı. Ne var ki bu pembe tablo uzun süreli olmadı. O dönemde Borussia Dortmund'un 11 euro olan hisse değeri, şimdilerde 2.46 eurolarda dolaşıyor! Tabii bu değer kaybında, sarı-siyahlıların son birkaç yıldır yaşadığı ekonomik krizin payı büyük. Bundesliga'da borsa macerası için Bayern Münih ve Hertha Berlin de çok hevesliydi ancak Dortmund örneği, bu iki takıma geri adım attırdı. Almanya'da Dortmund'un yaşadığı olumsuzluğun benzeriyle İtalya'da Lazio ve Roma da karşılaştı.

Yatırımcılar için riskli bir alan

Aslında İtalya'da hükümet 1996 yılında kulüplerin borsaya açılabilmesi kararını verirken, İtalyan borsası yetkilileri, "Yatırımcılar için çok riskli bir alan" düşüncesiyle bu kararı memnuniyetle karşılamamışlardı. Çizme'de borsaya tanışan ilk kulüp 1998 yılında Lazio

oldu. Başkentlilerin hisseleri bir ara 18 euroya kadar çıktıktan sonra, kulübün aşırı borçlanarak ekonomik darboğaza girmesiyle birlikte şimdilerde 0.35 euro civarında dolaşıyor. Lazio gibi Roma ve Juventus da bu süreçte pek aradıklarını bulamadı. Borsaya 3.70 euro değerinde çıkan Juventus'un hisseleri 1.75 euroya kadar geriledi. Roma'nın hisseleri de 5.50 eurodan 0.72 euroya kadar düştü.

İspanya'da ise ilginç bir tablo var. Her ne kadar 2002 yılında İspanyol hükümeti futbol kulüplerinin borsaya açılacakları yönünde bir yasa çıkarttıysa

da henüz bu konuda atılmış bir adım yok. Hemen akıllara Barcelona ve Real Madrid gibi iki büyük kulübün neden böyle bir işe kalkışmadıkları sorusu gelebilir. İspanya'daki yasalar, borsaya ancak anonim şirket statüsündeki kulüplerin girmesine izin veriyor. Barcelona ve Real Madrid ile birlikte Athletic Bilbao dernek statüsünde gözüktükleri için borsaya açılmıyor. Bu arada İspanya'da anonim şirket olmanın yanı sıra borsaya girebilmenin başka kuralları da var. Bir kulübün hissedarlarına kâr payı dağıtabilmesi için, üç sene üst üste kâr etmesi gerekiyor. Ayrıca bir kişi bir kulübün en çok yüzde 25'lik hissesinin sahibi olabiliyor. Real Madrid ve Sevilla dışındaki İspanyol kulüplerinin borçlu bakiyelerle yaşam mücadelesi vermesi, kısa vadede borsaya açılma imkânlarının bulunmadığını gösteriyor. Bu sorun sadece İspanya için geçerli değil; Avrupa'nın pek çok ülkesinde kulüpler borç parayla ayakta kalmaya çalışıyor. Bu da borsa alternatifini ortadan kaldırıyor. Ayrıca borsa için "belirsizlik ilkesi" ciddi bir olumsuzlukken, futbolda değer "belirsizlik ilkesi"yle yaratılıyor. ■

Abdelaziz Ayman

Güvenç Kurtar tarafından beğenildi ve 22 yaşında Kocaelispor'da oynamak için ülkemize geldi. Daha sonra Malatyaspor'da forma giydi, şimdi Gençlerbirliği'nin başarısı için ter döküyor. Ülkesinin önemli isimlerinden biri olmasına rağmen Türkiye'deki oyun temposuna alışmakta zorlandığını söylüyor. Ancak geride kalan altı sezon içinde neredeyse bizden biri oldu. Hem futbolumuza hem yaşam tarzımıza uyum sağladı. Üstüne üstlük artık Türk vatandaşı. Toz kondurmadığı Süper Lig'i Avrupa'nın en zorlu ligleri arasında sayıyor. "Türkiye benim ikinci vatanım" diyor.

Türkiye'de çok şey kazandım...

Süper Lig, İngiltere, İspanya ve İtalya'dan sonra Avrupa'nın en kaliteli ligi. İyi ki Türkiye'ye gelmişim. Altı sezondur oynuyorum. Burada olmak bana çok şey kattı. Hem para kazandım hem futbolumu ilerlettim hem de çok iyi dostluklar kurdum.

Türk vatandaşı olduktan sonra Mısır'da bana büyük zorluklar çıkardılar. Pasaportumda sorun var diye askere almak istediler. İki gazete aleyhimde yazı yazdı. Vatan haini gibi muamele yaptılar. Mısır'a Türk pasaportuyla giriş-çıkış yapıyorum.

Hakan Şükür dünya çapında bir oyuncu. Belki de dünyanın en iyi santrforlarından biri. Bize karşı oynadığında çok rahatsız oluyorum. Top saklıyor, baskı yapıyor, kendi takımını rahatlatıyor, bizi rahatsız ediyor. Oyundan çıktığında seviniyorum.

Mısır'da forvet arkasında oynuyordum. Ama burada ön libero gibi daha defansif bir görev yapıyorum. Bir nevi takımın hamallığını üstleniyorum. Aslında bu görevi Türkiye'de çok iyi yapan fazla oyuncu da yok. Aurelio bile Trabzonspor'dayken böyle oynamıyordu.

▼Ülkemize yabancı bir oyuncu olarak geldin ve 6 yıldır Türkiye'desin. Burada hayat senin için nasıl geçiyor, sıkıntı çektin mi hiç?

▲İnsanlar çok sıcak ve bize çok yakınlık gösteriyor. Üstelik Mısırlılara da çok benziyorlar. Yemekler ve yaşam tarzı, her şey benziyor. Daha önce oynadığım takımlarda da Gençlerbirliği'nde de hiç bir sıkıntı yaşamadım.

▼Türkiye'ye gelişin nasıl oldu? Niye burayı tercih ettin?

▲Aslında 1998 yılında gelecektim Türkiye'ye. O zaman 20 yaşındaydım. Milli takımım bir turnuvada oynuyordum. Güvenç Hoca beni izlemiş, istedi. Ama kulübüm Zamalek transferime izin vermedi. 2000 yılında bir daha Mısır'da seyretilmiş. Bu defa başkanla birlikte geldiler ve beni transfer ettiler. Yani bir çok yabancı oyuncunun aksine, yaşımla ilerledikten sonra değil, futbol hayatımın daha başında Türkiye'yi tercih ettim. İlk olarak Kocaelispor'a geldim. Teknik direktör Güvenç Kurtar'dı. Rasim Kara döneminde de yarım devre oynadım. Sonra Hikmet Karaman döneminden Beşiktaş'ı 5-0 yenerek Türkiye Kupası'nı kazandık. Ondan sonra Malatyaspor'da 2.5 sezon oynadım ve ardından da Gençlerbirliği'ne transfer oldum.

▼Neden Türkiye'yi tercih ettin?

▲Dediğim gibi, insanların yaklaşımı hoşuma gitti. Ayrıca bana göre Türkiye Ligi, İngiltere, İspanya ve İtalya'dan sonra Avrupa'nın en kaliteli ligi. Böyle bir ligde oynamak istedim. İyi ki de gelmişim. Altı sezondur oynuyorum. Burada olmak bana çok şey kattı. Hem para kazandım hem futbolumu ilerlettim hem de çok iyi dostluklar kurdum.

Türkiye'ye yerleşmeyi düşünüyorum

▼Dostluk demişken; sen de Türk vatandaşlığına geçen yabancılar kervanına katıldın. Neden böyle bir tercih yaptın? Yabancı statüsünden kurtulmak mıydı amacın, yoksa içinden mi böyle geldi?

▲Aslına bakarsanız ikisi birlikte diyebiliriz. Bu ülkeyi çok sevdim. O kadar ki; buradan ev almayı ve yerleşmeyi bile düşünüyorum. Mısır'da annem, babam, çocuğum olmasa bir an düşünmem, buraya tamamen yerleşirim. Vatandaşlık başvurumu zaten çok önce yapmıştım. Ayrıca

benim Türk vatandaşı olmam kulübümün de lehine bir durum. Yabancı kontenjanı açısından bir avantaj. Böyle bir ligde rahat rahat oynamak da işin bir başka yönü benim için.

▼Türk vatandaşı olman başına biraz dert açtı galiba.

▲Futbol yüzünden askerliğimi yapamadım. Sonra Türkiye'ye gelince hiç olmadı. Bu yüzden üç yıldır Mısır'a gidemedim. Annemi babamı göremedim. Türk vatandaşlığım kabul edildikten sonra Mısır Milli Takımı'ndan davet alınca ülkeye gittim. Mısır'da çifte vatandaşı olanlar askerlikten muaf tutuluyor. Hem işimi hallederim hem milli takımda oynarım diye düşündüm ama gider gitmez bana zorluk çıkardılar. Pasaportumda sorun var diye askere almak istediler. İki gazete aleyhimde yazı yazdı. Vatan haini gibi muamele yaptılar. "Bu işi halletmeden Türkiye'ye gidersen bir daha Mısır'a giremezsin" dediler. Sahaya kadar çıktım ama bu yüzden milli takımda oynamadım. Mısır'a Türk pasaportuyla giriş-çıkış yapıyorum. Bir de bu yüzden kulübüm 50 bin dolar ceza verdi bana. ▼Hasret çekmeye devam edeceksin yani.

▲Uzun bir aradan sonra gittiğim için herkes beni gözyaşıyla karşıladı. Gören ağladı. Kolay değil tabii. Askerlik sorunu yüzünden ailemden uzak kaldım üç yıl. Doğal olarak onlar dönmemi istiyorlar artık. Türkiye'de kalmazsam bu yüzden olacak. Ama sorunu çözemedik, bakalım nasıl bitecek bu iş.

▼33 yaşına kadar rahatsın ama şimdi de Türkiye'de askerlik yapma durumun var.

▲Bunu hiç düşünmedim. Ona zamanı gelince bakarız. (Gülüyor) Başka ülkeye transfer olurum.

Süper Lig'de tempo çok yüksek

▼Türk futboluyla, Mısır futbolunu kıyaslar mısın?

▲Türkiye'de futbol daha ileri düzeyde. Bu tartışılmaz. Çünkü Mısır'da çok fazla çalışma yoktur. Günde bir kez antrenman yapılır. Futbolcuların çoğu tam profesyonel değildir. Ama Türkiye çok farklı. İnanılmaz bir çalışma temposu var. Herkesin işi futbol. Bütün günümüzü kulüpte geçiriyoruz. Mısır'da çok fazla tatil var. Türkiye'ye genç yaşta geldim ve ilk yıllarımda çok zorlandım. Çift antrenmana, koşuya alışana kadar çok sıkıntı çektim. Mısır'da az koşulur, daha çok pas yapılır. Türkiye'de hep baskı ve tempo var. Ama şimdi buna alıştım. Yani aşama kaydettim. Mısır'da da çok teknik oyuncular var ama Türkiye'ye geldiklerinde

yüksek tempo nedeniyle başarılı olamıyorlar.

▼Türkiye'de dünya çapında oyuncu var mı sana göre?

▲Olmaz mı? Mesela Hakan Şükür var. Belki de dünyanın en iyi santrforlarından biri. Onun eleştirilmesi yanlış. Türkiye için çok şey yaptı. Hakan Şükür bize karşı oynadığında çok rahatsız oluyorum. Top saklıyor, baskı yapıyor, kendi takımını rahatlatıyor, bizi rahatsız ediyor. Oyundan çıktığında sevinmiyorum. Artık tam anlamıyla santrfor olarak ondan başka kimse kalmadı. Yaşlı falan da değil. Hâlâ saha içinde çok güçlü olduğumu düşünüyorum. Milli Takım'ı bırakırsa yazık olur.

▼Agresif bir Ayman imajı var? Futbolu sert mi oynuyorsun gerçekten?

▲Hiç bir zaman kasti olarak faul yapmadım ya da direkt rakibe vurmam. Türkiye'de altı yıldır oynuyorum, üç defa kırmızı kart gördüm. Ama hiçbirini direkt değildi. Biraz da "Gençlerbirliği sert oynuyor" yakıştırmaları yüzünden bu sezon böyle düşünüyorlar hakkımda. Biraz abartılıyor yani. Futbola forvet arkasında başladım. Mısır'da da öyle oynadım. Ama burada ön libero gibi daha defansif bir görev yapıyorum. Koşan, mücadele eden, hırslı bir yapım var. Mısır'da gole daha yakinken keyif alıyordum. Ama koşmadan, mücadele etmeden oynamak bana dokunuyor. Buradaki futbol mücadeleyi gerektiriyor. Kazanmak için de bu

şart zaten. Şimdi oynadığım mevkide de futboldan zevk alıyorum. Bir nevi takımın hamallığını yapıyorum. Kritik bir görev ama takımda herkes işini yaparsa sonuç alınıyor. Aslında bu görevi Türkiye'de çok iyi yapan fazla oyuncu da yok. Aurelio bile Trabzonspor'dayken böyle oynamıyordu. Fenerbahçe'de ve Milli Takım'da bu düzeyde oynamaya başladı.

▼Söz Milli Takım'dan açılmışken, Aurelio Türk vatandaş oldu ve Milli Takım'da yer almaya başladı. Sen Mısır Milli Takımı'nda oynadın. Eğer bu olmasaydı Türk Milli Takımı'nın formasını giymek ister miydin?

▲Mısır'da her şey o kadar hızlı gelişti ki... Zamalet Mısır'ın Fenerbahçe'si. En önemli takım. Ağabeyim de o takımda oynuyordu. Antrenmanları izlemeye giderdim. Henüz 8 yaşındaydım ve kenarda top sektiren antrenörler beni görüp beğenince futbola başladım. Zamalet'te A takımda oynayamazken 17 yaşında Mısır Milli Takımı'nda forma giydim. Mısır'ın en genç milli olan futbolcusuyum. Eğer böyle olmasaydı Türk Milli Takımı'nda forma giymeyi çok isterdim. Çünkü Türk Milli Takımı Avrupa'nın önemli ekiplerinden biri. Herkes biliyor, tanıyor. Benim için gurur verici olurdu. Bakın son maça, 5-0'lık galibiyet önemli. Hakan'ın attığı 4 gol muhteşem.

Sadece büyük takımlara giderim

▼Avrupa'da oynama hayalin var mı?

▲Evet var. Ama bir gün gidecek olursam kesinlikle sıradan bir kulübü tercih etmem. İspanya'dan, İtalya'dan üst düzey bir kulüp olursa giderim. Teklif gelirse üç büyükle de forma giymek isterim. Çünkü Şampiyonlar Ligi'nde oynuyorlar. Futbolcuları da sürekli göz önünde. Bunun dışında tercihim kesinlikle Gençlerbirliği olur. Her yönüyle mükemmel bir kulüp. Avrupa'nın birçok takımından daha iyi. Takımında çok memnunum ve istediğim kulüplerden teklif almazsam burada oynamaya devam ederim.

▼Üç Anadolu takımında oynadın. Sence üç büyükler dışındaki takımların şampiyonluk şansı var mı?

▲Çok zor. Bir kere her yönüyle bizden üstünler. Para, seyirci ve lobileri var. Saha içinde de bu farkı her an hissediyoruz. Oysa hepimiz ter akıtıyoruz, mücadele ediyoruz. Bunları görünce biz de umutsuzluğa kapılıyoruz. Ayrıca bu durum Türk futbolunun ilerlemesine de engel.

▼Ramazan ayında oruç tuttun. Bu durumda futbol oynamak olumsuz etkilemiyor mu bünyeni?

▲Bu duruma alışkınım. Yedi yaşından beri oruç tutuyorum. Mısır'da Ramazan'da programlar hep ona göre yapılıyor. Maçlar ve antrenmanlar akşam saatlerinde oluyor.

Burada farklı. Günde iki antrenman yapıyoruz ve dayanmak zor. Maç günleri bazen bırakıyorum ama genelde oruç tutuyorum.

Balili'nin diğer futbolculardan farkı yok

▼Hep gündeme gelen bir konu var. Bir Mısırlı olarak İsrailli Balili'ye karşı oynayınca farklı şeyler düşünüyor musun?

▲Siyaset hükümetlerin işidir. Buna birey olarak bizim yapabileceğimiz bir şey yok. Balili de öyle. O da futbolcu, ben de. Burada ekmek parası kazanıyoruz. Çıkıp futbolumuzu oynuyoruz. Benim için diğer oyunculardan hiç bir farkı yok.

▼Ziya Doğan senin için bir baba gibi. Seni daha önce de Trabzonspor'a istemişti. Gitmeyi düşünüyor musun?

▲Türkiye'de dört-beş teknik direktörle çalıştım. Bana en çok Ziya Doğan ve Mesut Bakkal'ın katkısı oldu. İkisi de hemen hemen aynı futbol tarzını benimseyen teknik adamlar. Baskı ve mücadele istiyorlar. Onların takımları genellikle 60. dakikadan sonra etkili oluyor. Sözleşmem bu sene sona eriyor. Kismet olursa belki giderim. Ama burada hayatımdan memnunum.

▼Türkiye'de yaşayıp da unutamadığın olaylar var mı?

▲Beşiktaş'ı yenerek kupa şampiyonu olmamızı unutamam. Bir de Malatyaspor'dayken Trabzonspor'a karşı oynayacaktık, 40 derece ateşle hastaydım. Trabzonspor o sırada Fenerbahçe'yle çekişiyordu. Şaibe olmasın diye oynadım. Sahada herkesi çift görüyordum. Fatih Tekke'nin bir darbesiyle bağlarım koptu. O durumda 20 dakika sahada kaldım. Ameliyat oldum ama dört ay oynayamadım.

Arkadaşlarımdan duasını aldım!

▼Gençlerbirliği'ne gelirken bütün Malatyasporlu oyuncular sana dua etmiş. Nedir bu olayın aslı?

▲O zaman Malatyaspor'da biraz maddi sıkıntı vardı. Oyunculara para ödemeleri aksıyordu. Tam transfer dönemi. Oyunculara peşinat falan verilecekti. Ben Gençlerbirliği'ne geldim. Malatyaspor da bonservis bedeli olarak 800 bin euro aldı ve oyuncuların paralarını dağıttı. Arkadaşlar da beni arayıp teşekkür etti.

▼Gençlerbirliği'nin bu sezon ligde ve kupada neler yapabileceğini düşünüyorsun?

▲Bu sezon genç bir kadromuz var. En büyük dezavantajımız bu. Yeni transferler henüz takıma adapte olmadı. Birçok arkadaşımız Süper Lig'de daha ikinci sezonunu yaşıyor. Zamanla çok daha iyi olacağız. Sezonun ikinci yarısında çok daha farklı bir görüntü veririz. ■

Yıldızlar Geçidi

Cem Zamur

Kazimierz Deyna

Kaptan-ı Deyna

Mevsimlerin ve ayların bir ruhu olduğuna inananlardanım. Ve bu aylar içinde insana en iyi gelenin de eylül olduğunu düşünüyorum. Fakat eylülle insan hayatı arasında sanki ters bir orantı var. Hani neredeyse ruhu olduğunu düşündüğümüz eylülün insan hayatına bir garezi olduğunu dile getireceğim. Onca güzelliğine rağmen neredeyse yaprak dökümüyle bir anılır olmuştur, eylül ayı. İşte böyle bir eylül hikâyesiyle başlıyor her şey.

Henüz kırklı yaşlarının başında bir adam, bir sabah her zamanki hayalinin dürtüsüyle uyanıyor ve yola koyuluyor. Gittiği mesafe aslında pek de uzak değil, ama oraya vardığında karşılaşacağı manzara her şeye değer. Yaşları 8 ila 11 arasında değişen bir grup çocuk heyecanla onu bekliyor. Onu hayatlarının merkezine oturtmuş, efsaneyle yüz yüze gelebilmeyi her şeyden çok isteyen bu çocuklar, onunla geçirdikleri her dakikanın kıymetini bilerek, öğrettiği veya anlattığı her şeye pürdikkat kesiliyor.

Nasıl adam eksiltirsiniz, saha içinde nasıl daha hızlı karar verirsiniz, nasıl şut atarsınız, nasıl top sürersiniz?.. Sanki dondurmayı ilk kez tadan bir çocuğun o tarifsiz sevinciyle büyülenen bu çocuklar her söylediğini yapmaya çalışıyor, her hareketini taklit ediyor onun. Kolay mı, bir futbol efsanesi sanki sizin için özel ders veriyor. O günlük antrenman bitiyor, çocuklar topları toplamasına yardımcı oluyor. Filelere doldurdıkları topları arabasının arka koltuğuna bıraktıktan sonra vedalaşıp, soyunma odasına

gidiyorlar. O, her türlü imkânına rağmen vazgeçemediği emektar BMW'sine biniyor.

Belki de o anda geri sayım başlıyor. Bir duraklama olsa, bir şeyi unutmuş olsa ve geri dönse, belki de her şey bambaşka olacak. Ama kontağı çevirdiği gibi yola koyuluyor. Sahada arkasındaki rakibini bile hissedip ona göre hamle yapan bu büyük yetenek, evine çok az bir mesafe kala kavşakta karşılaşacağı kamyonu hesap edemiyor. Fellini filmlerinde olsa sinematografik açıdan alkışlayacağımız bir sahne, bu defa sadece insanı soluksuz bırakıyor. Kaza yapmış iki araç, hurda olmuş bir otomobil ve tüm caddeyi kaplayan futbol topları.

1989 yılı Eylül ayının henüz başlarında San Diego'da meydana gelen bu kazayla, Polonya'da doğan büyük bir futbol dehası Kazimierz Deyna, anavatanından kilometrelerce uzakta hayata veda ediyor.

Dâhi Çocuk

23 Ekim 1947'de Polonya'nın Starogard Gdanski şehrinde dünyaya geldi Kazimierz Deyna. On yaşında futbol topuyla tanıştı. Doğal yeteneği topa dokunduğu andan itibaren fark edilen Deyna'ya, 1958 senesinde acilen doğduğu şehrin takımı Włókniarz Starogard Gdanski takımının forması giydirildi. Daha küçük takım seviyesinde giydiği formayı, bir nevi "dâhi çocuk" kontenjanıyla hep bir üst katederide oynayarak devam ettirdi. Küçük yaştan itibaren yeteneği ve çağının çok ötesindeki futbol anlayışıyla,

her izleyeni bir daha izlemeye çağırıyordu sanki. Yaşından beklenmeyecek derecede sert şutları, dar alanda attığı inanılmaz çalımlardan dengesi bozulan oyuncuların arkasına bıraktığı gol pasları, o yaşta bir çocuk için inanılmayacak ekstralardı. Zaman içinde hem futbolu olgunlaştı, hem de fiziği.

1966 yılına kadar bu süreç aynı forma altında sürdü fakat artık bir atılım yapmanın zamanı gelmişti. Nitekim ilk teklif LKS Lodz'dan geldi. Deyna her daim Polonya futbolunda söz sahibi olmuş Lodz'a biraz gönülsüz de olsa "Evet" dedi. LKS Lodz formasıyla ilk kez 8 Ekim 1966'da Gornik Zabrze karşısında sahaya çıktı. 0-0 biten maçın sonunda tribünlerden müstehzi "Bu mu yeni yetenek?" sesleri yükseldi. Oysa tribünler henüz göreceğini görmemişti. Włókniarz Białystok karşısında alınan 7-2'lik galibiyete 5 golle destek veren Deyna, cevaben tribünlere gülümsemekle yetindi.

Sahadaki Komutan

Ama aşı tutmamıştı bir kere... Tam bu sırada Deyna geleceği için başka bir karar daha verdi. Futbolun yanında kendine meslek olarak askerliği seçti. Başkent efsanesi ve Polonya ordusunun takımı Legia bu durumda ortaya çıkmış ve Lodz'la anlaşmaya varıp amacına ulaşmıştı. Aynı sene içerisinde kırmızı-beyaz Lodz formasının yanına yeşil ve siyahı da ekleyen Dey-

23 Ekim 1947'de Polonya'nın Starogard Gdanski şehrinde dünyaya geldi, futbolun dâhi çocuğu. Kıymetini bilmeyen LKS Lodz'la Legia formasıyla ilk kez karşılaştığında dört pare golle selamladı eski dostlarını. Milli takım formasını giydiği 102 maçta 45 gol kaydeden Polonya futbolunun bu gelmiş geçmiş en yetenekli futbolcusu, kişisel olarak da kariyerini ödüllere süsledi. Kimin nereye koşacağını sanki ezbere bilir, paslarını ona göre dağıtırdı. Saha içindeki beklenmedik vuruşları onun şiarıydı. Topu düzeltceğini bekleyen kaleciler hep yanılırdı. Tıpkı kornlerden attığı gollerde olduğu gibi. Bu yanılsama tribünler için de geçerliydi. Onlar ne olduğunu anlayana kadar topu çizgiyi geçmiş görürlerdi. Gidişi de öyle oldu, kimse ne olduğunu anlayamadı.

na, artık Legia Varşovalı olmuştu. Legia taraftarları Lodz'un tam aksine gelir gelmez kabullendi bu genç adamı. O da bu pozitif havaya kendince cevap verdi; artık sahada inanılmaz bir oyuncu vardı. Yarım sezonluk ilk yılına, 13 maçta 6 gol atarak ve birbirinden güzel gol pasları vererek başladı. Vuslat ikinci sezon gerçekleşti. LKS Lodz, Deynalı Legia'ya misafirliğe gitmişti. Lodz'un bulduğu hiç de umduğu gibi olmadı. Kalelerinde 7 gol görürlerken, bunların 4'ünün Deyna'dan gelmesi adeta bir yıkıma sebebiyet vermişti. Deyna aynı sezon lig maçlarında 6 gol kaydederken, Legia'nın oynadığı Avrupa kupası maçlarında da 4 maçta 4 golle öne çıktı. Tüm bu gelişmelere milli takım seçicileri de kayıtsız kalmadı ve onu Türkiye'yle oynanacak maçın kadrosuna aldı.

Chorzow Bozgununun Mimarı

24 Nisan 1968'de Chorzow'da oynanan maçta ilk kez forma giyen Deyna, Türk Milli Takımı'nın tarihinde aldığı en ağır yenilgilerden birinin müsebbibi oldu: 8-0.

Aslında o maç sadece bir galibiyetle de açıklanamaz, bir ekolün doğuşu olarak da okunabilir. Genç ve yetenekli bir jenerasyonu ilk kaynaştırma harekâtı başlamış ve devamında gelecek başarıların habercisi olmuştu. Fakat Deyna'nın aşkı bir değildi, Wojska Polskiego Stadi'na her çıktığında binlerce Legia taraftarı çılgına dönüyordu. Bir ince çalım görebilmek uğruna insanlar neredeyse birbirini eziyordu.

Legia'da gerçek bir efsane oldu Deyna. 1978'e kadar giydiği kırmızı-yeşil siyah-beyaz formayla 390 maçta 141 gol kaydetti. 1968-69 ve 1969-70 sezonlarında Legia Varşova ile şampiyonluk yaşadı. 1972-73 yılında Polonya Kupası'nı kaldırdılar. Polonyalı futbolseverlerin taktığı ismiyle "Kaka" efsanesi sürüyordu.

Real Madrid'in Büyük Aşkı

Oyun tekniği olarak bir tek Cruyff'la karşılaştırılabilirdi. Ama en büyük şanssızlığı bir türlü en iyi döneminde Avrupa'nın büyük takımlarında forma giyememiş olmasıydı. Kâh Legia engeldi buna kâh Polonya ordusu. 1974 Dünya Kupası finallerinden sonra kapısını çalan Real Madrid ile AS Monaco oldu.

Real Madrid bu inanılmaz orta saha oyuncusu için kesenin dibine kadar immesine rağmen bir türlü bu vuslat gerçekleşmedi. Oysa Madrid ekibi Deyna'nın 14 numaralı formasını bile bastırıp Varşova'ya yollamıştı. Askerliği ve Legia forması bir anlamda onun prangası olmuştu. Kırılma noktası ise ancak 1978 senesinde aşılabildi. Deyna'nın talibi İngiltere'den çıktı.

Manchester City ciddi bir teklifle, ciddi ciddi Deyna'yı Ada'ya götürmeye kararlıydı. Manchester City Başkanı Peter Swales ve Genel Sekreter Bernard Halford, Deyna'yı alabilmek için neredeyse Polonya ordusuyla pazarlığa oturdular. 110.000 pound ve orduya çeşitli ofis malzemeleri karşılığında askerleri ikna etmeyi başardılar.

İngiltere Macerası

Otuzlu yaşlarının başında, geç de olsa Avrupa arenasında boy gösteren Deyna, ilk maçına Ipswich Town karşısında çıktı. Tony Book yönetimindeki Manchester City, Deynalı kadrosuyla evinde rakibine 2-1 yenilmekten kurtulamadı. Deyna 1978-79 sezonunda oynadığı 14 maçta 3 gol atmasına karşın takımı için olağanüstü bir performans ortaya koydu. Fakat "Al da at!"ları cevapsız kalınca, İngilizlere "Neden daha önce gelmedin?" dedirten performansından bir parça sunarak son 5 lig maçında 6 gol attı. Bu arada uzun yıllar yüksek tempoda oynadığı futbolun neticesinde yaşla beraber gelen sakatlıklar kendini göstermeye başladı. Bir sonraki sezona sakat girdi, yine de sahaya kramponlarını bıraksa sanki onlar görecekti işi. Sakatlıktan döndükten sonra City tribünlerine olağanüstü bir performans daha sundu. Orta sahanın ortasında tek başına savaşıyor, 22 maçta 6 gol kaydederken, attığı milimetrik paslarla futbolcudan çok yeşil sahalara gergefine yaymış, kanaviçe işleyen birini andırıyordu.

Fakat ne yapsa City'nin makûs talihini değiştiremiyordu. Tony Book'la başlayan ve Malcolm Allison'la devam eden kötü gidişe deva olur ümidiyle yöneticiler menajer değişikliğine karar verdi. John Bond'un takımın başına geçmesiyle beraber personel revizyonuna gidildi. Bond'un kafasındaki planda Deyna yer almıyordu. Maine Road tribünleri "General"inden yoksun kalacaktı artık.

ABD'ye Futbol Dersi Verdi

Deyna'nın bundan sonraki adresi NASL (North American Soccer League) oldu. Futbol yıldızlarının son durağı, son şov mekânı haline gelen yeni kıta Deyna'yı bekliyordu. O tercihi Kaliforniya'dan yana kullandı ve San Diego Sockers ile anlaştı. Avrupa'dan sonra Kaliforniya ona iyi gelmişti. Emekliliğine yakın futbolu istediği gibi oynuyor, oyunu en iyilerden öğrenmeye çalışan ABD'lilere müthiş gösteriler sunuyordu. 1981-87 yılları arasında bu formayla toplam 90 maçta çıktı ve 44 golünü 41 asistle süsledi. NASL yükselen maliyetlere rağmen istenilen seyirci düzeyini bir türlü tutturamayınca alternatifler aranmaya başlandı. MISL (Major Indoor

Soccer League) bu dönemde ortaya çıktı. Salon sporlarına ilgisi bilinen ABD'liler için futbol bu mecrada kuşkusuz daha çekici olacaktı. Bugünlerde "Futsal" diye bilinen ama o dönemde Indoor diye adlandırılan salon futbolunda "Captain Kaz" liderliğinde tarih yazıyordu Sockers. 1982-83, 1984-85 ve 1985-86 sezonlarında MISL'de, 1983-84 sezonunda ise NASL'de şampiyon oldular. Deyna, 1987 yılında futbolu bırakmasına rağmen bir sezon Legends San Diego'da forma giydi. Bu futbolun Harlem Globetrotters'ı olan bir nevi gösteri takımıydı. Futbolu tamamen bıraktıktan sonra Polonya'da kurmayı düşündüğü fakat bir türlü imkân yaratamadığı hayalini ABD'de gerçekleştirmeye koyuldu. Çocuklara futbol öğretebileceği bir futbol okulu...

Beyaz Perdede

Deyna, Kaliforniya'ya ayak basmanın etkisiyle bir de sinema filminde rol aldı. Bugüne kadar beyazperdede sinema ve futbolun en üst düzeyde bir araya geldiği ve sinema klasikleri arasındaki haklı yerini almış olan Zoltan Fabri'nin 1962 yapımlı "Ket felidö a pokolban" ya da Türkçede bilinen adıyla "Cehennemde İki Devre"sinin sulandırılmış Hollywood versiyonunda oynadı. 1981 yılında John Huston'un orijinalinin aksine mutlu sonla bitirdiği "Escape to Victory"de, filmi taşıyan futbol yıldızlarından biriydi. Pele, Moore, Ardiles, Van Himst, Thoresen, Summerbee, Prins, Wark, Lindsted, O'Callaghan, Sylvester Stallone ve Michael Caine'den kurulu kadroda Deyna, Polonyalı esir Paul Wolchek rolünü canlandırıyordu.

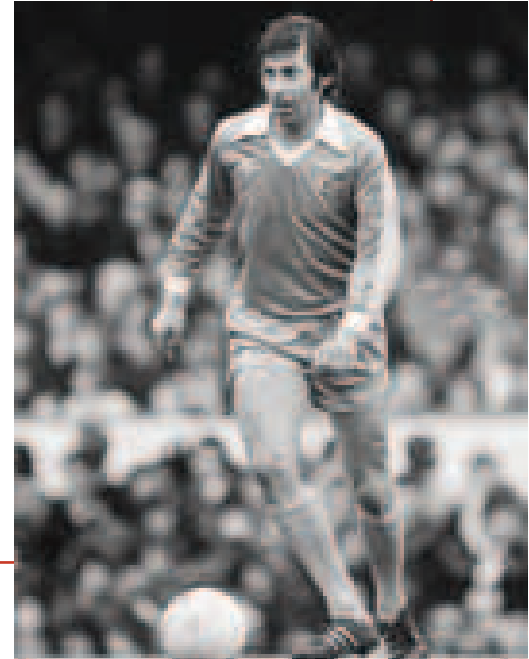
Polonya Ekolünün Generali

Deyna efsanesinin esas anlamda oluştuğu yere bakalım... Burası kırmızı-beyaz formasıyla Polonya Milli Takımı'yı. Deyna'nın yeni yeni parlama-ya başladığı dönemde şekillenmeye başlayan Polonya Milli Takımı, 1970'li yılların başından itibaren bir ekol haline geldi. Kuşkusuz bunda orta sahanın ortasında, takımın beyni olan Kazimierz Deyna'nın payı azımsanamayacak kadar büyüktü. Deyna, Türkiye maçı ile başladığı milli takım kariyerinde ilk golünü 20 Nisan 1969'da, Krakow'da oynanan ve 8-1 biten maçta Lüksemburg'a atmıştı. Fakat Polonya Milli Takımı esas hamlesini 1972 Münih Olimpiyatları'na saklamıştı. Dört gruba ayrılan olimpiyat finallerinde D Grubu'nda mücadele eden Polonya'nın rakipleri Demokra-

tik Almanya, Kolombiya ve Gana'ydı. Kolombiya'yı 5-1, Gana'yı 4-0, Demokratik Almanya'yı da 2-1'le geçip ikinci tura geçmeyi başardılar. Bu sefer karşılarındaki rakipler Sovyetler Birliği, Danimarka ve Fas'tı. Danimarka'yla 1-1 berabere biten karşılaşmanın ardından Sovyetler Birliği'ni 2-1, Fas'ı da 5-0 geçerek adlarını finale yazdırdılar. Münih'te rakipleri Macaristan'dı. İlk devresini 1-0 yenik bitirdikleri maçın ikinci devresinde Polonya sanki futbol yerine bambaşka bir şey oynadı ve Deyna'nın iki golüyle altın madalyayı kazandı. Altın madalyayı kazanan Polonya'nın şüphesiz en önemli oyuncusu 9 gol kaydeden Deyna oluyordu.

Ada'yı Şoka Uğratan Performans

Kazimierz Gorski'nin stratejisini çizip Deyna'nın yönettiği Polonya, önündeki 1974 Dünya Kupası finallerine katılabilme hayali kuruyordu. Elemelere 5. Grup'tan katılan Polonya, İngiltere ve Galler'le aynı gruba düşmüştü. Adalılarla ilk karşılaşma 28 Mart 1973'te Arms Park'ta Galler'le oldu. Galler karşısında bir türlü istediği oyunu tutturamayan Polonya maçtan 2-0 mağlup ayrılıp elemelere kötü bir başlangıç yaptı. 6 Haziran'da ise Polonya Katowice'de futbolu icat ettiğini öne süren İngilizleri 2-0 geçerek umuda tekrar sarıldı. Ardından yine aynı şehirde Galler'i 3-0 geçtiler ve grubun final maçında inanılmaz bir atmosferde Wembley'de Sir Alf Ramsey yönetimindeki İngilizlerin karşısına dikildiler. Tomaszewski'nin tahayyül

ötesi performansı ve 55. dakikadaki kontratakla buldukları golle, İngilizlere büyük bir şok yaşattılar. Doksan dakika sona erdiğinde skor tabelasında 1-1 yazarken, sahanın ortasında kıpkızıl bir sevinç hakimdi. Polonya 1938'den sonra tekrar finallerdeydi.

Almanya 74'ün Efsane Kaptanı

1974 finalleri başlarken İngiltere'yi elemenin verdiği gururla Federal Almanya'ya doğru yola çıkan Polonya'dan kimse daha da fazlasını beklemiyordu. Oysa onlar kadrolarını tüm dünyaya ezberleteceklerdi.

4. Grup'ta yer alan Polonya'nın rakipleri İtalya, Arjantin ve Haiti'ydı. Gorski takımın kimyasını çok iyi kurmuştu. 1972'de Olimpiyat Şampiyonu olan kadroya birkaç ufak rötuş yapmış, neredeyse telepatiyile anlaşan bir ekip ortaya çıkarmıştı. Tabii ki kilit oyuncu kaptan Deyna'ydı. Açılış Stuttgart'ta, Arjantin'leydi. 7. dakikada Deyna'nın kullandığı köşe vuruşunda karışan Arjantin ceza sahasında topa son dokunan Lato oldu. Ardından Szarmach 8. dakikada farkı ikiye çıkardı. İkinci yarıнын başlamasıyla beraber Arjantin umutla yüklen-di Polonya kalesine. 60. dakikada Heredia'yla farkı bire indirdiler. Fakat iki dakika sonra Arjantin kalecisi Carnevali'nin oyuna hızlı sokmak istediği topu araya girip kapan Lato, sağ taraftan ceza sahasına girip bu hatayı golle cezalandırdı.

66. dakikada çizgi üzerinde üç kez topu kurtaran Tomaszewski'nin Babin-ton'un önüne düşen topa yapacağı bir şey kalmamıştı. Maç 3-2 sonuçlanırken Polonya tarafı tarafsız herkesin sempatisini kazanıyordu. Ardından Münih'te Haiti karşısına çıktılar. Haiti kalecisi Francillon için gerçekten çok yorucu bir maç oldu. Tam yedi defa topu filelerden alıp santra yuvarlağına doğru vurdu. 19. dakikada sağdan kullanılan köşe vuruşuna ön direktte yükselip vuran Deyna, Dünya Kupası'ndaki ilk golünü atmış oldu. Son rakip bir önceki turnuvanın finalisti İtalya'ydı. Polonya Stuttgart'taki maça hızlı başladı ve inanılmaz bir tempoda devam etti. Fakat gol için 38 dakika beklediler. Organize gelişen atağın sonucunda topla buluşan Kasperczak'ın adrese teslim ortasına kafayı vuran Szarmach takımını öne geçirdi. 44. dakikada futbol kitaplarına ders olarak gibebilececek bir gol geldi. Polonya yarı sahasının sol tarafından ters çaprazla atılan topa yine Kasperczak koştu, sağ taraftan ceza sahasına girmek üzereyken geriden gelen Kaptan Deyna'yı gördü. Deyna'nın ceza yayından topun gelişine sağ ayağıyla çıkardığı folsolu füzeye Zoff'un yapabileceği hiçbir şey kalmamıştı. 86. dakikada bugünlerin başarılı tek-

nik adamı Fabio Capello'dan gelen gol sadece skoru sıfırlardan kurtardı: 2-1. Polonya otoritelerin beğenisini kazanarak ikinci tura çıkmıştı. Bu sefer rakipler biraz daha dişliydi: Yugoslavya, İsveç ve Federal Almanya. Ama onların gözü ve hayali tek rakip olarak gördükleri Hollanda'yla finalde karşılaşmaktı. İsveç'i Lato'yla ve Tomaszewski'nin kurtardığı penaltıyla 1-0 geçtiler. Güçlü Yugoslavya'yla Frankfurt'ta karşı karşıya geldiler. 24. dakikada Kaptan Deyna takımını penaltıdan kaydettiği golle 1-0 öne geçirdi, Karasi buna devre biterken mukabele etti: 1-1. Son sözü turnuvanın golcüsü Lato 62'de söyledi: 2-1.

Almanya'ya Takılan Umutlar

Son maç ev sahibiyle finale çıkabilme mücadelesiydi. Frankfurt Waldstadion akıl almaz bir yağmur altındaydı o gün. Maç, suların tahliyesinden sonra güçlükle başlayabildi. Gadocha'nın frikiğini köşeden çıkaran Maier maça iyi bir başlangıç yaptı ve öyle de devam etti. Ardından Domarski ve Lato aynı pozisyonda Maier'le karşı karşıya geldilerse de iki vuruşu da karşıladı Alman kaleci. Kazanmak için her şeyi yapan Polonya kontra bir topta yakalanınca Holzenbein'i ceza sahasında indiren Zmuda penaltıya sebep oldu. Fakat Uli Hoeness'in penaltısını çıkaran Tomaszewski meslektaşına karşı kaleden bir selam gönderdi. Ama kaçınılmaz son yine Alman tarafından geldi. Bir ara pasında topu önünde bulan Müller, alışıldık vuruşlarından biriyle turnuvanın en iyi kalecisini mağlup ederken takımını da finale taşıdı. Herkesin ağzında kekremsi bir tat kalmıştı, çünkü bu turnuvanın finali Hol-

landa ve Polonya arasında olmalıydı. Güzel futbol sanki 1974 senesinde her anlamda kaybetmeye mahkûmdu.

Üçüncülük maçında Polonya, Lato'nun golüyle Brezilya'yı 1-0 yenerken, Lato 7 golle turnuvanın gol kralı, Kaptan Deyna ise Beckenbauer ve Cruyff'un ardından turnuvanın en iyi üçüncü oyuncusu seçiliyordu. O takım bir bakıma Polonya futbolunun da temelini oluşturdu. Çünkü aynı oyun sisteminde ısrar eden Polonya, arka arkaya 1978, 1982 ve 1986 Dünya Kupası'na da katılma başarısını gösterdi.

1976 Montreal Olimpiyatları'nda aynı kadro bu sefer finalde Demokratik Almanya'ya 3-1 kaybederek gümüş madalyayı aldı.

Arjantin'de Sambayla Veda

Ardından 1978 Arjantin geldi. Yeni teknik adam Gmoch, kadroya birkaç genç yetenek eklemiş ama çatısını aynı tutmuştu. 2. Grup'ta yer alan Polonya açılış maçında Federal Almanya'yla 0-0 berabere kalmıştı. İkinci maçlarında golcüler Lato'nun vuruşuyla Tunus kalecisi Naili'yi sadece bir kez mağlup edebilmişlerdi. Son maç Meksika'yla oynandı. Perdeyi aktör Danny Kaye'in sahalarındaki dublörü taze kuvvet Zbigniew Boniek açtı. 52. dakikada Rangel'le bir

gol bulan Meksika'ya, dört dakika sonra Kaptan Deyna ceza sahası dışından yine topun gelişine attığı şutla bunun sadece bir tesa-düf olabileceğini hatırlattı. Son sözü belki de Deyna'nın halefi Boniek yaklaşık otuz metreden söyledi: 3-1.

Grup lideri olarak ikinci tura yükselen Polonya'nın karşısında ilk olarak Arjantin çıktı. Kempes'in golüyle 1-0

mağlup duruma düşen kırmızı-beyazlılar, ilk devrenin sonlarına doğru gol olacak topu çizgi üzerinde eliyle çıkaran Kempes'le tekrar beraberlik şansı yakaladı. Fakat neredeyse penaltı kaçırmayan Deyna, topu Fillol'a teslim edince bu şansı yitirdiler. İkinci yarıda oyunu Arjantin sahasına yıkmalarına rağmen bir türlü golü bulamadılar. Üstüne üstlük 71. dakikada Ardiles'in taşıdığı topu Kempes'in önüne bırakmasıyla yedikleri ikinci gol tüm ümitlerini yaktı.

Arkasından turnuvanın flaş takımı Peru'yu Szarmach'ın golüyle devirip favori Brezilya'nın karşısına çıktılar. Fakat finali kovalayan Brezilya karşısında tutunamayarak, Lato'nun tek golüyle teselli buldular: 3-1.

Bu maçın ayrı bir önemi daha vardı, Brezilya maçı Kaptan Deyna'nın da son milli maçı olmuştu. Herkesin ter-tip ezberlediği dönemlerin belki de en iyi kadrolarından birinin 12 numaralı formasıyla sembolleşmiş ismi, artık o formayı giymeyecekti.

O kadro ki, Tomaszewski, Szymanski, Gorgon, Zmuda, Musial, Deyna, Kasperczak, Maszczyk, Lato, Szarmach, Gadocha dendi mi bugün bile yaşı yetenlerin burnunun direğini sızlattır.

Ödüle Doymadı

Polonya formasını giydiği 102 maçta 45 gol kaydeden ve maalesef kaydı tutulamadığı için yaptığı asistlerin sayısı belirlenemeyen Polonya futbolunun bu gelmiş geçmiş en yetenekli futbolcusu, kişisel olarak da kariyerini ödüllerle süsledi. 1972 Olimpiyat Oyunları'nın 7 maçta 9 golle altın madalyalı gol kralı olan Deyna, France Football tarafından düzenlenen yılın oyuncusu yarışmasında 1972 ve 1973'ün altıncısı, 1974'ün üçüncüsü, Polonya'da 5 kez yılın futbolcusu, MISL'de 1983'te yılın en iyi orta saha oyuncusu, ayrıca 1989'da Polonya'da yüzyılın en iyi oyuncusu seçildi.

Deyna, birinci sınıf oyun kurucuydu. Kimin nereye koşacağını sanki ezber bilir, paslarını ona göre dağıttı. Saha içindeki beklenmedik vuruşları onun şıartıydı. Topu düzelttiğini bekleyen kaleciler hep yanıltırdı. Tıpkı kornlerden attığı gollerde olduğu gibi. Bu yanılsama tribünler için de geçerliydi. Onlar ne olduğunu anlayana kadar topu çizgiyi geçmiş görürlerdi. Gidişi de öyle oldu, kimse ne olduğunu anlayamadı. Kazimierz Deyna ömrünü futbol toplarıyla yaşamış ve noktalamış bir adam.

Aklımıza düştükçe oynadığı o güzelim futbol, saha içindeki beyefendiliği ve de futbolcu şair Ahmet Erhan'ın bir dizesi geliyor: "Yeter ki, hiç kimse ecelsiz ölmesin."

Charleroi davası futbolun geleceğini nasıl etkileyecek?

Sportif kurumların özerklik ve hakim durumlarının sınırının yoğun olarak tartışıldığı bugünlüklerde sporu ve sportif kurumların yapısını önemli ölçüde etkileme ihtimali bulunan bir dava Charleroi Ticaret Mahkemesi'nde devam etmektedir.

Yakın geçmişte Avrupa Adalet Divanı tarafından verilmiş birçok kararla başta futbol olmak üzere birçok spor dalına ilişkin olarak Uluslararası Federasyonlar (IF's) tarafında getirilmiş olan düzenlemelerde esaslı değişikliklere gidilmiştir. Uluslararası Federasyonlar, sporun özerk bir alan olduğunu, sportif düzenlemelerin şahsına özgü bir karakterlerinin bulunması gerektiğini ve diğer hukuk dallarının temel prensiplerini esas alarak sportif düzenlemeler yapmanın mümkün olmadığını ileri sürmektedir. Diğer tarafta ise sporcu ve kulüpler yer almakta ve onlar da Uluslararası Federasyonlar'ın bu anlayışının kendi çıkarlarına birçok yönden zarar verdiğini iddia ederek gerek ulusal gerekse de uluslararası hukukun bu düzenlemeleri denetlemesi gerektiğini savunmaktadır. Temelde bu iki düşüncenin değişik mahkemeler nezdinde yürüttüğü mücadelelere ilişkin olarak verilen kararların hemen hemen tamamının da Avrupa Birliği'ne üye ülkelerde alınması dikkat çekicidir.

Öncelikle, son dönemde spor camiasının dikkatini yoğunlaştırdığı ve Charleroi davası olarak bilinen davanın temeline inmeye çalışacağız. 2004 yılında Fas Milli Takımı'nın yapacağı bir hazırlık maçında oynanacak üzere Charleroi kulübünün lisanslı futbolcusu Abdelmajid Oulmers, milli takım kadrosuna dahil edilmiştir. Abdelmajid Oulmers 2004 yılının Kasım ayında Burkina Faso karşısında Fas Milli Takımı'ndaki yerini alarak oynamıştır. Müsabakada ayak bileğinden ciddi şekilde sakatlanan Oulmers futbol sahalardan yaklaşık sekiz ay uzak kalmıştır. Belçika 1. Ligi'nde küme düşmeme mücadelesi veren Charleroi kulübü, en önemli oyuncularından biri olan Oulmers'in sakatlığının ardından FIFA düzenlemeleri gereği anılan oyuncuya tüm ödemelerini yapmış ve tedavi masraflarını da karşılamak durumunda kalmıştır. Bu duruma ek olarak önemli bir kozunu da yitiren Charleroi kulübü bir alt lige düşmüştür.

Saymış olduğumuz bu unsurlar Charleroi kulübünü FIFA'ya dava açarak tazminat talep etme yoluna götürmüştür. Önümüzdeki senelerde spor camiasını birçok yönden etkileme ihtimali bulunan bu davanın temelinde yatan gerekçe yukarıda anlatmış olduğumuz şekildedir. Peki, Charleroi kulübünün talebi ve bu talebin hukuki gerekçesi nedir? Charleroi kulübü açmış olduğu bu davada; milli takım maçında sakatlanan oyuncusu için yapmış olduğu tedavi masraflarını ve sezonun kalan bölümünde bu oyuncudan yararlanamaması nedeniyle tazminat talep etmiştir. Ancak hemen belirtelim ki, bu davayı spor dünyasının gündemine taşıyan unsur, Charleroi'nin söz konusu davada G-14 olarak anılan grup tarafından desteklenmesi ve G-14'ün de bu davaya müdahil olarak FIFA'dan taleplerde bulunmasıdır. FIFA ise başta UEFA ve UEFA'ya üye ulusal federasyon olmak üzere dört önemli konfederasyonun desteğini arkasına almış durumdadır. Özetlemek gerekirse "Charleroi Davası" Avrupa'nın "büyük" kulüpleri ile federasyonları karşı karşıya getiren ve uluslararası düzenlemeleri önemli ölçüde etkileme ihtimali bulunan bir davadır. Charleroi davasına taraf olan G-14 ise, Ekim 2000 tarihinde Avrupa'nın önde gelen 14 futbol kulübünün katılımıyla Brüksel'de kurulmuş bir topluluktur. Dünya futbolundaki ilk uluslararası futbol kulüpleri organizasyonu niteliğinde bulunan G-14 topluluğu, 2002 yılında 4 büyük futbol kulübünün daha katılımıyla 18 kulüpten oluşan bir topluluk haline almıştır. Topluluğun temel amacı, futbolun önemli bir parçasını oluşturan kulüplerin federasyonlar karşısında taleplerini dile getirmektir. Söz konusu talepler ise genelde üyesi bulunan 18 kulübü doğrudan etkileyecek nitelikte ve ekonomik boyutu bulunan taleplerdir. Kendi içinde bir üyelik ve temsil sistemi de geliştirmiş olan G-14 topluluğu idari bir kadrolaşmaya da giderek profesyonel bir yönetime kısa süre içinde kavuşmuş ve temel hedeflerini belirleyerek değişiklik istediği konularda bir sivil toplum kuruluşu yapılanması içinde hukuki mücadele vermeye başlamıştır. UEFA Şampiyonlar Ligi yayın haklarının pazarlanmasından elde edilen gelirlerin geri dağıtılması, Avrupa'daki futbol

kulüplerinin ekonomik yapılarının sağlıklı bir zemine oturtulması amacıyla operasyonel maliyetlerin azaltılmasına yönelik projeler üretilmesi G-14 topluluğu tarafından ilk ele alınan konular olmuştur. G-14 topluluğu ayrıca FIFA tarafından belirlenen uluslararası müsabaka takviminde FIFA'nın tek belirleyici olmaktan çıkarılarak kulüplerin taleplerinin değerlendirilmeye alınması, milli takımlara gönderilen oyunculara ulusal federasyonlar tarafından sigorta yaptırılması ve sakatlık halinde oyuncunun bağlı olduğu kulübe tazminat ödenmesi gibi projeler üzerinde de çalışmaktadır. Charleroi Ticaret Mahkemesi'nde görülmekte olan dava ise G-14'ün müdahil olarak FIFA düzenlemelerini mahkemelerde tartışmaya açtığı tek dava değildir. G-14 üyesi olan Lyon kulübünün Fransız futbolcusu Abidal'in milli müsabakada sakatlanması nedeniyle Lyon mahkemesinde Lyon kulübü tarafından açılmış olan dava da G-14 topluluğu tarafından birçok yönden desteklenmektedir. G-14'ün anılan davalara ekonomik destek vermek dışında spor camiası tarafından çok iyi bilinen "Bosman Davası"nda da avukatlık yapmış olan Jean- Louis Dupont, söz konusu davalara G-14 adına hukuki destek sağlamaktadır. Charleroi davasına müdahil olan G-14'ler ise FIFA'dan, milli takımlarda sakatlanan G-14 üyesi kulüplerin oyuncularından dolayı 860 milyon euroya varan bir tazminat talebinde bulunmuştur. Anlaşılabileceği üzere G-14'ün davaya müdahil olması, Charleroi'yı davada desteklemekten ziyade kuruluş amaçları arasında yer alan ve kendi menfaatlerini ciddi şekilde zedeleyen FIFA düzenlemelerinin hukuka aykırı olduğunu ileri sürerek uğradıklarını iddia ettikleri zararları tazmin etmektir. FIFA ise söz konusu talebin hayali bir rakam olduğunu ve talebin kesinlikle reddedilmesi gerektiğini savunmaktadır. G-14 topluluğunun genel talebi, uluslararası seviyede kulüplerin taleplerine daha çok önem verilmesi, kulüplerin ekonomik gelirlerini önemli ölçüde azaltan ve federasyonlar lehine getirilen düzenlemelerdeki değişikliğe gidilmesidir. Bu anlamda, futbol alanında en üst otorite konumunda bulunan FIFA tarafından hazırlanmış olan "Oyuncu Statüsü

ve Transfer Talimatı"nın oyuncuların bedelsiz bir şekilde milli takıma gönderilmesini düzenleyen hükmünün hukuka aykırı olduğu ileri sürülmektedir. İşte G-14, anılan bu nedenlerle ilgili düzenlemede değişikliğe gidilmesini, karar alma sürecine kulüplerin de dahil edilerek kulüplerin de taleplerinin dinlenilmesini ve ulusal federasyonların milli takım oyuncularını sigortalamasını talep etmektedir. Ayrıca, milli takımda yer alan oyuncuların bu süreçteki ödemelerinin FIFA tarafından yapılmasını ve futbolcuların sigorta primlerinin de beraberce ödenmesini istemektedir. Bu ödemelerin de FIFA Dünya Kupası, Avrupa Şampiyonası ve Afrika Uluslar Kupası'ndan alınan paylardan karşılanması önerilmektedir. Konuya uzun süre fazla önem vermeyen FIFA'nın ise G-14 topluluğunun talepleri karşısındaki savunması, FIFA'nın merkezi havuzunda toplanan gelirler ile fakir ülkelerin futbol altyapısına destek sağladığı ve futbolun gelişimine yönelik çalışmalar yapıldığı şeklinde olmaktadır. FIFA, futbol alanında sahip olduğu hakim durumu kasten ve kötü niyetle kulüpler aleyhine kullandığı şeklindeki iddiaları reddederek G-14 kulüplerini tamamen ve sadece kendi gelirlerini arttırmaya çalışmak ve futbolun geleceğini düşünmemekle suçlamaktadır. Söz konusu davada G-14 taleplerinin kabulü halinde zengin kulüplerin daha zengin, fakir kulüplerin daha fakir olacağı ve dayanışmaya dayalı sistemin yara alacağı ifade edilmiştir. Charleroi Ticaret Mahkemesi ise yapmış olduğu incelemeler neticesinde G-14'ün 860 milyon euroluk talebini reddederken G-14'ün anılan düzenlemeler nedeniyle potansiyel mağdur olduğunu kabul ederek Avrupa Antlaşmaları ışığında FIFA talimatlarının değerlendirilmesi amacıyla dosyayı Avrupa Adalet Divanı'na göndermiştir. Anılan bu karara da Mons Temyiz Mahkemesi'nde FIFA ve UEFA itiraz etmiş durumdadır. Sonuç olarak; önümüzdeki bir-iki yıl içinde futbolun ve genel anlamda da diğer sporların bugünkü hukuki yapısında, milli takım ile kulüp arasındaki ilişkilerde ve oyuncuların sigortalanması alanlarında önemli değişikliklere sebep olacak yeni bir Avrupa Adalet Divanı kararı ile karşılaşabiliriz. ■

Ayak bileği burkulmaları, dış yan bağ yaralanmaları

Ayak bileği burkulması sporcularda en sık rastlanılan yaralanma biçimidir. Ayak bileği, kendisini oluşturan kemiklerin ve bağların düzeninden dolayı yapısal olarak çok güçlüdür. Buna rağmen, spor yapan kişilerde meydana gelen zorlanmalarda, ayak bileği vücudun tüm yükünü taşıması nedeniyle yaralanan başlıca bölgedir. Ayak bileği topuğun bulunduğu nokta referans alınarak içe doğru veya dışa doğru burkulabilir. Burkulma sırasında topuk içeride kalıyorsa içeri doğru burkulma adını alır ki, en sık burkulma tipi bu tiptir. Ayak bileği yaralanmaları yaygın olarak görülmesine rağmen tedavisi ve rehabilitasyonu hafife alınır. Her sporcunun ayak bileği kaba anatomisini, bileğin yaralanma mekanizmasını, ilk yardımdan sahaya dönüş kadar uzanan tedavi dönemini bilmesi gereklidir.

Ayak bileği anatomisi

Ayak bileği eklemi dört kemikten oluşur; tibia, fibula, talus ve kalkaneus. Tibia ve fibula bacağın alt kısmının; talus ve kalkaneus ise ayağın kemikleridir. Bileğin her iki yanında bulunan yuvarlak kemiksi yapılar tibia'nın (medial) ve fibula'nın (lateral) uzak başlarıdır. Bu yapılara malleol denmekle birlikte, bileğin iç tarafındaki medial malleol, dış tarafındaki lateral malleol olarak tanımlanır. Tibia, talus'un tam üzerine oturur ve talus'un medial yüzeyi üzerinde ilerler. Böylece tibia bacağın alt kısmına binen yükü ve kuvveti talusa iletir. Talus'un lateral yüzeyinde ise fibula yer almakta ve lateral malleolus'u oluşturmakta, böylece ayak bileğini stabilize etmeye yardımcı olmaktadır. Kıkırdak tabakasıyla kaplı olan talus, tibia ve fibula'nın uzak başları tarafından oluşturulan kase şeklindeki oyukta öne ve arkaya doğru ilerler. Talus, bacağın altındaki iki kemiğe de hareketli bir eyer görevi üstlenir. Bununla beraber, talus kalkaneus'un ön ve üst kısmında yer alır. Talus, ayak bileği-

nin öne ve aşağıya doğru olan hareketlerini sağlar. Henüz işin başında ki bir sporcu veya antrenör için ayak bileği bağlarının tümünü bilmek gereksizdir. En çok yaralanan bağlar; lateral alandaki ön ve arka talofibular, medial alandaki deltoid bağlardır. Ayak bileğini destekleyen başlıca kaslar gastrokinemius, soleus ve peroneustur. Gastrokinemius ve soleus, kalkaneus'a yapışırken aşil tendonunu oluşturur.

Yaralanma mekanizmaları

Ayak bileği yaralanmaları; basit adale zorlanmalarından kırılmalara kadar uzanan geniş bir alanı kapsar. Burkulmalar en sık rastlanan yaralanmalardır ve aşırı derecede içeri doğru ters dönme sonucu oluşur. Başka bir ayak üzerine düşülmesiyle oluşan burkulmalar bu duruma örnek verilebilir. Ayak bileği yaralanmalarının %80'inden fazlası bu tiptedir. Böyle bir burkulma sonrasında ayak bileğini dış yandan destekleyen bağlarda yaralanma olur. En çok yaralanan bağ ise ön talofibular bağdır. En sık rastlanan burkulmalar lateral yani içe doğru olan ters dönme sonucunda olduğu için bandajlama bu çeşit burkulmaları önleyecek şekilde yapılmalıdır.

Yaralanma tipleri

- 1. Derece Burkulmalar:** Bir veya daha fazla bağın ve çevre dokunun gerilmesi sonucu oluşur. Hafif bir ağrı ve hassasiyet vardır, şişme çok azdır veya yoktur. Eklem sabit olmadığına dair herhangi bir anormal hareket mevcut değildir.
- 2. Derece Burkulmalar:** Bir veya daha fazla bağın bir bölümü zedelenmiştir. Ağrı, hassasiyet ve şişme vardır. Bununla birlikte birkaç dakika veya daha fazla süren, eklemde fonksiyon kaybı görülür. Eklemde hafif bir hareket anormallliği görülebilir. Atlet normal olarak yürümekte zorluk çekebilir ve yürürken yaralanan tarafı kollar.
- 3. Derece Burkulmalar:** Bir veya

daha fazla bağın tümüyle zedelenmesi sonucu oluşan eklem sabitsizleşmesi durumudur. Aşırı derecede ağrı, hassasiyet, fonksiyon kaybı ve hızlı gelişen şişme görülür.

Ayak bileği yaralanmalarının tedavisi

Her ne kadar hekim olmayan için zor olsa da burkulmanın hangi sınıfa girdiğini burkulmadan hemen sonra tespit etmek gerekir. Çünkü iyileşme süreleri burkulmanın tipine göre değişir. 1. derece burkulmada sporcu ilk hafta içerisinde, 2. derecede 2-3 hafta içerisinde, 3. derecede ise 4-6 hafta arasında güvenle sahaya dönebilir. Burada ayrıntılarını aktaracağımız tedavi protokolu ancak sağlık personeline yapılan muayene ve radyolojik tetkikler sonucunda herhangi bir kırık olasılığı ekarte edildikten sonra uygulanabilir. Tedaviyi 3 aşamalı düşünmek gereklidir.

1. İlk aşamada

a) Koruma: Etkilenen bölgenin saptanması (hareketsiz hale getirilmesi) iyileşmeyi hızlandırır ve ayrıca oluşabilecek yaralanmaları önler. Hava yastıklı ayak bileği atelleri, elastik bandajlar kullanılabilir.

b) Dinlenme: Doku iyileşmesinin en önemli bölümüdür. Ağrı, rahatsızlık ve şişme yaratabilecek her türlü aktiviteden kaçınılmalıdır. Koltuk değnekleri, herhangi bir kırık olasılığı ekarte edildikten sonra ve kısmi yük kaldırma durumlarında kullanılabilir.

c) Buz tedavisi: Ağrıyı, adale spazmını, şişmeyi ve dokudaki hasarı azaltmak için kullanılır. Böylece iyileşme çok daha hızlı gerçekleşir. İlk 24-72 saat içinde günde 5-6 kere 15-20 dakika boyunca uygulanır. Ayak bileği için buz tedavisi tekniklerine örnekler: Buz paketi, buz masajı, buz banyosu, ticari buz ve kompres makineleri.

d) Kompresyon: Kompres tedavisi şişmeyi azaltmak ve önlemek için gereklidir. Çünkü uzun süren şişlik-

ler fibroz doku ve yara oluşumu ile eklemde hareket kısıtlılığına yol açar. Şişlik sona erene kadar sargılar, buz bandajları ve kompres bandajları kullanılmalıdır.

e) Yükseltme: Etkilenen tarafın yükseltilmesi şişme miktarını azaltır. Gece yatarken olmak üzere mümkün olan zamanlarda şişen uzvun kalp seviyesinin üzerine yükseltilmesi gerekir. Ayak bileğini istirahate alıp koruma ve ilk tedavi beş temel safhadan oluşur: Koruma, Dinlenme, Buz, Kompres, Yükseltme ve eğer yaralanma 1. veya 2. derece ise Güçlendirme. İyi bir tedavi planının amaçları, yaralanma sonrası gelişen ödem ve şişmeyi, yaralanan alandaki kanamayı ve ağrıyı azaltmak, iyileşme döneminde yarayı korumak olmalıdır.

2. İkinci aşamada ise hareket sınırlarını açıcı egzersizler ve güçlendirme programı uygulanmalıdır. Güçlendirme programına hızlı bir şekilde başlanmalı, program şahsa indirgenmiş olmalı ve ağrı sınırına dek uyum içinde uygulanmalıdır.

3. Spora dönüş evresi: Sahaya dönüş kararında ana prensip adım olmasıdır. Amaç ise sahaya dönüşün en kısa zamanda en güvenli dönüşün sağlanmasıdır. Maça çıkma kararı vermek için en az 2-3 tam kapasite yakınma ve akşamı antrenman yapmak gereklidir. Antrenmana çıkma kararı vermek için en az 3-4 spora özgü rehabilitasyon seansında spora özgü hareketlerde yakınma veya aksama olmaması gereklidir. Spora özgü rehabilitasyona başlama kararı vermek içinse doktorun eklem durumunun, kas durumunun, esnekliğin normal olduğunu onaylaması şarttır. Sporun her aşamasında unutulmaması gereken birtakım kuralları vardır. Stretching öncesi yeterli ısınma, soğuma ve önerilen koruyucu gereçlerin kullanılması gibi. Sakatlıktan sahaya dönüş sürecinde herhangi bir aşamada aksaklık ya da ağrı olursa bir önceki aşamaya dönülerek hekime müracaat edilmelidir. ■

Erkan Ferin

▼Futbola başladığın günlerde arkan-
da ailenin desteği var mıydı? Senin
dışında bir futbolcu var mı ailende?
▲Sekiz yaşındayken Galatasaray alt-
yapısında başladım. Ailem bana çok
yardımcı oldu. Ağabeyim 6-7 yıl Ga-
latasaray altyapısında oynadı. Ben de
onun sayesinde Galatasaray'da fut-
bola başladım. Ancak ağabeyim
sakatlık yaşadıktan sonra bir daha
toparlanamadı ve futbolu bırakmak
zorunda kaldı. Babam da futbola
olan ilgisinden dolayı beni her za-
man teşvik etti. Yani onlar ateşledi,
ben de gerçekleştirdim!

Abdullah Hoca için buradayım

▼Galatasaray'la Ocak 2006'da pro-
fesyonel sözleşme imzaladın ama
Ağustos'ta Büyükşehir Belediye-
spor'a kiralandın. Daha önce Galata-
saray'dan ayrılmayı düşünmediğini
söylemiştin, sonrasında ne oldu?
▲Bana kiralık gitmemi söylediler.
Süper Lig'deki takımlardan da teklif-

ler almıştım ama Abdullah Avcı'nın
varlığı Belediyemspor'u tercih etmem-
de önemli bir etken oldu. Kendisi
Büyükşehir Belediyemspor ile anlaştığı
zaman bana, "İlk hedefin Galatasa-
ray olsun. Olmadığı takdirde kapım
her zaman açık" demişti. Ben de Ab-
dullah Hoca'nın yanında olmayı ter-
cih ettim. Eğer o olmasaydı şu anda
Süper Lig'de oynuyor olacaktım.
Sezon başlarken Gaziantepspor talip
olmuştu, referansı da Abdullah Hoca
vermişti. Ancak hedefi olan bir
takımda oynamak istedim.
Belediyemspor'u Süper Lig'e çıkardığı-
mızda önemli bir başarıya imza
atmış olacağız. Genç ve tecrübeli
oyuncuların karışımı olan bir takı-
mız. Gerçekten insanlar, ortam, şart-
lar her şey dört dörtlük diyebilirim.
▼Galatasaray bu sezon ne yapar
sence?
▲Gönlüm Galatasaray'ın en iyi yere
gelmesinden yana. Ama açıkça söy-
lemek gerekirse geçen sezonla kıyas-
landığında şu anki konumu iyi değil.
Umarım hem ligde hem de Şampi-

Bir gün

Florya'nın kapısından girdiğinde henüz 8
yaşındaydı. Minikler kategorisinde
yaşadığı ulusal ve uluslararası başarıların
ardından 2005'te Avrupa Şampiyonu olan
U17 Milli Takımı'nın kaptanlığını yaptı.
Peru'daki dünya dördüncülüğümüz
sırasında da pazubant onun kolundaydı.
Sezon başında Galatasaray A takımı
kadrosunda yer almayı beklerken
Büyükşehir Belediyemspor'a kiralandı.
Dünya Şampiyonası'ndan dönüşte
Gençlerbirliği'ne transferini Başkan Özhan
Canaydın'ın "Başka bir kulüpte kral
olmaktansa Galatasaray'da kapıcı olmayı
tercih et" diyerek engellediğini anlatıyor
ve sarı-kırmızılı takıma döneceği günü
iple çekiyor.

Çağdaş Güzer

yonlar Ligi'nde en iyi yerlere gelir.
▼Galatasaray senin de aralarında
bulunduğun 8 genç oyuncusunu
kiraya verdi. Eğer takımda kalıp
oynamış olsaydınız durum daha

farklı olabilir miydi?

▲Bazen 2-3 genç oyuncu bile kad-
roda hemen göze batıyor. Geçen
sezon Fenerbahçe maçında Ferhat
ve Uğur'un oynamalarını örnek
gösterebilirim.

▼Derbilerin dışındaki maçlarda şans
verilmiş olsaydı daha mı çabuk pi-
şerdiniz?

▲Olabilirdi işte ama öyle uygun
görülmüş.

Nankör olan futbol değil

▼Emre Belözoğlu senin yaşındayken
UEFA Kupası'nı kaldırmıştı. Avrupa
Şampiyonu olan U17 Milli Takı-
mı'nın ve bugün de U19'un kaptanı
olmana rağmen sen niçin
Galatasaray'da değil de Lig A'dasın?
▲Bazen futbolda arzu edilen şeyler
istenildiği gibi gerçekleşmiyor. Belki
takımdan gönderilebiliriz, belki de
satılabiliriz. Bunların hepsi futbolun
içinde var. Ama futbol mu nankör,
futbolu nankörleştiren insanlar mı,
bu tartışılır.

▼Sence?

▲Bence futbol değil, insanlar nan-
kör. Burada hiç kimseye bir lafım
yok. Yanlış anlaşılmasın lütfen.
Ama bu futbolun içinde olan bir
durum bana göre.

▼Peki, Galatasaray'da "Seni kiralık
vermeyi düşünüyoruz" dendiğinde
tepkin nasıl oldu?

▲Galatasaray'da sürekli oynamak,
kadroda kalıcı olmak en büyük he-
defim. Sezon başı kampında şans
gelmeyen tek oyuncu bendim.
Hazırlık maçlarının hiçbirinde oyna-
madan geri dönen tek oyuncuydum.
O zaman kiralık gönderileceğimi
düşünmeye başladım. Zaten yaklaşık
iki hafta sonra onlar da kiralık
gönderileceğimi söyledi.

▼Ali Yavaş'ın bir demecini okumuş-
tum, "Erkan Ferin gibi futbolcuları
yakın zamanda kazanacağımızdan
eminim" diyordu. Altyapıdaki oyun-
cular arasından senin adını özellikle
 vurgulamıştı. Kendi yaş grubunda bu
kadar önemli bir oyuncu olarak ha-
zırlık maçlarında hiç şans bulama-
manı nasıl karşılıyorsun?

▲Hoca öyle takdir etti. Yapabilece-
ğim bir şey yok. Belki güvenemedi,
belki hazır olmadığımı düşündü.
Bu Gerets'in takdiri. Kesinlikle saygı

geri döneceğim

“Kiralık gitmem
istendiğinde, Abdullah
Avcı burada olduğu için
Belediyemspor'u tercih
ettim. Gaziantepspor da
bana talip olmuştu ama
Abdullah Hoca'nın
yanında olmayı seçtim.
Takımı Süper Lig'e
çıkardığımızda da önemli
bir başarıya imza atmış
olacağız.

“Futbolda arzu edilen
şeyler bazen istenildiği
gibi gerçekleşmiyor. Belki
takımdan gönderilebiliriz,
belki de satılabiliriz.
Bunların hepsi futbolun
içinde var. "Futbol mu
nankör, insanlar mı?"
diye tartışılabilir ama
bence nankör olan futbol
değil.

“Arda öyle çalım atar ki
sanki insanın içinden
geçer. Karşısında oynayan
oyuncuyu korkutur.
Şu anda yüzde yüz
kapasiteyle oynadığına
inanmıyorum. Yüzde yüz
oynadığında zaten herkes
sırf onu izlemek için
Galatasaray maçına gider.

“Geçen sezon PAF
takımından çıkmıştım.
Şimdi Büyükşehir
Belediyemspor'da
oynuyorum. Sezon
bittiğinde tecrübe
kazanmış, güçlenmiş
olacağım. O zaman
şansım da diğer
oyuncularla eşit olacak.
Kampta kim iyi olursa
o oynayacak.

“Genç Milli Takımlarda
birlikte oynadığım Nuri
Şahin dünya çapında bir
yetenek. Henüz yüzde yüz
performansıya
oynamıyor. Ama
oynadığında bütün
kulüpleri peşinden
koşturacak bir futbolcu.

duyuyorum bu kararına. Ama şans gelseydi elimden gelenin en iyisini yapardım. Bakın ben Peru'daki Dünya Şampiyonası'ndan döndüğümüzde henüz amatördüm ve isteseydim Galatasaray'dan ayrılabilirdim. O dönemde Gençlerbirliği'nde Mesut Bakkal'ın yardımcılığı yapan Bülent Korkmaz aracılığıyla çok ciddi bir teklif almıştım. Ama altyapı sorumlumuz Ali Yavaş bana gerçekten çok inanıyordu. Galatasaray'da kalmamı sağlamak için Başkan'a kadar çıkardı.

Başkan'ın sözüyle kaldım

▼Bu çok sık rastlanan bir durum değil sanırım.

▲Evet, Ali Yavaş beni Özhan Başkanımızla görüşürdü. Emre Belözoğlu'ndan sonra Galatasaray Başkanı ile özel olarak görüşen tek altyapı futbolcusu benim. Başkan, "Başka bir kulüpte kral olmaktansa Galatasaray'da kapıcı olmayı tercih et" dedi. Huzurundan çıktıktan sonra ben de artık "Gideceğim" diye bir laf söyleyemezdim. Galatasaray A takımında oynayacağıma en çok inanan Ali Yavaş'tı. Hâlâ da inanıyor. Bana, "Bu sezon Büyükşehir Belediyespor'da kiralıksın, önümüzdeki sezon Galatasaray'a geri döneceksin" dedi.

▼Takımda kalan genç arkadaşların da var. Onların durumunu nasıl değerlendiriyorsun?

▲Aslında defans oyuncularının işi biraz daha zor. Benim mevkiimde Cihan ve Sabri ağabeyler oynuyor. Arda bile sezon başında yeri geldiğinde o pozisyonda görev alıyordu. Bir de Uğur Uçar vardı. Önüm bayağı tıkalı görünüyordu yani. Ferhat'ın durumu ise benden biraz daha farklı. Türkiye'de yeterince sol kanat oyuncusu yok ve Ferhat o mevkinin iyi oyuncularından biri. Uzun yıllar o pozisyonda görev alacağına inanıyorum.

Arda rakibini korkutur

▼Arkadaşın Arda'nın bu sezonki patlaması beklenen bir şey miydi sana göre?

▲Arda'yı çok yakından tanıyan biri olarak bunu bekliyordum. 1999'da Arda Altıntepsi'den transfer edildiğinde ben Galatasaray'da oynuyordum. Aynı semtte oturuyorduk. Antrenmanlara beraber gidip geliyorduk. Çalım atmakta hiç zorlanmaz. Çok kolay çalım atan bir oyuncu. Bu konuda rakiplerini çok zorlar. Karşısında oynayan oyuncuyu korkutur.

▼Sen ona karşı oynadın mı hiç?

▲Tabii oynadım. Gerçekten çok zorlardı beni. İçimden geçiyordu neredeyse. Arda'nın şu anda yüzde yüz kapasiteyle oynadığına inanmıyorum.

Bir pozisyonda 5 kez önündeki oyuncuyu yatırıp kaldırdığını biliyorum. Yüzde yüz kapasiteyle oynadığında zaten herkes sırf Arda'yı izlemek için bilet alır, Galatasaray maçına gider.

▼Sen kendi adına benzer bir başarıyı gösterebileceğine inanıyor musun?

▲Arda şu an bir yıldız adayı. İleride kesin çok büyük bir yıldız olacak. Onun yaptıklarını benim de yapmamı kimse bekleyemez çünkü ben bir savunma oyuncusuyum.

▼Biraz önce saydığın sağ kanat oyuncularını büyük ihtimalle önümüzdeki sezon da Galatasaray'da kalacak. Bu durumda ne yapmayı düşünüyorsunuz?

▲Geçen sezon ben oynamayan oyuncuydum, PAF takımdan çıkmıştım. Şimdi Büyükşehir Belediyespor'da oynuyorum. Sezon bittiğinde tecrübe kazanmış, güçlenmiş olacağım. O zaman şansım da diğerleriyle eşit olacak. Hazırlık kampında çalışan, kendini gösteren formayı kapacak.

Liderlik vasıflarım var

▼Hem Galatasaray'da hem de Milli Takım'da kaptanlık görevi hep sana verildi. Bunu neye bağlıyorsun?

▲Liderlik vasıflarına sahip olduğum için gerek Galatasaray'da gerekse Milli Takımlardaki hocalarım beni bu

göreve uygun gördü. Ben çıkıp da hiçbir zaman "Bana kaptanlık pazu-bandını verin" demedim.

▼Kendine örnek aldığın, "Ondan çok etkilendim, çok şeyler öğrendim" diyebileceğin yerli veya yabancı futbolcular kimler?

▲Abdullah Hoca beni zaman zaman stoper olarak da kullanıyor. Ama ne sağıbik ne de stoper olarak Türkiye'den hiçbir futbolcuyu kendime örnek almadım. Avrupa'dan ise Rio Ferdinand, Zanetti, Puyol ve Cannavaro'yu sayabilirim. Benim stilime yakın ve benim gibi çabuk oyuncular. Çabukluğum, agresifliğim en üst düzeyde. Bu oyuncuların hücum çıkma özelliklerini de kendime örnek alıyorum.

▼Galatasaray'daki ve Milli Takım'daki arkadaşlarınla aran nasıl?

▲A takımdan Song'la aram çok iyi. Emre Aşık'la zaten her zaman görüşüyoruz. Çok sevdiğim bir ağabeyim. Hem Song'dan hem de Emre ağabeyden çok şey öğrendim. En yakın arkadaşlarım ise Serdar Keşçi ve Harun Karadaş. U19 Milli Takımı'ndan arkadaşım Nuri Şahin'le de telefonla veya internet aracılığıyla sürekli görüşüyorum. Milli Takım'dan en iyi arkadaşlarım olarak da Serdar'ı ve kaleci Volkan'ı sayabilirim. Tatilde Nuri Şahin'le beraberdik. Bence o dünya çapında bir yetenek. Yüzde yüz oyna-

mıyor ama oynadığında bütün kulüpleri peşinden koşturacak bir futbolcu.

Huzur bozana taviz vermez

▼Tartıştığın veya aranın kötü olduğu bir futbolcu var mı?

▲Galatasaray'da olmadı. Milli Takım'da ise zaten takımın huzurunu bozan oyuncuyu ben hocaya söyledim, hoca da onu bir daha kadroya almazdı. Takım kaptanı olarak bu benim görevim. Peru'daki Dünya Şampiyonası öncesi böyle bir şey yaptım. İsim vermeyeceğim ama Abdullah Hoca'ya bir oyuncunun huzuru bozduğunu söyledim. Aslında ben söylemeden o bana sözünü edeceğim futbolcunun adını söyledi, "Bak dışarıdan sizi nasıl gözlemliyorum" dedi. O arkadaş Dünya Kupası kadrosundan çıkarıldı.

▼Abdullah Avcı ile aradaki diyalogdan sonra mı oldu bu?

▲Aslında hocamız da zaten dışarıdan onun neler yaptığını görüyormuş. Avrupa Şampiyonası'nda kadroda yoktu. Abdullah Hoca onu İsviçre'deki bir turnuvada izlemiş ve çok beğenmiş, Peru'ya da götürmeyi düşünmüş. Daha sonra Abdullah Hoca böyle bir durumu kendisiyle paylaştığım için bana teşekkür etti ve "Sen de takımı düşünüyorsun" dedi. Orada 20 kişinin arasında

müthiş bir arkadaşlık ortamı var. Bu ortamı bozacak oyuncuyu da dışarıda bırakırız.

▼Büyükşehir Belediyespor Süper Lig'e çıkar ve Galatasaray yine seni kadroda düşünmediğini belirtirse nasıl hareket etmeyi planlıyorsun?

▲Galatasaray'a döndüğümde oynamayacaksam tercihim kesinlikle burası olur. Nasıl olsa Büyükşehir Belediyespor önümüzdeki sezon Süper Lig'de olacak. Hedefim Galatasaray'da oynayabilmek elbette. Ancak Galatasaray'da yine şans bulamayacaksam, Abdullah Hoca beni istediği sürece onun yanında yer alırım.

▼Taraftarınızla aran nasıl?

▲Öyle bir şey yok ki... Aslında bu konuda sıkıntımız var. İçeride oynadığımız maçlar daha problemlili geçiyor. Galatasaraylı taraftarların arasında ise beni tanıyan çıktığı zaman "Seni takip ediyoruz. Bizi bırakma" diyenler oluyor. Zaten ben de Galatasaray'dan kopmuş değilim. Florya'da arkadaşlarımla, altyapıdaki hocalarımla görüşüyorum, A takımın da ziyaretine gidiyorum.

▼Belediyespor'daki ortamınız nasıl?

▲Aile gibi burası, herkes birbiriyle iç içe. Çok yakın bir ortam. Maç sırasında defanstaki uyumdan Mert (Korkmaz) Ağabey sorumlu. Her şey onun kontrolünde. Hepimizi o yönlendiriyor. ■

İki gecede üç keder

Avrupa kupalarındaki üç temsilcimiz de Ekim ayındaki grup maçlarından yenilgiyle ayrıldı. Evinde PSV'ye yenilen Galatasaray, üç maçta 1 puanda kalarak gruptan çıkma şansını iyice azalttı. Fenerbahçe ve Beşiktaş da UEFA Kupası'nda grup maçlarına mağlubiyetle başladı. İngiliz rakiplerle karşılaşan temsilcilerimizden Beşiktaş, sahasında Tottenham'a 2-0, Fenerbahçe de deplasmanda Newcastle'a 1-0 yenilmekten kurtulamadı.

Galatasaray UEFA hesabı yapıyor

C Grubu

Takımlar	O	G	B	M	A	Y	P
Liverpool	3	2	1	-	4	2	7
PSV	3	2	1	-	3	1	7
Galatasaray	3	-	1	2	3	5	1
Bordeaux	3	-	1	2	-	2	1

Türk futbolu, kulüpler bazında kötü bir ay yaşadı 2006 Ekim'inde... 18 ve 19 Ekim tarihlerinde iki farklı kulvarda üç önemli maça çıkan temsilcilerimiz, sahadan yenilgiyle ayrıldı. Bu yenilgiler bir yandan takımlarımızın tur şansını riske sokarken, diğer yandan da bıçak sırtındaki ülke puanımız açısından ortaya kötü bir tablo çıkardı.

"Türk'ün futbola imtihanı", 18 Ekim'de Olimpiyat Stadı'nda oynanan Galatasaray-PSV Şampiyonlar Ligi maçıyla başlamıştı. Evinde Bordeaux ile berabere kalan, deplasmanda Liverpool'a mağlup olan Galatasaray cephesinden PSV karşılaşması "mutlaka kazanılması gereken" sınıftaydı. Liverpool deplasmanında 3-0'dan sonra geri dönen sarı-kırmızılı takım, PSV maçında işi baştan sıkı tutmaya niyetliydi. Galatasaray, Ayhan ve Inamoto ile orta alanı güvencede tutuyor, Aydın, İliç, Arda üçlüsüyle de tek forvet olarak sahaya sürülen Ümit Karan'ı destekliyordu. Arda'nın oyunun başındaki

müthiş performansı PSV savunmasını darma-dağın etmiş, art arda pozisyonlarla "geliyorum" diyen gol de 19. dakikada İliç'in ayağından PSV ağlarını bulmuştu. Galatasaray'ın hızı giderek kesilse de PSV bu yarıda sadece bir pozisyon buluyor, ona da Song son anda ayak koyarak gol vizesi vermiyordu. Ancak ilk yarıda garip hatalar yapan Mondragon, 59. dakikada Kromkamp'ın zayıf şutunda kapattığı köşeden golü yiyince Galatasaray'ın da kimyası bozuluyordu. 72. dakikada kontratağa yakalanan sarı-kırmızılı takım Kone'nin golüne engel olamıyor ve sahadan 2-1'lik yenilgiyle ayrılıyordu. Galatasaray için artık üçüncü sırayı kazanıp UEFA Kupası'nda yola devam etmenin hesapları yapıyordu. Bu arada grubun diğer maçında Bordeaux'yu deplasmanda Crouch'un golüyle 1-0 mağlup eden Liverpool puanını 7'ye yükseltiyor ve PSV ile birlikte averajla zirveyi paylaşıyordu.

Beşiktaş evinde yıkıldı

Umutlarımızı 19 Ekim'de İngilizlerle oynayacağımız iki UEFA Kupası maçına bağlamıştık artık ve sahneye çıkan ilk takımımız Beşiktaş'tı. İnönü Stadı'ndaki B Grubu müsabakasına atak başlayan Beşiktaş, iyi kapanan Tottenham savunmasını bir türlü açamıyor ancak rakibine de pozisyon vermiyordu. Ta ki 31. dakikaya kadar. Adeta pusuya yatarak kontratak arayan İngiliz ekibi bu dakikada beklediği fırsatı buluyor

ve Ghaly'nin golüyle 1-0 öne geçiyordu. 37. dakikada Burak'ın gollük vuruşuna kaleci Robinson'la set çeken İngilizler, soyunma odasına da 1-0 önde gidiyordu. Beşiktaş ikinci yarıda beraberlik için rakip kaleye yükleniyor ancak Tottenham savunmasında bir türlü açık bulamıyordu. Bu arada savunma güvenliğini elden bırakması ise pahalıya patlıyordu. 63. dakikada Baki'den sıyrılan

Berbatov, kaleci Runje'yi de çalımlayarak maçın skorunu 2-0 olarak belirliyordu. Grubun diğer maçında Brugge'le Leverkusen 1-1 berabere kalınca, Tottenham ilk haftanın lideri oluyordu.

B Grubu

Takımlar	O	G	B	M	A	Y	P
Tottenham	1	1	-	-	2	-	3
Leverkusen	1	-	1	-	1	1	1
Brugge	1	-	1	-	1	1	1
Beşiktaş	1	-	-	1	-	2	-
D.Bükreş	-	-	-	-	-	-	-

Fenerbahçe tek golle kaybett

H Grubu

Takımlar	O	G	B	M	A	Y	P
Palermo	1	1	-	-	2	1	3
Newcastle	1	1	-	-	1	-	3
E. Frankfurt	1	-	-	1	1	2	-
Fenerbahçe	1	-	-	1	-	1	-
Celta	-	-	-	-	-	-	-

Bu iki yenilginin ardından kalpler Fenerbahçe için çarpmaya başlamış, gözler St.James Park'taki zorlu maça kilitlenmişti. Oyun kuruculuğunu Emre Belözoğlu'nun üstlendiği Newcastle United, tipik İngiliz temposuyla yükleniyor, Fenerbahçe ise başarıyla direniyordu. 20. dakikadan sonra topu ayağında tutmaya ve pas yapmaya da başlayan sarı-lacivertliler Newcastle'ın hızını kesmeyi başarmıştı. İngiliz ekibi bu yarıda N'zobia ve Martins'le iki önemli pozisyon buluyor ancak Önder Turacı iki pozisyonda da adeta göğsünü siper ederek gol tehlikelerini önliyordu. Fenerbahçe ikinci yarıya

daha cesur bir anlayışla başlasa da zaman zaman gol bölgesinde çoğalamamanın, bazen de pas tercihlerindeki hataların sıkıntısını yaşayarak Newcastle kalesini bir türlü bulamıyordu. İngiliz takımının bu yarıda yakaladığı en önemli pozisyonda Rüştü, Martins'in kafa vuruşundan gelen topu müthiş bir refleksle kurtarıırken, Newcastle'ın galibiyet ümitleri de azalmaya başlıyordu. Oyun düzeni bozulan, Fenerbahçe üzerinde baskı kuramayan Newcastle, gol şansını şişirme toplara bağlamıştı. İşte 79. dakikada kazanılan köşe vuruşunda Fenerbahçe ceza sahasında oluşan karambol Newcastle'a bir fırsat doğuruyor, topa son dokunan Sibierski de bu fırsatı gole çevirerek maçın skorunu belirliyordu: 1-0. Grubun diğer maçında ise İtalyan takımı Palermo, Alman temsilcisi Eintracht Frankfurt'u deplasmanda 2-1 yeniyor ve ilk haftanın sonunda liderliği ele geçiriyordu.

Disiplin Talimatı'nda değişiklik yapıldı

Futbol Federasyonu 13 Ekim Cuma günü yaptığı toplantısında Futbol Disiplin Talimatı'nda değişikliğe gitti. Kulüpler Birliği'nin konuyla ilgili talebini kabul eden Yönetim Kurulu, "Çirkin, kötü tezahürat ve davranışlar"la ilgili 31. maddede değişiklik yaptı. Buna göre, müsabakaların yapıldığı saha ve tesislerde toplu olarak ve devamlılık arz eden şekilde, söz, hareket, pankart veya benzeri araçlarla aşağılayıcı, tahrik ve taciz edici kötü söz niteliğinde slogan atılması, hareket ve çir-

kin tezahüratta bulunulması halinde kulüplere, kategorilerine göre ceza verilecek. Suçun ilk defa işlenmesi durumunda Süper Lig kulüpleri 30 ila 60 bin, 2. Lig kulüpleri 15 ila 30 bin, 3. Lig kulüpleri de 5 ila 10 bin YTL arasında para cezasına çarptırılacak. Aynı sezon içerisinde fiilin ikinci kez tekrarlanması halinde kulübe seyircisiz oynama cezası verilecek. Üçüncü tekrarda kulübe seyircisiz oynamanın yanı sıra para cezasının alt sınırı, dördüncü tekrarda ise seyircisiz oynama ve para cezasının üst sınırı

uygulanacak. Beşinci tekrarda kulübe seyircisiz oynama ve para cezası üst sınırının iki katı tutarında ceza verilecek. Altıncı tekrarda ve devam eden her ihlalde ise kulübe galibiyet halinde verilen puan kadar puan indirimi uygulanacak. Bu eylemler yönünden lig ve kupa müsabakaları aynı kategoride kabul edilecek. Kupa müsabakalarında altıncı ihlal gerçekleştiği takdirde kulüp kupadan ihraç edilecek ve olayın niteliğine göre bir sonraki kupaya katılmama cezası da verilebilecek. ■

Fortis Türkiye Kupası'nın ödül sistemi belirlendi

Fortis Türkiye Kupası ödül dağıtım sistemi yeniden düzenlendi. 2006-2007 sezonunda Kupanın ticari ve yayın haklarından elde edilen toplam 13 milyon 250 bin dolar, kupada mücadele eden takımlara katılım ve başarı payı olarak dağıtılacak. Bu paranın 9 milyon 450 bin dolarlık bölümü performans ödülü, 3 milyon 800 bin dolarlık bölümü ise ticari haklar payı olarak kulüplere verilecek. Türkiye Futbol Federasyonu'nun yaptığı düzenlemeye göre, kupaya grup aşamasında katılan 20 takıma 120'er bir dolar katılım payı ödenecek. Grup aşamasında takımlar galibiyette 100 bin, beraberlikte ise 50 bin dolar almaya hak kazanacak. Çeyrek finale yükselen grup birincisi takımlara 200,

Kupaya katılan 20 takıma toplam 13 milyon 250 bin dolar para dağıtılacak. Tüm maçlarını kazanarak şampiyon olacak takım 2.82 milyon dolar kazanabilecek.

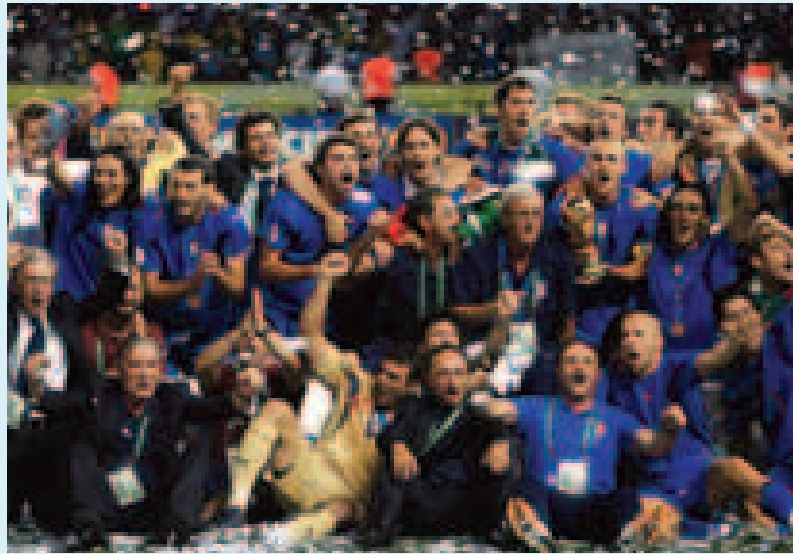
Kapsal istifa etti

1.5 yıla yakın bir zamandır Ümit Milli Takım Teknik Direktörlüğü yapan Reha Kapsal görevinden istifa etti. Kapsal'ın istifası Futbol Federasyonu tarafından kabul edildi. Kapsal yönetimindeki Ümit Milli Takım, 12 maçta 4 galibiyet, 7 beraberlik, 1 mağlubiyet almış, 2007 Avrupa Şampiyonası finallerine katılmayı başaramamıştı. ■

grup ikincilerine ise 100 bin dolar ödenecek. Çeyrek finalde oynayan takımlara 100 bin dolar katılım payı, galiplere 150 bin dolar, yarı finale yükselen takımlara ise 200 bin dolar ödül verilecek. Yarı finale katılan ekiplere 100 bin dolar katılım payı, yarı finalin galiplerine de 200 bin dolar ödül parası dağıtılacak. Finale yükselen takımlar 250 bin dolarla ödüllendirilecek. Final mücadelesinde ise her iki takıma 100'er bin dolar katılım payı, şampiyon takıma 650 bin, finalist takıma ise 300 bin dolar ödül verilecek. Sisteme göre, tüm maçlarını kazanarak Fortis Türkiye Kupası'nda şampiyonluğa ulaşan takımın alacağı ödül 2 milyon 820 bin dolar olacak. Aynı şartlarda finale kadar gelip ikinci olan takım ise 2 milyon 470 bin dolar kazanacak. ■

Şampiyonla oynuyoruz

Milli Takımımız bu yılın son hazırlık maçında Dünya Şampiyonu İtalya karşısına çıkacak. 15 Kasım tarihindeki özel karşılaşma İtalya'nın Bergamo şehrindeki Stadio Atleti Azzurri d'Italia'da oynanacak. İtalya-Türkiye özel milli maçının bir başka anlamı ise geçtiğimiz ay hayata gözlerini yuman Çizme'nin efsanevi oyuncusu Giacinto Facchetti'nin anısına oynanacak olması. ■

Futbol Okulları için dev adım

TFF'nin Milli Eğitim Bakanlığı ile ortaklaşa yürüttüğü Futbol Okulları projesinde önemli bir adım 9 Kasım günü atılacak. Lütfi Kırdar Kongre ve Sergi Saray'ında düzenlenecek imza töreniyle Futbol Federasyonu ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında işbirliği protokolü imzalanacak. Toplantıya TFF Başkanı Haluk Ulusoy ile Milli Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik de katılacak. ■

2009 UEFA Kupası Finali Kadıköy'de

UEFA İcra Kurulu, 2009 UEFA Kupası Finali'nin İstanbul'da ve Fenerbahçe Şükrü Saraçoğlu Stadı'nda oynanmasını kararlaştırdı. Slovenya'nın Ljubljana kentinde yapılan UEFA İcra Kurulu toplantısında, 2008 ve 2009 yıllarında Şampiyonlar Ligi ile UEFA Kupası Finalleri'nin oynanacağı kentler saptandı. Türkiye Futbol Federasyonu'nun kısa bir süre önce, 2009 yılı için Başkan Haluk Ulusoy imzasıyla UEFA'ya sunduğu dosya, diğer aday kentler arasında en başarılısı olarak belirlendi. İcra Kurulu bu belirlemeyi yaparken stadyum kapasitesi, güvenlik, ulaşım, taraftarlara sunulan imkânlar ve pazarlama kriterlerini göz önüne aldı.

TFF Başkanı Haluk Ulusoy 2009 Finali'nin Türkiye'ye verilmesinin, Türkiye Futbol Federasyonu'nun uluslararası platformda yeni bir diplomasi zaferi olduğunu söyledi.

Ulusoy, Türkiye'nin futbolda çok yönlü ve büyük hedefleri kovaladığını belirterek, "İsviçre maçı sonrasında ortaya çıkan durumun ardından FIFA nezdinde elde ettiğimiz başarıdan sonra 2009 UEFA Finali'nin Şükrü Saracoğlu Stadı'na verilmesi, uluslararası platformdaki ikinci büyük futbol diplomasisi zafirimizdir. Türkiye Futbol Federasyonu bu finalin Fenerbahçe Şükrü Saraçoğlu Stadı'nda oynanabilmesi için çok kapsamlı ve gerçekten takdir edilmesi gereken bir dosya hazırladı. UEFA İcra Kurulu'nun gösterdiği ilgi ve duyduğu güvene teşekkür borçluyuz. Göreve geldiklerimizden bu yana hemen her alanda son derece uyumlu bir işbirliği içerisinde olduğumuz Onursal Başkanımız, UEFA Asbaşkanı Şenes Erzik'e özellikle teşekkür etmek isterim. Tabii ki Fenerbahçe Kulübü'ne de şu ana kadar göstermiş olduğu işbirliği ve duyarlılık nedeniyle teşekkür ederim. Ülkemize son derece modern ve bugün UEFA tarafından finalle ödüllendirilen bir stadi kazandırdılar. Fenerbahçe'yle olan bu olumlu ve uyumlu işbirliğimizi final aşamasına dek sürdüreceğimize güvenim tam. Ülkemize böyle bir finali izlettirecek olmanın keyif, gurur ve heyecanı içerisindeyim.

Önemli hedeflerimizden birine daha ulaştık. Değerli futbol kamuoyu bizi izlemeye devam etsin. Daha farklı platformlarda bu başarılı hamlelerimizin devamı gelecektir" şeklinde konuştu. UEFA İcra Kurulu ayrıca UEFA Şampiyonlar Ligi Finali'nin 2008 yılında Moskova'nın Luzhniki Stadı'nda, 2009 yılında ise Roma Olimpiyat Stadı'nda oynanmasını kararlaştırdı. 2008 UEFA Kupası Finali ise Manchester'ın City of Manchester Stadı'nda oynanacak. ■

Bayanların yolu uzun

2009 Avrupa Bayanlar Futbol Şampiyonası ön elemesinde mücadele edecek Bayan Milli Takımımızın rakipleri belli oldu. Milli Takımımız, 18-23 Kasım 2006 tarihleri arasında Adana ve Mersin'de düzenlenecek ön eleme grubunda Hırvatistan, Kuzey İrlanda ve Gürcistan ile mücadele edecek. Ön eleme turlarının diğer grup maçları ise Bosna-Hersek, Lüksemburg, Makedonya ve Romanya'da düzenlenecek. Toplam 20 ekibin katılacağı ön eleme gruplarını ilk sırada tamamlayan 5 takım bir üst tura çıkacak.

UEFA'nın bayan futbolu klasmanında ilk 25 sırada yer alan takımların yanı sıra ön eleme gruplarını lider bitiren 5 takımın katılacağı grup eleme kuraları 13 Aralık 2006 tarihinde çekilecek. Toplam 30 takım, 5'erli 6 grupta eşleşecek. Çift devreli lig usulüne göre oynanacak maçların ardından gruplarını lider bitiren 6 ekip 2009'daki Avrupa Şampiyonası finallerine direkt katılacak. Gruplarında ikinci sırayı alan 6 ekiple en iyi 4 üçüncüden oluşan toplam 10 takım, 2008 yılının Ekim ayında çift maç üzerinden play-off oynayacak. Finallerde, play-off'u kazanan 5 takım, gruplarını lider bitiren 6 takım ve evsahibi Finlandiya olmak üzere toplam 12 takım mücadele edecek. ■

Avrupa Konseyi ile UEFA ortak konferans düzenledi

28-30 Eylül 2006 tarihlerinde Strasbourg'ta Avrupa Konseyi ile UEFA tarafından Avrupa ülkelerinin futbol federasyonları temsilcileri ve spordan sorumlu parlamenterlerinin katılımıyla bir spor konferansı düzenlendi. Konferansa TFF'yi temsilen Genel Sekreter Vekili Metin Kazancıoğlu ile Hukuk Kurulu üyesi Av. Emre Koçak katıldı. Konferansta

Avrupa Konseyi ile UEFA, sporun bazı sorunlarının aslında toplumun sorunları olduğunu ve bu bağlamda da uluslararası antlaşmalar ile sporu ve toplumu koruyucu bazı önlemler almak gerektiğini belirterek bir dizi kararlar aldı. Alınan kararlar şöyle:

- 1- Avrupa sporunun yasal belirlenliği ve kararlılığına vurgu yapılmasına,
- 2- Sporun kendine has doğasının tanımlanmasına,
- 3- Sportif kurumların özerkliğinin tanınmasına,
- 4- Avrupa Spor Modeli olarak açıklanan modelin ve Avrupa'nın değerlerinin korunmasına,
- 5- Avrupa sporunun karşı karşıya olduğu birçok soruna (ırkçılık, yasadışı bahis, doping, yolsuzluk, menajerler, şike, yönetim ve benzeri) itinayla eğilinmesine. ■

Antrenör eğitiminde önemli adım

Futbol Federasyonu temsilcileri, 16 Ekim'de Hannover'de UEFA Jira Konvansiyonu yetkilileriyle bir toplantı yaptı. Toplantıya TFF'yi temsilen TFF Başkan Başkanışmanı ve AR-PEG Koordinatörü Gündüz Tekin Onay, AR-PEG Direktörü Asaf Özkara, Jira Sorumlusu Kamuran Yavuz, Futbol ve Plaj Futbolu Sorumlusu Ömer Kaner ile Grassroots Sorumlusu Nejat Gökpınar katıldı. Toplantıda UEFA Jira Konvansiyonu'nu temsilen Howard Wilkinson ve Craig Russell bulundu. Ana gündem maddesi Türkiye'de antrenör eğitimi ve toplantı sonucu Türkiye'nin antrenör eğitimi konusundaki yol haritası netlik kazandı. Buna göre: Türkiye Futbol Federasyonu Eylül 2006 itibariyle UEFA B Lisans Antrenörlük Kursunu açma yetkisine sahip oldu. Bunun devamı olarak UEFA A-Lisans Kursu'nun da UEFA-Jira yetkililerince daha önce UEFA B Kursunu almış olan teknik adamlar için 2007 yılı Mart ayında Antalya'da açılmasına karar verildi. Bu kurstan sonra 2007 yılı Mayıs ayında Jira ve UEFA kurullarınca UEFA A Lisans Antrenörlük Kursu açma yetkisinin de alınacağı planlandı. UEFA-PRO Lisansı'nın 2007 yılı Kasım ve Aralık aylarında alınacağı takvime girdi. Türkiye Futbol Federasyonu; UEFA A, B ve PRO kurslarının yanı sıra ihtiyaç duyulduğu takdirde B Lisansı altında C Lisans, Liderlik, Bayan Futbol Antrenörlük Kursu, Fitness Antrenörlük Kursu gibi kursları UEFA'ya bilgi vererek açabilecek. ■

UEFA'nın sağlık kriterleri İstanbul'da belirlenecek

Türkiye Futbol Federasyonu'nun (TFF) etkin lobi çalışması sonrası Türkiye'de yapılmasına karar verilen ve Şampiyonlar Ligi Finali'nden sonra UEFA'nın Türkiye'ye verdiği ikinci en büyük organizasyon olarak dikkati çeken UEFA 4. Sağlık Sempozyumu'nda futboldaki yeni sağlık kriterleri belirlenecek.

28-30 Kasım 2006 tarihleri arasında İstanbul Conrad Otel'de gerçekleştirilecek sempozyuma Chelsea, Bayern Münih, Barcelona, Real Madrid, Manchester United gibi Avrupa'nın dev kulüplerinin sağlık ekipleri tam kadro katılacak.

UEFA Başkanı Lennart Johansson, UEFA Medikal Komite Başkanı Dr. Urs Vogel, FIFA Medikal Komite Başkanı Dr. Michel D'Hooghe, TFF Başkanı Haluk Ulusoy ve TFF Sağlık Kurulu Başkanı Prof. Dr. Mehmet Binnet ile Doping Kontrol Alt Komitesi, FIFA,

Konfederasyonlar, UEFA üyesi 52 federasyonun temsilcileri ve milli takım doktorları da bu sempozyumda hazır bulunacak.

Sempozyumu düzenlemeye tam bir yıl önce Türkiye'nin yanı sıra Yunanistan ve Avusturya da talip olmuştu. Ancak Türkiye futbolda sağlık alanındaki gösterdiği performansla bu etkinliğe evsahipliği yapmaya hak kazanmıştı.

Yaklaşık 300 davetlinin katılacağı ve 3 gün sürecek sempozyumda öncelikle futboldan kaynaklanan tıbbi sorunların incelenmesi hedefleniyor. Müsabakalarda gerçekleşen yaralanmaların analizi, futbolla ilgili spesifik araştırma sonuçları, doping konusunda güncelleştirmeler, UEFA yönetiminin geleceğine yönelik öneriler, federasyon ve kulüplerarası diyalogların devamlılığının sağlanması da sempozyumun amaçları arasında yer alıyor. ■

FIFA listesi belli oldu

Türkiye Futbol Federasyonu 2007 yılı FIFA Hakem Listesini FIFA'ya gönderdi. Merkez Hakem Kurulu tarafından hazırlanan ve Futbol Federasyonu Başkanı Haluk Ulusoy tarafından onaylanan listede şu hakemler yer alıyor: **FIFA Hakem Adayları** Selçuk Dereli Cüneyt Çakır Bülent Demirek

Firat Aydınus İsmet Arzuman Bülent Yıldırım Kuddusi Müftüoğlu **FIFA Yardımcı Hakem**

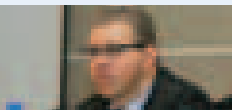
Adayları Mustafa Emre Eyisoy Bahattin Duran Serkan Ok Bülent Gökçü Erhan Sönmez Bâki Tuncay Akın Cemal Gemici Adil Sinem Cem Satman Alper Ulusoy **Bayan FIFA Hakem Adayları**

Hilal Tuba Tosun Dilan Deniz Gökçek Kadriye Gökçek **Bayan FIFA Yardımcı Hakem Adayları** Seçim Demirel Necla Akdoğan Sibel Yamaç Aynur Aysun Akar Emine Koçak

Kulüp kriterlerinde artık Grassroots zorunlu!

Türkiye Futbol Federasyonu AR-PEG Departmanı 16-20 Ekim tarihleri arasında Almanya'nın Hannover kentinde düzenlenen UEFA Grassroots Workshop'una katıldı. Toplantıda bir sunum yapan Gündüz Tekin Onay, Necat Gürpınar ve Ömer Kaner'den oluşan heyetimiz bu sunumla büyük beğeni topladı. TFF heyetinin sunumunda 2009 yılına kadar Grassroots aktiviteleri çerçevesinde 1 milyon çocuğa ulaşılması için yapılması gerekli çalışmalar vurgulandı ve Futbol Köyü projesi katılımcılara anlatıldı. TFF AR-PEG Departmanı konuyla ilgili kulüpleri bilgilendirmek amacıyla Türkiye çapında toplantılar düzenleyecek ve TFF bünyesindeki antrenörler zorunlu olarak 60 saatlik Grassroots eğitime tabi tutulacak. Aynı Türkiye'nin 81 ilinde Grassroots gönülleri yetiştirmek amacıyla bir sertifika programı hazırlanıp en kısa zamanda uygulamaya konulacak. UEFA Grassroots toplantısında alınan en önemli karar ise Grassroots'un 2007-2008 sezonundan itibaren Kulüp Lisans Kriterleri'nde 6. kriter olarak değerlendirilmesi kararıydı. ■

TFF'den hukuk semineri

Türkiye Futbol Federasyonu 5-6 Ekim tarihlerinde Atatürk Olimpiyatı'nda "FIFA Mevzuatı ve Futbolcu-Kulüp İhtilafları" konulu bir seminer düzenledi. Seminere profesyonel liglerde mücadele eden tüm kulüplerin hukukçu yönetim kurulu üyeleri ile profesyonel çalışanları katıldı. Semineri 8 yıl boyunca FIFA Oyuncu Komitesi Başkanlığı yapmış olan İtalyan avukat Gianpaolo Monteneri verdi. ■

AR-PEG'den Futsal Konferansı

Türkiye Futbol Federasyonu AR-PEG Genel Koordinatörlüğü 3 Ekim'de Feriye Lokantası'nda UEFA Futsal Komitesi'yle birlikte Futsal Konferansı düzenledi. Konferansa TFF ve AR-PEG departmanı yetkilileri, Turkcell Süper Lig ve Türk Telekom Lig A kulüp temsilcileri, MHK, TÜFAD ve ASKF temsilcileriyle sponsorlar katıldı. Konferansı UEFA Futsal Direktörü Petr Fousek ve Futsal Turnuva Sorumlusu Laurent Morel verdi. UEFA'nın Futsal konusunda yaptıkları video ve sunumlar eşliğinde konuklara anlatılınca, kulüpler Futsal'da yapılan turnuvalar konusunda bilgilendirildi. 2007 UEFA Futsal Avrupa Şampiyonası elemeleri için kura çekimi de Ekim ayı başında yapıldı. Türkiye'yi TFF Futsal Direktörü Ömer Kaner'in temsil ettiği kura çekiminde Milli Takımımız A Grubu'nda Arnavutluk, Ermenistan ve Finlandiya'yla eşleşti. Turnuva 15-21 Ocak tarihleri arasında Finlandiya'da düzenlenecek. Milli Takımımız bu grubu birinci bitirdiği takdirde bir üst tura yükselip İtalya, Beyaz Rusya ve Fransa'yla eşleşecek. Bu turnuva ise İtalya'da düzenlenecek. ■

Bu kalp seni unuttur mu?

Bir çınar devrildi futboldan. Yarım asırlık bir birikim, müşfik bir dost, sevecen bir ağabey ayrıldı aramızdan. Futbol Sarı Kemal'ini, Futbol Federasyonu Kemal Abi'sini yitirdi, hukuk camiası ise çok değerli bir üyesini.

Türk futbolu ve Türkiye Futbol Federasyonu geçtiğimiz ayın başında Kemal ağabeyini kaybetti. TFF Hukuk Kurulu Başkanı ve Başhukuk Müşaviri Kemal Kaya, 3 Ekim gece yarısı, yaklaşık 2 senedir mücadele ettiği hastalığa daha fazla dayanamadı ve hayata gözlerini yumdu. 4 Ekim'de, 50 yıldır hizmet ettiği Türkiye Futbol Federasyonu Ankara Binası ve top koşturduğu Gençlerbirliği Futbol Kulübü Tesisleri'nde ona yakışan, duygu ve saygı dolu veda törenleriyle son yolculuğuna uğurlandı.

Yıldızı Ankara'da parladı

50 yıldır Futbol Federasyonu'nda çeşitli görevlerde bulunan Kaya, 1930 yılında Afyonkarahisar'da doğdu. Süleyman Demirel ve Ahmet Necdet Sezer gibi devlet adamlarının yetiştiği Afyon Lisesi'ni birçok spor branşında aktif faaliyet göstererek bitirdikten sonra 1950 yılında yüksek öğrenimi için Ankara'ya geldi. Ankara Hukuk Fakültesi'nde öğrenim gören Kaya aynı dönemde Gençlerbirliği'nde futbol oynamaya başladı. Aslında Ankara macerası öncesinde Afyonspor'da hatta bir dönem Kütahya Linyit- spor'da forma giymişliği vardı. Kaya'nın yıldızı Ankara'da parladı. O dönem amatör olarak oynanan bölgesel ligde Gençlerbirliği fırtına gibi eserken, bunda Kemal Kaya'nın çok büyük katkısı vardı.

O dönem kimler yoktu ki Gençlerbirliği'nin kadrosunda. Daha sonra Futbol Federasyonu Başkanlığı yapacak olan Hasan Polat ve Halim Çorbalı ile Burhan Sargın, Orhan Sözenler ve daha pek çok efsanevi oyuncu. Kaya'nın Ankara'ya gelip takıma girmesi tam bu döneme rastladı. Yenilenen Gençlerbirliği takımının forvetlerinden birisi Ke-

mal Kaya'ydı. Tanıl Bora'nın *Gençlerbirliği Tarihi* kitabında ona ayrılan sayfalardan alıntılalım: *Gençlerbirliği Mecmuası* onu şu sözlerle anlatıyor: Forvet hattına güç ve dinamizm getiren taze kan ise Kemal Kaya'dır. Sarı Kemal ya da Telaşe. Hamdi gitti, kilo farkı ile onun evsafındaki "Sarı" geldi. Kemal topu "götürmeye" bayılıyor. Fakat biraz da "yollamaya" bakmalı. Sürati, top alış ve götürüşleri bir klas vaat etmekle beraber, vuruşlarındaki istikrarsızlığı ferdi idmanlarla mutlaka izele etmesi lazımdır." Telaşe lakabı, Kemal Kaya'ya telaşlı olması nedeniyle değil sürati nedeniyle verilmiş bir lakaptır. Kaya o dönem 100 metreyi 11 saniyede koşarmış. O dönemin oyuncularından geleceğin Federasyon Başkanı Hasan Polat, Kemal Kaya'yı İstanbul'da çok daha parlak bir futbolculuk kariyerinden nasıl vazgeçirdiğini şu cümlelerle anlatıyor:

"Kemal Kaya, çok iyi bir futbolcuydu, sağa-çık. İstanbul'dan istediler, ben kendisine dedim ki: Seni İstanbul'a göndermem. Göndermememin sebebi, Gençlerbirliği'nde oynadığın için değil. Sen tahsilini yapmaya mecbursun. Hayatını burada kazanmaya mecbursun. Orada futbol oynadığın zaman bir sene sonra seni atarlar. Ve sen toplumda çırılçıplak kalırsın." Kemal Kaya aile sohbetlerinde futbolculuğu mevzu bahis olduğunda oldukça hayıflanmış.

"Dünyaya erken gelmişiz biz" der dururmuş. O dönem ayakkabı, forma ve yurt parasına Gençlerbirliği'nde oynarken günümüzde futbolcuların kazanımlarını görünce hayıflanmamak zor elbette.

1953-54 sezonu ile birlikte amatörlük sona ererken profesyonel olan Gençlerbirliği'nin artık kıdemli futbolcusu Kemal Kaya bir yol ayrımına geldi. Hukuk Fakültesi'nde eğitimi sona ermek üzereydi ve bir yandan futbolculuk kariyeri de

ilerlemekteydi. Kemal Kaya her ikisini de başarıyla devam ettirdi. Profesyonel futbolculukla birlikte formasyonu olan avukatlığa da başladı. 1955 yılında serbest avukat oldu. 1956 yılında ise Futbol Federasyonu'nda görevler almaya başladı. 30 yaşında Gençlerbirliği'ni bıraktı. Bir dönem antrenörlük de yaptı. Futbolun saha içindeki dünyasının dışına çıksa da futbolu şekillendiren hukuki çerçeveye biçim vermeye başladı.

50 yılını futbol hukukuna verdi

Kemal Kaya, hukuki altyapısının oluşmasında büyük pay sahibi olduğu Türk futboluna çok büyük hizmetler vermiş bir isimdi. 50 yıldır Türk futbolundaki her hukuki düzenlemede payı vardı. Futbol hukuku alanındaki çalışmaları yanında, futbola olan inanılmaz aşkı onu sahalardan uzak tutamamış, uzun süre Genç Milli Takım'daki yöneticiliğiyle de ülkemizi yurtdışında başarıyla temsil etmişti.

O, herkesin büyük bir saygı ve sevgi beslediği, şu an kendisinden bayrağı devralmış pek çok hukukçu yetiştiren, hastalığının son günlerinde bile çalışmaktan vazgeçmeyen, emekli olamadan aramızdan ayrılan, hep güler yüzü ile karşısında-kinin dinlerken hatırlayacağımız Kemal ağabeyimizdi. Onu hiç unutmayacağız... ■

